

สถานการณ์แรงงาน ไตรมาส 3 ปี 2552

(กรกฎาคม - กันยายน 2552)

ปีที่ 5 ฉบับที่ 3 ISSN 1905-6907

กระทรวงแรงงาน

เพลงชาติ

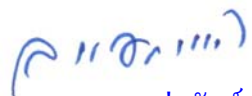
- ธงชาติไทยไกวกวัดสะบัดพลิ้ว
แลรื้อรื้อสล้างามเป็นสามสี
ผ้าผืนน้อยบางเบาเพียงเท่านี้
แต่เป็นที่รวมชีวิตและจิตใจ
- ชนรุ่นเยาว์ยืนเรียงระเบียบแถว
ดวงตาแน่วแน่ตรงธงไสว
“ประเทศไทยรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย”
ฟังกราวใดเลือดชานพล่านทั้งทรวง
- ผืนแผ่นดินถิ่นนี้ที่พำนัก
เราแสนรักและแสนจะแทนทรวง
แผ่นดินไทยไทยต้องครองทั้งปวง
ชีพไม่ล่วงใครอย่าล้ำมาย่ำยี
- เธอร้องเพลงชาติไทยมันใจเหลือ
พลีชีพเพื่อชาติที่รักทรงศักดิ์ศรี
เพลงกระหึ่มก้องฟ้าก้องธาตริ
แม้ไพร่ได้ฟังยังถอนใจ
- แต่สิ่งหนึ่งซึ่งไทยร้าวใจเหลือ
คือเลือดเนื้อเป็นหนอนคอยบ่อนไส้
บ้างหากินบนน้ำตาประชาไทย
บ้างฝึกฝลัทธิชั่วนักกลัวเกรง
- ทุกวันนี้ศึกไกลยังไม่ท่วง
แต่หัวนทรวงศึกใกล้ไล่ซ่มเหง
ถ้าคนไทยหันมาฆ่ากันเอง
จะร้องเพลงชาติไทยให้ใครฟัง!

คำนำ

กระทรวงแรงงานได้จัดทำรายงานสถานการณ์แรงงานขึ้น เป็นผลจากการลงนามในคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ตามแผนปฏิบัติการของกระทรวงแรงงาน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาระบบบริหารจัดการด้านแรงงานขององค์กรให้มีประสิทธิภาพ ตัวชี้วัดที่ 3.1.3 ร้อยละความสำเร็จของการนำเสนอรายงานสถานการณ์แรงงานรายไตรมาสและประจำปี โดยการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ท้าทายสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานนี้ ได้ดำเนินการเป็นปีที่ 5 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอข้อมูลด้านเศรษฐกิจและแรงงานที่สำคัญ ข้อมูลตัวชี้วัดภาวะแรงงาน รวมถึงข่าวสาร บทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับด้านแรงงาน เพื่อมุ่งหวังเผยแพร่แก่นักงานที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจทั่วไป

รายงานสถานการณ์แรงงาน กำหนดจัดทำเป็นรายไตรมาสและประจำปี ฉบับนี้เป็นรายงานประจำไตรมาส 3 ปี 2552 ซึ่งเป็นการรายงานข้อมูลในช่วงเดือนกรกฎาคม - กันยายน 2552 เพื่อให้รายงานสถานการณ์แรงงานสามารถเผยแพร่ได้ทันตามกำหนดเวลา กระทรวงแรงงานจึงได้ใช้ข้อมูลเบื้องต้นหรือข้อมูลประมาณการของหน่วยงานต่าง ๆ มาประกอบการวิเคราะห์จัดทำรายงาน ทั้งนี้ กระทรวงแรงงาน ได้เผยแพร่สถานการณ์แรงงานทุกไตรมาสและประจำปีที่ทำขึ้นใน Website ของกระทรวงแรงงาน โดยสามารถติดตามรายละเอียดสถานการณ์แรงงานทุกฉบับได้จาก Website www.mol.go.th

ข้อมูลที่ปรากฏในรายงานสถานการณ์แรงงานฉบับนี้ เป็นผลจากความร่วมมือในการสนับสนุนข้อมูลของหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน กรมการจัดหางาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน และสำนักงานประกันสังคม และหน่วยงานภายนอก อาทิ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฯลฯ จึงขอขอบคุณทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมา ณ โอกาสนี้ กระทรวงแรงงานหวังเป็นอย่างยิ่งว่าสถานการณ์แรงงานฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจทั่วไป และหากมีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะประการใดได้โปรดแจ้งให้กระทรวงแรงงานทราบด้วย เพื่อพิจารณาดำเนินการปรับปรุงต่อไป

(นายสมชาย ชุ่มรัตน์)
ปลัดกระทรวงแรงงาน
พฤศจิกายน 2552

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	1
ภาวะเศรษฐกิจโดยรวม	6
สถานการณ์แรงงาน	9
➤ กำลังแรงงาน การมีงานทำ การว่างงาน	9
➤ การส่งเสริมการมีงานทำ	16
♣ การจัดหางานในประเทศ	16
♣ ความต้องการแรงงานภาคเอกชน	26
♣ แรงงานต่างด้าว	28
♣ แรงงานไทยในต่างประเทศ	31
➤ การพัฒนาศักยภาพแรงงาน	35
➤ การคุ้มครองแรงงานและสวัสดิการ	39
➤ ♣ การตรวจแรงงาน	40
♣ การประสบอันตราย/เจ็บป่วยจากการทำงาน	47
♣ การแรงงานสัมพันธ์	48
♣ การเลิกจ้างแรงงาน	51
♣ การสวัสดิการแรงงาน	53
➤ การประกันสังคม	54
ตัวชี้วัดภาวะแรงงาน	59
อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ	65
นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน (นายไพฑูรย์ แก้วทอง)	66
สารพันงานวิจัย	70
ขยายประกันสังคม...สู่แรงงานนอกระบบ	82
เล่าสู่กันฟัง...ของฝากจากผู้เกษียณอายุ	87
เก็บข่าวมาฝาก...	89
สารบัญตารางภาคผนวก	95

บทสรุปผู้บริหาร

สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจและแรงงาน ไตรมาส 3 ปี 2552 มีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

ภาวะเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจไทยในไตรมาสสองของปี 2552 หดตัวน้อยกว่าในไตรมาสแรก โดยหดตัวร้อยละ 4.9 จากที่หดตัวถึงร้อยละ 7.1 ในไตรมาสแรก รวมครึ่งแรกหดตัวร้อยละ 6.0 ซึ่งเป็นผลกระทบจากเศรษฐกิจโลกถดถอยรุนแรงที่ทำให้การส่งออกและการท่องเที่ยวของ ไทยหดตัวมาก และปัญหาความไม่สงบทางการเมือง รวมทั้งการระบาดของโรคไข้หวัดสายพันธุ์ใหม่ชนิด A(H1N1) 2009 ที่กระทบการท่องเที่ยวและการใช้จ่าย ในขณะที่เศรษฐกิจไทยไตรมาส 3 ของปี 2552 มีการปรับตัวดีขึ้นอย่างชัดเจน เสถียรภาพทางเศรษฐกิจทั้งอัตราว่างงานและทุนสำรองระหว่างประเทศ รวมถึงฐานะทางการคลังอยู่ในภาวะที่แข็งแกร่ง การบริโภคภาคเอกชน การลงทุน และการส่งออก ต่างหดตัวลดลง ขณะที่การผลิตภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการจากการท่องเที่ยวกลับมาขยายตัวเป็นบวก แสดงให้เห็นถึงทิศทางเชิงบวกของเศรษฐกิจไทย

สถานการณ์ด้านแรงงาน

กำลังแรงงาน ประชากรในวัยทำงาน หรืออายุ 15 ปีขึ้นไป มีจำนวน 52.90 ล้านคน เป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 38.77 ล้านคน ผู้มีงานทำ 38.30 ล้านคน ผู้ว่างงาน 4.46 แสนคน ผู้รอฤดูกาล 2.47 หมื่นคน

การมีงานทำ ผู้มีงานทำจำนวน 15.45 ล้านคน หรือร้อยละ 40.35 ทำงานในภาคเกษตร ผู้มีงานทำจำนวน 22.85 ล้านคนหรือร้อยละ 59.65 ทำงานนอกภาคเกษตร โดยทำงานในสาขา การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์มากที่สุด จำนวน 5.91 ล้านคน หรือร้อยละ 25.86 รองลงมาคือการผลิต จำนวน 5.57 ล้านคน หรือร้อยละ 24.37 และผู้มีงานทำส่วนใหญ่มีการศึกษาดำรงต่ำกว่าประถมศึกษา จำนวน 11.52 ล้านคน หรือร้อยละ 30.07

การว่างงาน ผู้ว่างงานทั่วประเทศมีประมาณ 4.46 แสนคน หรือมีอัตราการว่างงานร้อยละ 1.15 ภาคใต้มีอัตราการว่างงานสูงสุดคือ ร้อยละ 1.68 รองลงมาคือภาคกลางร้อยละ 1.23 ภาคที่มีอัตราการว่างงานน้อยที่สุด คือภาคเหนือ มีอัตราร้อยละ 0.84 และระดับการศึกษาที่มีผู้ว่างงานสูงสุด คือ ระดับอุดมศึกษา จำนวน 1.41 แสนคน หรือร้อยละ 31.66 ของผู้ว่างงานทั้งหมด

แรงงานนอกระบบ จากข้อมูลล่าสุดปี 2551 มีผู้ทำงานอยู่ในแรงงานนอกระบบจำนวน 24.11 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปี 2550 ร้อยละ 3.54 โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แรงงานนอกระบบที่ทำงานในภาคเกษตรมีจำนวน 14.97 ล้านคน หรือร้อยละ 62.09 นอกภาคเกษตร 9.14 ล้านคน หรือร้อยละ 37.91 อุตสาหกรรมที่มีแรงงานนอกระบบสูงสุด คือ การขายส่ง ขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จำนวน 3.73 ล้านคน หรือร้อยละ 40.86 รองลงมาคือโรงแรมและภัตตาคาร จำนวน 1.75 ล้านคน หรือร้อยละ 19.13 ส่วนอาชีพ

ที่มีการทำงานนอกระบบสูงสุด คือ ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านเกษตรและประมง จำนวน 14.04 ล้านคน หรือร้อยละ 58.25 สำหรับด้านการศึกษาแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าประถมศึกษา จำนวน 9.87 ล้านคน หรือร้อยละ 40.95

ผู้สูงอายุ จากข้อมูลล่าสุดปี 2550 พบว่า มีผู้สูงอายุที่มีงานทำมีประมาณ 2.51 ล้านคน หรือร้อยละ 35.74 ของผู้สูงอายุทั้งหมด โดยกลุ่มผู้สูงอายุที่มีงานทำส่วนใหญ่ทำงานในภาคเกษตรกรรม จำนวน 1.44 ล้านคน หรือร้อยละ 57.56 ของผู้สูงอายุที่มีงานทำทั้งหมดและอาชีพที่ทำส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง จำนวน 1.59 ล้านคน หรือร้อยละ 63.1 ของผู้สูงอายุที่มีงานทำทั้งหมด รองลงมาคือคือช่วยธุรกิจครัวเรือน โดยไม่ได้รับค่าจ้าง จำนวน 0.43 ล้านคน หรือร้อยละ 17.22 และเป็นลูกจ้างเอกชนจำนวน 0.32 ล้านคน หรือร้อยละ 12.74

การบริการจัดหางานในประเทศ ในช่วงไตรมาสที่ 3 (กรกฎาคม-กันยายน) ปี 2552 นายจ้าง/สถานประกอบการได้แจ้งตำแหน่งงานว่าง จำนวน 101,544 อัตรา โดยมีสัดส่วนลดลงจากไตรมาสที่แล้วร้อยละ 1.44 สำหรับผู้สมัครงานมี 160,365 คน ลดลงร้อยละ 27.62 เมื่อเทียบกับไตรมาสที่แล้ว สำหรับตำแหน่งงานว่างตามพื้นที่พบว่าภาคกลางมีตำแหน่งงานว่างมากที่สุด คือร้อยละ 39.29 (39,900 อัตรา) รองลงมาคือ กรุงเทพมหานคร คือ ร้อยละ 19.09 (19,389อัตรา) ของตำแหน่งงานว่างทั้งหมดและการบรรจุงานจะมีอัตราบรรจุงานต่อตำแหน่งงานว่างร้อยละ 114.59 ซึ่งภาคที่มีการบรรจุงานต่อตำแหน่งงานว่างสูงสุดคือ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 138.43 ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับภาคกลางที่มีร้อยละ 136.81 รองลงมาคือภาคเหนือร้อยละ 112.32 ส่วนตำแหน่งงานว่างตามระดับการศึกษาที่ต้องการสูงสุดคือ ปวช. - ปวส./อนุปริญญา มีความต้องการร้อยละ 38.29 (38,883อัตรา) รองลงมาเป็นระดับมัธยมศึกษา และระดับประถมศึกษาและต่ำกว่าร้อยละ 30.23 (30,693 อัตรา) และร้อยละ 15.86 (16,105 อัตรา) ตามลำดับ ส่วนอาชีพที่มีตำแหน่งงานว่างมากที่สุด คือ อาชีพงานพื้นฐานต่าง ๆ และอาชีพพนักงานบริการ พนักงานในร้านค้าและตลาด จำนวน 32,993 และ 14,305 อัตราตามลำดับ และอุตสาหกรรมที่มีตำแหน่งงานว่างมากที่สุด คือ การผลิต ร้อยละ 44.92 (45,613 อัตรา)

การจ้างงานภาคเอกชน กรมการจัดหางานได้รวบรวมความต้องการแรงงานภาคเอกชนจากหนังสือพิมพ์ 8 ฉบับ ได้แก่ กรุงเทพธุรกิจ โพสต์ทูเดย์ มติชน ประชาชาติธุรกิจ ฐานเศรษฐกิจ ผู้จัดการรายสัปดาห์ บางกอกโพสต์ และสมัครดวัน พบว่าในช่วงไตรมาสที่ 3/2552 มีสถานประกอบการจำนวน 328 แห่ง แจ้งความต้องการแรงงาน 3,952 อัตรา ซึ่งลดลงจากไตรมาสที่แล้วจำนวน 532 อัตรา หรือร้อยละ 11.86 อาชีพที่ต้องการแรงงานสูงสุด คือ พนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาด จำนวน 805 อัตรา หรือร้อยละ 20.37 และมีความต้องการแรงงานในระดับปริญญาตรีขึ้นไปมากที่สุด จำนวน 1,405 อัตรา หรือร้อยละ 35.55

แรงงานต่างด้าว ที่เข้าเมืองโดยถูกต้องตามกฎหมายคงเหลือ ข้อมูลเดือนกันยายน 2552 มีจำนวน 203,395 คน โดยส่วนใหญ่เป็นประเภท

แรงงานต่างด้าวพิสุจน์สัญชาติและได้รับใบอนุญาตทำงานจำนวน 74,378 คน (ร้อยละ 36.57) รองลงมาคือประเภทชั่วคราวจำนวน 67,154 คน (ร้อยละ 33.02) แรงงานต่างด้าวประเภทที่ได้รับอนุญาตทำงานตามข้อตกลง (MOU) จำนวน 24,750 คน (ร้อยละ 12.17) ประเภทส่งเสริมการลงทุนจำนวน 22,690 คน (ร้อยละ 11.15) ส่วนประเภทตลอดชีพ มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 14,423 คน (ร้อยละ 7.09) ของแรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายทั้งหมด โดยแรงงานต่างด้าวประเภทชั่วคราวและประเภทการส่งเสริมการลงทุนสัญชาติที่มีมากที่สุดคือ ญี่ปุ่น 23,012 คน หรือร้อยละ 23.40

สำหรับแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน มี 2 กลุ่มใหญ่คือ (1) ชนกลุ่มน้อย มีจำนวน 16,332 คน (ร้อยละ 1.46) และ (2) แรงงานต่างด้าวตามมติ ครม. 3 สัญชาติ คือ พม่า ลาว กัมพูชา ซึ่งได้รับอนุญาตให้ทำงานชั่วคราว เพื่อทดแทนการขาดแคลนแรงงานในประเทศไทยมีจำนวนคงเหลือ ณ เดือนกันยายน 2552 มีจำนวน 1,098,560 คน (ร้อยละ 98.54) จำแนกออกเป็น 5 กลุ่มย่อย คือ 1) กลุ่มที่ใบอนุญาตสิ้นสุด 28 กุมภาพันธ์ 2553 จำนวน 79,887 คน 2) กลุ่มที่มีใบ พร. 38/1 ต่อใบอนุญาตแล้ว 61,543 คน 3) กลุ่มใบอนุญาตสิ้นสุด 30 มิถุนายน 2553 จำนวน 238,428 คน 4) กลุ่มจดทะเบียนใหม่ปี 2552 จำนวน 716,019 คน และ 5) แรงงานต่างด้าวในเขตพัฒนาพิเศษใน 5 จังหวัดชายแดนใต้ต่ออายุแล้ว 2,683 คน โดยแรงงานต่างด้าวตามมติ ครม. 3 สัญชาติ มีจำนวนรวม 1,098,560 คน จำแนกเป็นสัญชาติพม่า 943,291 คน หรือร้อยละ 85.87 รองลงมาคือ ลาว 84,305 คน หรือร้อยละ 7.67 และกัมพูชา 70,964 คน หรือร้อยละ 6.46

แรงงานไทยในต่างประเทศ ในช่วงไตรมาสที่ 3 ปี 2552 มีผู้แจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศจำนวน 49,328 คน โดยแรงงานส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด จำนวน 32,700 คน หรือร้อยละ 66.29 ส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจำนวน 21,062 คน หรือร้อยละ 42.70 ส่วนวิธีการเดินทางพบว่าไปโดยวิธี Re-Entry มีมากที่สุด จำนวน 15,478 คน หรือร้อยละ 39.77 รองลงมาคือประเภทไปโดยบริษัท จัดหางานจัดส่งมีจำนวน 14,042 คน หรือร้อยละ 36.08 และ ส่วนภูมิภาคที่แรงงานไทยไปทำงานส่วนใหญ่จะไปทำงานในภูมิภาคเอเชียจำนวน 21,982 คน หรือร้อยละ 56.48 รองลงมาคือ ภูมิภาคตะวันออกกลาง จำนวน 8,485 คน หรือร้อยละ 21.80

การพัฒนาศักยภาพแรงงาน มีการฝึกอบรมเข้าทำงานจำนวน 827 คน ลดลงจากไตรมาสที่แล้วจำนวน 3,248 คน โดยกลุ่มอาชีพที่มีการฝึกอบรมเข้าทำงานสูงสุด คือ กลุ่มอาชีพธุรกิจและบริการจำนวน 358 คน หรือร้อยละ 43.29 รองลงมา คือ กลุ่มช่างเครื่องกลจำนวน 197 คน หรือร้อยละ 23.82 และกลุ่มช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ จำนวน 123 คน หรือร้อยละ 14.87

สำหรับการฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน ข้อมูล ณ วันที่ 20 ตุลาคม 2552 มีการฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน จำนวน 24,446 คน โดยกลุ่มอาชีพที่ฝึกยกระดับฝีมือสูงสุด คือ กลุ่มธุรกิจและบริการ จำนวน 13,420 คน หรือร้อยละ 54.90 รองลงมา คือ กลุ่มช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ จำนวน 3,503 คน หรือร้อยละ 14.33 ส่วนการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานมีการ

ทดสอบทั้งสิ้น 5,674 คน เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้วจำนวน 4,422 คน หรือร้อยละ 28.31 โดยการทดสอบมาตรฐานฝีมือแห่งชาติมีการทดสอบมากที่สุด จำนวน 5,337 คน หรือร้อยละ 94.06 รองลงมาคือการทดสอบมาตรฐานเฉพาะสถานประกอบการ จำนวน 317 คน หรือร้อยละ 5.59 และทดสอบฝีมือทำงานเพื่อไปทำงานต่างประเทศมีจำนวน 20 คน ร้อยละ 0.35

การคุ้มครองแรงงาน จากการตรวจสอบสถานประกอบการทั้งสิ้น 14,220 แห่ง ซึ่งเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้ว 820 แห่ง หรือร้อยละ 6.12 มีลูกจ้างที่ผ่านการตรวจจำนวน 370,534 คน โดยลดลงจากไตรมาสที่แล้ว 78,745 คน หรือร้อยละ 17.53 ซึ่งสถานประกอบการที่ตรวจส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการขนาดเล็กมาก(1-9 คน) 8,512 แห่ง หรือร้อยละ 59.86 รองลงมาเป็นสถานประกอบการขนาด 10-49 คน จำนวน 4,297 แห่ง ร้อยละ 30.22 สำหรับผลการตรวจพบว่าสถานประกอบการส่วนใหญ่ร้อยละ 90.70 ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย

➤ สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายมีร้อยละ 9.30 ซึ่งมีสัดส่วนลดลงจากไตรมาสที่แล้ว และสถานประกอบการขนาด 10 - 19 คน ขนาด 20 - 49 คน และขนาด 1-4 คน มีการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายร้อยละ 28.21, 23.68 และ 21.56

➤ เรื่องที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายมากที่สุด คือ เรื่องข้อบังคับในการทำงานมีร้อยละ 30.70 รองลงมาคือ เรื่องการจ่ายค่าจ้าง เรื่องทะเบียน (ทะเบียนลูกจ้าง/เวลาทำงาน/ทะเบียนการจ่ายค่าจ้าง) เรื่องสวัสดิการ และเรื่องวันหยุด

➤ ประเทอุตสาหกรรมที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายมากที่สุด คือ การผลิต

ร้อยละ 35.19 รองลงมาคือ การขายส่ง ขายปลีก การซ่อมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล ของใช้ในครัวเรือน ร้อยละ 34.66 และก่อสร้าง ร้อยละ 7.28 ตามลำดับ

การตรวจความปลอดภัยในการทำงาน มีการตรวจความปลอดภัยในสถานประกอบการทั้งสิ้น 5,479 แห่ง ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ จำนวน 341,826 คน ซึ่งลดลงจากไตรมาสที่แล้ว คิดเป็นร้อยละ 0.80 โดยสถานประกอบการที่ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายความปลอดภัย มีจำนวน 4,754 แห่ง หรือร้อยละ 86.77 ส่วนสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง จำนวน 725 แห่ง หรือร้อยละ 13.23 โดยประเภทอุตสาหกรรมที่มีอัตราการปฏิบัติไม่ถูกต้องมากที่สุด ได้แก่ การก่อสร้าง ร้อยละ 25.17 รองลงมาคือการทำเหมืองแร่เหมืองหิน ร้อยละ 20.34 และการผลิต ร้อยละ 20.22 ตามลำดับ

การประสบอันตราย/เจ็บป่วยจากการทำงาน ในช่วงไตรมาสที่ 3 ปี 2552 มีการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน จำนวน 41,566 คน โดยส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการขนาดกลางที่มีลูกจ้าง 200-499 คน จำนวน 7,102 คน หรือร้อยละ 17.09 ส่วนประเภทของความร้ายแรงพบว่าส่วนใหญ่จะหยุดงานไม่เกิน 3 วัน จำนวน 30,220 คน หรือร้อยละ 72.70 รองลงมาเป็นผู้หยุดงานเกิน 3 วัน จำนวน 11,077 คน หรือร้อยละ 26.65 และเสียชีวิต จำนวน 158 คน หรือร้อยละ 0.38 ตามลำดับ

การเกิดข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาทแรงงาน ในช่วงไตรมาสที่ 3 ปี 2552 มีการแจ้งข้อเรียกร้อง 27 แห่ง 30 ครั้ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 19,110 คน ซึ่งเป็นการแจ้งข้อเรียกร้องในกิจการเอกชน 26 แห่ง ร้อยละ 96.3 ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง

12,201 คน และข้อเรียกร้องของรัฐวิสาหกิจ 1 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 6,909 คน ทั้งนี้ ข้อเรียกร้องสามารถยุติได้โดยระบบทวิภาคี 22 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 17,080 คน โดยสามารถตกลงกันเองได้ทั้งหมด ส่วนข้อเรียกร้องที่ไม่สามารถตกลงกันได้ ในระบบทวิภาคีและเกิดเป็นข้อพิพาทแรงงาน 5 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 2,030 คน

สำหรับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นมีจำนวน 13 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 7,947 คน โดยพนักงานประνομ ข้อพิพาทแรงงานสามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยและระงับข้อพิพาทแรงงานจนยุติได้ 13 แห่ง หรือร้อยละ 100.0 ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 7,947 คน

การเลิกจ้างแรงงาน ในช่วงไตรมาส 3/2552 พบว่ามีสถานประกอบการที่เลิกกิจการจำนวน 38 แห่ง ซึ่งมีสัดส่วนลดลงจากไตรมาสที่แล้ว 63 แห่งหรือร้อยละ 62.38 ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 2,824 คน ลดลงจากไตรมาสที่แล้ว 7,375 คน หรือร้อยละ 72.31 โดยสรุปภาคที่สถานประกอบการเลิกจ้างสูงสุดคือ ภาคกลาง จำนวน 14 แห่ง หรือร้อยละ 36.84 ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 2,133 คน รองลงมาคือ กรุงเทพมหานคร ภาคเหนือ และภาคใต้ มีจำนวน 8 แห่งหรือร้อยละ 21.05 ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 54 คน และ 7 แห่งหรือร้อยละ 18.42 ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง 218 คน และ 6 แห่งหรือร้อยละ 15.79 ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง 189 คนตามลำดับ โดยประเภทกิจการที่มีการเลิกจ้างสูงสุด คือ ประเภทการผลิต จำนวน 28 แห่ง หรือร้อยละ 73.68 ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 2,732 คน รองลงมาคือ การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ 3 แห่ง หรือร้อยละ 7.89 ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 11 คน และบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ จำนวน 2 แห่ง หรือร้อยละ 5.26 ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง

6 คน โดยมีสาเหตุจากการประสบภาวะขาดทุน หรือขาดสภาพคล่องทางการเงินมากที่สุด

การสวัสดิการ มีการส่งเสริมให้จัดบริการด้านสวัสดิการแรงงานนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด 2,418 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 171,215 คน ให้บริการเงินกู้กองทุนเพื่อผู้ใช้แรงงาน 2 แห่ง 999 คน พัฒนาเด็กปฐมวัยศูนย์เด็กเล็กวิทยาเขตสิรินธรวิทยาลัยในพระราชูปถัมภ์ จำนวน 2 แห่ง 1,358 คน ส่งเสริมสถานประกอบการเข้าร่วมกิจกรรมโครงการสีขาว จำนวน 426 แห่ง ผู้รับประโยชน์ 50,412 คน รวมลูกจ้างได้รับประโยชน์ 223,984 คน

การประกันสังคม ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม 2552 พบว่ามีสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนประกันสังคมจำนวน 388,140 แห่ง ผู้ประกันตนทั้งสิ้น 9,203,486 คน และไตรมาส 3/2552 นี้มีสถานพยาบาลหลักในสังกัดประกันสังคมที่เป็นสถานพยาบาลของรัฐบาลจำนวน 152 แห่ง ร้อยละ 60.80 และสถานพยาบาลเอกชน 98 แห่ง ร้อยละ 39.20 ของสถานพยาบาลทั้งหมด สำหรับสถานพยาบาลในเครือข่ายมี 2,313 แห่ง

กองทุนประกันสังคม ข้อมูล ณ สิงหาคม 2552 มีเงินกองทุน 677,192 ล้านบาท จำนวนผู้ให้บริการมีจำนวน 2,036,673 คน สำหรับปริมาณการจ่ายเงินประโยชน์ทดแทน ซึ่งมี 7 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ตาย สงเคราะห์บุตร ชราภาพ และว่างงาน พบว่า การจ่ายเงินกรณีเจ็บป่วยรวมพันดกกรมมีการจ่ายเงินสูงสุดถึง 4,257.23 ล้านบาท หรือร้อยละ 44.08 ของเงินประโยชน์ทดแทนที่จ่าย

ภาวะเศรษฐกิจโดยรวม

สรุปภาวะเศรษฐกิจไตรมาส 2/2552

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระบุว่าเศรษฐกิจไทยในไตรมาสที่สองหดตัวร้อยละ 4.9 จากช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว โดยที่การใช้จ่ายครัวเรือนการลงทุนเอกชน และการส่งออกยังคงหดตัวรวมครึ่งปีแรกของปี 2552 เศรษฐกิจไทยหดตัวร้อยละ 6.0 ซึ่งเป็นผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจโลกถดถอยรุนแรงที่ทำให้การส่งออกและการท่องเที่ยวของไทยหดตัวมาก และปัญหาความไม่สงบทางการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่น รวมทั้งการระบาดโรคไข้หวัดสายพันธุ์ใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวและการใช้จ่าย

แต่อย่างไรก็ตาม นับว่าภาวะการถดถอยของเศรษฐกิจได้ลดความรุนแรงลงมากเมื่อเทียบกับการหดตัวถึงร้อยละ 7.1 ในไตรมาสแรก และหากปรับปัจจัยฤดูกาลออกแล้วปริมาณกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในไตรมาสที่สองของปี 2552 เปรียบเทียบกับไตรมาสก่อนหน้านั้นเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.3 (% QoQ) ซึ่งเป็นการปรับตัวในทิศทางที่ดีขึ้นเมื่อเทียบกับที่หดตัวร้อยละ 1.8 และร้อยละ 5.9 ในสองไตรมาสก่อนหน้า และชี้ว่าโดยภาพรวมเศรษฐกิจไทยได้ผ่านพ้นช่วงถดถอยรุนแรงที่สุดแล้ว ซึ่งเป็นผลมาจากการฟื้นตัวของการส่งออกตามภาวะการณ์ฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะการส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า โดยที่การส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นและเกาหลีใต้เริ่มปรับตัวดีขึ้น และการที่เริ่มมีคำสั่งซื้อจากต่างประเทศเข้ามา ส่งผลให้โรงงานอุตสาหกรรมบางกิจกรรมเริ่มจ้างงาน

เพิ่มขึ้น ทำให้ในไตรมาสนี้มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น และอัตราการว่างงานลดลง

ในไตรมาสที่สองเศรษฐกิจโลกโดยรวมหดตัวร้อยละ 2.5 เทียบกับที่หดตัวร้อยละ 4.0 ในไตรมาสแรก โดยที่ทั้งภาคการเงินและภาคเศรษฐกิจจริงเริ่มมีการปรับตัวในทิศทางที่ดีขึ้น โดยมีแรงขับเคลื่อนที่สำคัญมาจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ทั้งการดำเนินมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจโดยผ่านค่าใช้จ่ายภาครัฐและการขยายสินเชื่อแก่ภาคการผลิตต่าง ๆ โดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกาและจีน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการฟื้นตัวประกอบกับมีความคืบหน้าของการใช้มาตรการทางการเงินเพื่อแก้ปัญหาวิกฤตสินเชื่อในหลายประเทศ อาทิ สหรัฐฯ สหราชอาณาจักรและอีกหลายประเทศในยุโรป

การปรับตัวดีขึ้นของเศรษฐกิจโลกในไตรมาสที่สองเริ่มส่งผลดีต่อการส่งออกของไทย เห็นได้จากการมีคำสั่งซื้อกลับเข้ามาในผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์และเฟอร์นิเจอร์ โดยที่การส่งออกไปตลาดจีน ได้หวั่น เกาหลีใต้ อินเดีย เริ่มดีขึ้น และหากปรับปัจจัยฤดูกาลออกแล้วมูลค่าและปริมาณการส่งออกในไตรมาสสองเริ่มเพิ่มขึ้นจากไตรมาสแรกเล็กน้อยร้อยละ 1.4 และ 0.5 ตามลำดับ

เครื่องชี้การใช้จ่ายครัวเรือนเริ่มมีสัญญาณปรับตัวดีขึ้นในช่วงปลายไตรมาส โดยรวมทั้งไตรมาสที่สองการใช้จ่ายครัวเรือนที่ปรับปัจจัยฤดูกาลออกแล้วเพิ่มขึ้นจากไตรมาสแรกร้อยละ 0.8 (% QoQ) ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการดำเนินมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจทั้งมาตรการเพิ่มรายได้เพื่อช่วยเหลือค่าครองชีพ

ประชาชนที่มีรายได้น้อย ประกอบกับราคาสินค้าที่ลดลงทำให้กำลังซื้อที่แท้จริงเพิ่มขึ้น กลุ่มสินค้าที่มีการจับจ่ายใช้สอยเพิ่มขึ้น ได้แก่ อาหาร และสินค้าคงทนประเภทอิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องใช้ไฟฟ้า

การใช้จ่ายการลงทุนภาครัฐขยายตัวร้อยละ 5.9 และ 9.6 ตามลำดับ เร่งตัวขึ้นจากการขยายตัวร้อยละ 3.6 และ -9.1 ตามลำดับ ในไตรมาสแรก ซึ่งเป็นผลมาจากการที่รัฐบาลเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2552 และงบประมาณเพิ่มเติม 116,700 ล้านบาท ส่งผลให้การเบิกจ่ายงบประมาณทั้งที่เป็นงบประจำและงบลงทุนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะงบการก่อสร้างภาครัฐที่เบิกจ่ายได้เพิ่มขึ้นหลังจากที่หดตัวมากในไตรมาสที่ผ่านมา

การผลิตภาคอุตสาหกรรมเริ่มมีการปรับตัวในทิศทางที่ดีขึ้น มูลค่าเพิ่มภาคอุตสาหกรรมหดตัวร้อยละ 8.4 ในไตรมาสที่สองจากที่หดตัวร้อยละ 14.4 ในไตรมาสแรก โดยเฉพาะการผลิตหมวดอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกหดตัวเพียงร้อยละ 1.8 เทียบกับที่หดตัวร้อยละ 22.2 ในไตรมาสแรก โดยที่ปริมาณการผลิตในหมวดสินค้าอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.5 จากที่ลดลงร้อยละ 22.6 ในไตรมาสแรก และการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าลดลงร้อยละ 16.8 เทียบกับที่ลดลงร้อยละ 37.7 ในไตรมาสแรก เนื่องจากเริ่มได้รับผลจากการที่เศรษฐกิจโลกฟื้นตัว

ภาคการก่อสร้างปรับตัวดีขึ้นและกลับมาขยายตัวร้อยละ 2.5 หลังจากหดตัวมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ไตรมาสที่สองของปี 2551 เป็นผลจากการดำเนินโครงการก่อสร้างภาครัฐเป็นสำคัญ ในขณะที่ผู้ประกอบการภาคอสังหาริมทรัพย์เริ่มมีความมั่นใจในทิศทางการปรับตัวทางเศรษฐกิจมากขึ้น รวมทั้งมีแรงจูงใจด้านภาษีที่ทำให้ความต้องการในกลุ่มที่อยู่อาศัย

ราคาสูงเริ่มปรับตัวดีขึ้น ในขณะที่การนำเข้าเริ่มมีแนวโน้มปรับตัวในทิศทางที่ดีขึ้น โดยในไตรมาสที่สองปริมาณการนำเข้าหดตัวร้อยละ 27.5 ลดความรุนแรงจากที่หดตัวร้อยละ 35 ในไตรมาสแรก

ในไตรมาสที่สองอัตราเงินเฟ้อเท่ากับร้อยละ -2.8 เทียบกับร้อยละ -0.3 ในไตรมาสแรก รวมครึ่งแรกของปีเงินเฟ้อทั่วไปเท่ากับร้อยละ -1.6 และเงินเฟ้อพื้นฐานเท่ากับร้อยละ 0.7 คุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุล และทุนสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับสูง

ในไตรมาส 3 ของปี 2552 เสถียรภาพเศรษฐกิจปรับตัวดีขึ้นต่อเนื่อง ปัจจัยส่วนหนึ่งที่มีผลต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทย คือ นโยบายการคลังแบบขาดดุล ที่เน้นบทบาทการใช้จ่ายของรัฐบาลเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ในช่วงที่การลงทุนและการบริโภคในภาคเอกชนยังอยู่ในระดับต่ำ โดยการขยายตัวการใช้จ่ายของรัฐบาลในไตรมาส 3 ขยายตัวที่ร้อยละ 21.7 โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายจ่ายลงทุนที่ขยายตัวร้อยละ 50.9 อัตราการว่างงานในเดือนสิงหาคม 2552 อยู่ที่ร้อยละ 1.2 ของกำลังแรงงานรวม สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ณ สิ้นเดือนสิงหาคม 2552 อยู่ที่ร้อยละ 45.7 ต่ำกว่ากรอบความยั่งยืนทางการคลังที่ตั้งไว้ไม่เกินร้อยละ 50 สำหรับเสถียรภาพภายนอกประเทศยังอยู่ในระดับมั่นคง และสามารถรองรับความเสี่ยงจากความผันผวนของวิกฤติการเงินโลก สะท้อนได้จากทุนสำรองระหว่างประเทศ ณ สิ้นเดือนกันยายนอยู่ในระดับสูงที่ 131.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งสูงกว่าหนี้ต่างประเทศระยะสั้นเกินกว่า 5 เท่า

ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจโดยรวมในเดือนกันยายน 2552 อยู่ที่ระดับ 68.4 จุด ปรับตัวเพิ่มขึ้น 4 เดือน

ติดต่อกัน สะท้อนถึงความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่มีต่อเศรษฐกิจไทยที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม การบริโภคภาคเอกชนในภูมิภาคยังคงมีความเปราะบาง สะท้อนจากปริมาณการจำหน่ายรถจักรยานยนต์หดตัวเพิ่มขึ้นที่ร้อยละ -12.9 ต่อปี เนื่องจากรายได้เกษตรกรที่ปรับตัวลดลงตามราคาสินค้าเกษตรที่ยังคงหดตัวต่อเนื่อง

การผลิตภาคอุตสาหกรรมทั้ง 3 ไตรมาสปรับตัวดีขึ้นมาอยู่ที่ร้อยละ -5.5 ต่อปี ทั้งนี้ ภาคอุตสาหกรรมที่เริ่มฟื้นตัวอย่างชัดเจน ได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ เฟอร์นิเจอร์และเครื่องประดับ เคมีภัณฑ์ และน้ำมันปิโตรเลียม เป็นต้น

ภาคบริการจากการท่องเที่ยวเริ่มปรับตัวดีขึ้น โดยจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาประเทศไทยในไตรมาสที่ 3 มีจำนวน 3.3 ล้านคน หดตัวที่ร้อยละ -2.8 ต่อปี ซึ่งเป็นการหดตัวที่ลดลงมากจากไตรมาสก่อนหน้าที่หดตัวร้อยละ -16.5 ต่อปี ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลจากการเริ่มฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกที่ทำให้

จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติโดยเฉพาะจากยุโรปและเอเชียเพิ่มมากขึ้น

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร หดตัวที่ร้อยละ -2.8 ต่อปี ตามการลดลงของผลผลิตสำคัญ โดยเฉพาะข้าวนาปี ยางพารา และมันสำปะหลัง เนื่องจากฝนตกชุกหนาแน่นเป็นอุปสรรคต่อการเพาะปลูกและเก็บเกี่ยวผลผลิต ขณะที่ผลผลิตมันสำปะหลังลดลงเนื่องจากมีผลผลิตออกมามากในช่วงต้นปี ประกอบกับราคามันสำปะหลังที่ทรงตัวในระดับต่ำ ไม่จูงใจให้เกษตรกรทำการเก็บเกี่ยวมากนัก สอดคล้องกับราคาสินค้าเกษตรที่หดตัวต่อเนื่องในไตรมาสที่ 3 ที่ร้อยละ -16.2 ต่อปี ทำให้รายได้ของเกษตรกรที่แท้จริงหดตัวต่อเนื่องที่ร้อยละ -18.3 ต่อปี

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาส 2 ปี 2552 แถลงข่าว 25 สิงหาคม 2552) และรายงานภาวะเศรษฐกิจการคลังประจำไตรมาสที่ 3 ปี 2552 ของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (วันที่ 27 ตุลาคม 2552)

มาเรียนรู้ศัพท์เศรษฐศาสตร์จากบทความกันเถอะ

สวัสดิ์ค่ะ..ท่านผู้อ่านที่น่ารักทุกท่านฉบับนี้เป็นฉบับแรกที่เรามาทำความรู้จักศัพท์เศรษฐศาสตร์ต่าง ๆ ที่เราสามารถพบเห็นได้จากบทความ ข่าวสาร หรือสิ่งพิมพ์ทางเศรษฐกิจทั่วไป ซึ่งบางครั้งเราอาจจะไม่เข้าใจว่าคำเหล่านี้คืออะไร มีความหมายอย่างไร.. เอาหล่ะ..อย่ามัวเสียเวลาอยู่เลย...เรามาเรียนรู้ไปพร้อมๆ กันดีกว่า

Year-on-Year (YoY) ปีนี้เทียบกับปีก่อนหน้า เช่น ยอดจำหน่ายรถจักรยานยนต์ปีนี้เทียบกับ 2.1 ล้านคัน เติบโต 103 % เทียบกับปีที่แล้ว

Quarter-on-Quarter (QoQ) ไตรมาสนี้เทียบกับไตรมาสก่อนหน้า เช่น ภาวะการถดถอยของเศรษฐกิจไตรมาสที่สองหดตัวร้อยละ 4.9 ลดความรุนแรงลงมากเมื่อเทียบกับการหดตัวถึงร้อยละ 7.1 ในไตรมาสแรก

Month-on-Month (MoM) เดือนนี้เทียบกับเดือนก่อนหน้า เช่น อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานในเดือนนี้อยู่ที่ 1.5% ต่ำลงจาก 1.8% ในเดือนก่อนหน้า

แล้วฉบับใหม่ฉบับหน้าค่ะ

นรมิณล ตันเจริญผล นักวิชาการแรงงานปฏิบัติการ
กลุ่มงานวิจัย สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์

สถานการณ์ แรงงาน

สถานการณ์แรงงานไตรมาส 3 ปี 2552
ช่วงเดือนกรกฎาคม-กันยายน 2552 ขอนำเสนอ
ข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ ตามลำดับคือ

- 1) กำลังแรงงาน การมีงานทำ การว่างงาน
- 2) การส่งเสริมการมีงานทำ
- 3) การพัฒนาศักยภาพแรงงาน
- 4) การคุ้มครองแรงงานและสวัสดิการ
- และ 5) การประกันสังคม

1) กำลังแรงงาน การมีงานทำ การว่างงาน

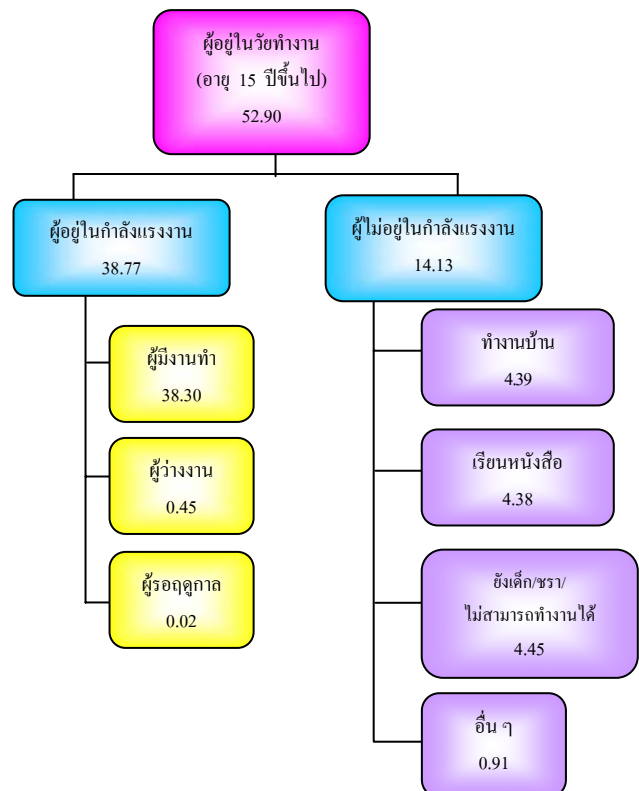
ข้อมูลกำลังแรงงาน การมีงานทำ และการว่างงาน เป็นข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติดำเนินการสำรวจเป็นรายเดือนและประมวลผลเป็นไตรมาส สำหรับไตรมาส 3 ปี 2552 (กรกฎาคม-กันยายน 2552) เนื่องจากสำนักงานสถิติแห่งชาติยังดำเนินการประมวลผลข้อมูลไม่เสร็จสิ้น และเพื่อให้สถานการณ์แรงงานฉบับนี้ออกเผยแพร่ได้ทันตามกำหนดเวลา กระทรวงแรงงานจึงใช้ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรเดือนสิงหาคม ปี 2552 ในการนำเสนอข้อมูลไตรมาสนี้แทน จากผลการสำรวจของเดือนสิงหาคม 2552 พบว่าประเทศไทยมีผู้อยู่ในวัยทำงานหรืออายุ 15 ปีขึ้นไปจำนวน 52.90 ล้านคน จำแนกเป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน ได้แก่ ผู้มีงานทำ ผู้ว่างงาน และผู้รอฤดูกาล จำนวน 38.77 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 73.28 ของประชากรวัยแรงงานทั้งหมด ขณะที่ผู้อยู่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน ได้แก่ ผู้ทำงานบ้าน เรียนหนังสือ เด็ก คนชรา ที่ไม่สามารถทำงานได้มีร้อยละ 26.72 ของผู้อยู่ในวัย

แรงงานทั้งหมด หรือ 14.13 ล้านคน ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาผู้อยู่ในวัยทำงานหรืออายุ 15 ปีขึ้นไปที่มีจำนวน 52.90 ล้านคน พบว่ามีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นจากเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมาจำนวน 6.66 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 1.27 แต่มีสัดส่วนใกล้เคียงกันกับเดือนที่แล้ว (กรกฎาคม 2552) ที่มีจำนวน 52.85 ล้านคน โดยเพิ่มขึ้นจากเดือนที่แล้วเล็กน้อยจำนวน 5.23 หมื่นคน คิดเป็นเพียงร้อยละ 0.10

แผนภูมิ 1 ประมาณการการมีงานทำของประชากร

ณ เดือนสิงหาคม ปี 2552

หน่วย : ล้านคน

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ ณ เดือนสิงหาคม 2552

กลุ่มผู้อยู่ในวัยทำงาน (ผู้มีอายุ 15 ปีขึ้นไป) จำนวน 52.90 ล้านคนนี้พบว่าเป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 38.77 ล้านคน โดยจำแนกเป็นผู้มีงานทำ 38.3 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 98.79 ของผู้อยู่ในกำลังแรงงานทั้งหมด ขณะที่ผู้ว่างงานมี 4.46 แสนคน หรือร้อยละ 1.15 ของผู้อยู่ในกำลังแรงงานและผู้รอฤดูกาลมีจำนวน ประมาณ 2.47 หมื่นคน (ร้อยละ 0.06) ซึ่งหากพิจารณาจำนวนผู้มีงานทำในเดือนนี้ พบว่ามีจำนวนลดลงจากเดือนที่แล้ว 4.95 แสนคน คิดเป็นสัดส่วนที่ลดลงร้อยละ 1.27 อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมาพบว่า มีจำนวนเพิ่มขึ้นโดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.07 (4.05 แสนคน) เมื่อวิเคราะห์เป็นอัตราการมีงานทำหรืออัตราจ้างงาน ซึ่งคำนวณจากสัดส่วนผู้มีงานทำต่อผู้อยู่ในกำลังแรงงานมีอัตราร้อยละ 98.79 แสดงให้เห็นว่าผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 100 คน จะมีงานทำประมาณ 98-99 คน ซึ่งอัตราการจ้างงานในภาพรวมเดือนนี้มีสัดส่วนใกล้เคียงกับเดือนที่แล้วที่มีอัตรา 98.74 และใกล้เคียงกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมาที่มีอัตรา 98.77

ส่วนอัตรารว่างงานซึ่งคำนวณจากผู้ว่างงานต่อผู้อยู่ในกำลังแรงงานในเดือนนี้ประมาณการว่ามีอัตรา 1.15 พบว่ามีอัตราลดลงจากเดือนที่แล้วที่มีอัตราร้อยละ 1.21 และเมื่อเปรียบเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา พบว่ามีอัตราใกล้เคียงโดยเดือนสิงหาคม 2551 มีอัตรา 1.16 สำหรับตัวเลขในกลุ่มของผู้ที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงานในเดือนนี้มีจำนวน 14.13 ล้านคน พบว่าเป็นผู้ทำงานบ้าน ผู้เรียนหนังสือ และเด็ก คนชราที่ไม่สามารถทำงานได้ โดยมีจำนวน 4.39 4.38 และ 4.45 ล้านคน ตามลำดับ

ตาราง 1 ประชากรจำแนกตามสถานภาพแรงงาน

ณ เดือนสิงหาคม 2552

หน่วย : ล้านคน

สถานภาพแรงงาน	ส.ค.51	ก.ค.52	ส.ค.52
ประชากรรวม	66.51	*	*
ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป	52.24	52.85	52.90
ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน	38.36	39.29	38.77
- ผู้มีงานทำ	37.89	38.79	38.30
- ผู้ว่างงาน	0.45	0.48	0.45
- กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล	0.02	0.02	0.02
ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	13.87	13.56	14.13
- ทำงานบ้าน	4.13	4.19	4.39
- เรียนหนังสือ	4.50	4.16	4.38
- ยังเด็ก ชรา / ไม่สามารถทำงานได้	4.40	4.30	4.45
- อื่น ๆ	0.84	0.91	0.91
ประชากรอายุ ต่ำกว่า 15 ปี	14.27	*	*
อัตราการจ้างงานต่อกำลังแรงงาน	98.77	98.74	98.79
อัตรารว่างงาน	1.16	1.21	1.15

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ : 1. อัตราการจ้างงานต่อกำลังแรงงาน = $\frac{\text{ผู้มีงานทำ} \times 100}{\text{ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน}}$

2.. อัตราการว่างงาน = $\frac{\text{ผู้ว่างงาน} \times 100}{\text{ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน}}$

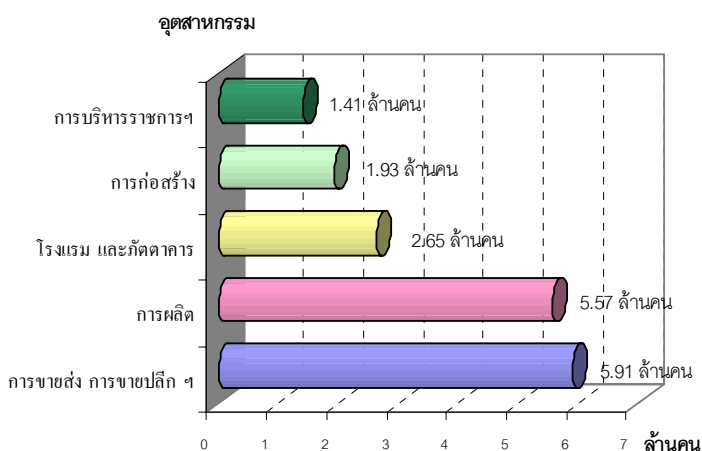
3. * สำนักงานสถิติแห่งชาติไม่มีข้อมูล

สำหรับจำนวนผู้มีงานทำในเดือนสิงหาคม 2552 ที่มี 38.3 ล้านคน พบว่าทำงานในภาคเกษตรกรรม 15.45 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 40.35 ของผู้มีงานทำทั้งหมด ซึ่งมีสัดส่วนที่ลดลงจากเดือนที่ผ่านมาจำนวน 9.37 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 5.72 (เดือนกรกฎาคม 2552 มีจำนวน 16.39 ล้านคน) และเมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา พบว่ามีสัดส่วนใกล้เคียงกันโดยเดือนสิงหาคม 2551 มีจำนวน 15.49 ล้านคน แรงงานนอกภาคเกษตรกรรมเดือนนี้มีจำนวน 22.85 ล้านคน (ร้อยละ 59.65)

ใกล้เคียงกับเดือนที่แล้วที่มี 22.40 ล้านคน โดยเพิ่มขึ้น 4.43 แสนคน คิดเป็น ร้อยละ 1.98 และเมื่อเปรียบเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมามีพบว่า แรงงานนอกภาคเกษตรกรรม เดือนนี้มีสัดส่วนสูงขึ้นเล็กน้อยร้อยละ 1.97 (เดือนสิงหาคม ปี 2551 มีจำนวน 22.40 ล้านคน) ทั้งนี้ ในเดือนกันยายน 2552 นี้พบว่า กลุ่มผู้ทำงานนอกภาคเกษตรกรรมจะทำงานในสาขาการขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ฯ มากที่สุด มี 5.91 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 25.86 ของผู้ทำงานนอกภาคเกษตรกรรมทั้งหมด รองลงมาคือสาขาการผลิต มีจำนวน 5.57 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 24.37 ของผู้ทำงานนอกภาคเกษตรทั้งหมด สาขาโรงแรมและภัตตาคาร 2.65 ล้านคน ร้อยละ 11.62 สาขาการก่อสร้าง 1.93 ล้านคน ร้อยละ 8.44 และสาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศฯ 1.41 ล้านคน ร้อยละ 6.16 (ตารางภาคผนวก 2 และแผนภูมิ 2)

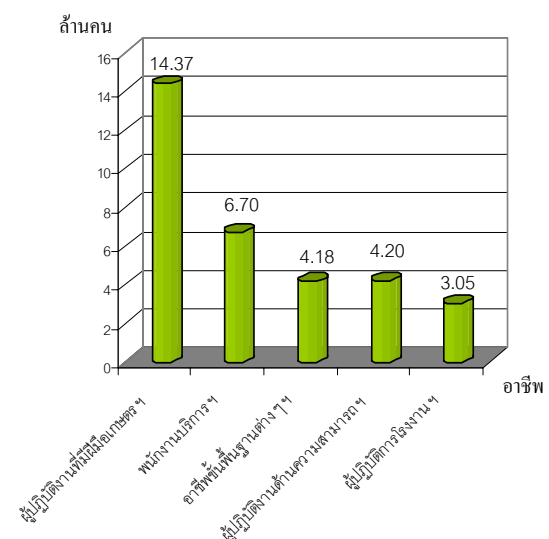
**แผนภูมิ 2 ผู้มีงานทำจำแนกตามประเภท
อุตสาหกรรมนอกภาคเกษตรกรรม 5 อันดับแรก
ณ เดือนสิงหาคม 2552**

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ เดือนสิงหาคม 2552

เมื่อพิจารณาผู้มีงานทำตามอาชีพในเดือนนี้ พบว่าอาชีพที่มีผู้ทำงานมากที่สุด 5 อันดับแรกคือ 1) ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านการเกษตรและการประมง มีจำนวน 14.37 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 37.5 2) พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาด 6.7 ล้านคน ร้อยละ 17.49 3) ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือและธุรกิจการค้าที่เกี่ยวข้อง 4.20 ล้านคน ร้อยละ 10.98 4) อาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ในด้านการขายและให้บริการ 4.18 ล้านคน ร้อยละ 10.91 และ 5) ผู้ปฏิบัติการโรงงานและเครื่องจักร และผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ 3.05 ล้านคน ร้อยละ 7.96 (รายละเอียดตามตารางภาคผนวกที่ 3 และแผนภูมิ 3)

**แผนภูมิ 3 ผู้มีงานทำจำแนกตามอาชีพ (5 อันดับแรก)
ณ เดือนสิงหาคม 2552**

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

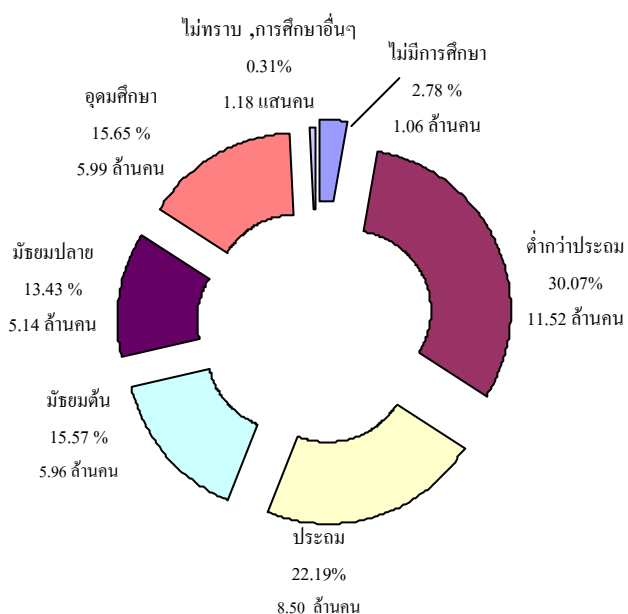
หากศึกษาถึงระดับการศึกษาของผู้มีงานทำพบว่าเดือนสิงหาคม 2552 นี้ ผู้มีงานทำส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษาในระดับต่ำกว่า ประถมศึกษาจำนวน 11.52 ล้านคน

คิดเป็นร้อยละ 30.07 รองลงมาเป็นผู้มีการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน 8.5 ล้านคน (ร้อยละ 22.19) อุดมศึกษาจำนวน 5.99 ล้านคน (ร้อยละ 15.65) ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 5.96 ล้านคน (ร้อยละ 15.57) ส่วนผู้มีงานทำที่ไม่มีการศึกษามีจำนวนน้อยที่สุด คือ 1.06 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 2.78 (ตารางภาคผนวกที่ 4)

แผนภูมิ 4 ผู้มีงานทำ จำแนกตามระดับการศึกษา

ณ เดือนสิงหาคม 2552

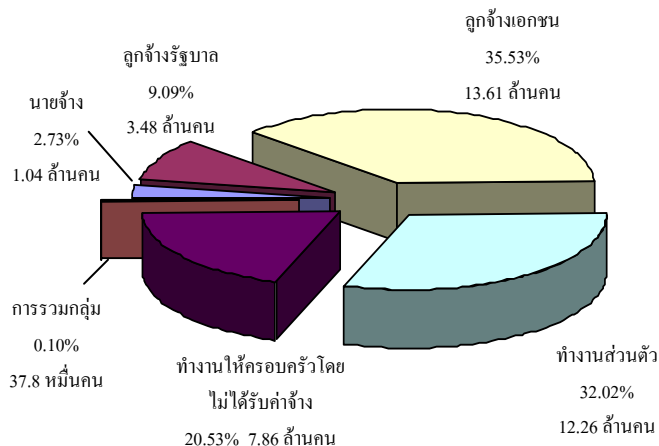
ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ในด้านสถานภาพการทำงานของผู้มีงานทำพบว่าส่วนใหญ่เป็นลูกจ้างเอกชน กล่าวคือ ร้อยละ 35.53 (13.61 ล้านคน) เป็นลูกจ้างเอกชน รองลงมาคือทำงานส่วนตัวและกลุ่มช่วยธุรกิจครอบครัวหรือทำงานให้ครอบครัวโดยไม่ได้รับค่าจ้างมีอัตราร้อยละ 32.02 (12.26 ล้านคน) และร้อยละ 20.53 (7.86 ล้านคน) ตามลำดับ ส่วนผู้มีงานทำที่มีสถานภาพเป็นนายจ้างมีเพียง

ร้อยละ 2.73 (1.04 ล้านคน) นอกจากนี้ยังพบว่าการรวมกลุ่มเพื่อทำงานเป็นกลุ่มอาชีพมีร้อยละ 0.10 (3.78 หมื่นคน)

แผนภูมิ 5 ผู้มีงานทำจำแนกตามสถานภาพ

การทำงาน ณ เดือนสิงหาคม 2552

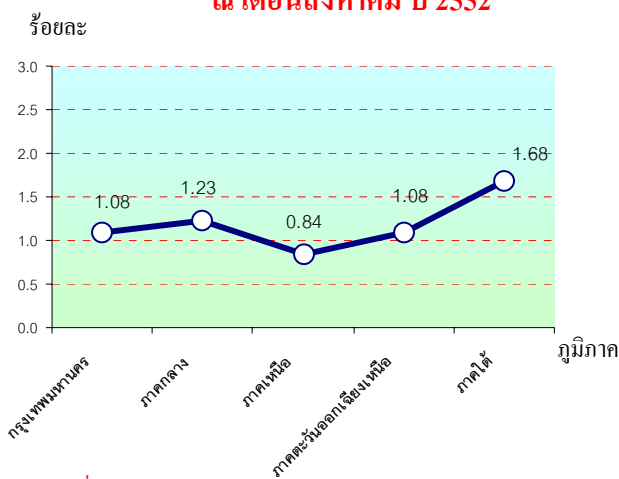
ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ในประเด็นของผู้ว่างงาน พบว่าจำนวนผู้ว่างงานทั่วประเทศในเดือนสิงหาคม 2552 มีประมาณ 4.46 แสนคน โดยภูมิภาคที่มีจำนวนผู้ว่างงานสูงสุดคือภาคตะวันออก เฉียงเหนือประมาณ 1.41 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 31.48 ของผู้ว่างงานรวมทุกภูมิภาค รองลงมาคือภาคกลางมี 1.15 แสนคน (ร้อยละ 25.70) ภาคใต้มีจำนวน 8.73 หมื่นคน (ร้อยละ 19.56) และภาคเหนือจำนวน 6.11 หมื่นคน (ร้อยละ 13.69) ภูมิภาคที่มีผู้ว่างงานน้อยที่สุดคือกรุงเทพมหานคร จำนวนประมาณ 4.27 หมื่นคน (ร้อยละ 9.57) แต่เมื่อพิจารณาอัตราการว่างงานโดยการคำนวณจากจำนวนผู้ว่างงานต่อกำลังแรงงานปัจจุบันหรือผู้อยู่ในกำลังแรงงาน จะพบว่าอัตราการว่างงานภาพรวมของประเทศในเดือนสิงหาคม 2552 มีอัตราร้อยละ 1.15 ซึ่งเป็น

อัตราลดลงเล็กน้อยจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ที่มีอัตรา 1.16 และลดลงจากเดือนที่แล้วที่มีอัตรา 1.21 และเมื่อพิจารณาสัดส่วนผู้ว่างงานแต่ละภูมิภาคต่อกำลังแรงงานในแต่ละภูมิภาค (อัตราว่างงานตามภูมิภาค)จะพบว่า ภูมิภาคที่มีอัตราการว่างงานสูงสุดได้แก่ ภาคใต้โดยมีอัตราว่างงานร้อยละ 1.68 รองลงมาคือภาคกลาง ร้อยละ 1.23 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตรา 1.08 ซึ่งมีสัดส่วนเท่ากับกรุงเทพมหานคร มีอัตราว่างงานร้อยละ 1.08 และภาคที่มีอัตราการว่างงานน้อยที่สุดในเดือนนี้ คือ ภาคเหนือมีอัตราร้อยละ 0.84

**แผนภูมิ 6 อัตราว่างงานจำแนกตามภูมิภาค
ณ เดือนสิงหาคม ปี 2552**

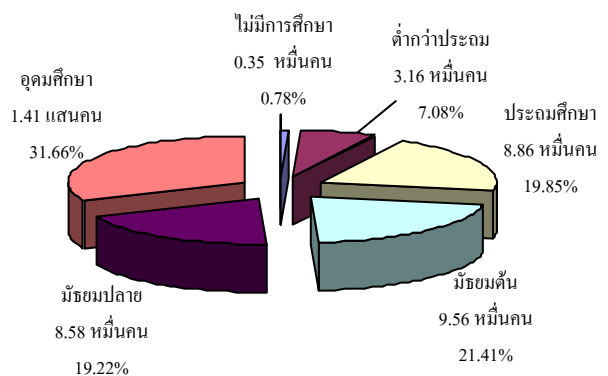
ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ เดือนสิงหาคม 2552

หมายเหตุ : อัตราการว่างงาน $\times 100$
ผู้ว่างงาน / ผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน

ในจำนวนผู้ว่างงานที่มี 4.46 แสนคน พบว่าผู้ว่างงานที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษามีจำนวนสูงสุด ถึง 1.41 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 31.66 ของผู้ว่างงานทั้งหมด รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 9.56 หมื่นคน (ร้อยละ

21.41) และระดับประถมศึกษา 8.86 หมื่นคน (ร้อยละ 19.85) ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มี 8.58 หมื่นคน (ร้อยละ 19.22) ขณะที่ผู้มีงานทำที่ไม่มีการศึกษามี 3.5 พันคน (ร้อยละ 0.78 ของผู้ว่างงานทั้งหมด)

แผนภูมิ 7 ผู้ว่างงานและอัตราการว่างงานจำแนกตามระดับการศึกษา ณ เดือนสิงหาคม ปี 2552

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ เดือนสิงหาคม 2552

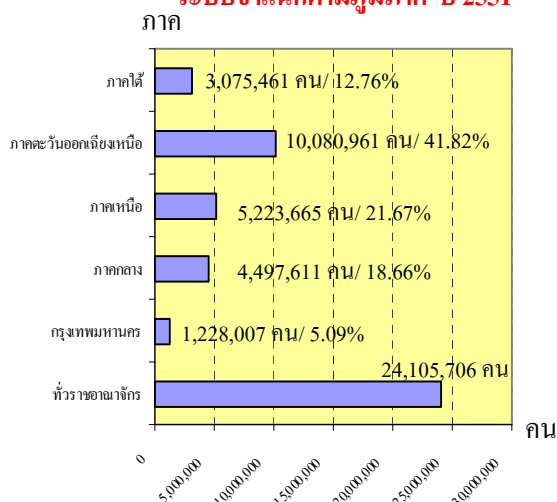
สำหรับแรงงานนอกระบบในปี 2552 สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบใหม่ พบว่าในปี 2551 ผู้มีงานทำที่อยู่ในแรงงานนอกระบบมีจำนวน 24.11 ล้านคน โดยเป็นส่วนที่เพิ่มขึ้นจากการสำรวจในปี 2550 จำนวน 8.3 แสนคน ปี 2550 มีแรงงานนอกระบบ 23.28 ล้านคน คิดเป็นอัตราที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.54 โดยที่ปี 2551 นี้พบว่าภูมิภาคที่มีจำนวนผู้มีงานทำนอกระบบแรงงานมากที่สุด คือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวน 10.08 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 41.82 ของจำนวนแรงงานนอกระบบทั้งหมด รองลงมาคือภาคเหนือ 5.22 ล้านคน (ร้อยละ

21.67) ภาคกลาง 4.50 ล้านคน (ร้อยละ 18.66) และภาคใต้ 3.08 ล้านคน (ร้อยละ 12.76) ภาคที่มีแรงงานนอกระบบน้อยที่สุดคือ กรุงเทพมหานครมีจำนวน 1.23 ล้านบาท (ร้อยละ 5.09)

แผนภูมิ 8 จำนวนผู้มีงานทำที่อยู่ในแรงงานนอก

ระบบจำแนกตามภูมิภาค ปี 2551

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ทั้งนี้ แรงงานนอกระบบเหล่านี้จะทำงานในภาคเกษตรกรรมซึ่งได้แก่ทำการเกษตรและประมงเป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือมีจำนวน 14.97 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 62.09 ขณะที่นอกภาคเกษตรมี 9.14 ล้านคน (ร้อยละ 37.91) ซึ่งแรงงานนอกระบบในภาคเกษตรเพิ่มขึ้นจากปี 2550 จำนวน 5.8 แสนคน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.05) และแรงงานนอกภาคเกษตรเพิ่มขึ้นจาก 8.89 ล้านคน ในปี 2550 เป็น 9.14 ล้านคนในปี 2551 คิดเป็นสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.73 (2.42 แสนคน) โดยกลุ่มนอกภาคเกษตรไตรมาสนี้ เมื่อพิจารณาจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม พบว่าอุตสาหกรรมที่มีจำนวนแรงงานนอกระบบสูงสุด 5 อันดับแรก

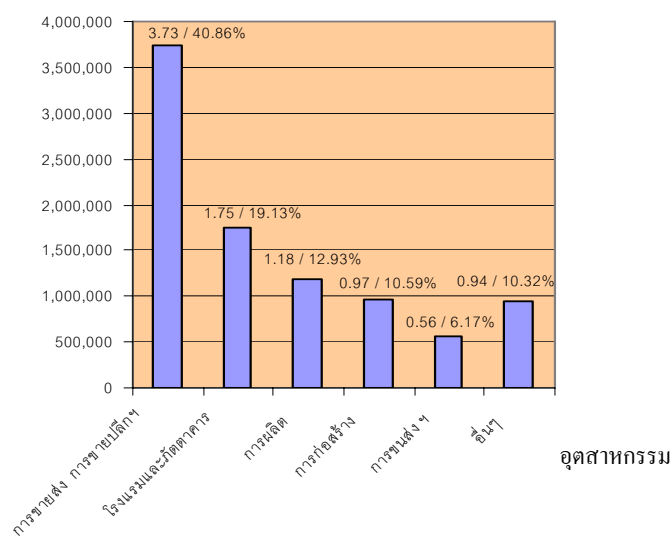
คือ 1) การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ฯ จำนวน 3.73 ล้านคน (ร้อยละ 40.86 ของแรงงานนอกระบบนอกภาคเกษตรทั้งหมด) 2) โรงแรมและภัตตาคาร 1.75 ล้านคน (ร้อยละ 19.13 ของแรงงานนอกระบบนอกภาคเกษตรทั้งหมด) 3) การผลิต 1.18 ล้านคน (ร้อยละ 12.93 ของแรงงานนอกระบบนอกภาคเกษตรทั้งหมด) 4) การก่อสร้าง 0.97 แสนคน (ร้อยละ 10.59 ของแรงงานนอกระบบนอกภาคเกษตรทั้งหมด) และ 5) การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม จำนวน 0.56 แสนคน (ร้อยละ 6.17 ของแรงงานนอกระบบนอกภาคเกษตรทั้งหมด) (รายละเอียดปรากฏในตารางภาคผนวกที่ 5)

แผนภูมิ 9 ผู้ที่อยู่ในแรงงานนอกระบบ จำแนก

ตามประเภทอุตสาหกรรมนอกภาคเกษตร

(5 อันดับแรก) ปี 2551

ล้านคน

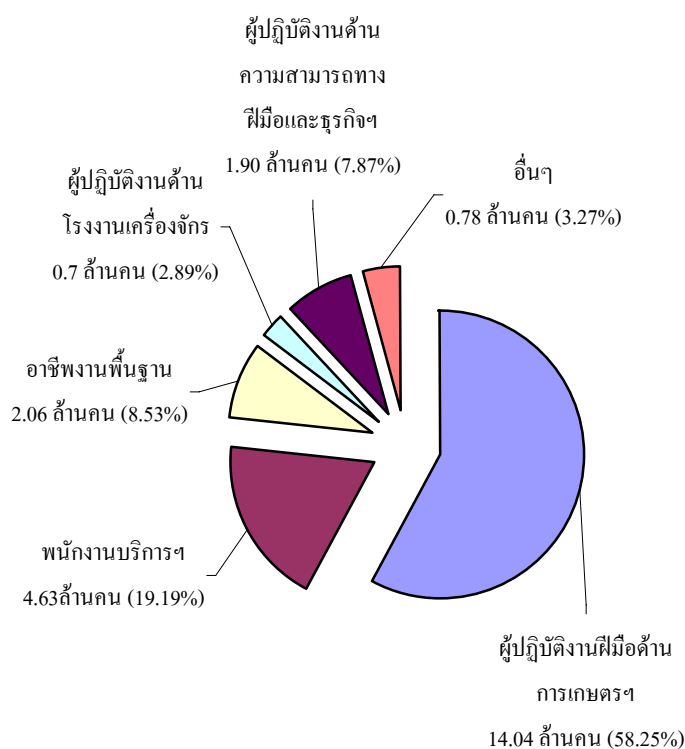
ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

เมื่อพิจารณาแรงงานนอกระบบจำแนกตามอาชีพ พบว่ามีงานทำในอาชีพต่าง ๆ สูงสุด 5 อันดับแรก คือ 1) ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้าน

เกษตรและประมง จำนวน 14.04 ล้านคน (ร้อยละ 58.25 ของแรงงานนอกระบบทั้งหมด) 2) พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาด 4.63 ล้านคน (ร้อยละ 19.19 ของแรงงานนอกระบบทั้งหมด) 3) อาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ด้านการขายและบริการ 2.06 ล้านคน (ร้อยละ 8.53 ของแรงงานนอกระบบทั้งหมด) 4) ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง 1.9 ล้านคน (ร้อยละ 7.87 ของแรงงานนอกระบบทั้งหมด) และ 5) ผู้ปฏิบัติงาน/โรงงานเครื่องจักร จำนวน 0.7 ล้านคน (ร้อยละ 2.89 ของแรงงานนอกระบบทั้งหมด)

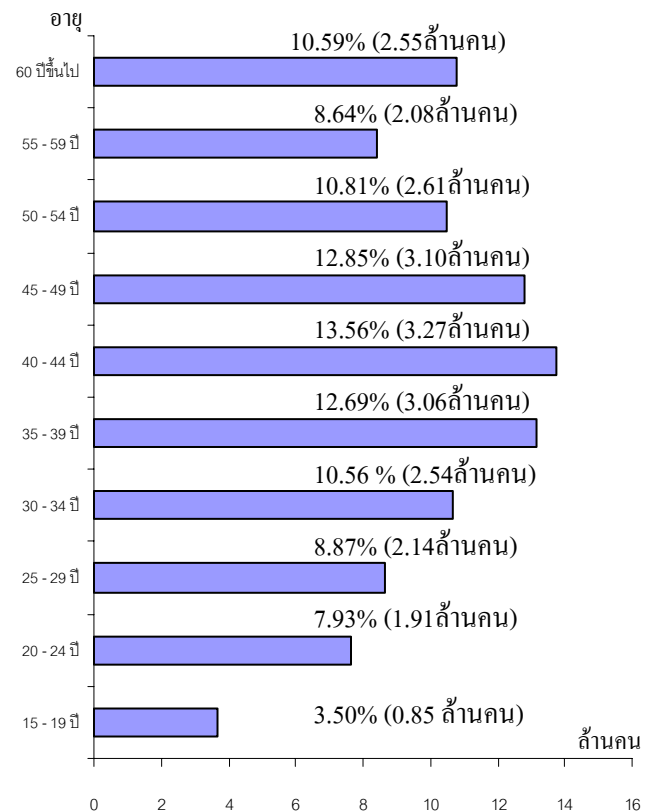
**แผนภูมิ 10 จำนวนผู้มีงานทำที่อยู่ในแรงงานนอกระบบ
จำแนกตามอาชีพ ปี 2551**

เมื่อพิจารณาแรงงานนอกระบบ จำแนกตามอายุ พบว่าส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 40—44 ปี กล่าวคือ ผู้มีอายุ 40—44 ปี มีจำนวน 3.27 ล้านคน

(ร้อยละ 15.56) รองลงมาคือผู้มีอายุ 45-49 ปี จำนวน 3.10 ล้านคน (ร้อยละ 12.85) และอายุ 35-39 ปี มีจำนวน 3.06 ล้านคน (ร้อยละ 12.69) ส่วนช่วงอายุ 15—19 ปี มีน้อยที่สุด จำนวน 0.85 แสนคน (ร้อยละ 3.50)

**แผนภูมิ 11 จำนวนผู้มีงานทำที่อยู่ในแรงงานนอกระบบ
จำแนกตามอายุ ปี 2551**

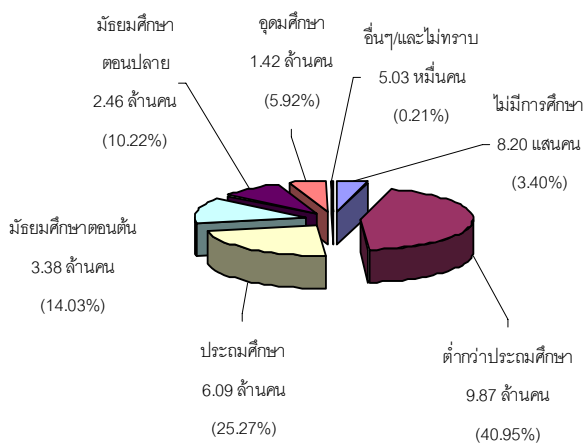

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

สำหรับการศึกษาค้นคว้าพบว่าแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าประถมศึกษา คือมีจำนวน 9.87 ล้านคน (ร้อยละ 40.95) รองลงมาคือระดับประถมศึกษา จำนวน 6.09 ล้านคน (ร้อยละ 25.27) และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3.38 ล้านคน (ร้อยละ 14.03)

**แผนภูมิ 12 ผู้มีงานทำที่อยู่ในแรงงานนอกระบบ
จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2551**

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

สำหรับด้านการมีงานทำในกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งหมายถึงผู้มีอายุ 60 ปีขึ้นไป สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ดำเนินการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทย พ.ศ.2550 พบว่ามีผู้สูงอายุจำนวน 7.02 ล้านคน โดยจำแนกเป็นเพศชาย 3.13 ล้านคน (ร้อยละ 44.59) และเพศหญิง 3.89 ล้านคน (ร้อยละ 55.41) ในกลุ่มผู้สูงอายุจำนวน 7.02 ล้านคน เป็นผู้มีงานทำจำนวน 2.51 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 35.74 โดยทำงานในภาคการเกษตร ร้อยละ 57.56 (1.44 ล้านคน) และทำงานนอกภาคเกษตร ร้อยละ 42.44 (1.06 ล้านคน) การที่ผู้สูงอายุต้องทำงานส่วนใหญ่จะมีเหตุผลมาจากความจำเป็นที่ต้องเลี้ยงตนเองและครอบครัว และเป็นเพราะมีสุขภาพแข็งแรงและยังมีแรงทำงานอยู่ ส่วนผู้สูงอายุที่ไม่มีการมีงานทำมีจำนวน 4.51 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 64.26 ของผู้สูงอายุทั้งหมด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาผู้สูงอายุที่มีงานทำจำนวน 2.51 ล้านคนจะพบว่าร้อยละ 63.1 (1.59 ล้านคน) เป็นผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง รองลงมาคือช่วยธุรกิจครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าจ้าง และเป็น

ลูกจ้างเอกชน โดยมีสัดส่วนร้อยละ 17.22 (0.43 ล้านคน) และร้อยละ 12.74 (0.32 ล้านคน) ตามลำดับ

**ตาราง 2 จำนวนผู้สูงอายุจำแนกตามเพศ
ภาวะการทำงาน และสถานภาพแรงงาน ปี 2550**

หน่วย : พันคน

ข้อมูลผู้สูงอายุ	ชาย	หญิง	จำนวนรวม
ประชากรผู้สูงอายุ	3,130.7	3,890.2	7,021.0
1.ภาวะการทำงาน			
ผู้มีงานทำ	1,508.9	1,000.6	2,509.4
1) ภาคเกษตร	927.4	517.1	1,444.5
2) นอกภาคเกษตร	581.5	483.4	1,064.9
ผู้ไม่มีงานทำ	1,621.9	2,889.6	4,511.5
2.สถานภาพการทำงาน	1,000.7	1,508.6	2,509.4
1) นายจ้าง	26.2	82.1	108.2
2) ประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง	505.9	1,079.8	1,585.7
3) ช่วยธุรกิจครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าจ้าง	329.6	102.5	432.1
4) ลูกจ้างรัฐบาล	5.7	49.0	54.7
5) ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ	0.4	2.9	3.4
6) ลูกจ้างเอกชน	129.8	189.9	319.7
7) การรวมกลุ่ม	3.1	2.5	5.6

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

2) การส่งเสริมการมีงานทำ

2.1 การจัดหางานในประเทศ

ภารกิจการส่งเสริมให้ประชาชนมีงานทำ เป็นภารกิจหลักของกระทรวงแรงงาน หน่วยงานที่มีบทบาทในการกิจนี้คือกรมการจัดหางาน ซึ่งให้บริการจัดหางานโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีงานทำ มีรายได้ที่เหมาะสม ลดปัญหาการว่างงาน และการขาดแคลนแรงงาน รูปแบบการดำเนินการมีทั้งการจัดหางานในประเทศและต่างประเทศ โดยการจัดหางานในประเทศช่วงไตรมาสที่ 3 ปี 2552 (กรกฎาคม – กันยายน 2552) มีตำแหน่งงานว่างแจ้งผ่านกรมการจัดหางาน 101,544 อัตรา ซึ่งมีสัดส่วนลดลงจากไตรมาสที่แล้วเล็กน้อยเพียง 1,484 อัตรา

คิดเป็นสัดส่วนที่ลดลงร้อยละ 1.44 แสดงให้เห็นว่าไตรมาส 3 นี้ สภาพเศรษฐกิจอยู่ในภาวะทรงตัว ยังไม่ดีขึ้นอย่างเด่นชัด ภาคธุรกิจชะลอตัวจึงยังไม่ขยายงานไม่ขยายตำแหน่งงาน อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาพบว่า มีตำแหน่งงานว่างเพิ่มขึ้นแต่ก็มีสัดส่วนเพียงเล็กน้อยคือร้อยละ 2.26 (2,243 คน) ทั้งนี้ ช่วงปลายไตรมาสมีสัญญาณดีที่แสดงให้เห็นถึงโอกาสมีตำแหน่งงานเพิ่ม เนื่องจากภาคอุตสาหกรรมหลายแห่งได้รับยอดการสั่งซื้อที่เพิ่มขึ้น แสดงถึงการฟื้นตัวของเศรษฐกิจจึงคาดการณ์ว่าไตรมาสหน้าตำแหน่งงานว่างน่าจะเพิ่มสูงขึ้น

ในส่วนของผู้ลงทะเบียนสมัครงาน ไตรมาสนี้พบว่ามี 160,365 คน ซึ่งมีสัดส่วนลดลงจากไตรมาสที่แล้วที่มีจำนวน 221,569 คน คิดเป็นร้อยละ 27.62 (61,204 คน) จำนวนผู้ลงทะเบียนที่ลดลงนี้สอดคล้องกับจำนวนผู้ขึ้นทะเบียนขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน ซึ่งมีทั้งผู้ถูกเลิกจ้างและลาออกเอง ซึ่งในช่วงไตรมาส 3/2552 เดือนกรกฎาคม – กันยายน มีจำนวน 152,817 คน ขณะที่ไตรมาส 2/2552 (เมษายน-มิถุนายน 2552) มีผู้ลงทะเบียนจำนวน 172,901 คน เป็นสัญญาณที่แสดงว่าผู้ต้องการหางานทำมีน้อยลงซึ่งอาจเนื่องมาจากมีงานรองรับหรือการเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ที่ภาครัฐจัดขึ้น เช่น โครงการต้นกล้าอาชีพ โครงการไทยเข้มแข็ง เป็นต้น อย่างไรก็ตาม กรมการจัดหางานมิได้นิ่งนอนใจยังดำเนินการจัดงานนัดพบแรงงานอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับภาวการณ์เลิกจ้าง ว่างงาน และเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาที่มีจำนวน

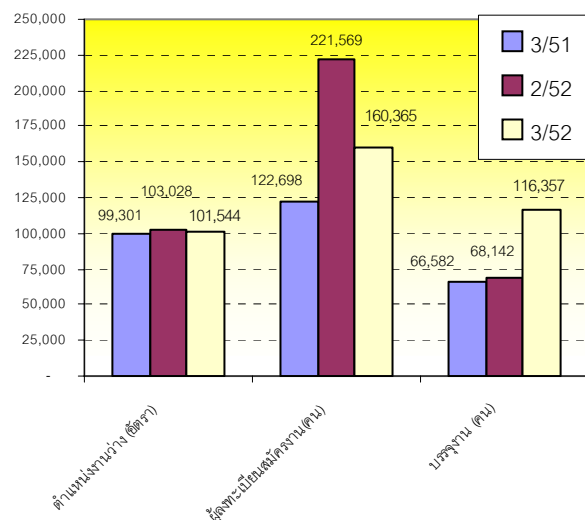
122,698 คน พบว่าเพิ่มขึ้น 37,667 คน คิดเป็นสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 30.7

ขณะที่ผู้ได้รับการบรรจุงานในไตรมาสนี้ (ก.ค.-ก.ย.52) มีจำนวน 116,357 คน ซึ่งมีสัดส่วนสูงขึ้นจากไตรมาสที่แล้วที่มี 68,142 คน ถึง 48,215 คน คิดเป็นร้อยละ 70.76 ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา (ไตรมาส 3/2551 (ก.ค.-ก.ย.51) พบว่ามีจำนวนเพิ่มขึ้นเช่นกันโดยเพิ่มจำนวน 49,775 คน (ไตรมาส3/51 มี 66,582 คน) คิดเป็นร้อยละ 74.76 ปรากฏรายละเอียดตามแผนภูมิ 13

แผนภูมิ 13 เปรียบเทียบตำแหน่งงานว่าง/

การสมัครงาน/การบรรจุงาน

อัตรา, คน

ที่มา : กรมการจัดหางาน

หมายเหตุ: ไตรมาส (Q) 2 = (เม.ย.-มิ.ย.)

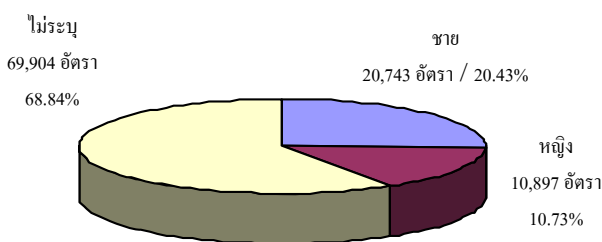
ไตรมาส (Q) 3 = (ก.ค.-ก.ย.)

สำหรับตำแหน่งงานว่างไตรมาส 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2552)นี้ พบว่าเป็นชาย 20,743 อัตรา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.43 ของตำแหน่งงานว่างทั้งหมด ขณะที่เพศหญิงมี 10,897 อัตรา (ร้อยละ 10.73) และไม่ระบุเพศมี

จำนวนถึง 69,904 อัตรา ร้อยละ 68.84 การที่ตำแหน่งงานว่างส่วนใหญ่คือร้อยละ 68.84 ไม่ได้ระบุว่าต้องการเพศชายหรือเพศหญิง สะท้อนให้เห็นว่าในทัศนะของนายจ้าง หญิงและชายมีศักยภาพเท่ากัน เพศจึงไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน แรงงานไทยมีความเสมอภาคในการทำงาน นายจ้างส่วนใหญ่จึงมิได้ระบุว่าต้องการเพศใด ทั้งนี้ การไม่ระบุเพศของนายจ้างมีข้อดีในอีกประการหนึ่งคือ ทำให้นายจ้างมีโอกาสคัดเลือกหรือพิจารณาตัวผู้สมัครได้มากกว่าการระบุเพียงเพศใดเพศหนึ่ง

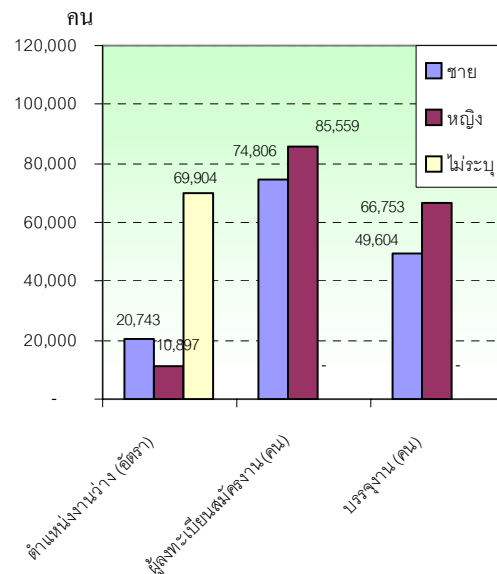
แผนภูมิ 14 ตำแหน่งงานว่างแยกตามเพศ ไตรมาส 3 (ก.ค.-ก.ย.) ปี 2552

ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนผู้มาลงทะเบียนสมัครงานในไตรมาสที่พบว่ามีจำนวนทั้งสิ้น 160,365 คน เป็นชาย 74,806 คน คิดเป็นร้อยละ 46.65 และเป็นหญิง 85,559 คน คิดเป็นร้อยละ 53.35 และการบรรจงานมีผู้ได้รับการบรรจุให้มีความทำงานทั้งสิ้น 116,357 คน โดยสัดส่วนของเพศหญิงจะได้รับการบรรจงานมากกว่าเพศชาย กล่าวคือผู้บรรจงานที่เป็นเพศหญิง มีสัดส่วนร้อยละ 57.37 (66,753 คน) ขณะที่เพศชายมีร้อยละ 42.63 (49,604 คน) ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สอดคล้องกับจำนวนผู้สมัครงานที่มีเพศหญิงมากกว่าชาย

แผนภูมิ 15 ตำแหน่งงานว่าง / ผู้สมัครงาน/ และการบรรจงานจำแนกตามเพศ ไตรมาส 3 ปี 2552

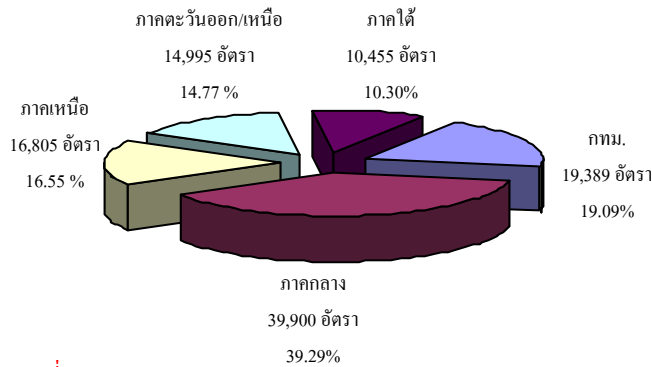

ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบตามพื้นที่จะพบว่าไตรมาสนี้ตำแหน่งงานว่างส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่ภาคกลาง โดยภูมิภาคที่มีตำแหน่งงานว่างมากที่สุดคือภาคกลางมีร้อยละ 39.29 (39,900 อัตรา) รองลงมาคือกรุงเทพมหานครมีร้อยละ 19.09 (19,389 อัตรา) ของตำแหน่งงานว่างทั้งหมด ทั้งนี้ เพราะสถานประกอบการส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่ภาคกลางและปริมณฑล อาทิ จังหวัดสมุทรปราการ ปทุมธานี สมุทรสาคร พระนครศรีอยุธยา เป็นต้น ในส่วนภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ ตำแหน่งงานว่างมีสัดส่วน ร้อยละ 16.55 (16,805 อัตรา) ร้อยละ 14.77 (14,995 อัตรา) และร้อยละ 10.30 (10,455 อัตรา) ตามลำดับ

**แผนภูมิ 16 ตำแหน่งงานว่างจำแนกตามภูมิภาค
ไตรมาส 3 (ก.ค.-ก.ย.) ปี 2552**

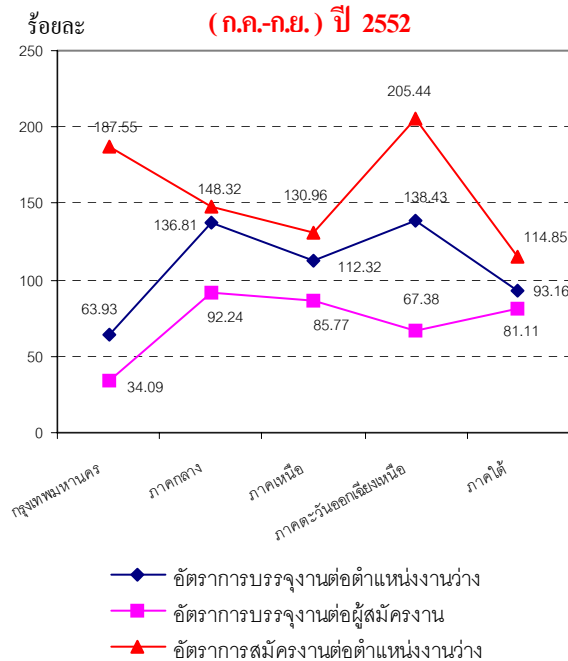
ที่มา : กรมการจัดหางาน

ในส่วนการสมัครงานไตรมาส 3 ปี 2552 (กรกฎาคม-กันยายน 2552) ภูมิภาคที่มีการสมัครงานสูงสุดคือ ภาคกลาง ร้อยละ 36.90 (59,179 คน) รองลงมา คือกรุงเทพมหานครร้อยละ 22.68 (36,365 คน) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 19.21 (30,806 คน) และภาคเหนือร้อยละ 13.72 (22,007 คน) ส่วนภูมิภาคที่มีการสมัครงานน้อยที่สุดยังคงเป็นภาคใต้เช่นเดียวกับไตรมาสที่แล้ว โดยมีผู้สมัครงานร้อยละ 7.49 (12,008 คน) สำหรับผลการบรรจุนานมีการบรรจุนานในพื้นที่ภาคกลางสูงสุดคือร้อยละ 46.92 (54,589 คน) รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 17.84 (20,757 คน) ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงภาคเหนือที่มีร้อยละ 16.22 (18,875 คน) อันดับถัดมาคือกรุงเทพมหานครร้อยละ 10.65 (12,396 คน) ส่วนภาคใต้มีการบรรจุนานน้อยที่สุดคือร้อยละ 8.37 (9,740 คน) (รายละเอียดปรากฏในตารางภาคผนวก 6)

เมื่อคำนวณหาอัตราการบรรจุนานเปรียบเทียบกับตำแหน่งงานว่างไตรมาสนี้พบว่า มีอัตราการบรรจุนานต่อตำแหน่งงานว่างภาพรวมอยู่ที่ร้อยละ 114.59 โดยภาคที่มีอัตราการบรรจุนานต่อตำแหน่งงานว่างสูงสุดคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 138.43 ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับภาคกลางที่มีร้อยละ 136.81รองลงมาคือภาคเหนือร้อยละ 112.32 และ

ภาคใต้ร้อยละ 93.16 ขณะที่กรุงเทพมหานครมีอัตราการบรรจุนานต่อตำแหน่งงานว่างต่ำสุดคือร้อยละ 63.93 สำหรับอัตราการสมัครงานต่อตำแหน่งงานว่าง พบว่าภาพรวมมีอัตราร้อยละ 157.93 โดยภูมิภาคที่มีอัตราสมัครงานต่อตำแหน่งงานว่างสูงสุดคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตรา 205.44 รองลงมาคือกรุงเทพมหานครร้อยละ 187.55 ภาคกลางอัตรา 148.32 และภาคเหนือ 130.96 หากเปรียบเทียบผู้ได้รับบรรจุนานกับผู้สมัครงานพบว่า ในภาพรวมมีอัตราเพียงร้อยละ 72.56 โดยภาคกลางมีอัตราการบรรจุนานเมื่อเทียบกับผู้สมัครงานสูงสุดคือร้อยละ 92.24 รองลงมาคือภาคเหนือร้อยละ 85.77 ภาคใต้ร้อยละ 81.11 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 67.38 ส่วนกรุงเทพมหานครมีอัตราการบรรจุนานต่อผู้สมัครงานต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 34.09 ทั้งนี้ อัตราการบรรจุนานต่อผู้สมัครงานภาพรวม (ร้อยละ 72.56) มีสัดส่วนที่สูงขึ้นถึงร้อยละ 135.97 จากไตรมาสที่แล้วที่มีร้อยละ 30.75

แผนภูมิ 17 อัตราการบรรจุนานเปรียบเทียบตำแหน่งงานว่าง/ผู้สมัครงาน และอัตราการสมัครงานต่อตำแหน่งงานว่างจำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 3 (ก.ค.-ก.ย.) ปี 2552

หมายเหตุ :

$$1. \text{ อัตราการบรรจุนาน ต่อผู้สมัครงาน} = \frac{\text{ผู้ได้รับการบรรจุนาน} \times 100}{\text{ผู้สมัครงาน}}$$

$$2. \text{ อัตราการบรรจุนานต่อตำแหน่งงานว่าง} = \frac{\text{ผู้ได้รับการบรรจุนาน} \times 100}{\text{ตำแหน่งงานว่าง}}$$

$$3. \text{ อัตราการสมัครงานต่อตำแหน่งงานว่าง} = \frac{\text{ผู้สมัครงาน} \times 100}{\text{ตำแหน่งงานว่าง}}$$

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ในเรื่องการสมัครงานมีประเด็นที่น่าสนใจคือเมื่อพิจารณาอัตราการสมัครงานต่อตำแหน่งงานว่างในไตรมาสนี้จะพบว่า ทุกภูมิภาคยังคงมีอัตราสูงกว่าร้อยละ 100 โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีอัตรา ร้อยละ 205.44 (แผนภูมิ 17) แสดงให้เห็นว่า จำนวนคนต้องการทำงานมีมากจึงมาสมัครงานมาก เป็นผลต่อเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำที่ส่งผลให้สถานประกอบการหลายแห่งมีการเลิกจ้างแรงงาน ผู้ถูกเลิกจ้างจำนวนมากต้องเดินทางกลับภูมิลำเนาเกิดสภาวะแรงงานคืนถิ่นจึงต้องไปสมัครงานในภูมิลำเนาที่ตนอาศัยอยู่ เพราะผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่เป็นผู้อพยพจากพื้นที่ดังกล่าวไปทำงานในเขตกรุงเทพมหานครและภาคอื่น ๆ ซึ่งขณะนี้รัฐบาลได้ดำเนินการโครงการจ้างงานหรือพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน เช่น โครงการต้นกล้าอาชีพ เพื่อรองรับกับแรงงานคืนถิ่นเหล่านี้ เป็นการบรรเทาปัญหาในเบื้องต้นให้แรงงานมีงานทำ ขณะที่กรุงเทพมหานครก็เริ่มมีอัตราการสมัครงานต่อตำแหน่งงานว่างสูงขึ้น เพราะผู้จบการศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงานในกรุงเทพมหานครมากขึ้น

ในส่วนตำแหน่งงานว่างตามระดับการศึกษาไตรมาส 3 ปี 2552 พบว่า ตำแหน่งงานว่างระดับที่ต้องการสูงสุดยังคงเป็นระดับ ปวช./ปวส. อนุปริญญา โดยมีความต้องการ ร้อยละ 38.29 (38,883 อัตรา) รองลงมาเป็นระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 30.23 (30,693 อัตรา) ระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า ร้อยละ 15.86 (16,105 อัตรา) ซึ่งมีสัดส่วนเท่าหรือใกล้เคียงกับระดับปริญญาตรีที่มี ร้อยละ 15.24 (15,473 อัตรา) สำหรับระดับปริญญาโทขึ้นไปมีสัดส่วนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 0.38 (390 อัตรา) แสดงให้เห็นว่า

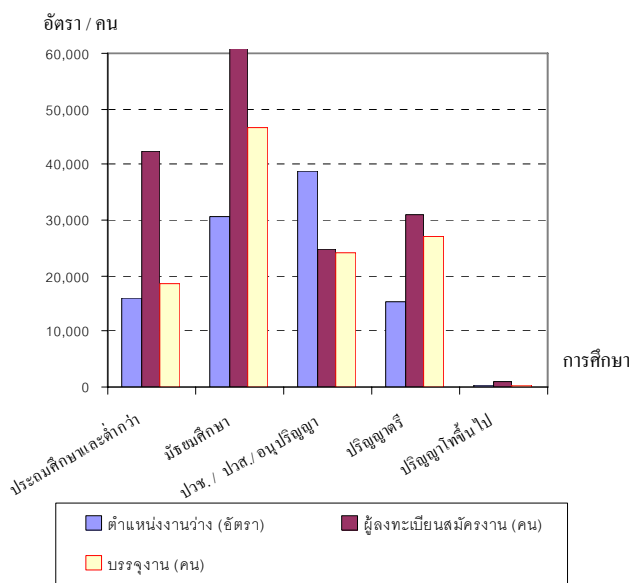
ตลาดแรงงานมีความต้องการแรงงานในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีสูงโดยความต้องการในตำแหน่งต่ำกว่าปริญญาตรีมีถึงร้อยละ 84.38 (85,681 อัตรา) โดยเฉพาะระดับ ปวช./ปวส./อนุปริญญาดังนั้น จึงต้องเร่งรัดผลิตกำลังคนในระดับนี้ให้มีปริมาณสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการทำงานต่ำกว่าระดับซึ่งเป็นการสูญเสียทรัพยากรของประเทศ ทั้งนี้ การมุ่งให้วัยแรงงานสนใจศึกษาในระดับอาชีวศึกษาต้องเร่งส่งเสริมให้ประชากรวัยแรงงานมีค่านิยมและทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาในสายช่างและอาชีพ นอกจากนี้ ภาครัฐต้องแก้ปัญหาสำคัญของนักศึกษาในกลุ่มอาชีวศึกษา ลดปัญหาการขัดแย้งและทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันการศึกษา ขณะเดียวกันต้องจูงใจให้ผู้ปกครองและเด็กมั่นใจว่าเมื่อเรียนจบจะมีงานรองรับได้จริง ในเรื่องการผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการนั้น ขณะนี้กระทรวงแรงงานได้มีการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับกระทรวงอุตสาหกรรมเพื่อการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานในการจัดทำข้อมูลอุปสงค์อุปทานกำลังคนภาคอุตสาหกรรมรองรับแผนพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ โดยมีการลงนามเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2552 ซึ่งหลังจากนี้ไปทั้ง 2 หน่วยงานจะมีข้อมูลความต้องการแรงงานของสถานประกอบการนำไปสู่การผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการตลาดแรงงานในอนาคตโดยจะสามารถลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานที่เป็นอยู่ในปัจจุบันลงได้

สำหรับจำนวนผู้สมัครงานไตรมาสนี้พบว่า ผู้มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษายังคงครองตำแหน่งสูงสุดเช่นเดิม คือร้อยละ 38.06 (61,036

คน) เนื่องจากเป็นระดับการศึกษาที่มีความต้องการมากอยู่แล้ว ประกอบกับแรงงานที่ถูกเลิกจ้างส่วนใหญ่เป็นแรงงานในโรงงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นแรงงานไร้ฝีมือจึงทำให้ตัวเลขของผู้สมัครงานระดับการศึกษานี้มีสูงที่สุด รองลงมาเป็นระดับประถมศึกษาและต่ำกว่าที่มีจำนวน 42,516 คน (ร้อยละ 26.51) ระดับปริญญาตรี 30,937 คน (ร้อยละ 19.29) และระดับปวช./ปวส./อนุปริญญาร้อยละ 15.45 (24,784 คน) สำหรับผู้บรรจงาน ระดับมัธยมศึกษามีการบรรจงานมากที่สุด เมื่อเทียบกับระดับการศึกษาอื่น ๆ คือมี จำนวน 46,605 คน (ร้อยละ 40.05) รองลงมาเป็นระดับปริญญาตรีมีร้อยละ 23.29 (27,100 คน) และระดับปวช./ปวส./อนุปริญญา มีร้อยละ 20.66 (24,035 คน) (ตารางภาคผนวก 7)

**แผนภูมิ 18 ตำแหน่งงานว่าง/ผู้สมัครงาน/บรรจงาน
จำแนกตามระดับการศึกษา ไตรมาส 3 ปี 2552**

ที่มา : กรมการจัดหางาน

จากรายละเอียดและแผนภูมิข้างต้น ประเด็นที่น่าสังเกตคือ จำนวนผู้สมัครงานในทุกระดับการศึกษายกเว้นระดับ ปวช./ปวส./

อนุปริญญา มีสัดส่วนสูงกว่าตำแหน่งงานว่าง โดยมีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 100 แสดงว่าผู้ต้องการทำงานมีมากกว่าตำแหน่งงานที่จะรองรับได้ อย่างไรก็ตาม ในระดับ ปวช./ปวส./อนุปริญญาเป็นระดับที่ผู้สมัครงานต่อตำแหน่งงานว่างมีสัดส่วนน้อยที่สุด (ร้อยละ 63.74) เนื่องจากความต้องการแรงงานระดับนี้มีมากกว่าระดับอื่นๆ และมีมากกว่าที่ผลิตออกมาจึงอาจมีผลกระทบต่อขาดแคลนแรงงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ที่วิเคราะห์ว่าแนวโน้มการจ้างงานระยะกลาง (ปี 2550-2554) และระยะยาว (ปี 2555-2559) ต้องการคนระดับกลาง-ล่าง คือ ผู้จบการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรีมากกว่าระดับสูงคือ ปริญญาตรีขึ้นไป นอกจากนี้การที่ผู้สมัครงานในระดับนี้มีน้อยกว่าตำแหน่งงานว่างเนื่องจากผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาน้อย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องรณรงค์สร้างค่านิยมให้เยาวชนเห็นความสำคัญของการศึกษาระดับอาชีวศึกษาเนื่องจากจะเป็นทางเลือกในการหางานทำที่ง่าย รวดเร็ว เพราะเป็นความต้องการของตลาดแรงงาน อีกทั้งสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองในอนาคตได้ ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบมากกว่าการมุ่งเน้นให้เรียนระดับอุดมศึกษาอย่างในปัจจุบัน และหากพิจารณาประเด็นการบรรจงานกับตำแหน่งงานว่างในระดับการศึกษาพบว่าภาพรวมมีสัดส่วนของผู้ได้รับการบรรจงานมากกว่าตำแหน่งงานว่าง (ร้อยละ 114.59) (ตารางภาคผนวกที่ 7 และตารางที่ 3) เป็นเพราะผู้ที่ได้รับการบรรจงานในไตรมาสนี้ได้รับการบรรจงานในตำแหน่งที่นายจ้างแจ้งไว้แล้วในไตรมาสที่นั่นเอง ขณะที่อัตราผู้สมัครงานต่อตำแหน่งงาน

ว่างมีถึงร้อยละ 157.93 ซึ่งแสดงว่าคนสมัครมีมากกว่าตำแหน่ง แต่ได้รับการคัดเลือกเข้าบรรจุเพียงร้อยละ 72.56 แม้อัตราการบรรจุงานต่อผู้สมัครไตรมาสนี้จะสูงกว่าไตรมาสที่แล้ว (ไตรมาส 2/2552 มีอัตราร้อยละ 30.75) แต่ก็แสดงให้เห็นว่ายังมีตำแหน่งงานว่างอยู่อีกร้อยละ 27.44 ที่ยังไม่มีการบรรจุงาน จึงน่าจะเร่งรัดปรับปรุงคุณภาพของคนให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานเพื่อให้อัตราการบรรจุงานสูงขึ้น

**ตาราง 3 อัตราการบรรจุงานต่อผู้สมัครงาน
ต่อตำแหน่งงานว่างและอัตราผู้สมัครงานต่อ
ตำแหน่งงานว่าง จำแนกตามระดับการศึกษา
ไตรมาส 3 ปี 2552 (กรกฎาคม-กันยายน 2552)**

ระดับการศึกษา	อัตราการ บรรจุงาน ต่อตำแหน่ง งานว่าง	อัตราการ บรรจุงาน ต่อผู้ สมัครงาน	อัตราผู้สมัคร งานต่อ ตำแหน่ง งานว่าง
★ ประถมศึกษา และต่ำกว่า	114.52	43.38	263.99
★ มัธยมศึกษา	151.84	76.36	198.86
★ ปวช./ปวส./ อนุปริญญา	61.81	96.98	63.74
★ ปริญญาตรี	175.14	87.60	199.94
★ ปริญญาโท	44.36	15.84	280.0
ภาพรวม	114.59	72.56	157.93

ที่มา: ข้อมูลดิบกรมการจัดหางาน ประมวลผลโดยกลุ่มงานวิจัย

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

หมายเหตุ: ใช้สูตรคำนวณสูตรเดียวกับแผนภูมิ 17

ในประเด็นผู้สมัครงานต่อตำแหน่งงานว่างนั้น (ตาราง 3) ระดับ ปวช. / ปวส. / อนุปริญญา เป็นระดับเดียวที่มีผู้สมัครงานน้อยกว่าตำแหน่งงานว่าง (อัตราผู้สมัครงานต่อตำแหน่งงานว่าง 63.74) ผู้สมัครงานเหล่านี้จึงน่าจะมีโอกาสได้งานทำมาก แต่พบว่าได้รับการบรรจุ

งานเพียงร้อยละ 61.81 เท่านั้น เหลือตำแหน่งงานว่างถึงร้อยละ 38.19 ซึ่งเมื่อพิจารณาสาเหตุแล้วพบว่าน่าจะเกี่ยวข้องกับ 3 กลุ่มคือ 1) **สถานประกอบการ** กล่าวคือสถานประกอบการต้องการบุคลากรแบบใด มีประสบการณ์เพียงใดซึ่งเป็นเรื่องที่สถานประกอบการเป็นผู้กำหนดคุณสมบัติ ทั้งนี้ คุณสมบัติที่สถานประกอบการต้องการมักจะปรับเปลี่ยนไปตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เพราะวิทยาการเปลี่ยนแปลงไปมาก 2) **ผู้สมัครงานหรือแรงงาน** มีคุณสมบัติตรงตามที่สถานประกอบการต้องการหรือไม่ ทั้งในเรื่องคุณวุฒิ ประสบการณ์ขณะเดียวกันต้องพิจารณาด้วยว่าตัวแรงงานเอง เลือกลงงาน เลือกลงเงินเดือน มีข้อจำกัดมากมายจนทำให้สถานประกอบการรับไม่ได้หรือไม่ ซึ่งผู้สมัครงานในช่วงภาวะเศรษฐกิจขณะนี้ หากสามารถลดข้อจำกัดทั้งเรื่อง เงิน งาน ลงบ้าง จะมีโอกาสได้งานสูง และ 3) **สถาบันการศึกษา** เป็นหน่วยงานที่ต้องพิจารณาการจัดหลักสูตรให้สนองตอบต่อความต้องการตลาด ต้องพิจารณาว่าการที่คนได้รับการบรรจุเข้าทำงานน้อยเป็นเพราะหลักสูตรไม่สนองหรือสอดคล้องหรือไม่ ต้องมีการปรับหลักสูตร (Redesign) โดยให้มีความยืดหยุ่นและสนองตอบต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีได้ทันทั่วถึง

ประเด็นที่น่าจะหยิบยกมาวิเคราะห์คือ อัตราของผู้สมัครงานต่อตำแหน่งงานว่างมีสัดส่วนสูงกว่าร้อยละ 100 (ตาราง 3) โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับปริญญาโทมีถึงร้อยละ 280.0 สะท้อนให้เห็นว่ามีผู้จบการศึกษาระดับนี้มาก ขณะที่ตำแหน่งรองรับมีน้อย การส่งเสริมให้เรียน

ในระดับปริญญาโทจึงควรมุ่งไปในสาขาที่เป็นที่
ต้องการของตลาดแรงงาน

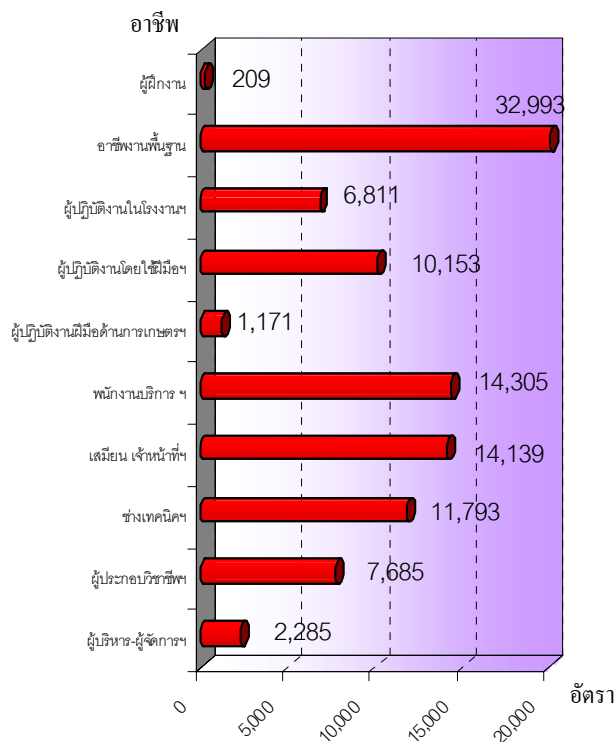
ด้านอาชีพไตรมาสนี้พบว่า อาชีพที่มี
ตำแหน่งงานว่างสูงสุด 5 อันดับแรกคือ 1) อาชีพ
งานพื้นฐาน ได้แก่ อาชีพที่เป็นงานเรียบง่ายทำ
ประจำหรือทำซ้ำๆ ประกอบด้วย อาชีพด้านการ
ขายและการให้บริการตามท้องถนนที่สาธารณะ
เช่น ผู้จำหน่ายสินค้า/อาหารตามท้องถนน
ผู้ส่งเอกสาร ผู้ขนส่งพัสดุ รวมถึงแรงงานในด้าน
เกษตร ประมง ก่อสร้าง การผลิต การขนส่ง ฯลฯ
มีร้อยละ 32.49 (32,993 อัตรา) 2) อาชีพ
พนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาด
ร้อยละ 14.09 (14,305 อัตรา) 3) เสมียน/
เจ้าหน้าที่ร้อยละ 13.92 (14,139 อัตรา) 4) ช่าง
เทคนิคผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องมีร้อยละ 11.61
(11,793 อัตรา) และ 5) ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือ
ในธุรกิจต่างๆ ร้อยละ 10.0 (10,153 อัตรา)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการจัดอันดับ
ตำแหน่งงานว่างตามอาชีพในไตรมาส 3/2552
(กรกฎาคม-กันยายน 2552) ตามที่กล่าวมา
ข้างต้นกับไตรมาสที่แล้ว พบว่าอาชีพที่มีตำแหน่ง
งานว่างสูงสุด 5 อันดับแรก ไตรมาสนี้เป็นอาชีพ
เดียวกับไตรมาสที่แล้ว โดยไตรมาสที่แล้วมี
จำนวน 32,994 15,916 15,432 11,414 และ
8,892 อัตราตามลำดับ (รายละเอียดปรากฏใน
ภาคผนวก 8)

สำหรับอาชีพที่มีผู้สมัครงานสูงสุด 5
อันดับแรก คืออาชีพงานพื้นฐาน จำนวน
67,432 คน (ร้อยละ 42.05) รองลงมาคือ อาชีพ
เสมียน/เจ้าหน้าที่ 23,383 คน (ร้อยละ 14.58)
พนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและ
ตลาดมีจำนวน 20,915 คน (ร้อยละ 13.04) ช่าง

เทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง 13,506 คน
(ร้อยละ 8.42) และผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือใน
ธุรกิจต่างๆ 11,176 คน (ร้อยละ 6.97) ซึ่งมี
สัดส่วนใกล้เคียงกับผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน
ผู้ควบคุมเครื่องจักร และผู้ปฏิบัติการด้านการ
ประกอบการธุรกิจต่างๆ ที่มี 10,999 คน (ร้อยละ
6.86) ส่วนการบรรจุงานมีความสอดคล้องกับ
ผู้สมัครงานโดยที่ 5 อันดับแรกเป็นประเภทอาชีพ
เดียวกับผู้สมัครงาน ได้แก่ 1) อาชีพงานพื้นฐาน
จำนวน 52,651 คน (ร้อยละ 45.25) 2) อาชีพ
เสมียน/เจ้าหน้าที่ 17,628 คน (ร้อยละ 15.15)
3) พนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและ
ตลาดมีจำนวน 13,080 คน (ร้อยละ 11.24) 4) ช่าง
เทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง 11,018 คน
(ร้อยละ 9.47) 5) ผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน
ผู้ควบคุมเครื่องจักรฯ 7,159 คน ร้อยละ 6.15
(ตารางภาคผนวกที่ 8)

แผนภูมิ 19 ตำแหน่งงานว่าง จำแนกตามอาชีพ ไตรมาส 3 ปี (ก.ค.-ก.ย.) 2552

หากศึกษาในด้านอุตสาหกรรมพบว่า อุตสาหกรรมที่มีตำแหน่งงานว่างสูงสุด 5 อันดับแรกในไตรมาส 3 ปี 2552 (กรกฎาคม - กันยายน 2552) คือ 1) การผลิต 45,613 อัตรา (ร้อยละ 44.92) 2) การขายส่ง ขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน 21,950 อัตรา (ร้อยละ 21.62) 3) บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ 7,941 อัตรา (ร้อยละ 7.82) 4) โรงแรมและภัตตาคาร 5,819 อัตรา (ร้อยละ 5.73) และ 5) การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศรวมทั้งการประกันสังคม ภาคบังคับ 4,969 อัตรา (ร้อยละ 4.89) เมื่อศึกษาการบรรจุนานพบว่าอุตสาหกรรมที่มีการบรรจุนานสูงสุด 5 อันดับแรก คือ (1) การผลิต 59,530 คน (ร้อยละ 51.16) (2) การขายส่ง ขายปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ ฯ 20,766 คน (ร้อยละ 17.85) (3) บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ 10,154 คน (ร้อยละ 8.73) (4) การบริหารราชการและการป้องกันประเทศรวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ 7,465 คน (ร้อยละ 6.42) และ (5) โรงแรมและภัตตาคารมีการบรรจุนาน 4,149 คน (ร้อยละ 3.56) โดยอุตสาหกรรมที่มีสูงสุดการบรรจุนาน 5 อันดับแรกเป็นอุตสาหกรรมเดียวกับตำแหน่งงานว่าง

ตาราง 4 แสดงจำนวนตำแหน่งงานว่าง และการบรรจุนานจำแนกตามอุตสาหกรรม ไตรมาส 3 (ก.ค.-ก.ย.) ปี 2552

ประเภทอุตสาหกรรม	ตำแหน่งงานว่าง		บรรจุนาน	
	จำนวน (อัตรา)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การผลิต	45,613	44.92	59,530	51.16
2. การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน	21,950	21.62	20,766	17.85
3. บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	7,941	7.82	10,154	8.73
4. โรงแรมและภัตตาคาร	5,819	5.73	4,149	3.56
5. การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคม	4,969	4.89	7,465	6.42
บุคคล ฯ				
6. การก่อสร้าง	3,550	3.49	2,850	2.45
7. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	3,074	3.03	3,298	2.83
8. ตัวกลางทางการเงิน	2,138	2.11	1,694	1.46
9. อื่น ๆ	11,701	11.52	11,442	9.83
รวม	101,543	100.0	116,357	100.0

ที่มา : กรมการจัดหางาน

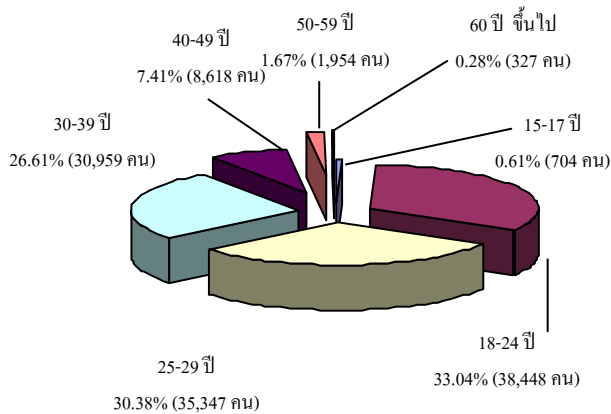
ช่วงอายุที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในไตรมาสนี้ส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 18 – 39 ปี มีจำนวน 88,390 คน โดยที่อายุ 18 – 24 ปี ต้องการสูงสุด 38,862 อัตรา (ร้อยละ 38.27) รองลงมาคืออายุ 25 – 29 ปี 29,139 อัตรา (ร้อยละ 28.70) และอายุ 30 – 39 ปี 20,389 อัตรา (ร้อยละ 20.08) สำหรับผู้สมัครงานในไตรมาสนี้พบว่าผู้อายุ 30-39 ปี สมัครงานสูงสุดจำนวน 51,453 คน (ร้อยละ 32.08) รองลงมาเป็นผู้สมัครงานที่มีอายุ 18-24 ปี และ 25 – 29 ปี มีสัดส่วนร้อยละ 24.96 (40,026 คน) และร้อยละ 22.58 (36,202 คน) ตามลำดับ ขณะที่ด้านการบรรจุนานพบว่า ผู้มีอายุ 18 – 24 ปี ได้รับการบรรจุนานสูงสุด จำนวน 38,448 คน

(ร้อยละ 33.04) รองลงมาคือช่วงอายุ 25 – 29 ปี จำนวน 35,347 คน (ร้อยละ 30.38) และอายุ 30 – 39 ปี ซึ่งมีจำนวน 30,959 คน คิดเป็นร้อยละ 26.61 (ตารางภาคผนวกที่ 10)

แผนภูมิ 20 การบรรจุนานจำแนกตามอายุ

ไตรมาส 3 (ก.ค.-ก.ย.) ปี 2552

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ภารกิจส่งเสริมการมีงานทำนอกจากภารกิจที่ได้กล่าวมาแล้ว กรมการจัดหางานยังมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ มีงานทำ ไม่ว่าจะเป็นนักศึกษาหรือผู้จบการศึกษาใหม่ ผู้ว่างงาน ผู้ใช้แรงงานที่มีงานทำอยู่แล้วและมีความประสงค์จะเปลี่ยนงาน ผู้สูงอายุ แม่บ้านหรือผู้ต้องการรับงานไปทำที่บ้าน รวมทั้งทหาร ยาวชนในสถานพินิจให้มีงานทำ โดยกิจกรรมต่างๆ ที่จัดให้กลุ่มเป้าหมายดังกล่าวข้างต้นตลอดไตรมาส 3 ปี 2552 (เดือนกรกฎาคม-กันยายน 2552) มีผู้ได้รับประโยชน์ทั้งสิ้น 273,481 คน โดยเป็นชาย 123,830 คน คิดเป็นร้อยละ 45.28 และหญิง 149,651 คน (ร้อยละ 54.72) ซึ่งจำนวนผู้ได้รับประโยชน์ในไตรมาสนี้น้อยกว่าไตรมาสที่แล้วจำนวน

150,123 คน คิดเป็นร้อยละ 35.44 (ไตรมาส 2/52 มีจำนวน 423,604 คน) สำหรับรายละเอียดกิจกรรมที่ดำเนินการและจำนวนผู้ได้รับประโยชน์ในแต่ละกิจกรรมปรากฏตามตารางต่อไปนี้

ตาราง 5 การส่งเสริมการมีงานทำจำแนกตามกิจกรรมที่ดำเนินการ ไตรมาส 3 (ก.ค.-ก.ย.) ปี 2552

กิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อส่งเสริมการมีงานทำ	ผู้ได้รับประโยชน์ (คน)		
	ชาย	หญิง	รวม
1.แนะแนวอาชีพชุมชน	311	708	1,019
2.แนะแนวอาชีพระดับหมู่บ้าน	30,258	39,261	69,519
3.แนะแนวอาชีพให้นักเรียนนักศึกษา	66,073	82,352	148,425
4.วันแนะแนวอาชีพ	14,613	20,537	35,150
5.มหกรรมอาชีพ	1,214	2,466	3,680
6.ส่งเสริมการมีงานทำให้ทหารกองประจำการ	7,627	-	7,627
7.แนะแนวอาชีพให้เยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	2,590	430	3,020
8.อบรมผู้รับงานไปทำที่บ้าน	85	1,223	1,308
9.ดำเนินการสร้างอาชีพใหม่ให้คนว่างงาน	78	290	368
10.ส่งเสริมการมีงานทำให้ผู้สูงอายุ	111	550	661
11.สร้างเครือข่ายการแนะแนวอาชีพ	870	1,834	2,704
รวม	123,830	149,651	273,481

ที่มา: กรมการจัดหางาน

2.2 ความต้องการแรงงาน

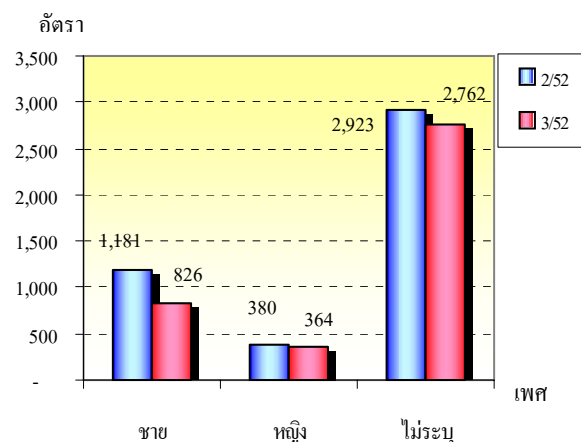
ภาคเอกชน (ผ่านหนังสือพิมพ์)

กระทรวงแรงงาน โดยกรมการจัดหางานได้รวบรวมความต้องการแรงงานที่สถานประกอบการประกาศรับสมัครผ่านหนังสือพิมพ์โดยรวบรวมจากหนังสือพิมพ์ 8 ฉบับได้แก่ กรุงเทพธุรกิจ โพสต์ทูเดย์ มติชน ประชาชาติธุรกิจ ฐานเศรษฐกิจ ผู้จัดการรายสัปดาห์ บางกอกโพสต์ และสมัครด่วน พบว่าช่วงไตรมาสที่ 3 ปี 2552 มีสถานประกอบการประกาศรับสมัครแรงงานจำนวน 328 แห่ง มีสัดส่วนเท่ากับไตรมาสที่แล้ว (ไตรมาส 2 ปี 2552 ประกาศรับสมัคร 328 แห่ง) แต่เมื่อพิจารณาจำนวนแรงงานที่สถานประกอบการแจ้งความต้องการพบว่าต้องการแรงงานรวม 3,952 อัตรา เป็นจำนวนที่ลดลงจากไตรมาสที่แล้วถึง 532 อัตรา คิดเป็นสัดส่วนที่ลดลงร้อยละ 11.86 (ไตรมาสที่แล้วมีความต้องการแรงงานรวม 4,484 อัตรา) ซึ่งความต้องการในไตรมาสนี้ส่วนใหญ่คือร้อยละ 69.89 (2,762 อัตรา) ไม่ได้ระบุเพศ ส่วนที่ระบุเพศชาย มีจำนวน 826 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 20.90 ขณะที่ความต้องการแรงงานเพศหญิงมี 364 คน คิดเป็นร้อยละ 9.21 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบสัดส่วนความต้องการแรงงานจำแนกตามเพศกับไตรมาสที่ผ่านมา พบว่าความต้องการแรงงานชายและหญิง มีสัดส่วนลดลงโดยลดลงร้อยละ 30.06 และ 4.21 ตามลำดับ (ไตรมาส 2 ปี 2552 ต้องการเพศชายจำนวน 1,181 อัตรา และหญิง 380 อัตรา) ขณะที่ความต้องการไม่ระบุเพศมีสัดส่วนลดลง ร้อยละ 5.51 (ไตรมาส 2 ปี 2552

ต้องการไม่ระบุเพศ 2,923 คน) จะเห็นได้ว่าความต้องการแรงงานที่ประกาศผ่านหนังสือพิมพ์จะมีลักษณะที่สอดคล้องกับการแจ้งความต้องการผ่านกรมการจัดหางานในประเด็นที่พบว่าความต้องการตำแหน่งงานว่างส่วนใหญ่ไม่ระบุเพศ รองลงมาคือเพศชายและหญิงตามลำดับ

แผนภูมิ 21 เปรียบเทียบความต้องการแรงงาน

ภาคเอกชนจำแนกตามเพศ 2-3 ปี 2552

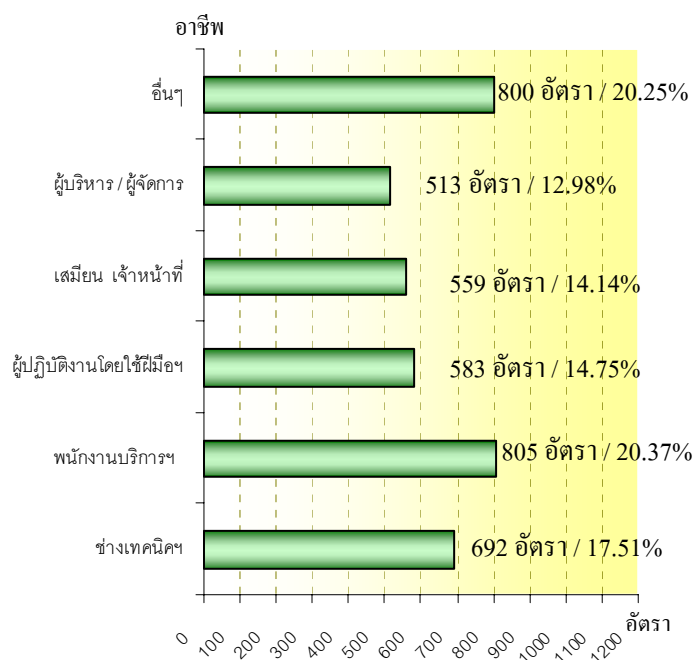

ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อพิจารณาความต้องการแรงงานตามอาชีพในไตรมาส 3 ปี 2552 นี้พบว่า อาชีพที่มีความต้องการแรงงานสูงสุด 5 อันดับแรกคือ 1) พนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาด จำนวน 805 อัตรา (ร้อยละ 20.37) 2) ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 692 อัตรา (ร้อยละ 17.51) 3) ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่างๆ 583 อัตรา (ร้อยละ 14.75) 4) เสมียน/เจ้าหน้าที่ จำนวน 559 อัตรา (ร้อยละ 14.14) และ 5) ผู้บริหาร/ผู้จัดการ 513 อัตรา (ร้อยละ 12.98)

**แผนภูมิ 22 ความต้องการแรงงานภาคเอกชน
จำแนกตามประเภทอาชีพ 5 อันดับแรก
ไตรมาส 3 (ก.ค.-ก.ย.) ปี 2552**

ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความต้องการแรงงานภาคเอกชนตามอาชีพในไตรมาส 3 ปี 2552 กับไตรมาสที่แล้วคือไตรมาส 2 ปี 2552 พบว่าความต้องการในแต่ละประเภทอาชีพมีการขยับขึ้นและเลื่อนอันดับลงในบางอาชีพ โดยอาชีพช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่าง ๆ มีความต้องการแรงงานขยับอันดับขึ้น โดยขยับขึ้นจากอันดับ 3 และ 6 ในไตรมาสที่แล้วขึ้นมาเป็นอันดับ 2 และ 3 ในไตรมาสนี้ ส่วนอาชีพเสมียน/เจ้าหน้าที่และอาชีพผู้บริหาร/ผู้จัดการและผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ เลื่อนอันดับลง โดยเลื่อนจากอันดับ 2, 4 และ 5 ไปเป็นอันดับ 4, 5 และ 6 ในไตรมาสนี้ตามลำดับ สำหรับอาชีพอาชีพพนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาดและยังครองสัดส่วนในอันดับ 1 เช่นเดิม

**ตาราง 6 เปรียบเทียบความต้องการแรงงานที่ประกาศรับ
สมัครผ่านหนังสือพิมพ์จำแนกตามประเภทอาชีพ
(6 อันดับแรก) ไตรมาส 2-3 ปี 2552**

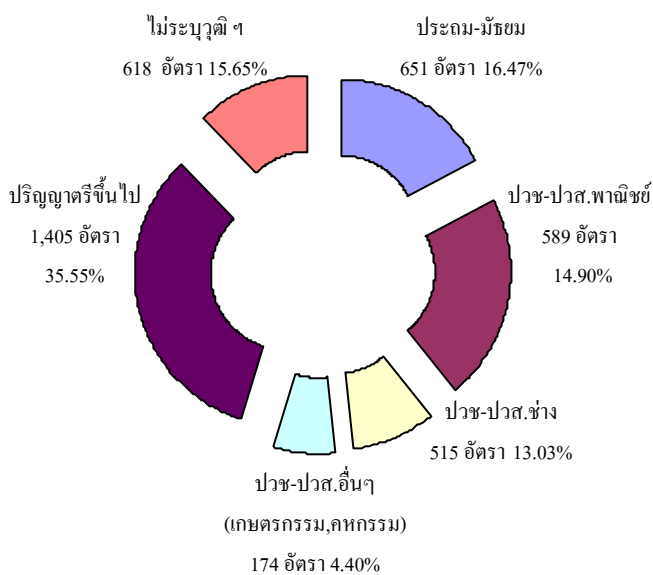
ประเภทอาชีพ	ไตรมาส 2 ปี 2552			ไตรมาส 3 ปี 2552		
	อัตรา	ร้อยละ	อันดับ	อัตรา	ร้อยละ	อันดับ
★ พนักงานบริการ	953	21.26	1	805	20.37	1
พนักงานขายในร้านค้าและตลาด						
★ เสมียน/เจ้าหน้าที่	835	18.62	2	559	14.14	4
★ ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	766	17.08	3	692	17.51	2
★ ผู้บริหาร/ผู้จัดการ	615	13.72	4	513	12.98	5
★ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่างๆ	514	11.46	5	461	11.67	6
★ ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือ	318	7.09	6	583	14.75	3
★ อื่นๆ	483	10.77		339	8.58	
รวม	4,484	100.0		3,952	100.0	

* ที่มา : กรมการจัดหางาน

สำหรับความต้องการแรงงานจำแนกตามการศึกษาพบว่า สถานประกอบการที่ประกาศรับสมัครงานทางหนังสือพิมพ์ ส่วนใหญ่ต้องการแรงงานในระดับปริญญาตรีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.55 (1,405 อัตรา) รองลงมาคือระดับประถมศึกษา - มัธยมศึกษา ร้อยละ 16.47 (651 อัตรา) ไม่ระบุวุฒิการศึกษา ร้อยละ 15.65 (618 อัตรา) ปวช.-ปวส. พานิชย์ ร้อยละ 14.90 (589 อัตรา) และระดับ ปวช. ปวส. ช่างมีร้อยละ 13.03 (515 อัตรา) ส่วนระดับ ปวช.-ปวส. อื่น ๆ มีร้อยละ 4.40 (174 อัตรา) อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาในระดับ ปวช.-ปวส. ทั้งหมดกล่าวคือรวมประเภทช่าง ประเภทพาณิชยกรรมและอื่นๆ ได้แก่ เกษตรกรรม คหกรรมไว้ในกลุ่มเดียวกันจะพบว่าระดับ ปวช.-ปวส. เป็นระดับที่สถานประกอบการแจ้งความต้องการสูงสุดถึงร้อยละ 32.34 (1,278 อัตรา)

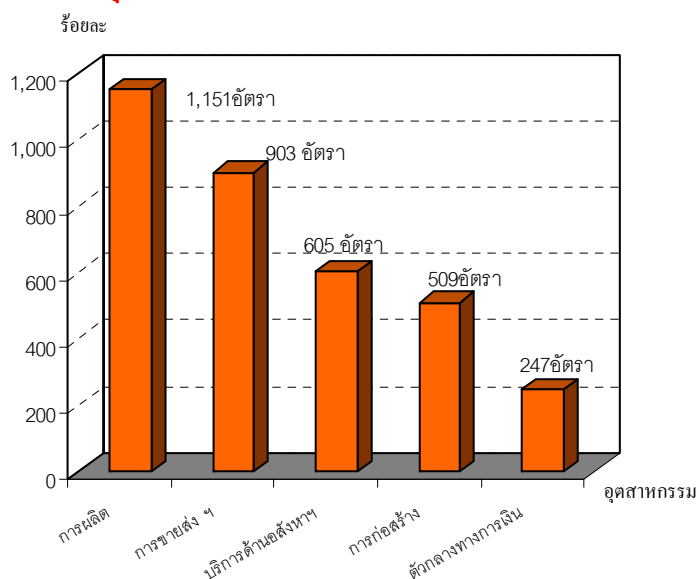
**แผนภูมิ 23 ความต้องการแรงงานภาคเอกชนตาม
ระดับการศึกษา ไตรมาส 3 (ก.ค.-ก.ย.) ปี 2552**

ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อพิจารณาจำนวนแรงงานที่สถานประกอบการแจ้งผ่านหน้าหนังสือพิมพ์จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมในไตรมาส 3 ปี 2552 พบว่า อุตสาหกรรมการผลิตเป็นประเภทอุตสาหกรรมที่มีความต้องการแรงงานมากที่สุดในไตรมาสนี้ คือร้อยละ 29.13 (1,151 อัตรา) รองลงมาคือ อุตสาหกรรมการขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือนร้อยละ 22.85 (903 อัตรา) บริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม การให้เช่าและบริการทางธุรกิจร้อยละ 15.31 (605 อัตรา) การก่อสร้างร้อยละ 12.88 (509 อัตรา) และตัวกลางทางการเงิน มีอัตราร้อยละ 6.25 (247 อัตรา) (แผนภูมิ 24)

**แผนภูมิ 24 ความต้องการแรงงานภาคเอกชนตาม
ประเภทอุตสาหกรรม (5 อันดับแรก) ไตรมาส 3 ปี 2552**

ที่มา : กรมการจัดหางาน

2.3 แรงงานต่างด้าว

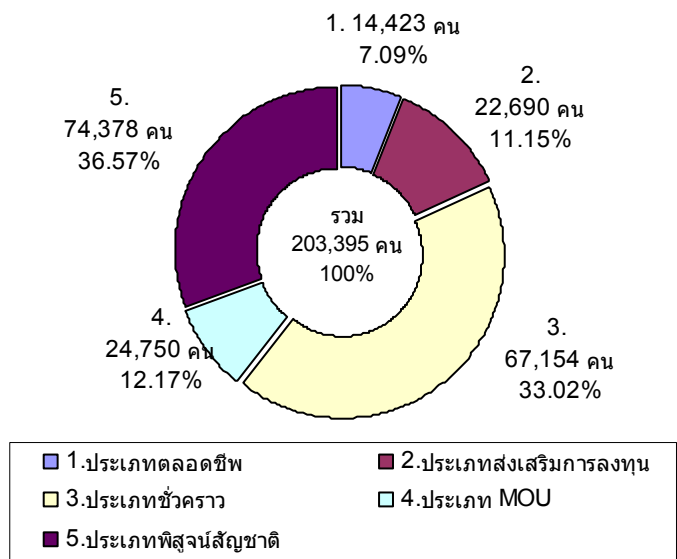
สำหรับสถิติแรงงานต่างด้าว ซึ่งหมายถึง แรงงานต่างชาติที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย กรมการจัดหางานจำแนกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ (1) กลุ่มแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองถูกกฎหมาย ประกอบด้วยประเภทต่าง ๆ คือ 1) ประเภทตลอดชีพ 2) ประเภทชั่วคราวที่ขออนุญาตทำงานตามมาตรา 9 (มาตรา 7 เดิม) 3) ประเภทส่งเสริมการลงทุนและกฎหมายอื่นตามมาตรา 12 (มาตรา 10 เดิม) 4) ประเภทที่ได้รับอนุญาตทำงานตามข้อตกลง MOU และ 5) ประเภทพิสูจน์สัญชาติและได้รับใบอนุญาตทำงาน เนื่องจากประเภทได้รับอนุญาตทำงานตามข้อตกลง MOU (ข้อ 4) และประเภทพิสูจน์สัญชาติ(ข้อ 5) คือ กลุ่มแรงงานสัญชาติ ลาว กัมพูชา และพม่าที่เดินทางเข้ามาทำงานชั่วคราว

เดิมเป็นแรงงานผิดกฎหมายภายหลังรัฐบาลได้
ดำเนินการจัดทำกาพิสูจน์สัญชาติ และลงนาม
MOU เพื่อให้การนำเข้าแรงงานให้เป็นแรงงาน
ถูกกฎหมาย ปัจจุบันจึงได้จัด 2 ประเภทนี้ให้
รวมอยู่ในกลุ่มแรงงานต่างด้าวถูกกฎหมาย
สำหรับกลุ่มที่ (2) ได้แก่ แรงงานต่างด้าวเข้า
เมืองผิดกฎหมายที่ได้รับอนุญาตทำงาน (กลุ่ม
นี้คือกลุ่มมาตรา 13) แบ่งเป็น 1) ชนกลุ่มน้อย
2) แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (พม่า ลาว
กัมพูชา) ตามมติคณะรัฐมนตรีและในเขต
พัฒนาพิเศษเฉพาะกิจใน 5 จังหวัดชายแดนใต้

เมื่อพิจารณาข้อมูลกลุ่มแรงงานต่างด้าว
ถูกกฎหมายคงเหลือดังกล่าวข้างต้นพบว่า
ณ เดือนกันยายน 2552 มีจำนวนแรงงานต่างด้าว
ที่เข้ามาทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายคงเหลือ
จำนวนทั้งสิ้น 203,395 คน โดยส่วนใหญ่เป็น
ประเภทแรงงานต่างด้าวพิสูจน์สัญชาติและ
ได้รับใบอนุญาตทำงานที่มีจำนวน 74,378 คน
(ร้อยละ 36.57) รองลงมาคือประเภทชั่วคราวมี
จำนวน 67,154 คน (ร้อยละ 33.02) แรงงาน
ต่างด้าวประเภทที่ได้รับอนุญาตทำงานตาม
ข้อตกลง (MOU) จำนวน 24,750 คน คิดเป็น
ร้อยละ 12.17 และประเภทส่งเสริมการลงทุน ฯ
(มาตรา 12) จำนวน 22,690 คน (ร้อยละ 11.15)
ขณะที่ประเภทตลอดชีพ มีจำนวนน้อยที่สุด คือ
14,423 คน (ร้อยละ 7.09) ของแรงงานต่างด้าว
ถูกกฎหมายทั้งหมด (รายละเอียดตาราง
ภาคผนวก 11)

แผนภูมิ 25 แรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายจำแนกตาม ประเภทการได้รับอนุญาต ณ เดือนกันยายน 2552

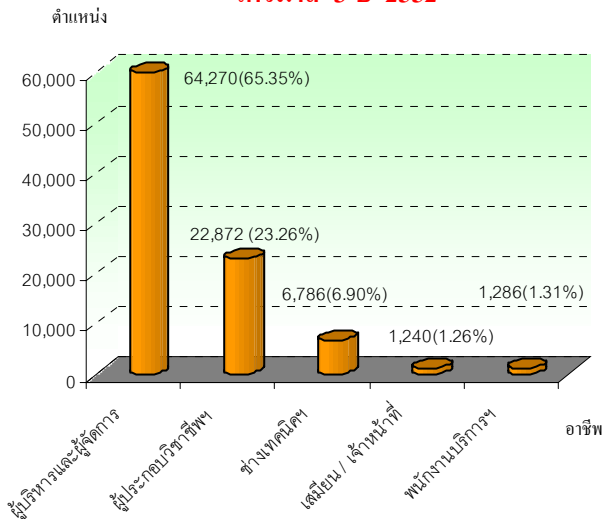
ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อศึกษาแรงงานต่างด้าวถูกกฎหมาย
เฉพาะประเภทชั่วคราวและส่งเสริมการลงทุน
(มาตรา 9 และ มาตรา 12) ซึ่งมีจำนวนรวม
89,844 คน โดยพิจารณาตำแหน่งที่ทำพบว่า
มี 98,346 ตำแหน่ง เนื่องจากบางคนทำงาน
มากกว่า 1 ตำแหน่ง ข้อมูล ณ เดือนกันยายน
2552 พบว่าอาชีพที่ทำมากที่สุด ได้แก่ อาชีพเป็น
ผู้จัดการ / ผู้บริหารคิดเป็นร้อยละ 65.35 (64,270
ตำแหน่ง) รองลงมาเป็นผู้ประกอบวิชาชีพด้าน
ต่าง ๆ มีจำนวน 22,872 ตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ
23.26 และช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงาน
ที่เกี่ยวข้องจำนวน 6,786 ตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ
6.90 ตัวเลขดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า
ตลาดแรงงานไทยต้องพึ่งพิงแรงงานทักษะฝีมือ
ที่มีความเชี่ยวชาญระดับสูงจากต่างประเทศ
จึงต้องมีการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพแรงงานไทย
ให้เทียบเท่ามาตรฐานสากลต่อไป เพื่อให้
แรงงานไทยมีโอกาสการทำงานในระดับสูงขึ้น

ทดแทนแรงงานต่างชาติถูกกฎหมายดังกล่าว
ข้างต้น (ตารางภาคผนวก 12)

**แผนภูมิ 26 ตำแหน่งงานของแรงงานต่างด้าว
ประเภทชั่วคราวและประเภทส่งเสริมการลงทุน
จำแนกตามประเภทอาชีพ (5อันดับแรก)
ไตรมาส 3 ปี 2552**

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ถ้าพิจารณาตามสัญชาติในกลุ่มแรงงาน
ต่างด้าวประเภทชั่วคราวและประเภทส่งเสริม
การลงทุน (พิจารณาจากตำแหน่งงานที่ทำ)
ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2552 จะพบว่า
แรงงานต่างด้าวสัญชาติญี่ปุ่นมีมากที่สุด คือมี
จำนวน 23,012 ตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ 23.40
รองลงมาคือ จีน อังกฤษ อินเดีย และ
ฟิลิปปินส์ โดยมีจำนวน 8,659 คน (ร้อยละ
8.80) 8,366 คน (ร้อยละ 8.51) 7,755 คน
(ร้อยละ 7.89) และ 6,634 คน (ร้อยละ 6.75)
ตามลำดับ (ตารางข้อมูลภาคผนวกที่ 12)

สำหรับแรงงานต่างด้าวในกลุ่มที่เข้า
เมืองผิดกฎหมายที่ได้รับใบอนุญาตทำงาน
(มาตรา 13) ยอดคงเหลือเบื้องต้น ณ เดือน
กันยายน 2552 มีจำนวน 1,114,892 คน ตัวเลข

ดังกล่าวเพิ่มขึ้นอย่างมากจากไตรมาสที่ผ่านมาที่มี
344,648 คน เนื่องจากการต่ออายุใบอนุญาต
ทำงานในช่วงเดือนมิถุนายน-สิงหาคม 2552
ประกอบกับได้เปิดให้แรงงานต่างด้าวจดทะเบียน
ใหม่เป็นครั้งสุดท้าย โดยแรงงานต่างด้าวในกลุ่ม
นี้จำแนกเป็น

1) กลุ่มชนกลุ่มน้อยมีจำนวน 16,332 คน
คิดเป็นร้อยละ 1.46

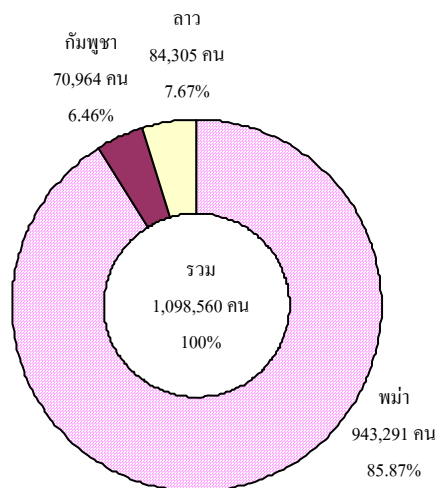
2) แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (พม่า
ลาว กัมพูชา) ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2552 มี
จำนวน 1,098,560 คน คิดเป็นร้อยละ 98.54
จำแนกเป็น 2.1) กลุ่มที่ใบอนุญาตสิ้นสุดเดือน
กุมภาพันธ์ 2553 จำนวน 79,887 คน 2.2) กลุ่ม
ที่มีใบ ทร.38/1 ต่อใบอนุญาตทำงานในช่วง
21 มกราคม – 28 กุมภาพันธ์ 2552 จำนวน
61,543 คน 2.3) กลุ่มใบอนุญาตสิ้นสุด 30
มิถุนายน 2552 มีการต่ออายุแล้ว จำนวน 238,428
คน 2.4) กลุ่มจดทะเบียนใหม่ ปี 2552 มีจำนวน
716,019 คน 2.5) แรงงานต่างด้าวในเขตพัฒนา
พิเศษเฉพาะกิจใน 5 จังหวัดชายแดนใต้ ซึ่ง
ใบอนุญาตหมดวันที่ 14 มีนาคม 2552 และเปิด
ให้ยื่นต่อใบอนุญาต 13 กุมภาพันธ์- 14 มีนาคม
2552 มีการต่อจำนวน 2,683 คน

เมื่อพิจารณาแรงงานต่างด้าว 3
สัญชาติ (พม่า ลาว กัมพูชา) เฉพาะกลุ่มผิด
กฎหมาย (ซึ่งไม่นับกลุ่ม MOU และพิสูจน์
สัญชาติ) พบว่าสัญชาติที่มีมากที่สุดคือพม่า
943,291 คน คิดเป็นร้อยละ 85.87 สัญชาติลาว มี
จำนวน 84,305 คน (ร้อยละ 7.67) และกัมพูชา

จำนวน 70,964 คน (ร้อยละ 6.46) ดังแผนภูมิ 27 และตารางภาคผนวกที่ 13

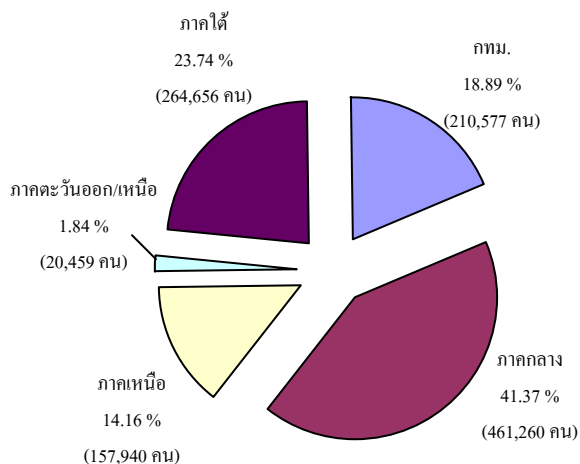
แผนภูมิ 27 แรงงานต่างด้าวคงเหลือ (3 สัญชาติ) ตามมติ ครม. และในเขตพัฒนาพิเศษ ณ เดือนกันยายน 2552

ที่มา : กรมการจัดหางาน (ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2552)

เมื่อพิจารณาแรงงานต่างด้าวในกลุ่มเข้าเมืองผิดกฎหมายตามภูมิภาคทั้งกลุ่มชนกลุ่มน้อย กลุ่ม 3 สัญชาติตามมติ ครม. และในเขตพัฒนาพิเศษฯ จะพบว่าแรงงานทั้ง 3 กลุ่ม ซึ่งมีจำนวน 1,114,892 คน ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ภาคกลาง มีจำนวน 461,260 คน (ร้อยละ 41.37) รองลงมาคือภาคใต้ จำนวน 264,656 คน (ร้อยละ 23.74) กรุงเทพมหานคร 210,577 คน (ร้อยละ 18.89) และภาคเหนือ 157,940 คน (ร้อยละ 14.16) ส่วนภูมิภาคที่มีแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายอยู่น้อยที่สุดคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวน 20,459 คน (ร้อยละ 1.84) รายละเอียดปรากฏตามแผนภูมิที่ 28 และตารางภาคผนวกที่ 13

แผนภูมิ 28 แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่ได้รับอนุญาตทำงานจำแนกตามภูมิภาค ณ เดือนกันยายน 2552

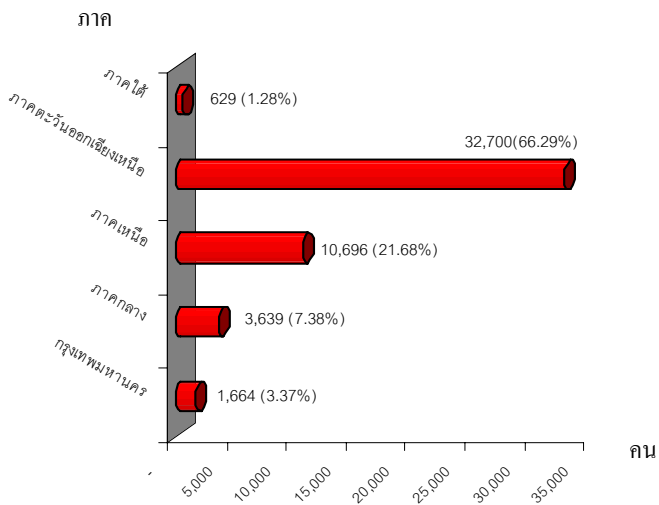
ที่มา : กรมการจัดหางาน

2.4 แรงงานไทยในต่างประเทศ

สำหรับแรงงานไทยในต่างประเทศในช่วงไตรมาส 3 ปี 2552 (กรกฎาคม-กันยายน 2552) มีแรงงานไทยที่ลงทะเบียนแจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศผ่านกรมการจัดหางาน 49,328 คน เป็นเพศชาย 39,960 คน คิดเป็นร้อยละ 81.01 ของผู้แจ้งความประสงค์ทั้งหมด ขณะที่เพศหญิงมี 9,368 คน คิดเป็นร้อยละ 18.99 แรงงานไทยที่แจ้งความประสงค์เดินทางไปทำงานต่างประเทศส่วนใหญ่มิมีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด มีร้อยละ 66.29 (32,700 คน) รองลงมาคือภาคเหนือและภาคกลาง จำนวน 10,696 คน (ร้อยละ 21.68 คน) และ 3,639 คน (ร้อยละ 7.38) ตามลำดับ ส่วนภาคที่แจ้งความประสงค์น้อยที่สุดคือภาคใต้ จำนวนเพียง 629 คน (ร้อยละ 1.28)

**แผนภูมิ 29 จำนวนแรงงานไทยที่แจ้งความ
ประสงค์ไปทำงานต่างประเทศ ไตรมาส 3 ปี 2552
(กรกฎาคม - กันยายน 2552)**

ที่มา : กรมการจัดหางาน

แรงงานไทยที่ลงทะเบียนแจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศในไตรมาสนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสที่แล้ว พบว่ามีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมากถึงร้อยละ 61.80 (ไตรมาสที่แล้วมีจำนวน 30,487 คน) ซึ่งน่าจะมีสาเหตุจากภาวะการไม่มีงานทำในประเทศ จึงต้องการสมัครไปทำงานต่างประเทศ โดยเฉพาะยังเป็นสัดส่วนที่มากกว่าเพศหญิง และแรงงานไทยที่แจ้งความประสงค์ยังคงเป็นแรงงานที่มีภูมิลำเนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด ปรากฏรายละเอียดในตาราง 7 ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบอัตราการเปลี่ยนแปลงของการแจ้งความประสงค์เดินทางไปทำงานต่างประเทศของแรงงาน โดยพิจารณาตามภูมิลำเนาที่แรงงานดังกล่าวอาศัยอยู่กับไตรมาสที่แล้ว (ไตรมาส 2/2552) พบว่า ทุกภูมิภาคมีส่วนของแรงงานที่แจ้งความประสงค์เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะภาคใต้เพิ่มขึ้นมากที่สุดถึงร้อยละ

74.24 รองลงมาคือกรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นร้อยละ 73.33 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 61.74 ซึ่งสัดส่วนเพิ่มขึ้นใกล้เคียงกับภาคกลางที่มีร้อยละ 61.16 หากเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา พบว่าการแจ้งความประสงค์เดินทางไปทำงานต่างประเทศไตรมาสนี้เพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาเช่นกันโดยเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 25.12 ซึ่งทุกภูมิภาคแจ้งความประสงค์เพิ่มขึ้น โดยกรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นมากที่สุดถึงร้อยละ 40.42 รองลงมาคือภาคเหนือและภาคกลางโดยมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.36 และ 27.46

**ตาราง 7 เปรียบเทียบจำนวนแรงงานไทยที่แจ้งความ
ประสงค์เดินทางไปทำงานต่างประเทศ จำแนกตาม
ภูมิลำเนา ไตรมาส(Q) 3 ปี 2551 และ 2-3 ปี 2552**

ภูมิลำเนา	ไตรมาส 3/2551 (คน)	ไตรมาส 2/2552 (คน)	ไตรมาส 3/2552 (คน)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง	
				เทียบ กับ Q3/51	เทียบ กับ Q2/52
กรุงเทพมหานคร	1,185	960	1,664	40.42	73.33
ภาคกลาง	2,855	2,258	3,639	27.46	61.16
ภาคเหนือ	8,205	6,690	10,696	30.36	59.88
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	26,627	20,218	32,700	22.81	61.74
ภาคใต้	552	361	629	13.95	74.24
ทั่วประเทศ	39,424	30,487	49,328	25.12	61.80

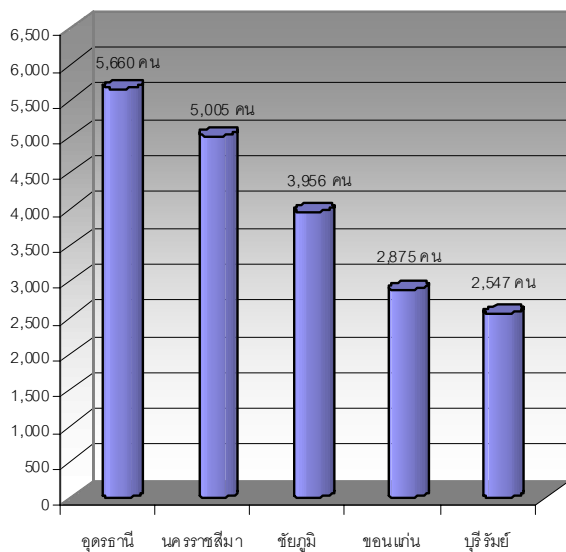
ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อพิจารณาข้อมูลเป็นรายจังหวัด พบว่าแรงงานที่แจ้งความประสงค์เดินทางไปทำงานจะมีภูมิลำเนาในจังหวัดต่างๆ มากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) อุตรดิตถ์ 5,660 คน คิดเป็นร้อยละ 11.47 ของแรงงานที่แจ้งความประสงค์ทั้งหมด 2) นครราชสีมา 5,005 คน (ร้อยละ 10.15) 3) ชัยภูมิ 3,956 คน (ร้อยละ 8.02) 4) ขอนแก่น

2,875 คน (ร้อยละ 5.83) 5) บุรีรัมย์ 2,547 คน (ร้อยละ 5.16) (แผนภูมิ 30) ซึ่งตัวเลขดังกล่าวสอดคล้องกับข้อมูลการจ้างความประสงค์จำแนกตามภูมิลำเนาที่พบว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีผู้จ้างความประสงค์สูงสุดนั่นเอง

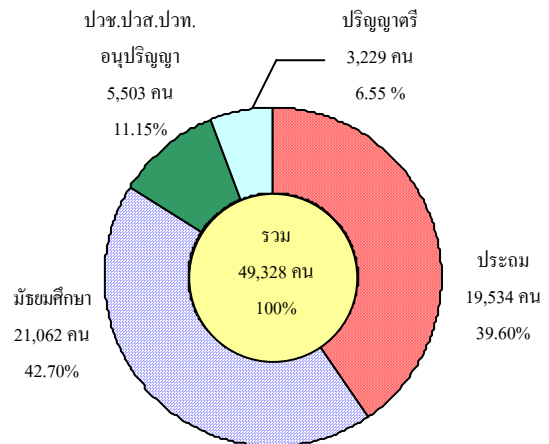
แผนภูมิ 30 แรงงานไทยที่จ้างความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศจำแนกตามจังหวัด 5 อันดับแรก ไตรมาส 3 (ก.ค.-ก.ย.) ปี 2552

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ผู้จ้างความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศผ่านกรมการจัดหางานในไตรมาสนี้ (กรกฎาคม-กันยายน 2552) ส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 21,062 คน คิดเป็นร้อยละ 42.70 ของผู้จ้างความประสงค์ทั้งหมด รองลงมาคือ ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 39.60 (19,534 คน) ของผู้จ้างความประสงค์ทั้งหมด และระดับ ปวช./ปวส./อนุปริญญา จำนวน 5,503 คน คิดเป็นร้อยละ 11.15 ขณะที่ระดับปริญญาตรีมีจำนวนน้อยที่สุดคือ 3,229 คน คิดเป็นร้อยละ 6.55 (แผนภูมิ 31)

แผนภูมิ 31 แรงงานไทยที่จ้างความประสงค์เดินทางไปทำงานต่างประเทศ จำแนกตามระดับการศึกษา ไตรมาส 3 (ก.ค.-ก.ย.) ปี 2552

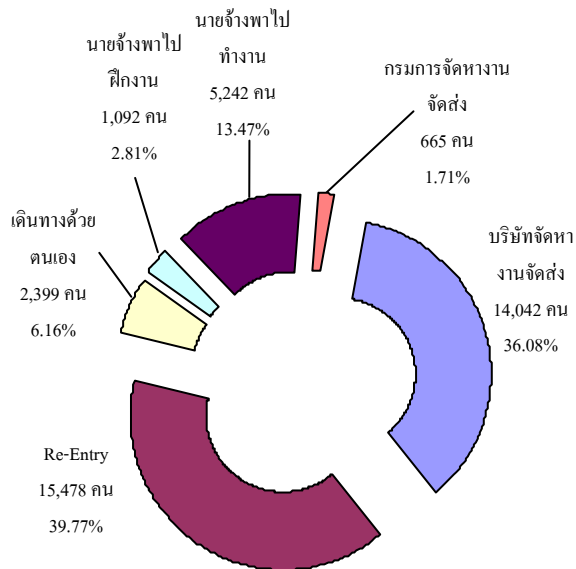

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ในส่วนของการอนุญาตให้ไปทำงานต่างประเทศไตรมาส 3 ปี 2552 (กรกฎาคม-กันยายน 2552) พบว่าแรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตให้เดินทางไปทำงานต่างประเทศที่มีจำนวนทั้งสิ้น 38,918 คน คิดเป็นร้อยละ 78.9 ของผู้จ้างความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศในไตรมาสนี้ หากพิจารณาตามวิธีการเดินทางของผู้ที่เดินทางไปทำงานพบว่า ส่วนใหญ่เป็นประเภทไปโดย Re-Entry คือกลับไปทำงานอีกครั้งหนึ่งโดยการต่ออายุสัญญา 15,478 คน (ร้อยละ 39.77) รองลงมาคือวิธีบริษัทจัดหางานจัดส่งที่มีจำนวน 14,042 คน (ร้อยละ 36.08) ประเภทนายจ้างพาไปทำงาน มีจำนวน 5,242 คน คิดเป็นร้อยละ 13.47 ประเภทเดินทางด้วยตนเองมี 2,399 คน (ร้อยละ 6.16) นายจ้างพาไปฝึกงาน จำนวน 1,092 คน (ร้อยละ 2.81) และกรมการจัดหางานจัดส่งมี 665 คน (ร้อยละ 1.71)

**แผนภูมิ 32 แรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตไปทำงาน
ต่างประเทศ จำแนกตามวิธีเดินทาง
ไตรมาส 3 (ก.ค.-ก.ย.) ปี 2552**

ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับไตรมาสที่แล้ว พบว่าผู้ได้รับอนุญาตให้ไปทำงานต่างประเทศหาพบไตรมาสนี้มีจำนวนลดลงจากไตรมาสที่แล้ว 3,631 คน คิดเป็นร้อยละ 8.53 ซึ่งอาจมีผลจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลกทำให้นายจ้างในต่างประเทศไม่ขยายกำลังการผลิต เมื่อเปรียบเทียบตามประเภทพบว่าผู้ได้รับอนุญาตให้ไปทำงานประเภทที่มีสัดส่วนลดลง คือ ประเภทกรมการจัดหางานจัดส่ง ประเภทเดินทางด้วยตนเอง และประเภท Re-Entry โดยมีสัดส่วนลดลง ร้อยละ 50.59 24.84 และ 20.05 ตามลำดับ ขณะที่ประเภทที่มีสัดส่วนสูงขึ้นคือประเภทนายจ้างพาไปฝึกงาน ประเภทนายจ้างพาไปทำงานและประเภทบริษัทจัดหางานจัดส่ง มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น 51.24 17.45 และ 4.28 ตามลำดับ ปรากฏในตาราง 8

**ตาราง 8 เปรียบเทียบแรงงานไทยที่ได้รับอนุญาต
ไปทำงานต่างประเทศ จำแนกตามวิธีการเดินทาง
ไตรมาส 2 และ 3 ปี 2552**

วิธีการเดินทาง	ไตรมาส 2 ปี 2552		ไตรมาส 3 ปี 2552		อัตรา การ เปลี่ยนแปลง
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
1. บริษัทจัดหางานจัดส่ง	13,466	31.65	14,042	36.08	4.28
2. Re-Entry	19,360	45.50	15,478	39.77	-20.05
3. เดินทางด้วยตนเอง	3,192	7.5	2,399	6.16	-24.84
4. นายจ้างพาไปฝึกงาน	722	1.7	1,092	2.81	51.24
5. นายจ้างพาไปทำงาน	4,463	10.49	5,242	13.47	17.45
6. กรมการจัดหางานจัดส่ง	1,346	3.16	665	1.71	-50.59
รวม	42,549	100.0	38,918	100.0	-8.53

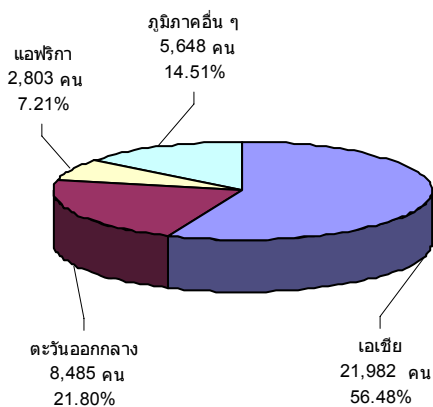
ที่มา : กรมการจัดหางาน

แรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตให้เดินทางไปทำงานในไตรมาส 3 ปี 2552 ส่วนใหญ่จะเดินทางไปทำงานในภูมิภาคเอเชีย มีจำนวน 21,982 คน คิดเป็นร้อยละ 56.48 ของแรงงานไทยที่ไปทำงานต่างประเทศทั้งหมด รองลงมาคือภูมิภาคตะวันออกกลาง จำนวน 8,485 คน ร้อยละ 21.80 และแอฟริกา 2,803 คน ร้อยละ 7.21 (แผนภูมิ 33) โดยในภูมิภาคเอเชีย ประเทศที่แรงงานไทยเดินทางไปทำงานสูงสุดคือไต้หวัน 9,592 คน (ร้อยละ 43.64 ของแรงงานไทยที่ไปทำงานในภูมิภาคเอเชียทั้งหมด) รองลงมาคือ เกาหลีใต้ 3,715 คน (ร้อยละ 16.9 ของแรงงานไทยที่ไปทำงานในภูมิภาคเอเชีย) และสิงคโปร์ 2,788 คน (ร้อยละ 12.68 ของแรงงานไทยที่ไปทำงานในภูมิภาคเอเชีย) ส่วนภูมิภาคตะวันออกกลาง ประเทศกาตาร์เป็นประเทศที่แรงงานไทยไปทำงานมากที่สุดในไตรมาสนี้ มีจำนวน 3,198 คน (ร้อยละ 37.69 ของแรงงานที่เดินทางไปทำงานในภูมิภาคตะวันออกกลาง

ทั้งหมด) รองลงมาคือ ประเทศสหรัฐอเมริกา
อเมริกันจำนวน 2,834 คน (ร้อยละ 33.40 ของ
แรงงานที่เดินทางไปทำงานในภูมิภาคตะวันออก
กลางทั้งหมด) ปรากฏรายละเอียดตามตาราง
ภาคผนวก 14

**แผนภูมิ 33 แรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตไปทำงาน
ต่างประเทศ จำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 3 ปี 2552**

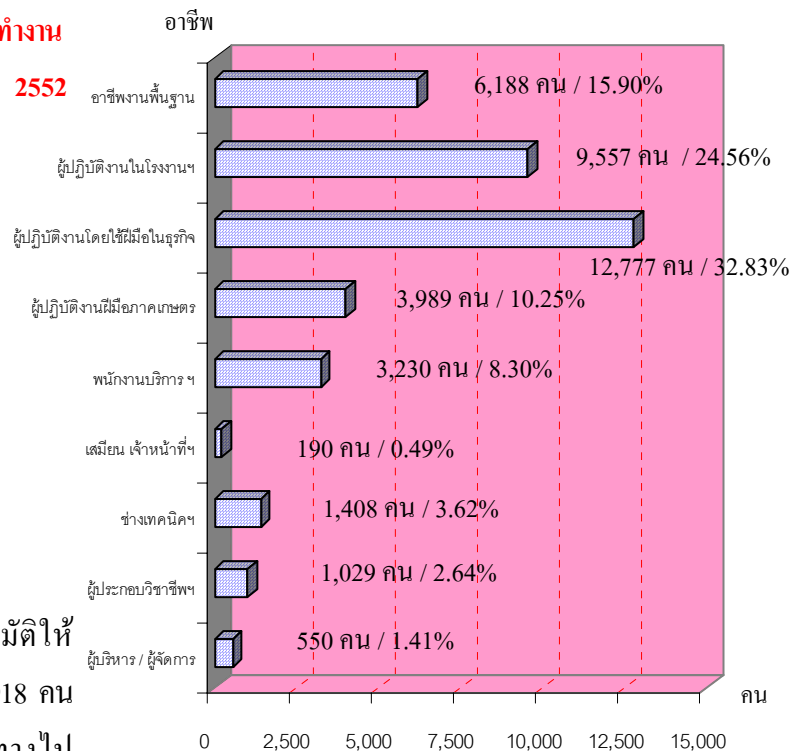
ที่มา : กรมการจัดหางาน

สำหรับแรงงานไทยที่ได้รับอนุมัติให้
เดินทางไปทำงานต่างประเทศ จำนวน 38,918 คน
ที่กล่าวมาแล้ว ถ้าพิจารณาอาชีพที่เดินทางไป
พบว่าอาชีพที่เดินทางไปสูงสุด 5 อันดับแรก คือ

- 1) ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจ
ต่าง ๆ ได้แก่ การก่อสร้าง ปฏิบัติงานในเหมืองแร่
งานโลหะ เครื่องจักร การพิมพ์ ฯลฯ จำนวน
12,777 คน คิดเป็นร้อยละ 32.83
- 2) อาชีพผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน
ผู้ควบคุมเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการ
ประกอบ 9,557 คน (ร้อยละ 24.56)
- 3) อาชีพงานพื้นฐาน 6,188 คน
(ร้อยละ 15.90)
- 4) ผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตร
และประมง 3,989 คน (ร้อยละ 10.25)

และ 5) พนักงานบริการ พนักงานขายใน
ร้านค้าและตลาด 3,230 คน (ร้อยละ 8.30)

**แผนภูมิ 34 แรงงานไทยที่ได้รับอนุมัติไปทำงาน
ต่างประเทศ จำแนกตามอาชีพ ไตรมาส 3
(ก.ค.-ก.ย.) ปี 2552**

ที่มา : กรมการจัดหางาน

3) การพัฒนาศักยภาพแรงงาน

กระทรวงแรงงานโดยกรมพัฒนาฝีมือ
แรงงานได้ดำเนินการฝึกอบรมพัฒนาผู้ใช้
แรงงานในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ 1) การฝึก
เตรียมเข้าทำงาน เป็นการฝึกอาชีพให้กลุ่ม
แรงงานใหม่หรือผู้ถูกเลิกจ้าง ว่างาน ที่ประสงค์
เข้าสู่ตลาดแรงงานให้มีความรู้ ทักษะฝีมือ 2) การ
ฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน และ 3) การฝึกเสริม
ทักษะ เป็นการฝึกอาชีพให้แรงงานที่ทำงานอยู่

แล้วหรือถูกเลิกจ้างเพื่อเพิ่มความรู้ ทักษะและฝีมือเฉพาะด้านให้ทันกับเทคโนโลยีร่วมสมัย สร้างโอกาสการมีงานทำ การฝึกประเภทนี้มีทั้งส่วนที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงานดำเนินการเอง และการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานในภาคเอกชน นอกจากนี้ยังมีการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน เพื่อเพิ่มศักยภาพฝีมือแรงงานไทยให้มีมาตรฐานฝีมือสอดคล้องและทัดเทียมกับมาตรฐานสากล ขณะเดียวกันเป็นการพัฒนาทักษะให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยภาพรวมของการฝึกต่าง ๆ ในไตรมาส 3 (กรกฎาคม-กันยายน) ปี 2552 เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสที่แล้ว พบว่าไตรมาสนี้มีการฝึกเตรียมเข้าทำงาน จำนวน 827 คน ลดลงจากไตรมาสที่แล้วมากถึงจำนวน 3,248 คน (ไตรมาส 2 ปี 2552 มีการฝึกจำนวน 4,075 คน)

คิดเป็นร้อยละ 79.71 และเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาพบว่ามีจำนวนที่ลดลงเช่นกัน โดยลดลง 1,168 คน คิดเป็นสัดส่วนที่ลดลงร้อยละ 58.55 ขณะที่การฝึกยกระดับฝีมือแรงงานในไตรมาสนี้มีการฝึกจำนวน 24,446 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.76 (885 คน) จากไตรมาสที่แล้วที่มีการฝึกอบรม 23,561 คน แต่ลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา 2,440 คน คิดเป็นร้อยละ 9.08 ในส่วนการฝึกเสริมทักษะ พบว่าในไตรมาสนี้มีผู้เข้ารับการฝึก 10,600 คน ลดลงร้อยละ 8.91 (1,037 คน) จากไตรมาส 2/2552 ที่มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม 11,637 คน อย่างไรก็ตามเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาพบว่าไตรมาสนี้มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเล็กน้อยคือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.14 (518 คน) จากไตรมาส 3 ที่มีการฝึก 10,082 คน

**ตาราง 9 แสดงจำนวนผู้ได้รับการฝึกเตรียมทำงาน / ยกระดับฝีมือแรงงาน / ฝึกเสริมทักษะ
จำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 3 ปี 2551 และไตรมาส 2-3 ปี 2552**

ภูมิภาค	ไตรมาส 3 ปี 2551 (คน)			ไตรมาส 2 ปี 2552 (คน)			ไตรมาส 3 ปี 2552 (คน)		
	ฝึกเตรียม เข้าทำงาน	ฝึกยกระดับ ฝีมือแรงงาน	ฝึกเสริม ทักษะ	ฝึกเตรียม เข้าทำงาน	ฝึกยกระดับ ฝีมือแรงงาน	ฝึกเสริม ทักษะ	ฝึกเตรียม เข้าทำงาน	ฝึกยกระดับ ฝีมือแรงงาน	ฝึกเสริม ทักษะ
กรุงเทพมหานคร	26	874	240	0	563	526	39	1,435	833
ภาคกลาง	556	9,971	3,150	869	8,509	2,527	343	9,026	3,290
ภาคเหนือ	797	6,033	2,454	1,087	4,092	2,812	212	5,240	3,083
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	495	6,273	2,506	1,878	5,219	3,411	186	4,518	2,079
ภาคใต้	121	3,735	1,732	241	5,178	2,361	47	4,227	1,315
ทั่วประเทศ	1,995	26,886	10,082	4,075	23,561	11,637	827	24,446	10,600

ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

หมายเหตุ : ไตรมาส 3/2551 ข้อมูล ณ วันที่ 29 ตุลาคม 2551 / ไตรมาส 2/2552 ข้อมูล ณ วันที่ 16 กรกฎาคม 2552
ไตรมาส 3/2552 ข้อมูล ณ วันที่ 20 ตุลาคม 2552

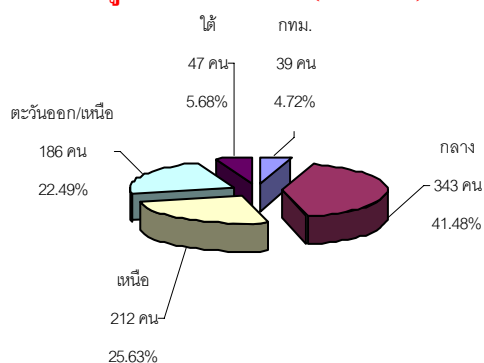
การฝึกเตรียมเข้าทำงานในรอบไตรมาสนี้ทั้งสิ้น 827 คน พบว่าภูมิภาคที่ฝึกสูงสุดคือภาคกลาง จำนวน 343 คน คิดเป็นร้อยละ 41.48 รองลงมาคือภาคเหนือ 212 คน (ร้อยละ

25.63) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 186 คน (ร้อยละ 22.49) และภาคใต้ 47 คน (ร้อยละ 5.68) สำหรับกรุงเทพมหานครมีผู้เข้ารับการฝึกเตรียมเข้าทำงาน 39 คน (ร้อยละ 4.72) (แผนภูมิ 35) หาก

พิจารณาตามกลุ่มอาชีพพบว่า กลุ่มอาชีพที่มีการฝึกเตรียมเข้าทำงานสูงสุดคือ กลุ่มอาชีพทางธุรกิจและบริการ จำนวน 358 คน (ร้อยละ 43.29) รองลงมาคือกลุ่มช่างเครื่องกล มีจำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 23.82 และกลุ่มช่างไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ จำนวน 123 คน (ร้อยละ 14.87) สำหรับผลการฝึกพบว่า มีผู้ผ่านการฝึกจำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 13.78 ของผู้เข้ารับการฝึกเตรียมเข้าทำงานทั้งหมด (ผู้เข้าฝึก 827 คน) เนื่องจากบางหลักสูตรไม่ได้จบในไตรมาสนี้ นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ผ่านการฝึกเตรียมเข้าทำงานได้งานทำ 53 คน คิดเป็นร้อยละ 46.49 ของผู้ผ่านการฝึกทั้งหมด(รายละเอียดในตารางภาคผนวก 15)

แผนภูมิ 35 การฝึกเตรียมเข้าทำงาน
จำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 3 (ก.ค.-ก.ย.) ปี 2552

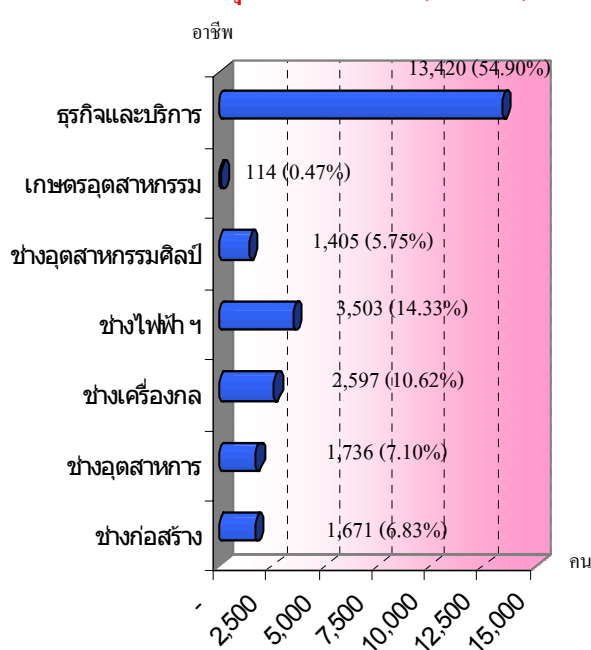

ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ข้อมูล ณ 20 ตุลาคม 2552

สำหรับการฝึกยกระดับฝีมือแรงงานในไตรมาส 3 ปี 2552 ข้อมูล ณ วันที่ 20 ตุลาคม 2552 มีการฝึกยกระดับฝีมือแรงงานทั้งสิ้น 24,446 คน โดยภูมิภาคที่มีการฝึกมากที่สุดคือ ภาคกลาง มีจำนวน 9,026 คน คิดเป็นร้อยละ 36.92 รองลงมาคือภาคเหนือร้อยละ 21.43 (5,240 คน) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 18.48 (4,518 คน) ส่วนภาคใต้มีการฝึกร้อยละ

17.29 (4,227 คน) ขณะที่กรุงเทพมหานครมีการฝึกน้อยที่สุดคือร้อยละ 5.88 (1,435 คน) เมื่อพิจารณาตามกลุ่มอาชีพที่ฝึกพบว่ากลุ่มธุรกิจและบริการ มีสัดส่วนการฝึกยกระดับฝีมือแรงงานสูงสุดคือร้อยละ 54.90 (13,420 คน) รองลงมาคือ กลุ่มช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ มีการฝึกยกระดับร้อยละ 14.33 (3,503 คน) กลุ่มช่างเครื่องกล ร้อยละ 10.62 (2,597 คน) และกลุ่มช่างอุตสาหกรรม ร้อยละ 7.10 (1,736 คน) ทั้งนี้ ผู้เข้ารับการฝึกยกระดับฝีมือแรงงานจำนวน 24,446 คน พบว่าผ่านการฝึกจำนวน 23,395 คน คิดเป็นร้อยละ 95.7 ของผู้เข้ารับการฝึกทั้งหมด และในจำนวนผู้ผ่านการฝึกพบว่า มีงานทำ 19,826 คน คิดเป็นร้อยละ 84.74 ของผู้ผ่านการฝึกทั้งหมด

แผนภูมิ 36 การฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน
จำแนกตามกลุ่มอาชีพไตรมาส 3 (ก.ค.- ก.ย.) ปี 2552

ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ข้อมูล ณ 20 ตุลาคม 2552

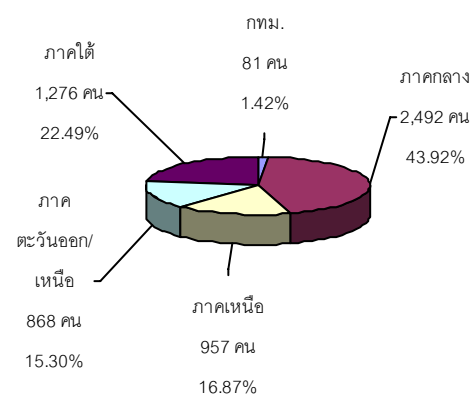

นอกจากนี้กรมพัฒนาฝีมือแรงงานยังได้ มีการฝึกเสริมทักษะ โดยในไตรมาส 3 ปี 2552 (เดือนกรกฎาคม-กันยายน 2552) ข้อมูล ณ วันที่ 20 ตุลาคม 2552 พบว่าสามารถฝึกเสริมทักษะได้ทั้งสิ้น 10,600 คน โดยภูมิภาคที่มีการฝึกมากที่สุด คือภาคกลาง 3,290 คน (ร้อยละ 31.04) รองลงมาคือภาคเหนือจำนวน 3,083 คน (ร้อยละ 29.08)ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 2,079 คน (ร้อยละ 19.61) และภาคใต้ จำนวน 1,315 คน คิดเป็นร้อยละ 12.41 หากพิจารณาตามกลุ่มอาชีพ พบว่ากลุ่มอาชีพที่ฝึกสูงสุดคือกลุ่มอาชีพธุรกิจและบริการ จำนวน 4,387 คน (ร้อยละ 41.39) รองลงมาคือกลุ่มอาชีพช่างอุตสาหกรรมศิลป์ 2,272 คน (ร้อยละ 21.43) ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับช่างก่อสร้างที่มีจำนวน 2,217 คน (ร้อยละ 20.92) สำหรับผู้เข้ารับการฝึกจำนวน 10,600 คนดังกล่าว พบว่าผ่านการฝึกร้อยละ 95.56 หรือจำนวน 10,129 คน และมีงานทำ 5,027 คน คิดเป็นร้อยละ 49.63 ของผู้ผ่านการฝึกทั้งหมด (ตารางภาคผนวก 15)

ส่วนการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน มีการทดสอบทั้งสิ้น 5,674 คน เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้วที่มีการทดสอบ 4,422 คน คิดเป็นร้อยละ 28.31 (เพิ่มขึ้นจำนวน 1,252 คน) และเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาพบว่า ลดลงจำนวน 3,411 คน คิดเป็นร้อยละ 37.55 โดยภาคที่มีการทดสอบมากที่สุดในไตรมาสนี้ คือ ภาคกลางจำนวน 2,492 คน คิดเป็นร้อยละ 43.92 รองลงมาคือภาคใต้มีการทดสอบจำนวน 1,276 คน (ร้อยละ 22.49) และภาคเหนือ 957 คน (ร้อยละ 16.87) ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีการทดสอบจำนวน 868 คน (ร้อยละ 15.30) (แผนภูมิ 37) โดยการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน เมื่อจำแนกตาม

ประเภทการทดสอบ พบว่าเป็นการทดสอบมาตรฐานฝีมือแห่งชาติสูงสุดคือมีจำนวน 5,337 คน คิดเป็น ร้อยละ 94.06 ของผู้เข้ารับการทดสอบทุกประเภท รองลงมาคือการทดสอบมาตรฐานเฉพาะสถานประกอบการมีจำนวน 317 คน (ร้อยละ 5.59) ส่วนการทดสอบฝีมือแรงงานเพื่อไปทำงานต่างประเทศมีจำนวน 20 คน (ร้อยละ 0.35)

แผนภูมิ 37 การทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน จำแนกตามภูมิภาคไตรมาส 3 (ก.ค.-ก.ย.) ปี 2552

ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ข้อมูล ณ 20 ตุลาคม 2552

เมื่อพิจารณาผู้เข้าการทดสอบมาตรฐานฝีมือ จำแนกตามกลุ่มอาชีพจะพบว่า กลุ่มอาชีพที่มีการทดสอบมากที่สุด คือ กลุ่มธุรกิจและบริการ มีจำนวน 2,454 คน คิดเป็นร้อยละ 43.25 รองลงมาคือกลุ่มช่างก่อสร้าง 1,377 คน (ร้อยละ 24.27) กลุ่มช่างเครื่องกล จำนวน 772 คน (ร้อยละ 13.61) และกลุ่มช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ จำนวน 612 คน (ร้อยละ 10.79)

ในส่วนผู้เข้ารับการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานที่มีจำนวน 5,674 คนนี้ พบว่าผ่านการทดสอบจำนวน 4,132 คน คิดเป็นร้อยละ 72.82 ของผู้เข้ารับการทดสอบทั้งหมดและได้งานทำ 2,581 คน คิดเป็นร้อยละ 62.46 ของผู้เข้าผ่านการทดสอบ

การพัฒนาฝีมือแรงงาน เป็นเรื่องที่หลายฝ่ายต้องช่วยกันทั้งภาครัฐ เอกชน คือผู้ประกอบการหรือเจ้าของสถานประกอบการ รวมถึงลูกจ้าง ทั้งนี้ เพราะการพัฒนาฝีมือแรงงานจะเป็นการเพิ่มผลผลิตภาพ ประสิทธิภาพในการทำงาน อีกทั้งจะเป็นการรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี รวมถึงความเป็นมาตรฐานในระดับต่าง ๆ ทั้งระดับประเทศและระดับโลก ขณะเดียวกันเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ดังนั้น นอกจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงานจะเป็นผู้ดำเนินการโดยตรงตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ยังมีการส่งเสริมให้ดำเนินการโดยภาคเอกชน ซึ่งพบว่าไตรมาส 3 ปี 2552 ช่วงเดือนกรกฎาคม-กันยายน 2552 นี้ สถานประกอบการเอกชนที่มีการพัฒนาฝีมือแรงงานมีจำนวนทั้งสิ้น 4,671 แห่ง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสที่แล้วพบว่าไตรมาสนี้ภาคเอกชนมีการพัฒนาฝีมือแรงงานเพิ่มขึ้น 1,865 แห่ง คิดเป็นสัดส่วนเพิ่มขึ้นร้อยละ 66.46 จึงน่าจะเป็นสัญญาณดีที่สะท้อนให้เห็นภาพการกระตือรือร้นของเศรษฐกิจภาคเอกชนที่มีการพัฒนาแรงงานฝีมือของตนเองรองรับกับสภาพเศรษฐกิจที่คาดว่าจะดีขึ้นในไตรมาสนี้ และเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาพบว่ามีสัดส่วนสูงขึ้นเช่นกันคือเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 254.13 (เพิ่มขึ้นจำนวน 3,352 แห่ง) โดยสถานประกอบการที่มีการพัฒนาฝีมือแรงงานในไตรมาสนี้เป็นสถานประกอบการในกรุงเทพมหานครสูงที่สุดมีจำนวน 3,117 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 66.73 รองลงมาคือภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีจำนวน 1,314 แห่ง (ร้อยละ 28.14) และ 114 แห่ง (ร้อยละ 2.44) ตามลำดับ ขณะที่ภาคเหนือและภาคใต้มีการพัฒนาฝีมือแรงงาน จำนวน 87 แห่ง (ร้อยละ 1.86)

และ 39 แห่ง (ร้อยละ 0.83) ตามลำดับ จำนวนผู้เข้ารับการพัฒนาทั้งสิ้น 728,551 คน โดยผ่านการฝึกอบรมทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100.0 โดยมีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น 284,837,665 บาท ประเด็นที่น่าสังเกตคือ จำนวนผู้เข้ารับการพัฒนาฝีมือแรงงานโดยสถานประกอบการเป็นผู้พัฒนาเองมีจำนวนสูงขึ้นกว่าไตรมาสที่แล้วถึงกว่า 300,000 คน (ไตรมาส 2/2552 มีผู้รับการพัฒนา 349,580 คน) ตัวเลขที่สูงกว่าเท่าตัวนี้ จึงน่าจะเป็นการสนับสนุนความเชื่อที่ว่ามีการฟื้นตัวของเศรษฐกิจตามที่ได้กล่าวมาแล้ว

ตาราง 10 การดำเนินการพัฒนาฝีมือแรงงาน

โดยภาคเอกชน ไตรมาส 3 ปี 2552

(กรกฎาคม-กันยายน 2552) จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	สปก. (แห่ง)	ผู้เข้าฝึก (คน)	ผู้ผ่าน (คน)	ค่าใช้จ่าย (ล้านบาท)
กรุงเทพมหานคร	3,117	369,473	369,473	208.53
ภาคกลาง	1,314	300,911	300,911	69.45
ภาคเหนือ	87	24,390	24,390	2.19
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	114	27,118	27,118	3.67
ภาคใต้	39	6,659	6,659	1.0
รวม	4,671	728,551	728,551	284.84

ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ข้อมูล ณ 20 ตุลาคม 2552

4) การคุ้มครองแรงงานและสวัสดิการ

ภารกิจของกระทรวงแรงงานที่ต่อเนื่องจากการส่งเสริมการมีงานทำและการพัฒนาฝีมือแรงงานให้กลุ่มผู้ใช้แรงงานเพื่อยกระดับฝีมือให้เป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงานและทัดเทียมมาตรฐานสากลคือการคุ้มครอง ลูกจ้าง/ผู้ใช้แรงงานให้ได้รับความเป็นธรรมในการจ้างงาน ภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 เพื่อ

ไม่ให้ลูกเฮอร์ดเอาเปรียบจากนายจ้างซึ่งการดำเนินการดังกล่าวนี้เป็นหน้าที่ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานโดยมีจุดมุ่งหมายสูงสุด คือให้ลูกจ้างผู้ใช้แรงงานมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีรายได้และสวัสดิการที่เป็นธรรมเพียงพอต่อการดำรงชีวิต ขณะเดียวกันในอีกด้านหนึ่งก็ต้องผดุงไว้ซึ่งความยุติธรรมกับฝ่ายนายจ้าง กล่าวคือไม่โอนเอียงไปด้านใดด้านหนึ่ง โดยการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กล่าวมาแล้ว กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน มีภารกิจ 4 ด้าน คือ การคุ้มครองแรงงาน การจัดสวัสดิการแรงงาน การส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน และการส่งเสริมแรงงานสัมพันธ์ ซึ่งจะได้นำกล่าวในรายละเอียดต่อไป

4.1 การตรวจแรงงาน

การตรวจแรงงานคือการตรวจสอบสถานประกอบการซึ่งเป็นมาตรการหนึ่งในการคุ้มครองแรงงานเพื่อให้แน่ใจว่าผู้ใช้แรงงานได้รับการปฏิบัติและดูแลตามกฎหมาย ขณะเดียวกันจะเป็นมาตรการในการกำกับดูแลและกระตุ้นให้สถานประกอบการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานและเอาใจใส่ดูแลลูกจ้างของตนให้มากขึ้นอีกด้วย อย่างไรก็ตาม การตรวจสอบสถานประกอบการมิใช่เป็นการไปจับผิดนายจ้าง หากแต่เป็นการตรวจเพื่อแนะนำให้ความรู้ในการปฏิบัติที่ถูกต้องแก่นายจ้าง รวมทั้งสร้างความเข้าใจแก่ลูกจ้าง / ผู้ใช้แรงงานเพื่อให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายอีกด้วย สำหรับในไตรมาส 3 ปี 2552 (ช่วงเดือนกรกฎาคม-กันยายน 2552) ข้อมูลจากการประมวลผลทางระบบคอมพิวเตอร์ Online ของกรมสวัสดิการและ

คุ้มครองแรงงานเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2552 ซึ่งเป็นข้อมูลเบื้องต้น ได้ดำเนินการตรวจสอบสถานประกอบการทั้งสิ้น 14,220 แห่ง เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้ว 820 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 6.12 สำหรับไตรมาสนี้มีลูกจ้างที่ผ่านการตรวจหรือได้รับการคุ้มครองรวม 370,534 คน จำแนกเป็นชาย 188,595 คน (ร้อยละ 50.9 ของลูกจ้างที่ตรวจทั้งหมด) โดยมีสัดส่วนที่มากกว่าเพศหญิงที่ผ่านการตรวจ 181,383 คน (ร้อยละ 48.95 ของลูกจ้างที่ตรวจทั้งหมด) และในจำนวนลูกจ้างที่ผ่านการตรวจทั้งหมดเป็นเด็ก 556 คน (ร้อยละ 0.15 ของลูกจ้างที่ผ่านการตรวจทั้งหมด) ซึ่งสถานประกอบการที่ตรวจไตรมาสนี้ส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการขนาดเล็กมาก กล่าวคือ กว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 59.86) เป็นสถานประกอบการที่มีลูกจ้างต่ำกว่า 10 คน (8,512 แห่ง) รองลงมาเป็นสถานประกอบการขนาด 10—49 คน ร้อยละ 30.22 (4,297 แห่ง) ขณะที่สถานประกอบการขนาดใหญ่ตั้งแต่ 300 คน ขึ้นไปมีการตรวจเพียงร้อยละ 1.19 (169 แห่ง) (ตาราง 11 และตารางภาคผนวก ที่ 16)

ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสที่แล้วคือไตรมาส 2 ปี 2552 พบว่ามีการตรวจสอบสถานประกอบการเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้ว จำนวน 820 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 6.12 และจำนวนลูกจ้างที่ผ่านการตรวจคุ้มครองแรงงานมีจำนวนลดลง 78,745 คน คิดเป็นร้อยละ 17.53 โดยสถานประกอบการขนาดเล็กมาก (1-9 คน) และขนาด 50-99 คน มีปริมาณการตรวจในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ขณะที่สถานประกอบการขนาด 10-49 คน และ 100 คนขึ้นไป มีจำนวนการตรวจลดลง รายละเอียดปรากฏตามตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบจำนวนสถานประกอบการ และลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ ไตรมาส 2-3 ปี 2552

สถานประกอบการ/ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ				
ขนาดสถานประกอบการ	ไตรมาส 2 ปี 2552		ไตรมาส 3 ปี 2552	
	สปก.* (แห่ง)	ลูกจ้าง (คน)	สปก.* (แห่ง)	ลูกจ้าง (คน)
1 – 4 คน	4,371	10,201	5,583	12,108
5 – 9 คน	2,794	19,120	2,929	19,665
10 – 19 คน	2,342	32,305	2,227	30,238
20 – 49 คน	2,415	75,548	2,070	65,024
50 – 99 คน	706	49,824	718	51,155
100 – 299 คน	552	94,032	524	85,940
300 – 499 คน	107	40,599	90	33,796
500 – 999 คน	77	52,826	60	41,948
1,000 คน ⁺	36	74,824	19	30,600
รวม	13,400	449,279	14,220	370,534

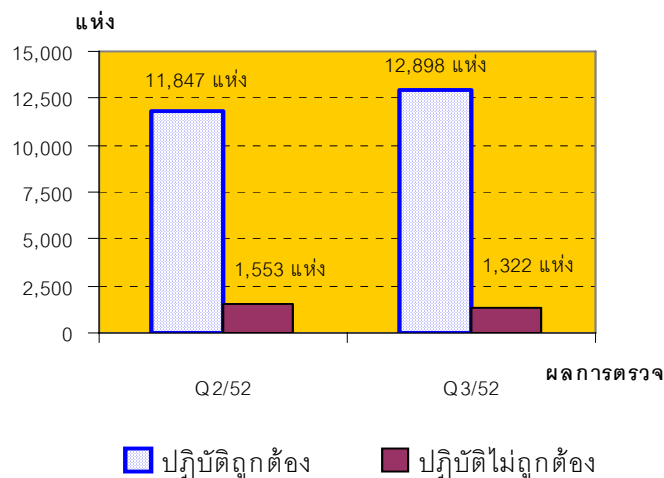
ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

หมายเหตุ : 1. * สปก. = สถานประกอบการ

2. ข้อมูลไตรมาส 2 ณ 24 กรกฎาคม 2552 / ไตรมาส 3 ณ 27 ตุลาคม 2552

ในส่วนผลการตรวจพบว่าสถานประกอบการส่วนใหญ่ร้อยละ 90.70 (จำนวน 12,898 แห่ง) ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย ขณะที่สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายมีร้อยละ 9.30 (จำนวน 1,322 แห่ง) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบสถานประกอบการที่ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายกับจำนวนสถานประกอบการที่ตรวจในไตรมาสนี้กับไตรมาสที่แล้วพบว่า ไตรมาสนี้ (ร้อยละ 90.70) มีสัดส่วนมากกว่าไตรมาสที่แล้วที่มีร้อยละ 88.41 ขณะที่สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องต่อสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจทั้งหมดในไตรมาสนี้มีร้อยละ 9.30 ซึ่งมีสัดส่วนลดลงจากไตรมาสที่แล้วที่มีร้อยละ 11.59 รายละเอียดปรากฏในแผนภูมิที่ 38 และตารางภาคผนวกที่ 16

แผนภูมิ 38 เปรียบเทียบผลการตรวจสถานประกอบการไตรมาส 2 และ 3 ปี 2552

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

หมายเหตุ : ข้อมูลประมวลผลทางระบบคอมพิวเตอร์ online

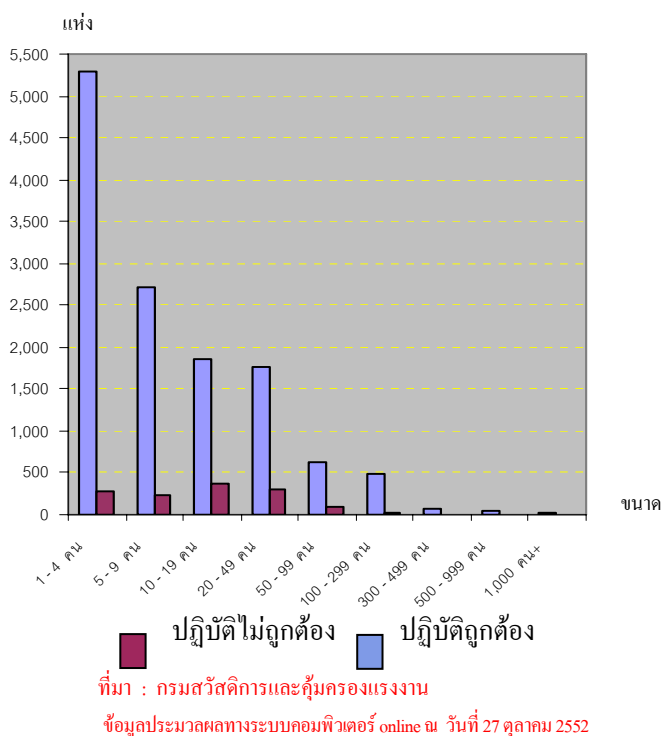
ไตรมาส 2 ณ วันที่ 24 กรกฎาคม 2552 / ไตรมาส 3 ณ วันที่ 27 ตุลาคม 2552

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเฉพาะกลุ่มสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยเปรียบเทียบจำนวนสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องในแต่ละขนาดสถานประกอบการกับสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องทั้งหมด ในไตรมาส 3 ปี 2552 (กรกฎาคม-กันยายน 2552) พบว่าสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ สถานประกอบการขนาด 10-19 คน ขนาด 20-49 คน และขนาด 1-4 คน โดยมีการปฏิบัติไม่ถูกต้องร้อยละ 28.21 23.68 และ 21.56 ของสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องทั้งหมดตามลำดับ รายละเอียดปรากฏตามแผนภูมิ 39 (เปรียบเทียบเฉพาะในกลุ่มที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย) และเมื่อศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราการปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายในแต่ละขนาดสถานประกอบการ โดยคำนวณจากจำนวนสถานประกอบการที่ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายแต่ละขนาดสถานประกอบการกับสถานประกอบการที่ตรวจทั้งหมดในแต่ละขนาด

สถานประกอบการ และเปรียบเทียบกันตามขนาดสถานประกอบการ จะพบว่าสถานประกอบการที่มีขนาดใหญ่มากโดยขนาด 1-4 คน มีอัตราการปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายสูงสุดคือ ร้อยละ 94.9 รองลงมาคือสถานประกอบการขนาด 1,000 คน ขนาด 100-299 คน และ 5-9 คน โดยมีอัตราร้อยละ 94.74 93.70 และ 92.69 ขณะที่สถานประกอบการขนาด 10-19 คน มีการปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 83.25 อย่างไรก็ตาม ภาพรวมพบว่ามีอัตราปฏิบัติถูกต้องร้อยละ 90.70 สัดส่วนดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าในจำนวนสถานประกอบการ 100 แห่ง มีการปฏิบัติถูกต้องจำนวนประมาณ 90-91 แห่ง ซึ่งเป็นสัดส่วนสูงกว่ากับไตรมาส 2/2552 ที่มีอัตรา ร้อยละ 88.41

แผนภูมิ 39 เปรียบเทียบสถานประกอบการที่ปฏิบัติถูกต้อง/ไม่ถูกต้องตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ไตรมาส 3 (ก.ค.-ก.ย.) ปี 2552

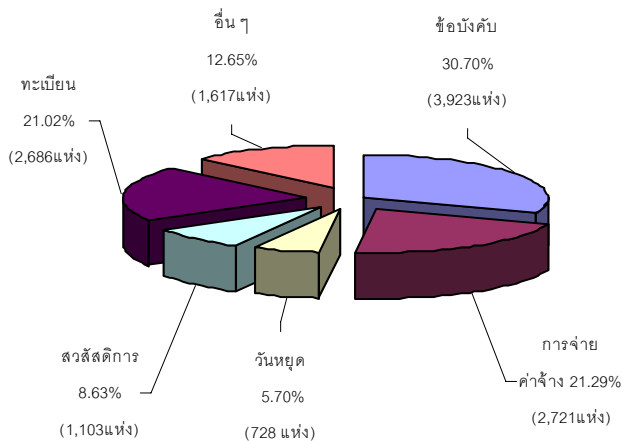

สำหรับสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานจำนวน 1,322 แห่ง โดยหากพิจารณาในประเด็นเรื่องที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องได้แก่ ข้อบังคับ วันลา วันหยุด การจ่ายค่าจ้าง ฯลฯ จะพบว่ามีสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องรวม 12,778 แห่ง (นับซ้ำแห่ง เนื่องจากบางแห่งปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายมากกว่า 1 เรื่อง) โดยสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องในเรื่องข้อบังคับในการทำงานมีมากที่สุดร้อยละ 30.70 (3,923 แห่ง) ซึ่งความผิดเรื่องการไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับในการทำงานมักพบว่าเป็นเพราะสถานประกอบการส่วนใหญ่ไม่ได้จัดทำระเบียบข้อบังคับ หรือมิได้ติดประกาศข้อบังคับการทำงาน ซึ่งได้แก่ การกำหนดวันหยุด เวลาทำงาน เวลาพัก ฯลฯ ให้ลูกจ้างทราบทั่วกัน ทั้งนี้ ตามระเบียบปฏิบัติของพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2) พ.ศ. 2551 กำหนดให้นายจ้างต้องติดประกาศหรือเผยแพร่ข้อบังคับการทำงานให้ลูกจ้างทราบ พร้อมส่งสำเนาระเบียบข้อบังคับที่ประกาศดังกล่าวให้กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานทราบด้วย แต่ในทางปฏิบัตินายจ้างบางรายมิได้ติดประกาศหรือติดประกาศแต่ไม่ได้ทำสำเนาแจ้งกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานทราบ จึงถือว่าปฏิบัติไม่ถูกต้อง สำหรับเรื่องที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง 4 อันดับถัดมา ได้แก่ เรื่องการจ่ายค่าจ้าง 2,721 แห่ง (ร้อยละ 21.29) เรื่องทะเบียนคือการทำทะเบียนลูกจ้าง ทะเบียนเวลาทำงานและทะเบียนการจ่ายค่าจ้าง ซึ่งพบว่าไม่มีหรือไม่ถูกต้องหรือไม่ตรงตามกฎหมายกำหนด โดยมีจำนวน 2,686 แห่ง (ร้อยละ 21.02) เรื่องสวัสดิการที่สถานประกอบการไม่จัดตามที่กฎหมายกำหนด 1,103 แห่ง (ร้อยละ 8.63) และเรื่องวันหยุด ได้แก่วันหยุดประจำสัปดาห์ วันหยุดตาม

ประเพณี และลาพักผ่อนประจำปี จำนวน 728 แห่ง (ร้อยละ 5.70) รายละเอียดตามแผนภูมิที่ 40

แผนภูมิ 40 เรื่องที่สถานประกอบการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย 5 อันดับแรก ไตรมาส 3 ปี 2552

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

หมายเหตุ : 1. ข้อมูล ณ วันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2552

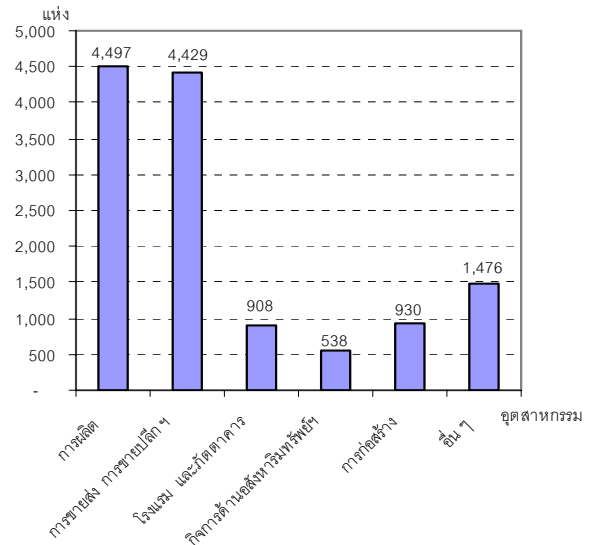
2. สถานประกอบการ 1 แห่ง อาจมีเรื่องปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายมากกว่า 1 เรื่อง

เมื่อพิจารณาเรื่องที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายของสถานประกอบการต่าง ๆ จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม (โดยนับเรื่องที่ปฏิบัติผิดกฎหมายเรื่องละ 1 แห่งซึ่งบางแห่งมีเรื่องปฏิบัติผิดกฎหมายมากกว่า 1 เรื่อง-นับซ้ำ) ในไตรมาส 3 ปี 2552 (กรกฎาคม-กันยายน 2552)พบว่าประเภทอุตสาหกรรมที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่

- 1) การผลิต ร้อยละ 35.19 (4,497 แห่ง)
- 2) การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน ร้อยละ 34.66 (4,429 แห่ง)
- 3) การก่อสร้าง ร้อยละ 7.28 (930 แห่ง)
- 4) โรงแรมและภัตตาคาร ร้อยละ 7.10 (908 แห่ง)
- และ 5) กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า

และกิจกรรมทางธุรกิจ ร้อยละ 4.21 (538 แห่ง) (ตารางที่ 12 และแผนภูมิที่ 41)

แผนภูมิ 41 ประเภทอุตสาหกรรมที่มีเรื่องที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย 5 อันดับแรก ไตรมาส 3 (ก.ค.-ก.ย.) ปี 2552

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ข้อมูล ณ วันที่ วันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2552

(นับซ้ำกรณีมีเรื่องปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายหลายเรื่อง)

หากเปรียบเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมาพบว่าประเภทอุตสาหกรรมที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย 5 อันดับแรกในไตรมาสนี้ (พิจารณาจากประเด็นเรื่องที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง - นับซ้ำ) เป็นประเภทอุตสาหกรรมเดียวกับไตรมาสที่ผ่านมาดังปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ 12

**ตาราง 12 เปรียบเทียบประเภทอุตสาหกรรมที่ปฏิบัติ
ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย (5 อันดับแรก)
ไตรมาส 2-3 ปี 2552**

ประเภทอุตสาหกรรม	ไตรมาส 2 ปี 2552		ไตรมาส 3 ปี 2552	
	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
1. การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ครัวเรือน	4,295	33.19	4,429	34.66
2. การผลิต	4,632	35.79	4,497	35.19
3. โรงแรมและภัตตาคาร	1,334	10.31	908	7.10
4. กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์	736	5.69	538	4.21
5. การก่อสร้าง	793	6.13	930	7.28
6. อื่น ๆ	1,150	8.89	1,476	11.56
รวม	12,940	100.0	12,778	100.0

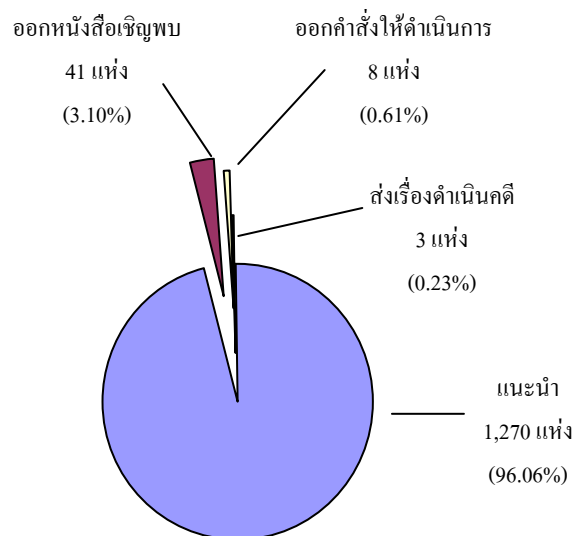
ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ประมวลผล ทางระบบคอมพิวเตอร์ online ณ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2552

เมื่อกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานตรวจพบว่าสถานประกอบการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน จะมีการดำเนินการให้สถานประกอบการนั้นปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายแรงงาน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ลูกจ้าง ได้แก่ การแนะนำให้นายจ้างปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ออกหนังสือเชิญพบ ออกคำสั่งให้ดำเนินการ เปรียบเทียบปรับ หรือส่งเรื่องดำเนินคดี ทั้งนี้ การดำเนินการในลักษณะใดจะพิจารณาตามความรุนแรงของปัญหา โดยไตรมาสนี้การดำเนินการส่วนใหญ่ ได้แก่ ให้คำแนะนำแก่เจ้าของสถานประกอบการเพื่อปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายต่อไป โดยมีสัดส่วนร้อยละ 96.06 (1,270 แห่ง) รองลงมาคือ ออกหนังสือเชิญพบมีร้อยละ 3.10 (41 แห่ง) และออกคำสั่งให้ดำเนินการมีร้อยละ 0.61 (8 แห่ง) และส่งเรื่องดำเนินคดีร้อยละ 0.23

(3 แห่ง) ส่วนการเปรียบเทียบปรับในไตรมาสนี้พบว่าไม่มี (ดูรายละเอียดในภาคผนวกแผนภูมิที่ 42)

**แผนภูมิ 42 การดำเนินการของเจ้าหน้าที่สำหรับ
สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย
คุ้มครองแรงงานไตรมาส 3 ปี 2552
(กรกฎาคม-กันยายน 2552)**

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ข้อมูลประมวลผลทางระบบคอมพิวเตอร์ online ณ วันที่ 27 ตุลาคม 2552

สำหรับการตรวจความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งเป็นเครื่องมือในการคุ้มครองดูแลความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของลูกจ้าง รวมถึงเป็นอีกมาตรการหนึ่งที่ดำเนินการเพื่อกระตุ้นส่งเสริมให้เจ้าของสถานประกอบการเห็นความสำคัญและตระหนักถึงเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน เพราะหากการทำงานมีความปลอดภัยย่อมส่งผลถึงคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้ใช้แรงงานตามมา เมื่อคนงานมีคุณภาพชีวิตที่ดีจะทำงานอย่างมีความสุขและจะส่งผลต่อผลผลิตที่เพิ่มสูงขึ้นของสถานประกอบการอันนำไปสู่ผลกำไรตามมาในท้ายที่สุดนั่นเอง ในรอบไตรมาสที่ 3 ปี 2552 ช่วงเดือนกรกฎาคม-กันยายน 2552

ข้อมูล ณ วันที่ 27 ตุลาคม 2552 กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ได้ดำเนินการตรวจสอบความปลอดภัยในสถานประกอบการทั้งสิ้น 5,479 แห่ง ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจทั้งสิ้น 341,826 คน โดยในไตรมาส 3 นี้ การตรวจสถานประกอบการมีจำนวนลดลงจากไตรมาส 2 ปี 2552 เล็กน้อยคือ 44 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 0.80 (ไตรมาส 2 ปี 2552 ตรวจ 5,523 แห่ง) และพบว่าสัดส่วนของลูกจ้างที่ได้รับการดูแลคุ้มครองด้านความปลอดภัยลดลงจำนวน 84,014 คนคิดเป็นร้อยละ 19.73 จากไตรมาส 2 ที่มีลูกจ้างผ่านการตรวจ 425,840 คน

ตาราง 13 เปรียบเทียบการตรวจความปลอดภัยในสถานประกอบการ จำแนกตามขนาดสถานประกอบการ ไตรมาส 2-3 ปี 2552

ขนาด สปก.	Q2/ 52		Q3/ 52	
	สปก.ที่ผ่าน การตรวจ (แห่ง)	ลูกจ้างที่ ผ่านการ ตรวจ (คน)	สปก.ที่ ผ่านการ ตรวจ (แห่ง)	ลูกจ้างที่ผ่าน การตรวจ (คน)
1 - 4 คน	1,180	2,935	1,475	3,358
5 - 9 คน	969	6,709	939	6,379
10 - 19 คน	934	12,925	808	11,157
20 - 49 คน	1,100	34,996	1,086	34,929
50 - 99 คน	508	36,418	475	34,156
100 - 299 คน	542	93,662	481	80,284
300 - 499 คน	132	50,919	96	37,440
500 - 999 คน	102	69,996	82	56,911
1,000 คน ⁺	56	117,280	37	77,212
รวม	5,523	425,840	5,479	341,826

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
ข้อมูลประมวลผลทางระบบคอมพิวเตอร์ online
ไตรมาส 2/52 ณ 24 กรกฎาคม 2552
ไตรมาส 3/52 ณ 27 ตุลาคม 2552

อัตราการปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาส 2 ปี 2552 พบว่าในภาพรวมมีการปฏิบัติงานถูกต้องตามกฎหมาย

ร้อยละ 86.77 โดยมีสัดส่วนสูงกว่ากับไตรมาส 2 ปี 2552 ที่ผ่านมามีอัตราร้อยละ 83.16 (ตาราง 14)

ตาราง 14 เปรียบเทียบการตรวจความปลอดภัยกับการปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายความปลอดภัย ไตรมาส 2-3 ปี 2552

ขนาด สปก.	Q2/ 52		Q3 / 52	
	สปก.ที่ผ่าน การตรวจ (แห่ง)	สปก.ที่ปฏิบัติ ถูกต้อง (แห่ง)	สปก.ที่ผ่าน การตรวจ (แห่ง)	สปก.ที่ปฏิบัติ ถูกต้อง (แห่ง)
1 - 4 คน	1,180	1,071	1,475	1,413
5 - 9 คน	969	838	939	833
10 - 19 คน	934	751	808	663
20 - 49 คน	1,100	835	1,086	886
50 - 99 คน	508	414	475	402
100 - 299 คน	542	440	481	383
300 - 499 คน	132	115	96	76
500 - 999 คน	102	81	82	65
1,000 คน ⁺	56	48	37	33
รวม	5,523	4,593	5,479	4,754

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
หมายเหตุ : ประมวลผลทางระบบคอมพิวเตอร์ online
ข้อมูล ไตรมาส 2/52 ณ 24 กรกฎาคม 2552
ข้อมูล ไตรมาส 3/52 ณ 27 ตุลาคม 2552

ประเภทอุตสาหกรรมที่มีการตรวจความปลอดภัยสูงสุดในไตรมาส 3 ปี 2552 (กรกฎาคม - กันยายน 2552) 5 อันดับแรกคือ (1) ประเภทการขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในชีวิตประจำวันมีจำนวน 2,088 แห่ง (ร้อยละ 38.11) (2) ประเภทการผลิต จำนวน 1,474 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 26.90 ของสถานประกอบการที่ตรวจทั้งหมด (3) โรงแรมและภัตตาคาร จำนวน 497 แห่ง (ร้อยละ 9.07) (4) การก่อสร้าง 437 แห่ง (ร้อยละ 7.98) และ (5) กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและกิจกรรมทางธุรกิจ

จำนวน 274 แห่ง (ร้อยละ 5.0) ซึ่งผลการตรวจพบว่าร้อยละ 86.77 คือจำนวน 4,754 แห่ง ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายความปลอดภัย ขณะที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องมีร้อยละ 13.23 (725 แห่ง) (ภาคผนวกที่ 18)

สำหรับประเภทอุตสาหกรรมที่มีอัตราการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายความปลอดภัยในไตรมาส 3 ปี 2552 (คำนวณจากจำนวนสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายในแต่ละประเภทอุตสาหกรรมเปรียบเทียบกับจำนวนสถานประกอบการที่ตรวจในแต่ละประเภทอุตสาหกรรม) สูงสุด 5 อันดับแรกคือ (1) การก่อสร้าง ร้อยละ 25.17 (2) การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน ร้อยละ 20.34 (3) การผลิต ร้อยละ 20.22 (4) การประมง ร้อยละ 20.0 และ (5) โรงแรมและภัตตาคาร ร้อยละ 12.68

ตาราง 15 ผลการตรวจความปลอดภัยอัตราการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ไตรมาส 3 ปี 2552

ประเภทอุตสาหกรรม	สปก. ที่ผ่านการตรวจ	ผลการตรวจ		อัตราการปฏิบัติไม่ถูกต้อง*
		ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	
1. ก่อสร้าง	437	327	110	25.17
2. การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	59	47	12	20.34
3. การผลิต	1,474	1,176	298	20.22
4. ประมง	15	12	3	20.00
5. โรงแรมและภัตตาคาร	497	434	63	12.68
6. การไฟฟ้า, ก๊าซ, ประปา	34	30	4	11.76
7. การขนส่งสถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	179	160	19	10.61
8. อื่นๆ	2,784	2,568	216	8.41
รวม	5,479	4,754	725	13.23

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ข้อมูล ณ วันที่ 27 ตุลาคม 2552

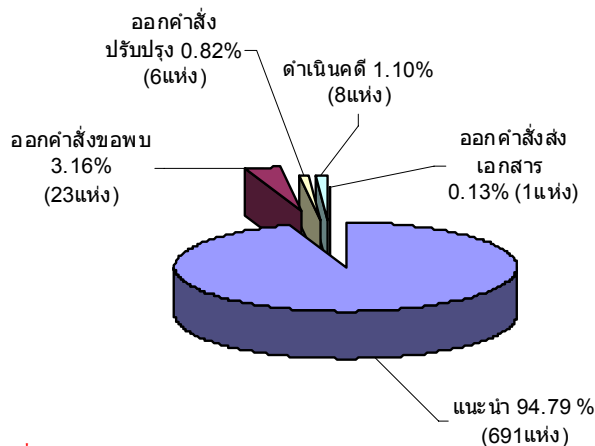
* สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายจำนวนภาคอุตสาหกรรม x 100
สถานประกอบการที่ผ่านการตรวจจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม

การดำเนินการของเจ้าหน้าที่สำหรับสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายความปลอดภัย จะมีลักษณะเดียวกับการตรวจคุ้มครองแรงงานที่กล่าวมาแล้ว คือหากพบว่าสิ่ง

พิจารณาแล้วเห็นว่าเกิดความไม่ปลอดภัยหรือไม่ได้ปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัยจะดำเนินการตามความรุนแรงของปัญหา ได้แก่การให้คำแนะนำในวิธีการปฏิบัติที่ถูกต้อง การออกคำสั่งให้ส่งเอกสาร เรียกพบ ปรับปรุง หรือหยุดการใช้เครื่องจักร รวมทั้งการส่งเรื่องดำเนินคดี ทั้งนี้ บางแห่งอาจมีการดำเนินการมากกว่า 1 กรณี สำหรับไตรมาส 3 ปี 2552 (กรกฎาคม-กันยายน 2552) ข้อมูลที่พบว่ามีสถานประกอบการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายความปลอดภัย จำนวน 725 แห่ง มีการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ 729 แห่ง ส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่จะดำเนินการให้คำแนะนำเพื่อให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานให้เกิดความปลอดภัยมากขึ้น โดยให้การแนะนำร้อยละ 94.79 (691 แห่ง) ของการดำเนินการทั้งหมด (ดำเนินการทั้งหมด 729 แห่ง เนื่องจากบางแห่งดำเนินการมากกว่า 1 กรณี) ในส่วนของการออกคำสั่ง มีจำนวน 30 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 4.11 โดยการออกคำสั่งจำแนกเป็นการออกคำสั่งให้ปรับปรุง มีจำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 0.82 ของการดำเนินการทั้งหมด) ออกคำสั่งขอพบ 23 แห่ง (ร้อยละ 3.16 ของการดำเนินการทั้งหมด) และออกคำสั่งให้ส่งเอกสารมี 1 แห่ง (ร้อยละ 0.13 ของการดำเนินการทั้งหมด) ตามลำดับ ขณะที่การส่งเรื่องดำเนินคดีในไตรมาสนี้มีถึง 8 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 1.10 ของการดำเนินการทั้งหมด (รายละเอียดในตารางภาคผนวกที่ 17 - 18)

**แผนภูมิ 43 การดำเนินการของเจ้าหน้าที่สำหรับ
สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องด้านความ
ปลอดภัยในการทำงาน ไตรมาส 3 ปี 2552**

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

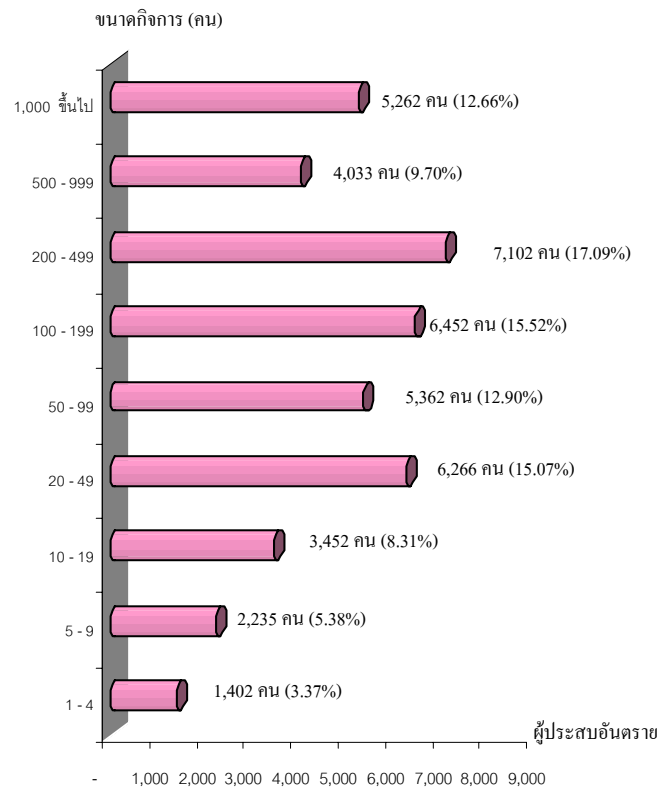
ข้อมูลประมวลผลทางระบบคอมพิวเตอร์ online ณ วันที่ 27 ตุลาคม 2552

4.2 การประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยจากการทำงาน

สำหรับการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานในรอบไตรมาส 3 ปี 2552 เดือนกรกฎาคม-กันยายน 2552 ประมวลผลข้อมูล ณ 27 ตุลาคม 2552 พบว่าการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องมาจากการทำงาน มีทั้งสิ้น 41,566 คน ซึ่งเป็นสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น 4,064 คน จากไตรมาสที่แล้วที่มี 37,502 คน คิดเป็นสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.84 โดยการประสบอันตรายในไตรมาสนี้ส่วนใหญ่เกิดในสถานประกอบการขนาดกลางที่มีลูกจ้าง 200—499 คน คือจำนวน 7,102 คน คิดเป็นร้อยละ 17.09 รองลงมาคือขนาด 100-199 คน ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับขนาด 20-49 คน โดยมีจำนวน 6,452 คน (ร้อยละ 15.52) และ 6,266 คน (ร้อยละ 15.07) ตามลำดับ ส่วนสถานประกอบการขนาดเล็ก 1—4 คน มีการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย

เนื่องจากการทำงาน น้อยที่สุดคือจำนวน 1,402 คน คิดเป็นร้อยละ 3.37 เท่านั้น

**แผนภูมิ 44 ผู้ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย
เนื่องจากการทำงาน จำแนกตามขนาด
สถานประกอบการ ไตรมาส 3 ปี 2552**

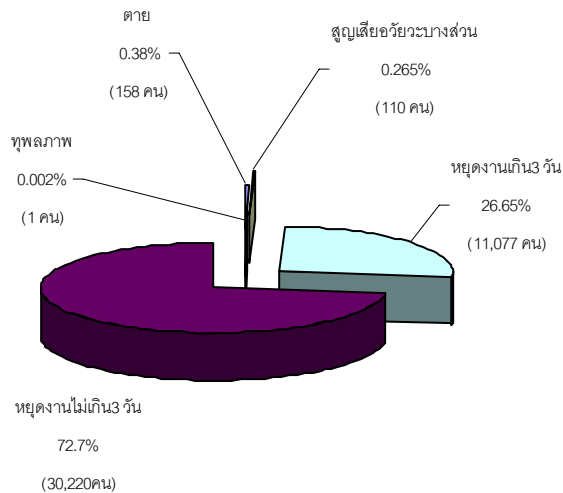

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม ประมวลผล ณ 27 ตุลาคม 2552

เมื่อพิจารณาผู้ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยจากการทำงาน 41,566 คน ตามประเภทความรุนแรง พบว่าส่วนใหญ่จะหยุดงานไม่เกิน 3 วัน คือมีร้อยละ 72.70 (30,220 คน) ที่ประสบอันตรายและหยุดงานไม่เกิน 3 วัน รองลงมาเป็นผู้หยุดงานเกิน 3 วัน จำนวน 11,077 คน (ร้อยละ 26.65) ผู้เสียชีวิตจำนวน 158 คน (ร้อยละ 0.38) และสูญเสียอวัยวะบางส่วน จำนวน 110 คน (ร้อยละ 0.265) สำหรับผู้ประสบอันตรายจนถึงทุพพลภาพมีเพียงจำนวน 1 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.002

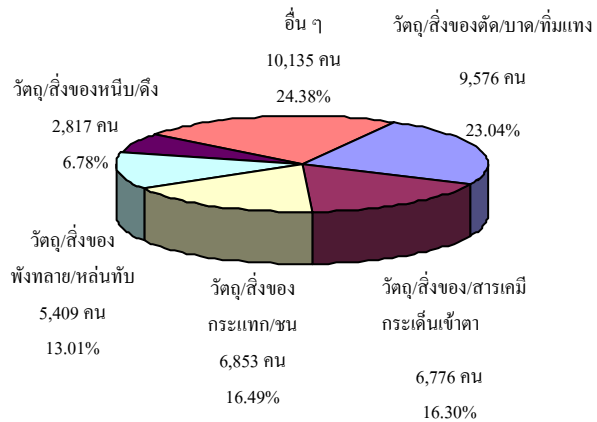
**แผนภูมิ 45 ผู้ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจาก
การทำงาน จำแนกตามประเภทความรุนแรง
ไตรมาส 3 ปี 2552 (ก.ค.-ก.ย.2552)**

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม (ประมวลผลข้อมูล ณ 27 ตุลาคม 2552)

สำหรับสาเหตุการประสบอันตรายพิจารณาใน 5 อันดับแรก สรุปได้ดังนี้ 1) วัตถุหรือสิ่งของตัด/บาด/ตำแทงมีจำนวน 9,576 คน คิดเป็นร้อยละ 23.04 ของสาเหตุการประสบอันตรายทั้งหมด 2) วัตถุ/สิ่งของกระแทก/ชน มีจำนวน 6,853 คน (ร้อยละ 16.49) 3) วัตถุ/สิ่งของ/สารเคมีกระเด็นเข้าตาจำนวน 6,776 คน (ร้อยละ 16.30) 4) วัตถุ/สิ่งของพังทลาย/หล่นทับ มีจำนวน 5,409 คน (ร้อยละ 13.01) และ 5) วัตถุ/สิ่งของหนีบ/ค้ำ มีจำนวน 2,817 คน (ร้อยละ 6.78) (แผนภูมิ 46) ซึ่งตัวเลขดังกล่าวสอดคล้องกับความรุนแรงหรือประเภทความร้ายแรงที่พบว่า มีการหยุดงานไม่เกิน 3 วันสูงสุด

**แผนภูมิ 46 สาเหตุการประสบอันตราย
(5 อันดับแรก) ไตรมาส 3 ปี 2552
(เม.ย.-มิ.ย. 2552)**

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม (ประมวลผลข้อมูล ณ 27 ตุลาคม 2552)

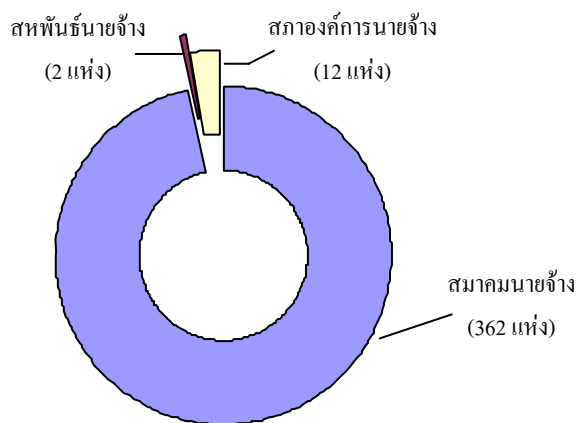
4.3 การแรงงานสัมพันธ์

กระทรวงแรงงานโดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานยังมีการกิกในการส่งเสริมและพัฒนาาระบบแรงงานสัมพันธ์ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม เพราะระบบแรงงานสัมพันธ์ไม่เพียงเป็นการป้องกันความขัดแย้ง แต่ยังจะช่วยเสริมสร้างความร่วมมือที่ดีต่อกันระหว่างนายจ้าง ลูกจ้าง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อสร้างสันติสุขในวงการแรงงาน ให้นายจ้างและลูกจ้างมีทัศนคติที่ดีต่อกันในการทำงาน ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ในเชิงบวก เมื่อมีความเข้าใจกันเป็นอย่างดีย่อมไม่เกิดปัญหาขัดแย้งขึ้น เมื่อปัญหาข้อขัดแย้งไม่มี พลังในการขับเคลื่อนงานหรือทีมงานก็จะนำไปสู่การเพิ่มผลผลิตหรือเพิ่มผลิตภาพในการปฏิบัติงาน ลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานมีความสุขในการทำงานคุณภาพชีวิตย่อมดีขึ้นในที่สุด ขณะเดียวกันนายจ้างก็มีความสุขเนื่องจากมีผลผลิตเพิ่มขึ้นเป็นผลกำไรตามมา

ทั้งนี้ ในกลุ่มของนายจ้างและลูกจ้างจะมีการตั้งองค์การเพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนตนเอง โดยเมื่อพิจารณาในส่วนองค์การนายจ้าง ณ เดือนกันยายน 2552 จำนวนรวมทั้งสิ้น 376 แห่ง จำแนกเป็นสมาคมนายจ้าง 362 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 159 แห่ง และส่วนภูมิภาค 203 แห่ง สหพันธ์นายจ้าง 2 แห่ง ตั้งอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร 1 แห่ง และภูมิภาค 1 แห่ง ส่วนสภาองค์การนายจ้าง 12 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครทั้ง 12 แห่ง (แผนภูมิ 47)

แผนภูมิ 47 จำนวนองค์การนายจ้าง

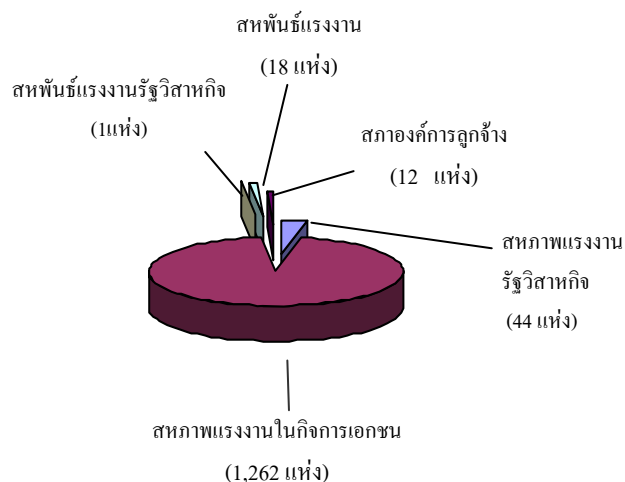

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
ณ เดือนกันยายน 2552

ในส่วนจำนวนองค์การลูกจ้างข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2552 มีจำนวนดังนี้ 1) สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ 44 แห่ง อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 39 แห่ง ส่วนภูมิภาค 5 แห่ง โดยอยู่ในภาคกลาง 4 แห่ง และภาคใต้ 1 แห่ง 2) สหพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ 1 แห่งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 3) สหภาพแรงงานในกิจการเอกชน 1,262 แห่ง ซึ่งตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 328 แห่ง เขตภูมิภาค 934 แห่ง โดยอยู่ในภาคกลางสูงสุดถึง 879 แห่ง 4) สหพันธ์แรงงาน 18 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 6 แห่ง เขตภูมิภาค 12 แห่ง

5) สภาองค์การลูกจ้าง 12 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพฯ 11 แห่ง ภูมิภาค 1 แห่ง โดยอยู่ที่ภาคกลาง (แผนภูมิ 48)

แผนภูมิ 48 จำนวนองค์การลูกจ้าง

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
ณ เดือนกันยายน 2552

ทั้งนี้ หากพิจารณาตามพื้นที่ขององค์การแรงงาน รวมองค์การลูกจ้างและองค์การนายจ้าง จะพบว่าองค์การแรงงานเหล่านี้จะตั้งอยู่เขตภาคกลางสูงสุด มีสัดส่วนถึงร้อยละ 58.55 (1,003 แห่ง) รองลงมาคือ กรุงเทพมหานคร ร้อยละ 32.52 (557 แห่ง) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 3.79 (65 แห่ง) ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับภาคใต้ที่มีร้อยละ 3.74 (64 แห่ง) อาจจะเป็นเพราะภาคกลางเป็นที่ตั้งของสถานประกอบการจำนวนมาก เช่น พื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สมุทรปราการ ปทุมธานี ฯลฯ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบจำนวนองค์กรลูกจ้างในไตรมาสที่ 3 กับไตรมาส 2 ปี 2552 ที่ผ่านมาพบว่าไตรมาส 3 นี้ โดยภาพรวมมีจำนวนลดลงจากไตรมาสที่แล้ว 14 แห่ง คิดเป็น

ร้อยละ 1.04 โดยประเภทองค์การลูกจ้างที่ลดลง คือสหภาพแรงงานในกิจการเอกชน ซึ่งลดลง จากจำนวน 1,276 แห่งในไตรมาสที่แล้ว เป็น 1,262 แห่งในไตรมาสนี้ คิดเป็นสัดส่วนที่ลดลง ร้อยละ 1.10 สำหรับองค์การนายจ้าง พบว่า ไตรมาสนี้ลดลง 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 1.57 โดย เป็นการลดลงของสมาคมนายจ้าง รายละเอียด ปรากฏในตาราง 16

**ตาราง 16 แสดงจำนวนการเปลี่ยนแปลงของ
องค์การแรงงานไตรมาส 2-3 ปี 2552**

ประเภทองค์การ	ไตรมาส 2 ปี 2552	ไตรมาส 3 ปี 2552	ร้อยละการ เปลี่ยนแปลง
	จำนวน (แห่ง)	จำนวน (แห่ง)	
องค์การลูกจ้าง			
สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ	44	44	0
สหพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ	1	1	0
สหภาพแรงงานในกิจการเอกชน	1,276	1,262	-1.10
สหพันธ์แรงงาน	18	18	0
สภาองค์กรลูกจ้าง	12	12	0
รวม	1,351	1,337	-1.04
องค์การนายจ้าง			
สมาคมนายจ้าง	368	362	-1.63
สหพันธ์นายจ้าง	2	2	0
สภาองค์กรนายจ้าง	12	12	0
รวม	382	376	-1.57

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ไตรมาส 2 ข้อมูล ณ มิถุนายน 2552 / ไตรมาส 3 ข้อมูล ณ ตุลาคม 2552

สำหรับการเกิดข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาท แรงงานและข้อขัดแย้งในรอบไตรมาส 3 ปี 2552 (เดือนกรกฎาคม-กันยายน 2552) ข้อมูล ประมวลผล ณ วันที่ 27 ตุลาคม 2552 พบว่ามีกรแจ้ง ข้อเรียกร้องทั้งสิ้น 27 แห่ง 30 ครั้ง ลูกจ้างที่ เกี่ยวข้อง 19,110 คน (ข้อมูลเบื้องต้น) เมื่อ เปรียบเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมาพบว่าโดย ภาพรวมการแจ้งข้อเรียกร้องมีสัดส่วนลดลง กว่าครึ่งคือลดลงจาก 58 แห่งในไตรมาส 2 เหลือ

27 แห่งในไตรมาสนี้ และจำนวนลูกจ้างที่ เกี่ยวข้องก็ลดลงกว่าครึ่งเช่นกันโดยลดลงจาก จำนวน 47,873 คน ในไตรมาสที่แล้วเป็น 19,110 คนในไตรมาสนี้

ทั้งนี้ การแจ้งข้อเรียกร้องในไตรมาส 3 ปี 2552 เป็นการแจ้งข้อเรียกร้องในกิจการเอกชน 26 แห่ง (ร้อยละ 96.3) ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 12,201 คน และข้อเรียกร้องของรัฐวิสาหกิจ 1 แห่ง ลูกจ้าง เกี่ยวข้อง 6,909 คน ส่วนกิจการในกำกับของรัฐตาม มาตรา 23 ในไตรมาสนี้พบว่าไม่มีการแจ้งข้อ เรียกร้อง

**ตาราง 17 เปรียบเทียบการแจ้งข้อเรียกร้อง /
ลูกจ้างที่เกี่ยวข้องไตรมาส 2-3 ปี 2552**

ลักษณะสถาน ประกอบ กิจการ	การแจ้งข้อเรียกร้อง					
	ไตรมาส 2/2552			ไตรมาส 3/2552		
	แห่ง	ครั้ง	ลูกจ้างที่ เกี่ยวข้อง	แห่ง	ครั้ง	ลูกจ้างที่ เกี่ยวข้อง
รัฐวิสาหกิจ	-	-	-	1	1	6,909
เอกชน	58	63	47,873	26	29	12,201
หน่วยงานใน กำกับดูแล ของรัฐ	-	-	-	-	-	-
รวม	58	63	47,873	27	30	19,110

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

หมายเหตุ : ข้อมูลประมวลผลทาง Web Application ณ วันที่ 28 ตุลาคม 2552

ข้อเรียกร้องดังกล่าวสามารถยุติได้ทั้งหมด 27 แห่ง ลูกจ้างเกี่ยวข้อง 19,110 คน โดย เป็นการยุติด้วยระบบทวิภาคี คือไม่เกิด ข้อพิพาทแรงงานจำนวน 22 แห่ง มีลูกจ้าง เกี่ยวข้อง 17,080 คน โดยสามารถตกลง กันเองได้ทั้งหมด ส่วนข้อเรียกร้องที่ไม่ สามารถตกลงได้ในระบบทวิภาคีและเกิด เป็นข้อพิพาทแรงงานมีจำนวน 5 แห่ง ลูกจ้าง

ที่เกี่ยวข้อง 2,030 คน (รายละเอียดในตารางภาคผนวก 19)

สำหรับข้อพิพาทแรงงานที่เกิดขึ้นในสถานประกอบการช่วงไตรมาส 3 ปี 2552 (กรกฎาคม-กันยายน 2552) มีจำนวน 13 แห่ง (ลูกจ้างที่เกี่ยวข้องรวม 7,947 คน) พบว่าพนักงานประณอมข้อพิพาทแรงงานได้ดำเนินการไกล่เกลี่ยและสามารถยุติข้อพิพาทแรงงานได้ทั้ง 13 แห่ง (ร้อยละ 100.0 ของข้อพิพาทแรงงานทั้งหมดในไตรมาสนี้) ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 7,947 คน โดยจำแนกเป็นยุติภายใน 5 วัน มี 3 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 3,911 คน และยุติเกิน 5 วัน 10 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 4,036 คน (รายละเอียดในตารางภาคผนวกที่ 19)

ในส่วนความขัดแย้งในการจ้างงานระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง ที่ไม่ใช่ข้อพิพาทแรงงานตามกฎหมายที่เรียกว่า “ข้อขัดแย้ง” ในรอบไตรมาสที่ 3 ปี 2552 (กรกฎาคม-กันยายน 2552) ได้เกิดข้อขัดแย้งในสถานประกอบการทั้งสิ้น 35 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 39,481 คน โดยข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นในไตรมาสนี้สามารถดำเนินการให้ยุติได้ 31 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 88.57 ของสถานประกอบการที่เกิดข้อขัดแย้งทั้งหมด จำแนกเป็นการยุติด้วยการตกลงกันได้ 27 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 33,721 คน ยุติโดยการฟ้องศาลแรงงาน 2 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 1,600 คน และยุติด้วยวิธีอื่นๆ 2 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 1,708 คน สำหรับข้อขัดแย้งที่ยังไม่ยุติมี 4 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 2,452 คน ข้อขัดแย้งที่นำไปสู่การผลงงานไตรมาสนี้พบว่าไม่มี (ตารางภาคผนวก 19)

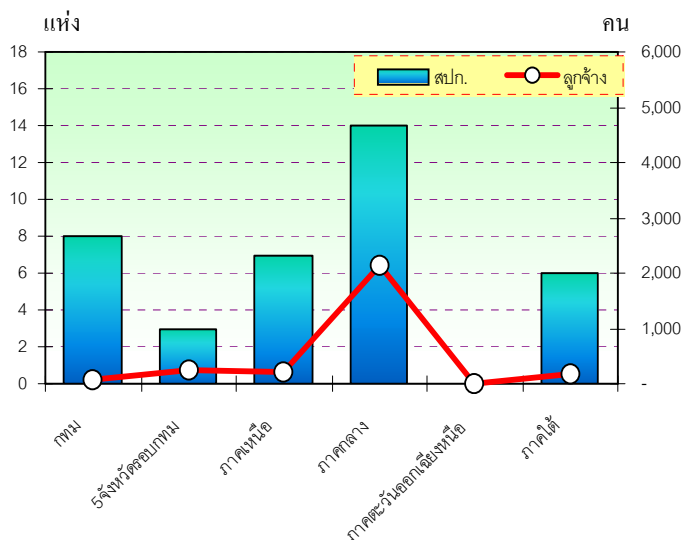
4.4 การเลิกจ้างแรงงาน

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้ดำเนินการด้านสิทธิประโยชน์สำหรับผู้ถูกเลิกจ้าง กรณีที่ลูกจ้างถูกเลิกจ้างและไม่ได้รับเงินชดเชยตามสิทธิที่ตนเองจะได้รับตามกฎหมายแรงงานสามารถยื่นคำร้องทุกข์เพื่อให้กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานดำเนินการให้ซึ่งจากผลการรวบรวมตัวเลขของผู้ยื่นคำร้องทุกข์กรณีตามสิทธิประโยชน์จากการเลิกจ้าง และตัวเลขจากการตรวจเยี่ยมสถานประกอบการกิจการในช่วงไตรมาส 3 ปี 2552 (กรกฎาคม-กันยายน 2552) พบว่ามีสถานประกอบการที่เลิกจ้าง 38 แห่ง มีสัดส่วนลดลงจากไตรมาสที่แล้ว 63 แห่ง (ไตรมาส 2/2552 เลิกจ้าง 101 แห่ง) คิดเป็นสัดส่วนลดลงร้อยละ 62.38 ลูกจ้างถูกเลิกจ้างไตรมาสนี้มีจำนวน 2,824 คน ลดลงจากไตรมาสที่แล้วถึง 7,375 คน (ไตรมาส 2/2552 เลิกจ้าง 10,199 คน) คิดเป็นสัดส่วนลดลงถึงร้อยละ 72.31 โดยภูมิภาคที่สถานประกอบการเลิกจ้างสูงสุดในไตรมาสนี้คือภาคกลาง จำนวน 14 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 36.84 รองลงมาคือกรุงเทพมหานคร ภาคเหนือและภาคใต้ จำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 21.05) 7 แห่ง (ร้อยละ 18.42) และ 6 แห่ง (ร้อยละ 15.79) ตามลำดับ ส่วน 5 จังหวัดรอบกรุงเทพมหานครมีสถานประกอบการเลิกกิจการ 3 แห่ง (ร้อยละ 7.9) ขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่าไม่มีการเลิกจ้างเมื่อพิจารณาในประเด็นจำนวนลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างไตรมาสนี้ จะพบว่าลูกจ้างในภาคกลางมีสัดส่วนการถูกเลิกจ้างสูงที่สุดคือจำนวน 2,133 คน (ร้อยละ 75.53) รองลงมาคือลูกจ้างในพื้นที่ 5 จังหวัดรอบ กทม. จำนวน 230 คน (ร้อยละ 8.15)

ภาคเหนือ 218 คน(ร้อยละ 7.72)และภาคใต้ 189 คน (ร้อยละ 6.69) ขณะที่กรุงเทพมหานครมีสัดส่วน ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 54 คน (ร้อยละ 1.91) ส่วน พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือไม่มีผู้ถูกเลิกจ้าง

แผนภูมิ 49 จำนวนสถานประกอบการที่มีการเลิกจ้าง และลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง จำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 3 ปี 2552 (กรกฎาคม-กันยายน 2552)

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

หมายเหตุ : 1. ข้อมูล ณ วันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2552

2. เป็นข้อมูลที่ได้รับจากลูกจ้างที่มายื่นคำร้องและตรวจเยี่ยมสถานประกอบการ

เมื่อพิจารณาตามประเภทกิจการที่มีการเลิกจ้างระหว่างเดือนกรกฎาคม-กันยายน 2552 จำนวน 38 แห่งพบว่าประเภทกิจการที่มีการเลิกจ้างสูงสุด คือ ประเภทการผลิต จำนวน 28 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 73.68 ของสถานประกอบการที่เลิกจ้างทั้งหมด ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง 2,732 คน รองลงมาคือ การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ ฯลฯ จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 7.89) ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 11 คน บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ 2 แห่ง (ร้อยละ 5.26) ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง 6 คน ในขณะที่กิจการเกษตรกรรม การล่าสัตว์ ป่าไม้

และการป่าไม้ กิจการโรงแรมและภัตตาคาร กิจการเหมืองแร่และเหมืองหิน กิจการก่อสร้าง และกิจการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าฯ มีการเลิกจ้างประเภทกิจการละเพียง 1 แห่ง มีลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 27 25 21 1 และ 1 คน ตามลำดับ

ตาราง 18 สถานประกอบการที่เลิกกิจการ ช่วงกรกฎาคม-กันยายน 2552

ประเภทกิจการที่เลิกจ้าง	จำนวน	
	ส.ป.ก. ที่เลิกจ้าง (แห่ง)	ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง (คน)
1.การผลิต	28	2,732
2.การขายส่ง/ขายปลีก/ซ่อมแซมยานยนต์	3	11
3.บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า/บริการธุรกิจ	2	6
4.เกษตรกรรม การล่าสัตว์ ป่าไม้	1	27
5.โรงแรมและภัตตาคาร	1	25
6.การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	1	21
7.การก่อสร้าง	1	1
8.การขนส่งมีสถานที่เก็บสินค้าและคมนาคม	1	1
รวม	38	2,824

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

หากพิจารณาด้านสาเหตุการเลิกกิจการ ในช่วงเดือนกรกฎาคม-กันยายน 2552 หรือ ไตรมาส 3 ปี 2552 พบว่า สถานประกอบการที่เลิกกิจการ มีสาเหตุจากประสิทธิภาพขาดทุน หรือขาดสภาพคล่องทางการเงิน มากที่สุด คือ ร้อยละ 71.05 (27 แห่ง) ประสิทธิภาพขาดทุน ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 1,915 คน รองลงมาคือ

เลิกกิจการเพราะการสั่งซื้อลดลง ร้อยละ 26.32 (10 แห่ง) ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 836 คน และการเลิกจ้างเพราะหมดสัญญาโครงการ มี ร้อยละ 2.63 (1 แห่ง) ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 21 คน นอกจากนี้ มีการเลิกจ้างเพราะหมดฤดูกาลผลิตอีก 52 คน

ตาราง 19 สาเหตุการเลิกกิจการ ไตรมาส 3 ปี 2552 (กรกฎาคม-กันยายน 2552)

สาเหตุการเลิกจ้าง	สปก. ที่เลิกจ้าง (แห่ง)	ลูกจ้าง ที่ถูกเลิกจ้าง (คน)
1.ประสบภาวะขาดทุนขาดสภาพคล่องทางการเงิน	27	1,915
2.การสั่งซื้อลดลง	10	836
3.หมดสัญญาโครงการฯ	1	21
4.สาเหตุอื่นๆ เช่น หมดฤดูกาลผลิต	-	52
รวม	38	2,824

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ข้อมูล ณ วันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2552

4.5 การสวัสดิการแรงงาน

นอกจากการตรวจสอบสถานประกอบการเพื่อเป็นการป้องกันและให้ความคุ้มครองแรงงานไทยเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นแล้ว กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ยังมีการส่งเสริมการจัดสวัสดิการแรงงานในสถานประกอบการ โดยในไตรมาส 3 ปี 2552 (กรกฎาคม-กันยายน 2552 จากการประมวลผลข้อมูล ณ วันที่ 27 ตุลาคม 2552) กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้ดำเนินการส่งเสริมให้สถานประกอบการจัดสวัสดิการในรูปแบบต่าง ๆ แก่ลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงาน รวมถึงนายจ้างเจ้าของ

สถานประกอบการ ดังนี้ 1) ส่งเสริมให้จัดสวัสดิการแรงงาน 2,418 แห่ง ลูกจ้างที่ได้รับประโยชน์ 171,215 คน 2) ให้บริการเงินกู้กองทุนเพื่อผู้ใช้แรงงาน 2 แห่ง 999 คน 3) พัฒนาเด็กปฐมวัยศูนย์เด็กเล็กศึกษาเขตสรีนทรราชวิทยาลัยในพระราชูปถัมภ์ จังหวัดนครปฐม และจังหวัดสมุทรปราการ 2 แห่ง ลูกจ้างได้รับประโยชน์ 1,358 คน 4) ส่งเสริมสถานประกอบการเข้าร่วมกิจกรรมโครงการโรงงานสีขาว 426 แห่ง ผู้รับประโยชน์ 50,412 คน รวมแล้วมีสถานประกอบการที่ดำเนินการ 2,848 แห่ง ลูกจ้างได้รับประโยชน์ 223,984 คน ซึ่งมีจำนวนลดลงจากไตรมาสที่แล้วที่มีสถานประกอบการดำเนินการ 2,924 แห่ง ลูกจ้างได้ประโยชน์ 338,842 คน

ตาราง 20 เปรียบเทียบการส่งเสริมการจัดสวัสดิการแรงงานและจำนวนผู้ได้รับประโยชน์ ไตรมาส 2-3 ปี 2552

กิจกรรมที่ส่งเสริม	Q2/52		Q3/52	
	แห่ง	คน	แห่ง	คน
1.ส่งเสริมการจัดสวัสดิการแรงงาน	2,544	258,116	2,418	171,215
2. ให้บริการเงินกู้กองทุนเพื่อผู้ใช้แรงงาน	4	3,332	2	999
3. พัฒนาเด็กปฐมวัยศูนย์เด็กเล็กศึกษาเขตสรีนทรราชวิทยาลัยในพระราชูปถัมภ์*	2	1,408	2	1,358
4.สถานประกอบการเข้าร่วมโครงการ โรงงานสีขาว	374	75,986	426	50,412
รวม	2,924	338,842	2,848	223,984

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ไตรมาส 2/52 ประมวลผล 24 ก.ค.2552/ ไตรมาส 3/52 ประมวลผล 27 ก.ค. 2552

* กิจกรรมพัฒนาเด็กปฐมวัย*นับจำนวนเด็กที่ได้รับการบริการจากรายไตรมาส ไม่นับสะสมรายเดือน

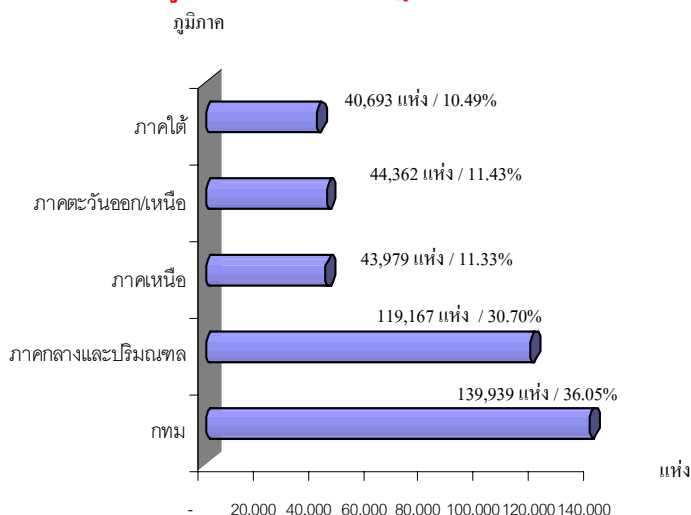

5) การประกันสังคม

งานประกันสังคมเป็นภารกิจของสำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน โดยมีจุดหมายเพื่อดูแลผู้ใช้แรงงานให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีหลักประกันชีวิตที่มั่นคง ทั้งในยามปกติกรณีเกิดการว่างงานรวมถึงเมื่อยามแก่ชราโดยดำเนินการภายใต้แนวคิดการเฉลี่ยทุกข์เฉลี่ยสุข สำหรับข้อมูลผู้ประกันตนและสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนประกันสังคม ขณะนี้สำนักงานประกันสังคมอยู่ระหว่างการปรับปรุงระบบฐานข้อมูล ซึ่งยังไม่แล้วเสร็จสามารถประมวลผลได้ถึงเดือนกรกฎาคม 2552 จึงใช้ข้อมูลเดือนกรกฎาคม 2552 เสนอเป็นข้อมูลไตรมาสที่ ซึ่งพบว่ามีสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนประกันสังคมทั้งสิ้น 388,140 แห่งมีผู้ประกันตนรวมทั้งสิ้น 9,203,486 คน จำแนกเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 33 คืออยู่ในสถานประกอบการ 8,584,650 คน คิดเป็นร้อยละ 93.28 ผู้ประกันตนตามมาตรา 39 คือผู้สมัครใจประกันตนจำนวน 618,796 คน ร้อยละ(6.72) และผู้ประกันตนตามมาตรา 40 คือแรงงานนอกระบบมี 40 คน (ร้อยละ 0.0004) เมื่อพิจารณาในประเด็นพื้นที่ พบว่าสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครมีจำนวนสูงสุดคือ 139,939 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 36.05 รองลงมาคือภาคกลางและปริมณฑลมีจำนวน 119,167 แห่ง ร้อยละ 30.70 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 44,362 แห่ง ร้อยละ 11.43 ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับภาคเหนือที่มี 43,979 แห่ง (ร้อยละ 11.33) ส่วนภาคใต้มี 40,693 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 10.49

แผนภูมิ 50 สถานประกอบการ จำแนกตาม

ภูมิภาค ณ เดือนกรกฎาคม 2552

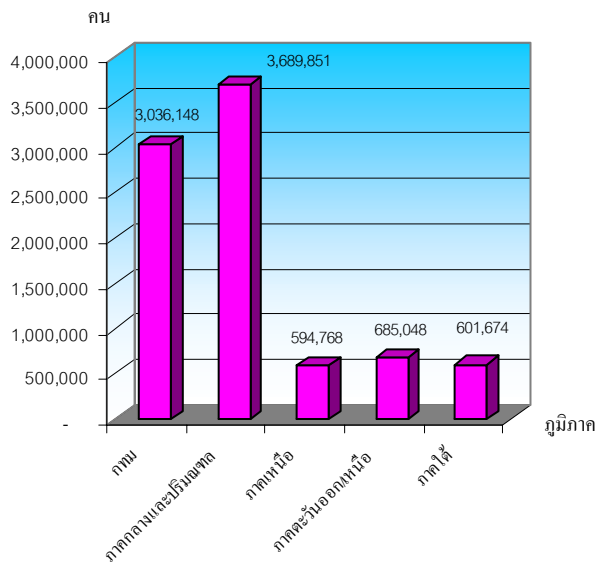

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

หากพิจารณาในประเด็นของผู้ประกันตน ตามมาตรา 33 จำแนกตามพื้นที่ และขนาดสถานประกอบการ โดยผู้ประกันตน 1 ราย สามารถทำงานในสถานประกอบการได้มากกว่า 1 แห่ง และ 1 พื้นที่ (นับซ้ำ กรณีผู้ประกันตนทำงานมากกว่า 1 แห่ง หรือ 1 พื้นที่) จะพบว่าภูมิภาคที่มีผู้ประกันตนสูงสุดมิใช่กรุงเทพมหานครกลับเป็นภาคกลางและปริมณฑล มีจำนวน 3,689,851 คน ซึ่งมีสัดส่วนผู้ประกันตนร้อยละ 42.87 ของผู้ประกันตนทั้งหมด แสดงว่าสถานประกอบการขนาดกลางและใหญ่จะตั้งอยู่ในภาคกลางและปริมณฑล รองลงมาคือกรุงเทพมหานคร มีจำนวนผู้ประกันตน 3,036,148 คน คิดเป็นร้อยละ 35.27 ของผู้ประกันตนทั้งหมด ภูมิภาคที่มีผู้ประกันตนน้อยที่สุดในไตรมาสนี้คือภาคใต้ และภาคเหนือโดยมีสัดส่วนใกล้เคียงกันคือ 601,674 คน (ร้อยละ 6.99) และ 594,768 คน (ร้อยละ 6.91) ตามลำดับ

แผนภูมิ 51 ผู้ประกันตน จำแนกตามภูมิภาค ณ เดือนกรกฎาคม 2552

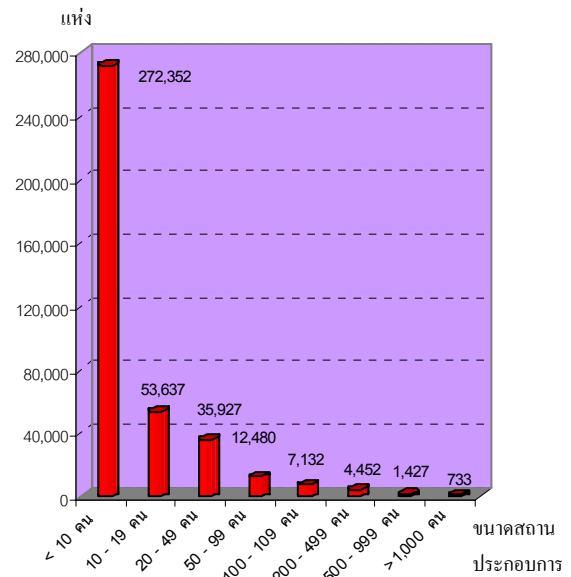

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

หมายเหตุ: ผู้ประกันตนที่ทำงานในสถานประกอบการมากกว่า 1 แห่ง

เมื่อพิจารณาสถานประกอบการและผู้ประกันตนตามขนาดสถานประกอบการพบว่าสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนประกันสังคมร้อยละ 70.17 เป็นสถานประกอบการขนาดที่มีลูกจ้างไม่ถึง 10 คน โดยมีจำนวน 272,352 แห่ง ผู้ประกันตนรวม 950,934 คน รองลงมาเป็นสถานประกอบการขนาด 10-19 คน มีร้อยละ 13.82 (53,637 แห่ง) มีผู้ประกันตน 724,099 คน และขนาด 20-49 คน จำนวน 35,927 แห่ง (ร้อยละ 9.26) ผู้ประกันตน 1,090,966 คน ขณะที่สถานประกอบการขนาด 1,000 คนขึ้นไป มีจำนวน 733 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 0.19 มีผู้ประกันตนจำนวน 1,642,813 คน (ตารางภาคผนวกที่ 20 และแผนภูมิ 52)

แผนภูมิ 52 จำนวนสถานประกอบการจำแนกตามขนาดสถานประกอบการ ณ เดือนกรกฎาคม 2552

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

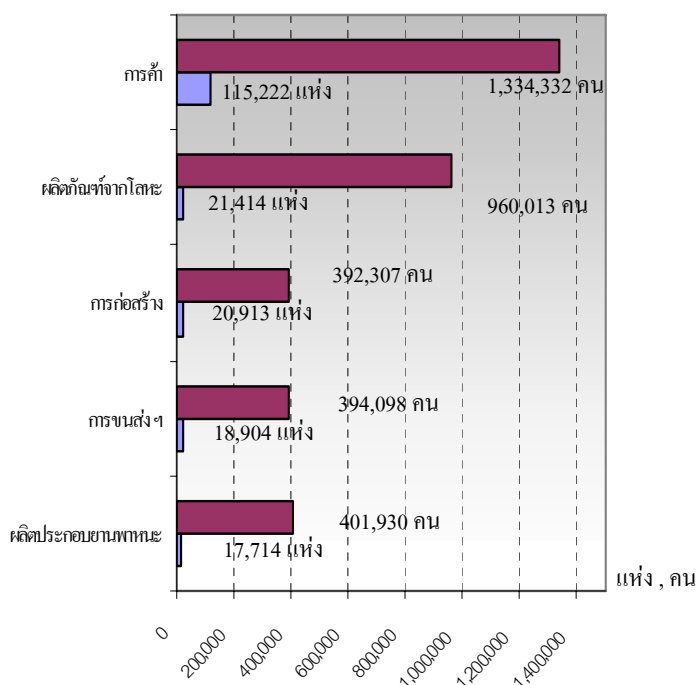
หากพิจารณาจำนวนสถานประกอบการและผู้ประกันตน จำแนกตามประเภทกิจการที่กำหนดตามความเสี่ยงภัยของกองทุนเงินทดแทน โดยไม่นับรวมลูกจ้างในหน่วยงานราชการและผู้ประกันตนสมัครใจ พบว่ามีจำนวน 358,225 แห่ง ผู้ประกันตน 7,919,697 คน โดยประเภทกิจการที่มีจำนวนสถานประกอบการในข่ายประกันสังคมสูงสุด 5 อันดับแรก คือ 1) การค้า มีสถานประกอบการ 115,222 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 32.16 ของสถานประกอบการทั้งหมด ผู้ประกันตน 1,334,332 คน คิดเป็นร้อยละ 16.85 ของผู้ประกันตนทั้งหมด 2) ผลิตภัณฑ์จากโลหะ จำนวน 21,414 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 5.98 ของสถานประกอบการทั้งหมด ผู้ประกันตน 960,013 คน คิดเป็นร้อยละ 12.12 ของผู้ประกันตนทั้งหมด 3) การก่อสร้าง จำนวน 20,913 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 5.84 ของสถานประกอบการทั้งหมด ผู้ประกันตน 392,307 คน 4) การขนส่ง

การคมนาคม 18,904 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 5.28 ของสถานประกอบการทั้งหมด ผู้ประกันตน 394,098 คน (ร้อยละ 4.98 ของผู้ประกันตนทั้งหมด) และ 5) ผลิตภัณฑ์ยานพาหนะ จำนวน 17,714 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 4.94 ของสถานประกอบการทั้งหมด ผู้ประกันตน 401,930 คน (ร้อยละ 5.08 ของผู้ประกันตนทั้งหมด)

แผนภูมิ 53 สถานประกอบการและผู้ประกันตน จำแนกตามประเภทกิจการ (5 อันดับแรก)

ประเภทกิจการ ณ เดือนกรกฎาคม 2552

หมายเหตุ: 1.ประเภทกิจการตามความเสี่ยงภัยของกองทุนเงินทดแทน

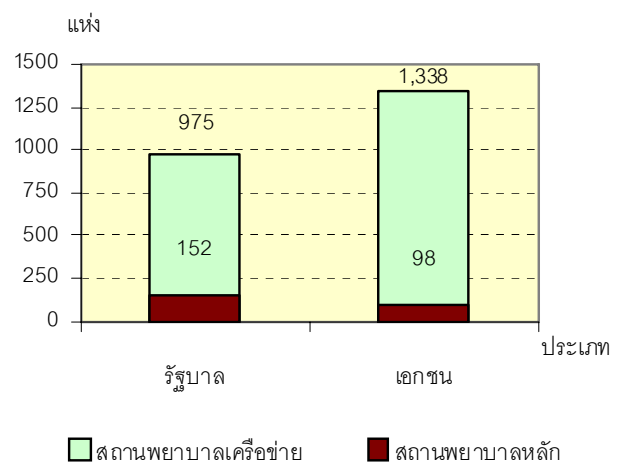
2. ไม่รวมผู้ประกันตนในส่วนราชการ

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

สำหรับข้อมูลสถานพยาบาลสำนักงานประกันสังคมรายงานจำนวนสถานพยาบาลไตรมาส 3 ปี 2552 (เดือนกรกฎาคม-กันยายน 2552) พบว่าสถานพยาบาลหลักในสังกัดประกันสังคมมีจำนวน 250 แห่ง เป็นสถานพยาบาลของรัฐบาล

จำนวน 152 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 60.80 ของสถานพยาบาลทั้งหมด และสถานพยาบาลเอกชนมีจำนวน 98 แห่ง (ร้อยละ 39.20) นอกจากนี้สำนักงานประกันสังคมยังได้ขยายการบริการให้ทั่วถึงยิ่งขึ้น โดยมีการให้บริการในสถานพยาบาลเครือข่าย ซึ่งในปัจจุบันมีโรงพยาบาลเครือข่ายจำนวน 2,313 แห่งเป็นโรงพยาบาลเครือข่ายของโรงพยาบาลภาครัฐมี 975 แห่ง (ร้อยละ 42.15 ของโรงพยาบาลในเครือข่ายทั้งหมด) และเครือข่ายโรงพยาบาลเอกชนมี 1,338 แห่ง (ร้อยละ 57.85)

แผนภูมิ 54 จำนวนสถานพยาบาลหลักในสังกัด ประกันสังคม ไตรมาส 3 ปี 2552

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

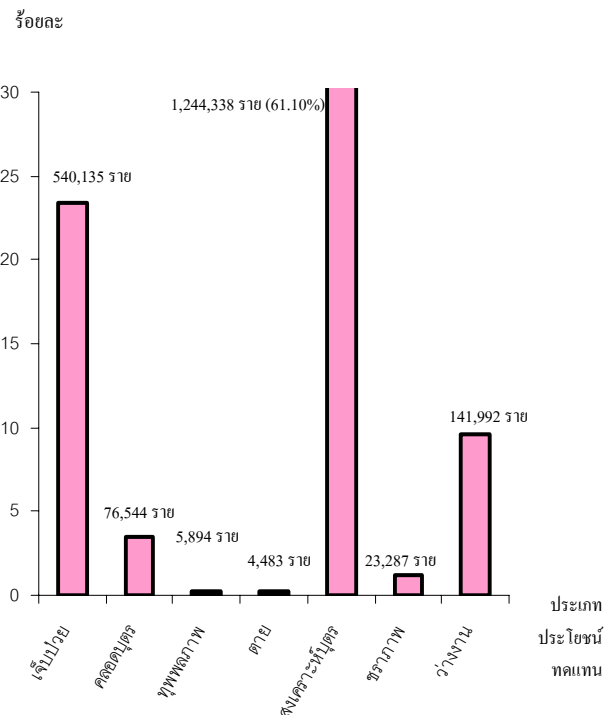
สำหรับด้านสถานะเงินกองทุนพบว่ากองทุนเงินทดแทน ณ เดือนสิงหาคม 2552 มีเงินกองทุนจำนวน 24,876 ล้านบาท ส่วนสถานะของกองทุนประกันสังคมในปัจจุบัน ณ เดือนสิงหาคม 2552 มีเงินกองทุน 677,192 ล้านบาท โดยจำแนกเป็น 1) กองทุน 2 กรณี (กรณีสงเคราะห์บุตร ชราภาพ) มีจำนวน 524,379 ล้านบาท (ร้อยละ 77.43) 2) กองทุน 4 กรณี (เจ็บป่วย

คลอดบุตร ทูพพลภาพ และตาย) มีจำนวน 107,849 ล้านบาท (ร้อยละ 15.93) และ 3) กรณีว่างงานมี 44,964 ล้านบาท (ร้อยละ 6.64)

ในช่วงไตรมาส 3 ปี 2552 (กรกฎาคม-กันยายน 2552) จำนวนการให้บริการของกองทุนประกันสังคมอันไม่เนื่องจากการทำงานพิจารณาตามประเภทของประโยชน์ทดแทน ซึ่งมี 7 กรณีได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ตาย สงเคราะห์บุตร ชราภาพ และว่างงาน (ข้อมูล ณ วันที่ 27 ตุลาคม 2552) ซึ่งยังไม่นับรวมผู้ให้บริการในสถานพยาบาลในระบบเหมาจ่าย พบว่า จำนวนผู้ให้บริการมีทั้งสิ้น 2,036,673 ราย เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.66 (เพิ่มขึ้น 52,832 ราย) จากไตรมาสที่แล้วที่มีจำนวน 1,983,841 ราย สำหรับประเภทประโยชน์ทดแทนที่ผู้ประกันตนใช้บริการสูงสุดในไตรมาสนี้ได้แก่ กรณีสงเคราะห์บุตร มีผู้ประกันตนใช้บริการ 1,244,338 ราย คิดเป็นร้อยละ 61.10 ของผู้ให้บริการทั้งหมด รองลงมาได้แก่กรณีเจ็บป่วย(รวมทันตกรรมแล้ว) ว่างงานและคลอดบุตร โดยมีสัดส่วนร้อยละ 26.52 (540,135ราย) 6.97 (141,992 ราย) และ 3.76 (76,544 ราย) ตามลำดับ

แผนภูมิ 55 ผู้ประกันตนที่ใช้บริการกองทุนประกันสังคม จำแนกตามประเภทประโยชน์ทดแทน ไตรมาส 3 ปี 2552 (กรกฎาคม-กันยายน 2552)

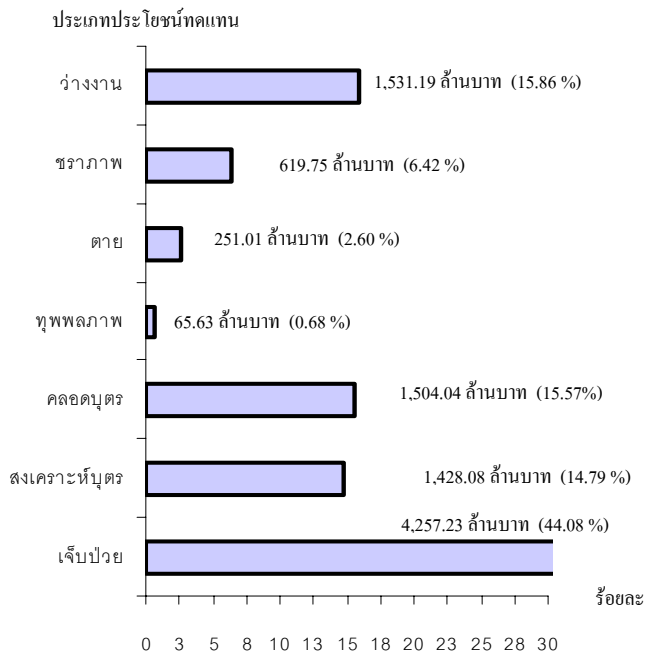
ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

หมายเหตุ : - ไม่นับรวมผู้ให้บริการในสถานพยาบาลในระบบเหมาจ่าย
- กรณีเจ็บป่วยรวมทันตกรรมไว้ด้วยแล้ว

หากพิจารณาตามปริมาณการจ่ายเงินประโยชน์ทดแทน จะพบว่าการจ่ายเงินทั้งสิ้น 9,656.93 ล้านบาท โดยกรณีเจ็บป่วยรวมทันตกรรมมีการจ่ายเงินสูงสุดถึง 4,257.23 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 44.08 ของเงินประโยชน์ทดแทนที่จ่าย รองลงมาคือกรณีว่างงาน จ่ายเงินประโยชน์ทดแทน 1531.19 ล้านบาท (ร้อยละ 15.86) ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับกรณีคลอดบุตรที่มีการจ่ายเงินประโยชน์ทดแทน 1,504.04 ล้านบาท (ร้อยละ 15.57) อันดับถัดมาคือกรณีสงเคราะห์บุตร ซึ่งมีการจ่ายประโยชน์ทดแทน 1,428.08 ล้านบาท (ร้อยละ 14.79) ส่วนกรณีที่จ่ายเงินประโยชน์ทดแทนน้อยที่สุดคือ กรณีทูพพลภาพ จ่าย 65.63 ล้านบาท (ร้อยละ 0.68)

แผนภูมิ 56 การจ่ายเงินประโยชน์ทดแทนจำแนกตามประเภทประโยชน์ทดแทน ไตรมาส 3 ปี 2552

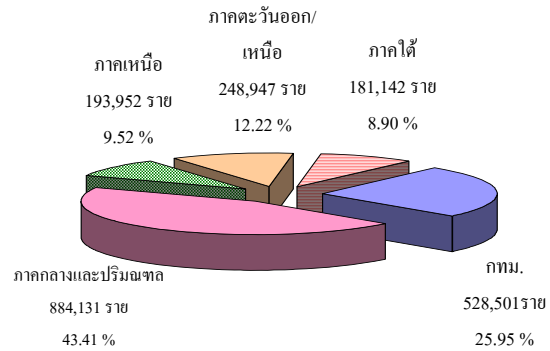

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

หมายเหตุ : - ไม่นับรวมผู้ให้บริการในสถานพยาบาลในระบบเหมาจ่าย
- กรณีเจ็บป่วยรวมพันดครงรวมไว้ด้วยแล้ว

เมื่อพิจารณาตามภูมิภาคที่มีการใช้บริการกองทุนประกันสังคมโดยพิจารณาจากจำนวนผู้ให้บริการพบว่า ผู้ประกันตนเขตภาคกลางและปริมณฑล ใช้บริการกองทุนสูงสุดคือจำนวน 884,131 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.41 ของผู้ประกันตนที่ใช้บริการทั้งหมด รองลงมาคือกรุงเทพมหานคร 528,501 ราย (ร้อยละ 25.95) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 248,947 ราย (ร้อยละ 12.22) สำหรับภาคเหนือและภาคใต้ มีสัดส่วนของผู้ประกันตนที่ใช้บริการกองทุนประกันสังคมที่ใกล้เคียงกันคือภาคเหนือ มีผู้ให้บริการ 193,952 ราย (ร้อยละ 9.52) ส่วนภาคใต้มีจำนวน 181,142 ราย (ร้อยละ 8.90)

แผนภูมิ 57 ผู้ใช้บริการกองทุนประกันสังคมจำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 3 (ก.ค.-ก.ย.) ปี 2552

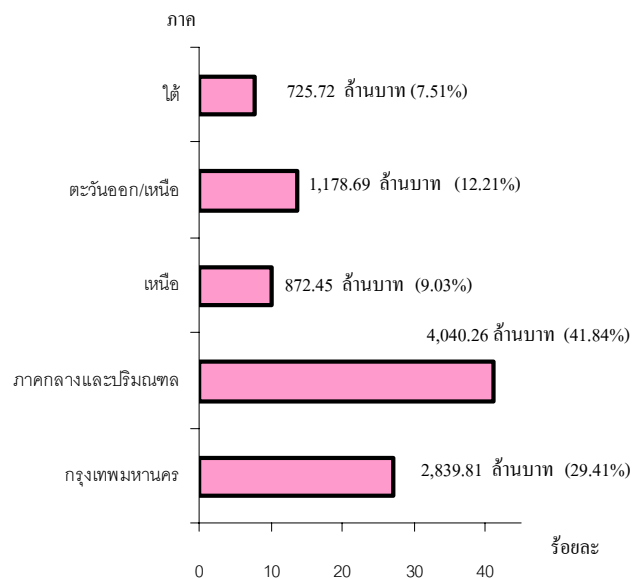

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

หมายเหตุ : ไม่นับรวมผู้ให้บริการในสถานพยาบาลในระบบเหมาจ่าย

ในส่วนการจ่ายเงินประโยชน์ทดแทน ซึ่งมีการจ่ายในไตรมาสนี้จำนวน 9,656.93 ล้านบาท พิจารณาตามภูมิภาคพบว่าภูมิภาคที่มีการจ่ายเงินสูงสุด คือ ภาคกลางและปริมณฑลจำนวน 4,040.26 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 41.84 ของการจ่ายเงินทั้งสิ้น รองลงมาคือกรุงเทพฯ มีการจ่ายเงินทั้งสิ้น 2,839.81 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 29.41 ของการจ่ายเงินทั้งสิ้น และภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 1,178.69 ล้านบาท (ร้อยละ 12.21 ของการจ่ายเงินทั้งสิ้น)

แผนภูมิ 58 เงินประโยชน์ทดแทนที่จ่ายจำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 3 (ก.ค.-ก.ย.) ปี 2552

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

ตัวชี้วัดภาวะแรงงาน

ตัวชี้วัดเป็นดัชนีที่บ่งบอกถึงสถานการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง ตัวชี้วัดด้านแรงงาน จึงเป็นดัชนีที่แสดงถึงสถานการณ์ด้านแรงงานในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง การติดตามการเปลี่ยนแปลงของตัวชี้วัดด้านแรงงานจะทำให้ทราบถึงความเคลื่อนไหวของสถานการณ์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาวิเคราะห์ถึงสาเหตุ และปัญหารวมถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลให้ดัชนีแต่ละตัวเปลี่ยนแปลงไป อาทิ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ทั้งภายใน และภายนอกประเทศ อันจะเป็นการเตรียมรับมือกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นในลักษณะเดียวกันได้ นอกจากนี้ข้อมูลการเคลื่อนไหวของตัวชี้วัดยังช่วยทำนายหรือคาดการณ์เหตุการณ์ในอนาคตได้ อันจะเอื้อประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการกำหนดแผนงานหรือสนองตอบต่อความต้องการของทุกกลุ่มทั้งนายจ้าง ผู้ใช้แรงงาน รวมทั้งองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน สถานการณ์แรงงานไตรมาส 3 ปี 2552 (กรกฎาคม-กันยายน 2552) ฉบับนี้ขอแนะนำตัวชี้วัดภาวะแรงงานตามลำดับ ดังนี้

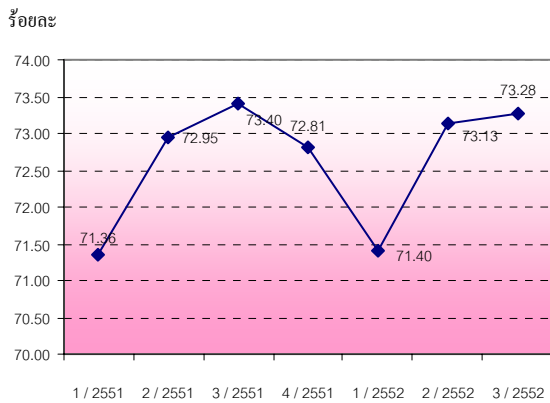
1) อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน

อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานเป็นตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงสภาพกำลังแรงงานในตลาดแรงงานเมื่อเทียบกับประชากรวัยแรงงานทั้งหมด โดยคำนวณจากกำลังแรงงานรวมซึ่งประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้มีงานทำ

ผู้ว่างงานและผู้รอฤดูกาล เปรียบเทียบกับประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป เนื่องจากไตรมาสนี้สำนักงานสถิติแห่งชาติ ยังประมวลผลไม่แล้วเสร็จ กระทรวงแรงงานจึงใช้ข้อมูลเดือนสิงหาคม 2552 มานำเสนอเป็นข้อมูลไตรมาส 3 ปี 2552 ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ซึ่งพบว่าในไตรมาส 3 ปี 2552 อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานมีอัตราร้อยละ 73.28 เป็นสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับไตรมาสที่แล้วที่มีอัตรา 73.13 และมีสัดส่วนใกล้เคียงกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาที่มีอัตราร้อยละ 73.40 ประเด็นน่าสังเกตคือโดยปกติไตรมาส 3 ของปี อัตราการมีส่วนร่วมกำลังแรงงานจะสูงสุดเพราะเป็นช่วงฤดูเพาะปลูกทำให้แรงงานภาคเกษตรมีงานทำมากขึ้น ประกอบกับเป็นช่วงที่นักศึกษาจบการศึกษาใหม่เข้าสู่ตลาดแรงงานทำให้อัตราการมีส่วนร่วมปรับตัวเพิ่มขึ้น แต่การที่ไตรมาสนี้อัตราการมีส่วนร่วมมีอัตราใกล้เคียงกับไตรมาสที่แล้ว น่าจะเป็นเพราะไตรมาสที่ผ่านมา ได้มีโครงการและมาตรการกระตุ้นการมีงานทำของภาครัฐหลายมาตรการ เช่น โครงการต้นกล้าอาชีพ ทำให้ไตรมาสที่ผ่านมาการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานสูงและโครงการดังกล่าวยังดำเนินการอยู่ ส่งผลให้ยังมีการทำอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ช่วงปลายไตรมาสมีปัญหาต่าง ๆ มากมายที่เป็นปัจจัยลบ เช่น สภาพความวุ่นวายทางการเมือง การระงับโครงการลงทุนที่มาบตาพุด ราคาน้ำมันที่สูงขึ้นจึงอาจเป็นสาเหตุให้นักลงทุนขาดความเชื่อมั่นและหันความสนใจไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน จึงเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ

แผนภูมิ 1 อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน

หมายเหตุ 1. ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ไตรมาส 3/2552 เป็นข้อมูลเดือนสิงหาคม 2552

ประมวลผลโดยสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวง

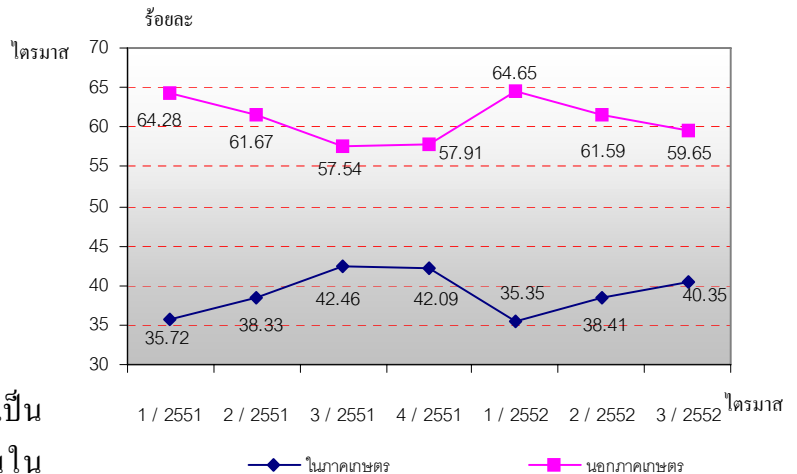
$$2. \text{อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน} = \frac{\text{กำลังแรงงาน} \times 100}{\text{ประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป}}$$

2) อัตราการจ้างงาน

อัตราการจ้างงานต่อกำลังแรงงานเป็นตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นภาวะการจ้างงานในตลาดแรงงานว่ามีสัดส่วนมากน้อยเพียงใด ซึ่งข้อมูลไตรมาส 3 นี้จะใช้ข้อมูลเดือนสิงหาคม 2552 ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว สำหรับอัตราการจ้างงานในภาคเกษตรซึ่งคำนวณจากผู้มีงานทำในภาคเกษตรต่อกำลังแรงงานที่มีงานทำในไตรมาส 3 ปี 2552 พบว่าอัตราการจ้างงานในภาคเกษตรมีอัตราร้อยละ 40.35 โดยเมื่อเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมาจะพบว่ามีสัดส่วนเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.05 จากไตรมาสที่แล้วที่มีร้อยละ 38.41 เนื่องจากไตรมาสนี้เป็นช่วงฤดูเพาะปลูก แรงงานนอกภาคเกษตรกรรมเริ่มเคลื่อนย้ายเข้ามาทำงานในภาคเกษตรประกอบกับปัญหาการเลิกจ้างส่งผลให้เกิดแรงงานคืนถิ่นและกลับเข้าทำงานในภาคการเกษตรในภูมิภาคของตนเอง แต่เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา พบว่ามีสัดส่วนลดลงร้อยละ 4.97 โดยที่ไตรมาส 3 ปี 2551 มีอัตราร้อยละ 42.46 ส่วนอัตราการจ้างงานนอกภาคเกษตรก็มี

สัดส่วนลดลงร้อยละ 3.15 จากไตรมาสที่แล้ว กล่าวคือ ไตรมาส 2 ปี 2552 อัตรา 61.59 ลดลงเป็น 59.65 ในไตรมาส 3 ปี 2552 แต่อัตราการจ้างงานนอกภาคเกษตรกรรมไตรมาสนี้สูงขึ้นร้อยละ 3.67 จากไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา ที่มีอัตราร้อยละ 57.54 (แผนภูมิ 2)

แผนภูมิ 2 อัตราการจ้างงานใน/นอกภาคเกษตร

หมายเหตุ 1. ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ไตรมาส 3/2552 เป็นข้อมูลเดือนสิงหาคม 2552

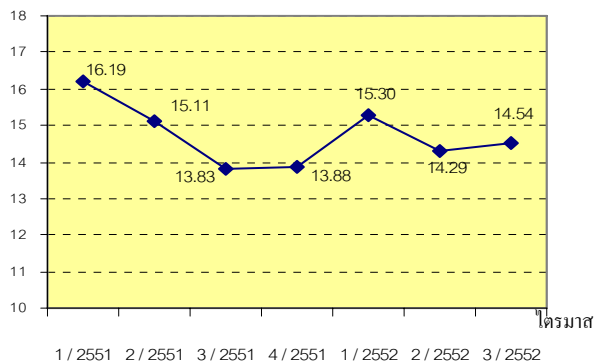
ประมวลผลโดยสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวง

$$2. \text{อัตราการจ้างงานใน/นอกภาคเกษตร} = \frac{\text{ผู้มีงานทำใน/นอกภาคเกษตร} \times 100}{\text{ผู้มีงานทำ}}$$

เมื่อพิจารณาอัตราการจ้างงานเฉพาะในส่วนภาคอุตสาหกรรมการผลิต โดยคำนวณจากจำนวนผู้มีงานทำในภาคอุตสาหกรรมการผลิตเปรียบเทียบกับจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดจะพบว่า อัตราการจ้างงานในภาคผลิตมีอัตรา 14.54 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้วที่มีอัตรา 14.29 คิดเป็นสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.75 และเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา พบว่ามีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเช่นกันโดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.13 จากไตรมาส 3 ปี 2551 ที่มีอัตรา 13.83

แผนภูมิ 3 อัตราการจ้างงานในอุตสาหกรรมการผลิต ร้อยละ

หมายเหตุ 1. ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ไตรมาส 3/2552 เป็นข้อมูลเดือนสิงหาคม 2552

ประมวลผลโดยสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวง

2. อัตราการจ้างงานในอุตสาหกรรมการผลิต = $\frac{\text{ผู้มีงานทำในภาคอุตสาหกรรมการผลิต} \times 100}{\text{ผู้มีงานทำ}}$

โดยสรุปในภาพรวมจะพบว่าอัตราการจ้างงานหรือการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานของประเทศไทยจะมีลักษณะการเคลื่อนย้ายแรงงานแบบเป็นวัฏจักรหรือวงจร ทั้งนี้ เพราะประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชากรซึ่งเป็นกำลังแรงงานของประเทศ อาศัยอยู่ในภาคเกษตรกรรมเพื่อช่วยครัวเรือนในการทำการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ เมื่อหมดฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิตก็จะเคลื่อนย้ายไปหางานทำในภาคอุตสาหกรรมและจะเคลื่อนย้ายกลับมาภาคเกษตรกรรมอีกครั้งในฤดูเพาะปลูกวนเวียนในลักษณะเช่นนี้อย่างเป็นวัฏจักรทุกปี จึงอาจส่งผลกระทบต่อตลาดแรงงานในบางฤดูกาล

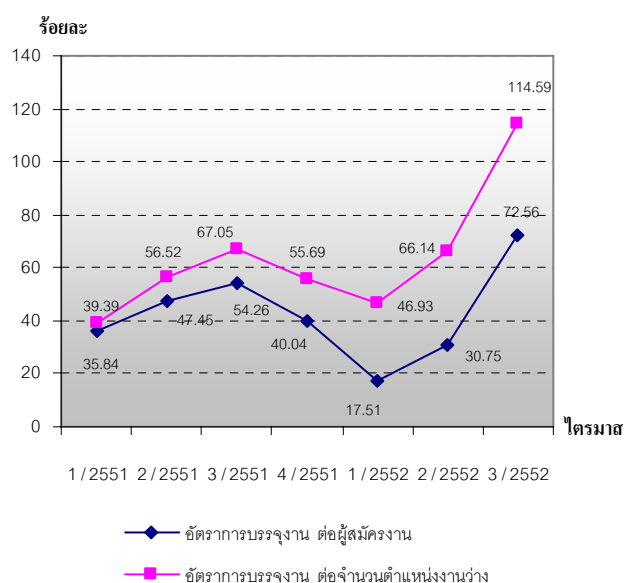
3) อัตราการบรรจุนาน

อัตราการบรรจุนานในแต่ละไตรมาส เป็นตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงการเคลื่อนไหวของภาวการณ์ด้านแรงงาน ซึ่งสามารถศึกษาวิเคราะห์กับจำนวนตำแหน่งงานว่าง และจำนวนผู้สมัครงาน โดยเมื่อวิเคราะห์จำนวนการบรรจุนานที่กรมการจัดหางานดำเนินการเทียบกับจำนวนตำแหน่งงานว่างที่แจ้งผ่านกรมการจัดหางาน จะพบว่า

อัตราการบรรจุนานต่อตำแหน่งงานว่างไตรมาส 3 ปี 2552 อยู่ที่ร้อยละ 114.59 โดยมีอัตราเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่ผ่านมาถึงร้อยละ 73.25 (ไตรมาส 2 ปี 2552 มีอัตราร้อยละ 66.14) เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจเริ่มทรงตัวและรอการฟื้นตัว ประกอบกับโครงการจ้างงานต่าง ๆ ของภาครัฐ เช่น โครงการต้นกล้าอาชีพทำให้เกิดการจ้างงานชั่วคราวจำนวนมากโดยเฉพาะในกลุ่มแรงงานคืนถิ่น ส่งผลให้มีการบรรจุนานเพิ่มสูงขึ้น และการที่ภาพรวมการบรรจุนานเกินร้อยละ 100 สืบเนื่องจากการบรรจุนานในตำแหน่งที่แจ้งความประสงค์ในไตรมาสที่ผ่านมา นอกจากนี้ เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา พบว่ามีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 70.90 (ไตรมาส 3 ปี 2551 มีอัตรา 67.05) (แผนภูมิ 4)

เมื่อศึกษาสัดส่วนของผู้บรรจุนานกับจำนวนผู้สมัครในไตรมาสนี้ที่มีอัตราร้อยละ 72.56 พบว่า มีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างมากจากไตรมาสที่แล้วถึงร้อยละ 135.97 โดยไตรมาสที่แล้วมีอัตรา 30.75 และเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาพบว่ามีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างมากเช่นกันคือเพิ่มถึงร้อยละ 33.73 โดยไตรมาส 3 ปี 2551 มีอัตราร้อยละ 54.26

แผนภูมิ 4 อัตราการบรรจุนานต่อผู้สมัครงานตำแหน่งงานว่าง

ที่มา: ข้อมูลกรมการจัดหางาน

ประมวลผลโดยสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

หมายเหตุ :

1. อัตราการบรรจุนานต่อผู้สมัครงาน = $\frac{\text{ผู้ได้รับการบรรจุนาน} \times 100}{\text{ผู้สมัครงาน}}$

2. อัตราการบรรจุนานต่อตำแหน่งงานว่าง = $\frac{\text{ผู้ได้รับการบรรจุนาน} \times 100}{\text{ตำแหน่งงานว่าง}}$

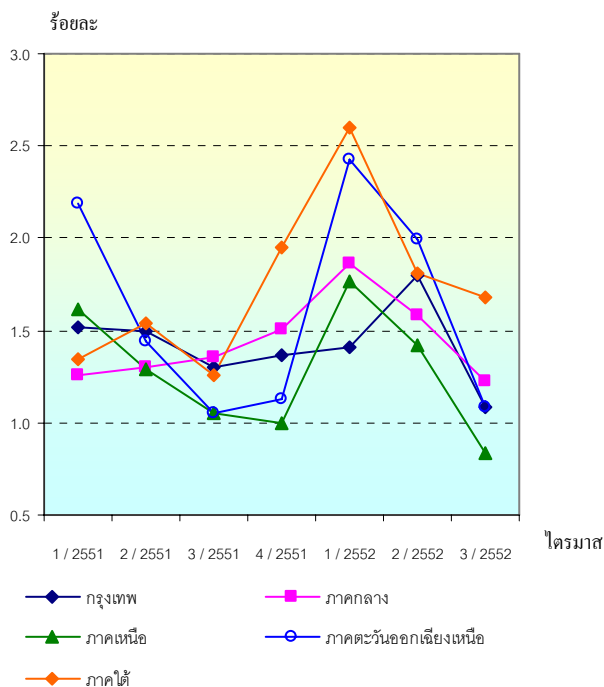
4) อัตราการว่างงาน

การศึกษาอัตราการว่างงานในปีที่ผ่านมาจะพบว่าอัตราว่างงานของประเทศไทยแต่ละไตรมาสจะปรับตัวสูงขึ้นและลดลงตามปัจจัยในเรื่องฤดูกาล เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ไตรมาส 1 เป็นช่วงฤดูแล้งนอกฤดูการเกษตรหรือนอกฤดูเก็บเกี่ยว ส่งผลให้แรงงานในภาคเกษตรว่างงาน อัตราการว่างงานในไตรมาส 1 จึงสูงและเริ่มลดลงในไตรมาส 2 เพราะเป็นช่วงเริ่มต้นเข้าสู่ฤดูการเกษตร สำหรับไตรมาส 3 เป็นช่วงฤดูการเกษตร ประกอบกับกำลังแรงงานใหม่ที่สำเร็จการศึกษาเริ่มเข้าสู่ตลาดแรงงานจึงเป็นปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการว่างงานที่ลดลงอย่างเห็นได้ชัด และอัตราการว่างงานจะเริ่มขยับตัวสูงขึ้นอีกครั้งเล็กน้อยในไตรมาส 4 เนื่องจากไตรมาส 4 เป็นช่วงฤดูเก็บเกี่ยวยังต้องใช้แรงงานในภาคเกษตรกรรมอยู่บ้าง (แผนภูมิ 5) ดังนั้น อัตราการว่างงานจึงเป็นเครื่องชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยฤดูกาล นอกจากนี้อัตราการว่างงานจะเกี่ยวข้องกับภาวะเศรษฐกิจและพื้นที่ กล่าวคือ แรงงานจะมีการเคลื่อนย้ายจากภาคเกษตรสู่ภาคอุตสาหกรรมในไตรมาสที่ฝนฤดูเพาะปลูก พื้นที่การเกษตรจะมีอัตราว่างงานสูง ขณะที่พื้นที่ตั้งของอุตสาหกรรมจะมีอัตราว่างงานต่ำ สำหรับไตรมาส 3 นี้ อัตราการว่างงานภาพรวมอยู่ที่ร้อยละ 1.15 ซึ่งลดลงจากไตรมาสที่แล้ว ร้อยละ 34.29 (ไตรมาส 2 ปี 2552 ร้อยละ 1.75) และลดลงร้อยละ 34.29 จากไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาที่มีอัตราร้อยละ 1.18 (ตารางภาคผนวก 21)

สำหรับอัตราว่างงานภาพรวมของประเทศในไตรมาสที่ 3 ปี 2552 ที่มีอัตรา 1.15 หากแยกตามภูมิภาคจะพบว่าไตรมาสนี้ภาคใต้มีอัตราการว่างงานสูงสุด คือร้อยละ 1.68 รองลงมาคือภาคกลาง ร้อยละ 1.23 และกรุงเทพมหานคร

ร้อยละ 1.08 ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีร้อยละ 1.08 ส่วนภาคที่มีการว่างงานน้อยที่สุดในไตรมาสนี้คือภาคเหนือมีร้อยละ 0.84 (ตารางภาคผนวก 21) หากพิจารณาความเคลื่อนไหวของอัตราการว่างงาน พบว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการเคลื่อนไหวเรื่องของการว่างงานสูงสุด เนื่องจากแรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานเกษตรกรรม เมื่อเสร็จสิ้นจากการเกษตรจะเคลื่อนย้ายเข้าสู่เมือง จึงส่งผลให้อัตรามีการเปลี่ยนแปลงขึ้นและลงอย่างมาก

แผนภูมิ 5 อัตราการว่างงานจำแนกตามภูมิภาค

หมายเหตุ 1. ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ไตรมาส 3/2552 เป็นข้อมูลเดือนสิงหาคม 2552

2. ประมวลผลโดยสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงฯ

3. อัตราการว่างงาน = $\frac{\text{จำนวนผู้ไม่มีงานทำ}}{\text{กำลังแรงงาน}} \times 100$

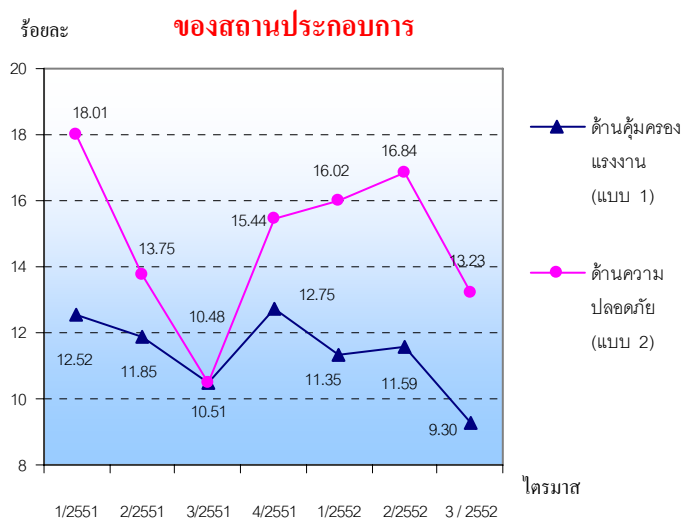
5) อัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของสถานประกอบการ

อัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานของสถานประกอบการต่อจำนวนสถาน

ประกอบการที่ผ่านการตรวจทั้งหมดในไตรมาส 3 ปี 2552 มีอัตรา 9.30 ลดลงจากไตรมาส 2 ปี 2552 ที่มีอัตรา 11.59 คิดเป็นร้อยละ 19.75 แต่เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาที่มีอัตราร้อยละ 10.51 คิดเป็นร้อยละ 11.51 (แผนภูมิ 6) ทั้งนี้ การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของข้อบังคับการทำงาน ซึ่งกฎหมายกำหนดว่าสถานประกอบการต้องมีข้อบังคับการทำงาน เช่น การกำหนดวันเวลาทำงาน เวลาพัก วันหยุด และประกาศให้ลูกจ้างทราบ พร้อมทั้งทำสำเนาแจ้งให้กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานทราบ แต่สถานประกอบการหลายแห่งไม่ทราบ ไม่ปฏิบัติตาม อย่างไรก็ตาม ได้มีการแนะนำให้ดำเนินการให้ถูกต้องตามข้อกฎหมาย ส่วนอัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัยในการทำงานพบว่าไตรมาส 3 ปี 2552 มีอัตรา 13.23 ลดลงจากไตรมาสที่แล้วที่มีอัตรา 16.84 แต่เพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาที่มีอัตรา 10.48

แผนภูมิ 6 อัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกฎหมาย

ที่มา : ข้อมูลกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (ไตรมาส 3/2552 ข้อมูลเบื้องต้น) ประมวลผลโดยสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

หมายเหตุ :

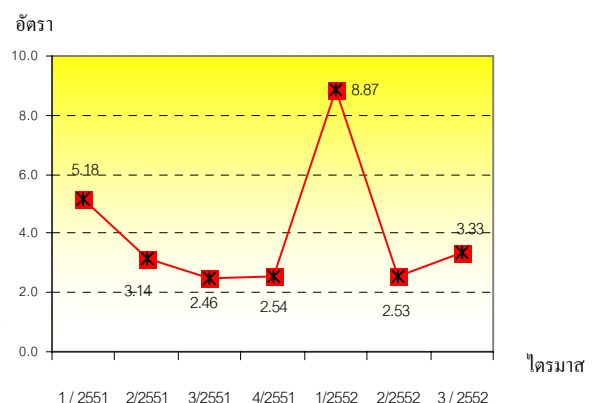
อัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานของสถานประกอบการ = $\frac{\text{จำนวนสถานประกอบการที่ทำผิดกฎหมายคุ้มครองแรงงาน} \times 100}{\text{จำนวนสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจกฎหมายคุ้มครองแรงงาน}}$

อัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัยของสถานประกอบการ = $\frac{\text{จำนวนสถานประกอบการที่ทำผิดกฎหมายความปลอดภัย} \times 100}{\text{จำนวนสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจกฎหมายความปลอดภัย}}$

6) อัตราการเกิดข้อพิพาทแรงงาน/ ข้อขัดแย้ง ในสถานประกอบการ

อัตราสถานประกอบการที่เกิดข้อพิพาทแรงงานต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง พบว่าในช่วงไตรมาส 1 ปี 2551 ถึงปัจจุบันมีอัตราในช่วง 2.46-8.87 แสดงว่าสถานประกอบการจำนวน 100,000 แห่ง มีการเกิดข้อพิพาทแรงงานระหว่าง 2-9 แห่ง โดยไตรมาสที่ 3 ปี 2552 มีอัตรา 3.33 เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้วที่มีอัตรา 2.53 และเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาพบว่ามีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากไตรมาส 3 ปี 2551 ที่มีร้อยละ 2.46

แผนภูมิ 7 อัตราการเกิดข้อพิพาทแรงงานในสถานประกอบการต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง

ที่มา : ข้อมูล กรมสวัสดิการและคุ้มครอง (ไตรมาส 3/2552 ข้อมูลเบื้องต้น) ประมวลผลโดยสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

หมายเหตุ :

อัตราการเกิดข้อพิพาทต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง =

$\frac{\text{สถานประกอบการที่เกิดข้อพิพาทแรงงาน} \times 100,000}{\text{สถานประกอบการทั้งหมด}}$

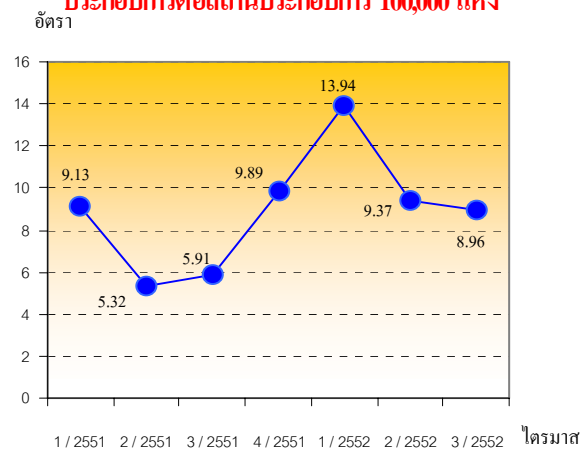
สำหรับข้อขัดแย้งในสถานประกอบการ ซึ่งเกิดจากความขัดแย้งระหว่างนายจ้าง ลูกจ้าง ที่มีข้อพิพาทแรงงานตามกฎหมายแรงงาน เป็นตัวชี้วัดอีกตัวหนึ่งที่บ่งบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้างได้ โดยอัตราการเกิด

ข้อขัดแย้งในสถานประกอบการต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง ในรอบปีที่ผ่านมา นับจากไตรมาส 1 ปี 2551 จนถึงไตรมาส 3 ของปี 2552 มีอัตราอยู่ในช่วง 5.32 – 13.94 กล่าวคือในสถานประกอบการ 100,000 แห่ง เกิดข้อขัดแย้งประมาณ 5-14 แห่ง เมื่อพิจารณาความเคลื่อนไหวจากไตรมาส 1 ปี 2551 มีอัตรา 9.13 5.32 5.91 9.89 13.94 9.37 และ 8.96 ตามลำดับ

แผนภูมิ 8 อัตราการเกิดข้อขัดแย้งในสถาน

ประกอบการต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง

ที่มา: ข้อมูลกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (ไตรมาส 3/2552 ข้อมูลเบื้องต้น)

ประมวลผลโดยสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

หมายเหตุ :

อัตราการเกิดข้อขัดแย้งต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง =
$$\frac{\text{สถานประกอบการที่เกิดข้อขัดแย้ง} \times 100,000}{\text{สถานประกอบการทั้งหมด}}$$

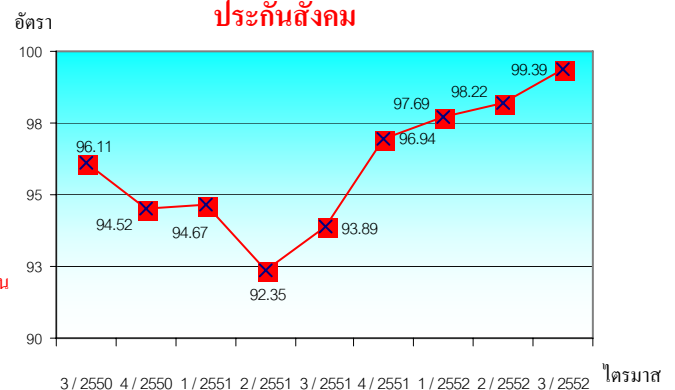
7) อัตราสถานประกอบการที่เข้าสู่ระบบประกันสังคม

เนื่องจากระบบฐานข้อมูลของสำนักงานประกันสังคมอยู่ระหว่างการปรับปรุง ยังไม่สามารถประมวลผลข้อมูลในไตรมาส 3/2552 นี้ได้ โดยสามารถประมวลผลได้ถึงเดือน

กรกฎาคม 2552 ดังนั้น อัตราสถานประกอบการที่เข้าสู่ระบบประกันสังคมไตรมาส 3/2552 จึงใช้ข้อมูลเดือนกรกฎาคม 2552 ในการประมวลผลเป็นไตรมาส 3/2552 และการศึกษาจำนวนสถานประกอบการในระบบประกันสังคมเปรียบเทียบกับจำนวนสถานประกอบการทั้งหมดซึ่งเป็นข้อมูลของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน พบว่าสัดส่วนของสถานประกอบการที่เข้าสู่ระบบประกันสังคม มีการเปลี่ยนแปลงจากไตรมาส 1 ปี 2551 - ไตรมาส 3 ปี 2552 ดังนี้ 94.67 92.35 93.89 96.94 97.69 98.22 และ 99.39 ตามลำดับ

แผนภูมิ 9 อัตราสถานประกอบการที่เข้าสู่ระบบ

ประกันสังคม

หมายเหตุ :

1. อัตราสถานประกอบการที่เข้าสู่ระบบประกันสังคม =
$$\frac{\text{จำนวนสถานประกอบการที่อยู่ในระบบประกันสังคม} \times 100}{\text{จำนวนสถานประกอบการทั้งหมด}}$$
2. * ข้อมูลสำนักงานประกันสังคม
3. ** ข้อมูลกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
4. ประมวลผลโดยสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
5. ไตรมาส 3/52 เป็นข้อมูลเดือนกรกฎาคม 2552

อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ
ให้มีผลใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2551

ค่าจ้างขั้นต่ำ(บาท)	พื้นที่
203	กรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร
197	จังหวัดภูเก็ต
180	จังหวัดชลบุรี
179	จังหวัดสระบุรี
173	จังหวัดฉะเชิงเทรา พระนครศรีอยุธยา และระยอง
170	จังหวัดนครราชสีมา
169	จังหวัดระนอง
168	จังหวัดเชียงใหม่ และพังงา
165	จังหวัดกระบี่ และกาญจนบุรี
164	จังหวัดเพชรบุรี และราชบุรี
163	จังหวัดจันทบุรี ปราจีนบุรี และลพบุรี
162	จังหวัดเลย
161	จังหวัดสิงห์บุรี และอ่างทอง
160	จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสงคราม และสระแก้ว
158	จังหวัดชุมพร และอุทัยธานี
157	จังหวัดเชียงราย ตรัง สงขลา หนองคาย และอุดรธานี
156	จังหวัดกำแพงเพชร ตราด นครนายก และลำพูน
155	จังหวัดกาฬสินธุ์ นครศรีธรรมราช นครสวรรค์ บุรีรัมย์ พัทลุง เพชรบูรณ์ สตูล สุราษฎร์ธานี สกลนคร ปัตตานี ยะลา และยโสธร
154	จังหวัดขอนแก่น ชัยนาท ลำปาง สุพรรณบุรี หนองบัวลำภู ร้อยเอ็ด และอุบลราชธานี
153	จังหวัดนครพนม นราธิวาส มุกดาหาร สุโขทัย* และอำนาจเจริญ
152	จังหวัดพิษณุโลก ชัยภูมิ* อุตรดิตถ์*
151	จังหวัดตาก น่าน มหาสารคาม แม่ฮ่องสอน และสุรินทร์
150	จังหวัดพิจิตร แพร่ พะเยา และศรีสะเกษ

หมายเหตุ : จังหวัดสุโขทัย อุตรดิตถ์และชัยภูมิ ใช้อัตรานี้ ตั้งแต่วันที่ 22 พฤศจิกายน 2551 เป็นต้นไป

นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน
(นายไพฑูรย์ แก้วทอง)
ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ
เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์กระทรวงแรงงาน
วันอังคารที่ 22 กันยายน 2552

นายไพฑูรย์ แก้วทอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานได้มอบนโยบายในการปฏิบัติงานประจำปี 2553 ให้แก่ หัวหน้าส่วนราชการสังกัดกระทรวงแรงงานทั่วประเทศ ในโอกาสการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์กระทรวงแรงงาน เมื่อวันอังคารที่ 22 กันยายน 2552 ณ ห้องประชุมจอมพล ป. พิบูลสงคราม กระทรวงแรงงาน มีสาระสำคัญ สรุปได้ดังนี้

1. ใช้นโยบาย 3 ลด 3 เพิ่ม เพื่อมุ่งแก้ไขและบรรเทาปัญหาการเลิกจ้าง การว่างงาน

อันเนื่องมาจากวิกฤตเศรษฐกิจที่สืบเนื่องมาจากผลของภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก ตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2551 เป็นต้นมา และยังคงส่งผลกระทบต่อประเทศไทยจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากปัญหาการเลิกจ้าง การว่างงานยังคงเป็นปัญหาสำคัญที่กระทรวงแรงงานจะต้องหาทางแก้ไข โดยกระทรวงแรงงานยังคงใช้นโยบาย 3 ลด 3 เพิ่ม เป็นแนวทางสำคัญในการดำเนินการ ดังนี้

นโยบาย 3 ลด

ประกอบด้วย

1) **ลดการเลิกจ้าง** โดยดำเนินการให้สถานประกอบการไม่เลิกจ้างลูกจ้างหรือถ้าจะเลิกจ้างก็ต้องให้มีการชะลอการเลิกจ้างออกไปให้นานที่สุด ด้วยการเสริมสภาพคล่องให้สถานประกอบการ การส่งเสริมให้สถานประกอบการมีการฝึกทักษะฝีมือให้กับพนักงานระหว่างมีงานและคำสั่งซื้อลดน้อยลง เพื่อรองรับสภาพเศรษฐกิจที่จะดีขึ้น เมื่อสถานประกอบการได้รับคำสั่งซื้อเพิ่มมากขึ้น พนักงานที่มีการพัฒนาฝีมือก็จะสามารถเป็นกำลังสำคัญในการผลิตและสร้างงานให้กับสถานประกอบการ

2) **ลดการเคลื่อนย้ายแรงงาน** ด้วยการให้ผู้ถูกเลิกจ้าง ผู้ว่างงาน มีงานทำในพื้นที่ไม่ต้องอพยพเคลื่อนย้ายไปทำงานในเมืองใหญ่ หรือประสานให้มีการปล่อยสินเชื่อกับผู้ถูกเลิกจ้าง ผู้ว่างงาน ที่กลับภูมิลำเนาและประสงค์จะประกอบอาชีพในพื้นที่มีเงินทุนไปดำเนินการได้

3) **ลดค่าครองชีพลูกจ้าง** ในเรื่องนี้กระทรวงแรงงานได้มีการดำเนินงานมาตั้งแต่การจ่าย เช็คช่วยชาติให้กับผู้ประกันตนที่มีรายได้ไม่เกิน 15,000 บาท ได้รับเงินจำนวน 2,000 บาท เพื่อไปใช้จ่าย อันเป็นการช่วยเหลือในเรื่องการครองชีพ

❁ ได้มีการขยายระยะเวลาการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานจาก 6 เดือน เป็น 8 เดือน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ที่ต้องออกจากงาน

❁ นอกจากนี้ ยังได้ลดอัตราเงินสมทบกองทุนประกันสังคมทั้งในส่วนของ นายจ้างและลูกจ้างลงเหลือร้อยละ 3 ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม – 31 ธันวาคม 2552

นโยบาย 3 เพิ่ม

ประกอบด้วย

1) **เพิ่มการจ้างงานและตำแหน่งงานว่าง** โดยการเร่งประสานงานกับสถานประกอบการ กิจการเพื่อหาดำเนินงานว่างรองรับผู้ถูกเลิกจ้าง ผู้ว่างงาน และผู้จบการศึกษาใหม่ ให้มีตำแหน่งงานว่าง และให้มีการบรรจุนานมากที่สุด ด้วยการจับคู่พบแรงงาน การจัดหน่วยบริการจัดหางานเคลื่อนที่ เป็นต้น

2) **เพิ่มทางเลือกในการประกอบอาชีพ** ด้วยการส่งเสริมให้มีการประกอบอาชีพ อิสระ การประกอบอาชีพในธุรกิจแฟรนไชส์ เพื่อให้ผู้ที่ถูกเลิกจ้าง ผู้ว่างงาน ผู้จบการศึกษาใหม่ได้มีโอกาสเลือกอาชีพที่สนใจในการประกอบธุรกิจของตนเอง

3) **เพิ่มทักษะฝีมือแรงงาน** มุ่งพัฒนาทักษะฝีมือให้กับผู้ที่มีฝีมืออยู่แล้วให้ได้มีโอกาสพัฒนาตนเองเพื่อประโยชน์ในการทำงานและการประกอบอาชีพ ได้แก่ ฝึกอบรมในสาขาต่าง ๆ ฝึกอบรมระดับฝีมือแรงงาน เป็นต้น

2. พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านแรงงาน

โดยให้มีการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้กระทรวงแรงงานมีข้อมูลที่ทันสมัย สามารถนำไปใช้ในการวางยุทธศาสตร์การทำงานได้ดังนี้

★ **พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านแรงงาน** เนื่องจากในปัจจุบันยังมีความหลากหลายและซ้ำซ้อน ไม่มีความเป็นเอกภาพ จึงต้องปรับปรุงระบบข้อมูลกลางที่ถูกต้อง แม่นยำ เป็นฐานข้อมูลที่ทันสมัย เชื่อถือได้ และนำไปใช้ประโยชน์ในการสนับสนุนการจัดทำแผนงาน/โครงการ ของกระทรวงแรงงาน โดยให้สำนักเศรษฐกิจแรงงานเป็นผู้พัฒนาและดูแลเรื่องนี้

★ **การเชื่อมโยงเครือข่ายสารสนเทศ** ระหว่างหน่วยงานในสังกัด โดยมีศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการจัดอุปกรณ์ในการประสานการเชื่อมโยงให้การทำงานเป็นไปอย่างรวดเร็วเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

3. มุ่งเน้นการประชาสัมพันธ์เชิงรุก

ในแง่ด้านการประชาสัมพันธ์มีการบูรณาการในภาพรวมของกระทรวงแรงงานมีความเชื่อมโยงกันเป็นเอกภาพ เน้นการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นระบบ รวดเร็ว ชัดเจน และทันสมัย สามารถเป็นสื่อกลางระหว่างกระทรวงแรงงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและให้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ในทุกช่องทางที่จะทำให้ผู้รับบริการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารรวดเร็ว ทันเวลา และเชื่อถือได้

4. ส่งเสริมและขยายความคุ้มครองผู้แรงงานนอกระบบให้ครอบคลุมและทั่วถึง

โดยในระยะแรกจะจัดประชาสัมพันธ์กลุ่มอาชีพที่มีฐานข้อมูลที่เพียงพอในการดำเนินการ ได้แก่ กลุ่มผู้ทำงานบ้าน กลุ่มแท็กซี่ กลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นต้น โดย การดำเนินงานจะมีลักษณะดังนี้

- ☞ ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการเข้าสู่ระบบประกันสังคม
- ☞ ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ผู้แรงงานนอกระบบเข้าสู่ระบบประกันสังคม โดยเฉพาะประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับอย่างทั่วถึง

☞ ในกรณีมีนายจ้างที่ไม่เข้าสู่ระบบประกันสังคมจะต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้นายจ้างมีความรู้ ความเข้าใจ และถือปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานในเรื่องค่าจ้าง และการคุ้มครองสิทธิของลูกจ้างและผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าระบบประกันสังคมกับผลเสียที่ได้รับ ถ้ายังไม่ได้เข้าสู่ระบบประกันสังคม

5. มุ่งขยายตลาดแรงงานไทยในต่างประเทศและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของแรงงานไทย

โดยดำเนินการในด้านต่าง ๆ ดังนี้

☺ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานที่ประสงค์จะไปทำงานต่างประเทศ โดยพัฒนาทักษะฝีมือสาขาหรืองานที่นายจ้างต้องการ อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาของประเทศที่จะไปทำงาน

☺ ส่งเสริมการจ้างงานของตลาดต่างประเทศในรูปการดำเนินงานโดยรัฐต่อรัฐ

☺ ควบคุม กำกับ ดูแล บริษัทจัดหาแรงงาน เพื่อความเป็นธรรมของคนงานที่ประสงค์ไปทำงานต่างประเทศ

☺ นอกจากนี้ ยังเน้นการขยายตลาดแรงงานโดยการเจรจาระหว่างรัฐต่อรัฐ การจัดส่งคนงานโดยรัฐต่อรัฐ เพื่อลดค่าหัวของแรงงานที่จะไปทำงานต่างประเทศ

6. เร่งรัด ผลักดันให้มีการจัดตั้ง Labour Bank

โดยจัดทำฐานข้อมูลผู้หางานต่างประเทศและฐานข้อมูลองค์ความรู้ด้านแรงงานในต่างประเทศให้มีประสิทธิภาพ

➔ ในด้านฐานข้อมูลผู้หางานในต่างประเทศเป็นการรับจดทะเบียนผู้หางานโดยระบุความต้องการประเภทงาน และประเทศที่สนใจไปทำงาน ทักษะฝีมือ และความรู้ต้นทุน เป็นรายบุคคล

➔ รวบรวมข้อมูลตลาดแรงงานในต่างประเทศ ได้แก่ ข้อมูลความต้องการแรงงานในสาขาต่าง ๆ ตลอดจนระดับทักษะฝีมือที่เหมาะสมกับงาน/ โครงการลงทุนขนาดใหญ่ และทิศทางการลงทุนในอนาคต

➔ พัฒนาทักษะฝีมือของผู้หางานให้ตรงกับความต้องการแรงงานในสาขาที่
ต้องการทำงาน

➔ เปิดโอกาสให้นายจ้างในต่างประเทศสามารถเข้าถึงข้อมูลเพื่อคัดเลือกคนงาน
ตลอดจนการเจรจา ชักชวน ประชาสัมพันธ์ให้นายจ้างต่างประเทศสนใจจ้างแรงงานไทย

7. ผลักดันให้เกิดการบูรณาการในการจัดระบบแรงงานต่างด้าวที่เป็นรูปธรรม

โดยควบคุมส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวมียุทธศาสตร์ชีวิตที่ดี โดยดำเนินการดังนี้

☆ ควบคุม ติดตาม กำกับดูแลสถานประกอบการที่มีแรงงานต่างด้าวให้ปฏิบัติตาม พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน

☆ เร่งดำเนินการในเรื่องการพิสูจน์สัญชาติของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่ได้รับการผ่อนผันให้สามารถนำแรงงานต่างด้าวที่ได้พิสูจน์สัญชาติแล้วเข้าประเทศอย่างถูกกฎหมาย ทดแทนในงานที่ขาดแคลนแรงงานไทยไปทำงาน ได้แก่ งานประมง งานก่อสร้าง คนงานในบ้าน เป็นต้น

☆ เร่งดำเนินการให้มีการจัดระบบการนำเข้าแรงงานต่างด้าวอย่างถูกกฎหมายเป็น
ประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศ

.....

สรุปโดย กลุ่มพัฒนายุทธศาสตร์ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน 22 กันยายน 2552

“NEXT GENERATION LEADERS”

คนพันธุ์ใหม่ที่ไม่ธรรมดา

ข้าราชการพันธุ์ใหม่ต้องมีพลังขับเคลื่อนที่สำคัญ 7 ประการ

- มีพลวัตสูง ⇒ คล่องตัว ยืดหยุ่น ไวต่อการเปลี่ยนแปลง
- มีความเชื่อว่า “ฉันทำได้” ⇒ ไม่ปฏิเสธงาน ถือคติว่า “ไม่มีอะไรที่ทำได้ไม่ได้”
- มีความสามารถรอบตัว ⇒ ทักษะความรู้ ความสามารถหลากหลาย ผสมผสานศาสตร์และศิลป์
- เน้น “สาระ” มากกว่า “พิธีรีตอง” ⇒ ไม่ถือยศตำแหน่ง มีเหตุผล มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก
- เข้าใจและรู้จักใช้เทคโนโลยี ⇒ ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่
- ชีวิตมีดุลยภาพ ⇒ ทุ่มเทงานเต็มที่ แบ่งเวลาในชีวิตให้เหมาะสม
- แข็งแกร่งแต่ไม่แข็งกร้าว ⇒ สุขภาพ อ่อนนุ่ม ถ่อมตน มีน้ำใจ มีคุณธรรม ไม่ก้มหัวให้กับความไม่ถูกต้อง

สรุปจาก หนังสือพิมพ์มติชนรายสัปดาห์ ฉบับที่ 1220

ขอขอบคุณ นายชัยวัฒน์ เกิดผล อดีตผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ เอื้อเฟื้อข้อมูล

สารพันงานวิจัย

สารพันงานวิจัยฉบับนี้จำกัดด้วยเนื้อที่ จึงไม่มีโอกาสได้ทักทายกันมากมาย ขอแนะนำผลงานวิจัย 4 เรื่องที่เผยแพร่ใน Websiteฐานข้อมูลงานวิจัยด้านแรงงานในช่วงตุลาคม – ธันวาคม 2552 ติดตามได้เลยค่ะ

โครงการศึกษาการจัดตั้งสถาบัน คุณวุฒิวิชาชีพของประเทศไทย

การจัดตั้งสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพเป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปี 2547 โดยการนำเสนอของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ต่อมาได้มีการพิจารณาว่าควรเป็นองค์กรรูปแบบแบบใด ภายใต้สังกัดของหน่วยงานใดและล่าสุดปี 2551 ประธานคณะกรรมการจัดตั้งสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพฯ ได้เสนอร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันฯ สู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีโดยผู้ประสานงานคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาประจำกระทรวงแรงงานแจ้งให้กรมพัฒนาฝีมือแรงงานเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี กรมพัฒนาฝีมือแรงงานจึงได้มอบหมายศูนย์บริการทางวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยดำเนินการศึกษาวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์รูปแบบ/แนวทางการจัดตั้งสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพของประเทศไทย และนำข้อมูลผลการศึกษาเสนอความเห็นต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การศึกษานี้ใช้รูปแบบการศึกษาจากเอกสาร โดยศึกษาข้อกฎหมายและรูปแบบการจัดตั้งสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการจัดมาตรฐานฝีมือแรงงานของต่างประเทศ และการสัมมนาระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้ประกอบการและผู้เกี่ยวข้อง ทั้งรูปแบบของแบบสอบถามและใช้การวิเคราะห์ร่วมกันในเชิงบูรณาการด้วยการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis)

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1) ผู้เข้าร่วมสัมมนาร้อยละ 66.67 เห็นด้วยกับการจัดตั้งสถาบันที่ดูแลด้านคุณวุฒิวิชาชีพและการประเมินและรับรองมาตรฐานฝีมือแรงงาน โดยประเด็นที่สนับสนุนความคิดเห็นให้มีการจัดตั้งดังกล่าวคือ (1) สภาพปัญหาของแรงงานไทยได้แก่ ขาดความพร้อมขาดศักยภาพ การผลิตคนไม่สอดคล้องกับความต้องการ การขาดแคลนแรงงาน รวมทั้งการต้องปรับตัวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน (2) ระบบรับรองความรู้ความสามารถของแรงงานไทยยังไม่ได้มาตรฐานและมีเพียงบางอาชีพ เช่น แพทย์ วิศวกร (3) การมีระบบในการตรวจวัด ทดสอบและรับรองความรู้ความสามารถระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานจะช่วยให้แรงงานไทยสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ (4) การมีสถาบันและการประเมินรับรองมาตรฐานฯ จะทำให้แรงงานมีคุณภาพมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

2) อย่างไรก็ตาม ผู้เข้าร่วมสัมมนาร้อยละ 71.15 เห็นว่าสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพมีความซ้ำซ้อนกับภารกิจของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ในหลายประเด็น อาทิ (1) ทางด้านกฎหมาย โดยเมื่อเปรียบเทียบพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2545 , ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการประกอบอาชีพและร่างพระราชบัญญัติคุณวุฒิวิชาชีพจะพบว่ามีความซ้ำซ้อนในทางภารกิจ บทบาท และอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานอาชีพ ในขณะที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงานมีหน้าที่และความรับผิดชอบข้างต้นตามพระราชบัญญัติอยู่แล้ว จึงควรปรับเปลี่ยนหน่วยงานที่มีแล้วให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (2) ด้านภารกิจ บทบาท อำนาจหน้าที่ และวิธีดำเนินงานพบว่ามีความซ้ำซ้อนกันได้แก่ การกำหนดสาขาวิชาชีพที่จะทำมาตรฐาน การจัดทำคู่มือ การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมและการจัดให้มีหน่วยรับรองสมรรถนะของบุคคล (3) ด้านผลลัพธ์หรือประโยชน์ที่ได้รับพบว่าผลที่ได้รับของ 2 หน่วยมีความซ้อนกันในเรื่องการออกหนังสือรับรองศักยภาพ การกำหนดอัตราค่าจ้างมาตรฐาน และการกำหนดตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษา

3) รูปแบบและแนวทางการจัดตั้งสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ ได้ข้อสรุปว่าสถาบันฯ ควรอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงแรงงาน โดยกรมพัฒนาฝีมือแรงงานมีรูปแบบเป็นหน่วยงานบริการพิเศษ (Service Delivery Unit : SDU) เพื่อสามารถรับรองความรู้ ความสามารถ

และทักษะในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานอาชีพ ให้มีมาตรฐานเดียวกัน เพื่อความคล่องตัว และให้มีคณะกรรมการบริหารสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ เป็นกรรมการภาครัฐร่วมกับภาคเอกชน จะมีความโปร่งใสไม่แสวงหาประโยชน์และเป็นอิสระ โดยขอบเขตการดำเนินงานสถาบันคือ (1) จัดทำนโยบายคุณวุฒิวิชาชีพ (2) ศึกษาวิจัยสถานการณ์ด้านแรงงาน (3) ศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาคุณวุฒิวิชาชีพ (4) เป็นศูนย์กลางของข้อมูลระบบคุณวุฒิวิชาชีพ (5) สร้างองค์ความรู้จากระบบคุณวุฒิวิชาชีพ (6) ทำงานด้านการบริหารข้อมูลและกำกับดูแลคุณภาพการศึกษา เพื่อไม่ให้ทับซ้อนหน้าที่กับหน่วยงานอื่น ๆ และ (7) ประสานงานให้บริการและจัดทำฐานข้อมูลเพื่อใช้วางยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ การจัดตั้งสถาบันฯ ส่วนใหญ่เห็นว่าอาจเป็นนโยบายของรัฐบาล

4) การศึกษาครั้งนี้ได้ให้ข้อเสนอแนะเป็น 2 ด้านคือ 4.1) ด้านแนวทางแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนเสนอให้สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพมีภารกิจดังนี้ ศึกษาเชื่อมโยงมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติเพื่อปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ดำเนินการกำหนดคุณวุฒิวิชาชีพในขอบเขตของการศึกษาเป็นศูนย์ข้อมูลกำลังแรงงานด้านอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา และเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างด้านอุปสงค์และอุปทานเพื่อวางแผนการพัฒนากำลังคนของประเทศ นอกจากนี้ควรมีภารกิจเทียบโอนคุณวุฒิทางการศึกษาอีกด้วย 4.2) ด้านยุทธศาสตร์การพัฒนาฝีมือ

แรงงาน เสนอให้กำหนดยุทธศาสตร์ครอบคลุม กลุ่มเป้าหมายแรงงานทุกระดับ มีการบูรณาการความร่วมมือเพื่อสร้างเครือข่ายภาครัฐและเอกชนทั้งในและต่างประเทศ มียุทธศาสตร์ การพัฒนาระบบการประเมินและรับรอง มาตรฐานแรงงาน โดยอาศัยหลักกรรมของ องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) และ สอดคล้องกับระบบรับรองมาตรฐานฝีมือ แรงงานที่ประเทศต่าง ๆ ให้การยอมรับ และเร่ง ผลักดันร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการประกอบ อาชีพหรือแก้ไขพระราชบัญญัติส่งเสริมการ พัฒนาฝีมือแรงงานพ.ศ.2545 เพิ่มเติมให้มี หมวดที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประสบการณ์ทำงาน การศึกษา การฝึกอบรม การพัฒนา การทดสอบ มาตรฐานฝีมือแรงงานหรือกรณีอื่นที่เกี่ยวข้อง ที่เป็นประโยชน์ต่อการประเมินและรับรอง มาตรฐานฝีมือแรงงาน

ทั้งนี้ การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่ เสนอแนะอย่างเร่งด่วนจะเป็นการเพิ่มศักยภาพ และความพร้อมของกรมพัฒนาฝีมือแรงงานที่จะ ดำเนินการตอบสนองต่อเป้าหมายของแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ที่มุ่ง เพิ่มศักยภาพเพื่อสร้างผลิตภาพแรงงานให้สูงขึ้น และพัฒนางานมาตรฐานฝีมือแรงงานเป็นระบบ ประเมินและรับรองมาตรฐานฝีมือแห่งชาติ

รูปแบบและแนวทางการส่งเสริมการ จัดสวัสดิการแรงงานสำหรับแรงงาน ในงานเกษตรกรรม

แรงงานในงานเกษตรกรรมเป็นแรงงาน ที่มีบทบาทสำคัญในการผลิตอาหารเพื่อการ

บริโภคสำหรับประชากรของประเทศ กระทรวงแรงงานได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วย การคุ้มครองแรงงานในงานเกษตรกรรม พ.ศ. 2547 มีผลบังคับใช้วันที่ 13 เมษายน 2548 โดยที่ปัจจุบันยังไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับการจัด สวัสดิการแรงงานของแรงงานในภาค เกษตรกรรม กรมสวัสดิการและคุ้มครอง แรงงาน กองสวัสดิการแรงงาน จึงได้ มอบหมายให้บริษัทเอ็กเซลเลนซ์ บิซิเนส แมเนจเม้นท์ จำกัด ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบและแนวทางการส่งเสริมการจัด สวัสดิการแรงงานสำหรับแรงงานในงาน เกษตรกรรม” โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อ ศึกษารูปแบบของการจัดสวัสดิการแรงงานและ ปัญหาอุปสรรคในการจัดสวัสดิการแรงงานของ ผู้ประกอบกิจการภาคเกษตรแต่ละสาขา 2) เพื่อ ศึกษาความต้องการสวัสดิการแรงงานของ แรงงานในงานเกษตรกรรมแต่ละสาขา และ 3) เพื่อกำหนดนโยบาย มาตรการและแนวทาง ในการบริหารงานสวัสดิการแรงงานในงาน เกษตรกรรม และงานที่เกี่ยวข้องให้มี ประสิทธิภาพ

การศึกษานี้กำหนดศึกษารูปแบบ การจัดสวัสดิการแรงงานของผู้ประกอบกิจการ ภาคเกษตรเปรียบเทียบกับความต้องการ สวัสดิการแรงงานใน 5 สาขา คือ การ เพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การประมงที่มีใช้ ประมงทะเล การป่าไม้ และการทำนาเกลือ สมุทร โดยใช้วิธีวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ประชากรที่ศึกษาคือนายจ้างและ แรงงานในงานเกษตรกรรม 5 สาขาข้างต้น โดยทำการสุ่มตัวอย่างจากทุกภูมิภาคได้จำนวน

กลุ่มตัวอย่าง 1,165 ตัวอย่าง และใช้วิธีรวบรวมข้อมูลแบบ face to face นอกจากนี้ยังมีการสัมภาษณ์เชิงลึกจากหน่วยงานภาครัฐ เครือข่ายสมาคมของแรงงานเกษตร นักวิชาการ หรือผู้ทรงคุณวุฒิด้านแรงงานและแรงงานเกษตร ทั้งนี้ ใช้วิธีการศึกษาวิจัยจากเอกสาร และอินเทอร์เน็ตร่วมด้วย โดยการศึกษาวิจัยนี้ครอบคลุมถึงการศึกษารูปแบบการจัดสวัสดิการแรงงานในงานเกษตรกรรมของไทยและต่างประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา แคนาดา สหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น แอฟริกา อินเดีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1) การจัดสวัสดิการแรงงานสำหรับแรงงานภาคเกษตรกรรมเริ่มได้รับการคุ้มครองในปีพ.ศ. 2547 ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานในงานเกษตรกรรม พ.ศ. 2547 ซึ่งกำหนดให้นายจ้างที่จ้างลูกจ้างทำงานเกษตรกรรมตลอดปี ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ส่วนลูกจ้างที่มีได้จ้างตลอดปีและมีได้ให้ทำงานที่เป็นงานอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากงานดังกล่าว กำหนดให้ความคุ้มครองบางส่วนตาม พ.ร.บ. คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 และให้ความคุ้มครองเพิ่มเติมเกี่ยวกับสิทธิหยุดพักผ่อน สิทธิลาป่วย การจัดน้ำสะอาดสำหรับดื่ม การจัดที่พักอาศัยและการห้ามจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี

2) องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) กำหนดแนวทางและมาตรฐานการคุ้มครองแรงงานในงานเกษตรกรรมไว้ในอนุสัญญา

(Convention) และข้อเสนอแนะ (Recommendations) ต่างๆ ได้แก่ อนุสัญญาฉบับที่ 12 ว่าด้วยเรื่องให้ความคุ้มครองค่าชดเชยกรณีเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บจากการทำงานหรือระหว่างการทำงาน อนุสัญญาฉบับที่ 25 ว่าด้วยหลักประกันการรักษาพยาบาล ข้อเสนอแนะฉบับที่ 17 ว่าด้วยหลักประกันทางสังคมกรณีเจ็บป่วยไม่สามารถทำงานได้ ชราภาพ อนุสัญญาฉบับที่ 101 และข้อเสนอแนะฉบับที่ 193 ว่าด้วยวันหยุดพักผ่อนประจำปี อนุสัญญาฉบับที่ 184 และข้อเสนอแนะฉบับที่ 192 ว่าด้วยการกำหนดแนวทางและนโยบายเกี่ยวกับอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการเกษตรกรรม และอนุสัญญาฉบับที่ 110 และข้อเสนอแนะฉบับที่ 110 ว่าด้วยวันหยุดพักผ่อนประจำปี สัปดาห์ประจำปี การลาคลอดบุตร ที่พัก อาหาร พาหนะรับส่ง สวัสดิการเพื่อการพักผ่อนและสันตินาการรักษาพยาบาล การจ่ายเงินทดแทน และหลักประกันสังคมสำหรับแรงงานทำงานเพาะปลูกในไร่นา

3) สำหรับผลการศึกษาการจัดสวัสดิการแรงงานในงานเกษตรกรรมของกลุ่มประเทศที่ศึกษา 11 ประเทศเปรียบเทียบกับประเทศไทย พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันมากนัก สวัสดิการแรงงานที่จัดให้ลูกจ้างโดยทั่วไปได้แก่

3.1. ชั่วโมงพัก วันหยุดประจำปี สัปดาห์ วันหยุดตามประเพณี วันหยุดพักผ่อนประจำปี และวันลาอื่น ๆ พบว่า มีลักษณะการจัดคล้ายคลึงกัน อย่างไรก็ตาม สวัสดิการในบางเรื่องอาจมีความแตกต่างกันในประเด็นกลุ่ม

ที่บังคับใช้ เช่น เรื่องชั่วโมงพัก ประเทศญี่ปุ่น จะไม่บังคับใช้กับลูกจ้างในงานเกษตรกรรม และไทยจะบังคับใช้กับนายจ้างที่จ้างลูกจ้าง ต่อเนื่องตลอดปี ขณะที่วันหยุดประจำสัปดาห์ ส่วนใหญ่ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว หรือลูกจ้างตามฤดูกาลได้รับประโยชน์ ยกเว้น ประเทศญี่ปุ่นไม่บังคับใช้กับลูกจ้างในงาน เกษตรกรรม ขณะที่ออสเตรเลียไม่บังคับใช้กับ ลูกจ้างชั่วคราวหรือลูกจ้างตามฤดูกาล ส่วนไทย จะบังคับใช้กับนายจ้างที่มีการจ้างลูกจ้าง ต่อเนื่องตลอดปีเท่านั้น เป็นต้น

3.2. น้ำสำหรับดื่ม และห้องน้ำ / ห้องส้วม กฎหมายประเทศต่าง ๆ และไทยไม่ ระบุเฉพาะสำหรับกลุ่มใด ฉะนั้น ลูกจ้างประจำ และชั่วคราวหรือตามฤดูกาลจะได้รับประโยชน์ จากกฎหมาย แต่ในส่วนของประเทศไทยจะ กำหนดรายละเอียดที่แตกต่างกัน เช่น เรื่องน้ำ สำหรับดื่ม สำหรับนายจ้างที่จ้างลูกจ้างตลอดปี จะกำหนดจำนวนที่ของน้ำดื่มตามสัดส่วนของ ลูกจ้าง หากมิใช่ลูกจ้างที่จ้างตลอดปีจะ ไม่กำหนดรายละเอียดจำนวนที่ แต่เพียงให้มี ปริมาณที่เพียงพอต่อลูกจ้าง หรือห้องน้ำ / ห้องส้วม ประเทศไทยกำหนดไว้สำหรับจ้าง ลูกจ้างตลอดปี แสดงว่าลูกจ้างฤดูกาลหรือ ชั่วคราวไม่ได้รับการคุ้มครอง

3.3. ที่พักอาศัยและที่รับประทานอาหาร กฎหมายประเทศต่าง ๆ ไม่ระบุเฉพาะ สำหรับลูกจ้างประเภทใด แสดงให้เห็นว่า ลูกจ้างทุกประเภทได้รับประโยชน์ ในส่วน ประเทศไทยเรื่องที่พักอาศัยกำหนดไว้สำหรับ นายจ้างที่มีได้จ้างลูกจ้างตลอดปี และเรื่องที่

รับประทานอาหารกฎหมายมิได้บัญญัติไว้ใน รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้

3.4. อุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น และอุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคล กฎหมาย ประเทศต่าง ๆ ส่วนใหญ่ไม่ระบุการจัดสวัสดิการ ด้านนี้เฉพาะกลุ่ม แสดงว่าทั้งลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราวและลูกจ้างตามฤดูกาลได้รับ ประโยชน์ ยกเว้น อุปกรณ์ปฐมพยาบาล เบื้องต้น กฎหมายของประเทศไทยกำหนด สำหรับนายจ้างที่ลูกจ้างตลอดปีเท่านั้น

3.5. ประกันสังคม พบว่าทุก ประเทศที่ศึกษามีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับ ประกันสังคมโดยบางประเทศแยกส่วนการ ประกันการว่างงานออกต่างหาก บางประเทศ ไม่ครอบคลุมประกันการว่างงาน บางประเทศมี ในส่วนของกองทุนบำเหน็จบำนาญ สำหรับ ประเทศไทยพบว่าลูกจ้างที่จ้างตลอดปีมีลักษณะ คล้าย ๆ กัน ยกเว้นลูกจ้างที่นายจ้างมิได้จ้างตลอดปี ที่ไม่รวมอยู่ในประกันสังคม และประเทศไทย ยังไม่มีกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ

4. ผลการวิเคราะห์ความสามารถของ นายจ้างต่อการจัดสวัสดิการแรงงานให้ตรงตาม ความต้องการของลูกจ้างในงานเกษตรกรรม พบว่าสวัสดิการ 10 ประเภทแรกที่นายจ้างสามารถ จัดให้ และที่ลูกจ้างต้องการ 10 ประเภทแรก มี 7 ประเภทที่มีความต้องการตรงกันคือ น้ำสะอาด สำหรับดื่ม เวชภัณฑ์และยาปฐมพยาบาล อาหาร(มื้อหลัก) เครื่องดื่ม ห้องน้ำ / ห้องส้วม อาหารว่างและที่พักอาศัย

5. การศึกษาคั้งนี้มีข้อเสนอแนะจาก ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ 5.1) ควรเพิ่ม

สวัสดิการแรงงานตามกฎหมายในเรื่องน้ำสะอาดสำหรับทำความสะอาดร่างกาย ห้องส้วมที่รับประทานอาหาร เวชภัณฑ์ยาปฐมพยาบาล และวันหยุดตามประเพณี 5.2) ควรส่งเสริมนายจ้างในงานเกษตรกรรมจัดสวัสดิการนอกเหนือกฎหมายตามศักยภาพ ฐานะและความสมัครใจ รวมทั้งส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน และการกวดขันให้จัดอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลแก่ลูกจ้าง 5.3) ควรดำเนินการให้ลูกจ้างในงานเกษตรกรรมที่มีใช้ลูกจ้างต่อเนื่องตลอดปีสามารถเข้าเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 33 แห่ง พ.ร.บ. ประกันสังคม พ.ศ. 2533 เพื่อให้ได้รับประโยชน์มากกว่าเป็นผู้ประกันตนมาตรา 40 5.4) ควรจัดทำฐานข้อมูลการจ้างแรงงานผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อให้สามารถสืบค้นตำแหน่งงานว่าง 5.5) ควรดำเนินการเสริมสร้างความมั่นคงด้านรายได้แก่เกษตรกร โดยส่งเสริมการทำข้อตกลงซื้อขายสำหรับเกษตรกรพันธสัญญา (Contract Farming) ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรด้วยการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์จำหน่ายแก่กลุ่มลูกจ้างที่ห่วงใยสุขภาพ รวมทั้งส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร การพัฒนาประสิทธิภาพด้านการผลิต และรักษาเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตร 5.6) ส่งเสริมการจัดสวัสดิการแรงงานในงานเกษตรกรรม โดยจัดตั้งหน่วยงานในกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานทำหน้าที่คุ้มครองและส่งเสริมการจัดสวัสดิการ จัดทำคู่มือการจัดสวัสดิการ สื่อประชาสัมพันธ์ประเภทต่างๆ

แนวทางการแก้ปัญหาของผู้รับบริการ จากกองทุนประกันสังคมและ กองทุนเงินทดแทน

สำนักงานประกันสังคมได้มีการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการให้บริการแก่ผู้รับบริการทุกกลุ่มอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะหน่วยงานที่ทำหน้าที่ให้บริการแก่ประชาชนโดยตรง ซึ่งการดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงการบริการที่ผ่านมานั้นเป็นไปในลักษณะแบบแยกส่วน กล่าวคือ ปรับปรุงและพัฒนาจากมุมมองของผู้ให้บริการบ้าง จากข้อร้องเรียนของผู้รับบริการบ้าง จากข้อเสนอของคณะผู้ตรวจประเมินบ้าง ทำให้เกิดปัญหาแก่ระบบบริการในหลายๆ ด้าน เช่น ความไม่สอดคล้องของระบบ ด้านระบบเอกสาร ระบบ IT เป็นต้น ด้วยเหตุนี้สำนักงานประกันสังคมจึงเห็นความจำเป็นในการประเมินและประมวลผลการให้บริการในภาพรวม ทั้งในมุมมองของกองทุนประกันสังคมและกองทุนเงินทดแทน นำไปสู่ที่มาของการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการแก้ปัญหาของผู้รับบริการจากกองทุนประกันสังคมและกองทุนเงินทดแทนฉบับนี้ โดยสำนักงานประกันสังคมได้มอบหมายให้นายวรโชค ไชยวงศ์และคณะ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นผู้ดำเนินการศึกษาวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาและรวบรวมประเด็นปัญหาการมารับบริการจากกองทุนประกันสังคมและกองทุนเงินทดแทน ทั้งในมุมมองของผู้ให้ – ผู้รับบริการ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาของผู้รับบริการจาก

กองทุนประกันสังคมและกองทุนเงินทดแทน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทั้ง 2 ฝ่าย

3) เพื่อศึกษาแนวทางการกำหนดสิทธิประโยชน์ และค่าจ้างที่ใช้คำนวณเงินสมทบให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยภาคสนามโดยส่งแบบสอบถาม การสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์และการศึกษาวิจัยทางเอกสาร นอกจากนี้ได้มีการจัดทำประชาพิจารณ์ เพื่อหาข้อยุติและสรุปเป็นข้อเสนออีกด้วย โดยขอบเขตการศึกษาคครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายผู้ให้บริการและผู้รับบริการในกองทุนประกันสังคมและกองทุนเงินทดแทน โดยศึกษาใน 3 ด้านคือ ด้านระบบงาน ด้านผู้ให้บริการและด้านผู้รับบริการ

ผลการศึกษาสรุปตามประเด็นได้ดังนี้

1) ด้านผู้ให้บริการ ประเด็นที่ผู้ปฏิบัติงานเห็นตรงกันว่าต้องปรับปรุงทั้ง 2 กองทุนคือ ด้านข้อมูลทะเบียนประวัติ ด้านวินิจัยประโยชน์ทดแทน ด้านการจ่ายสิทธิประโยชน์ ด้านเงินสมทบ ด้านตรวจสถานประกอบการ ด้านตรวจบัญชีประกอบการ ด้านตรวจสอบติดตามหนี้ และด้านร้องเรียนและประสานโรงพยาบาล โดยเมื่อจัดลำดับความสำคัญของประเด็นที่ควรปรับปรุงมากที่สุด 6 อันดับแรก คือ 1) เรื่องร้องเรียนและประสานโรงพยาบาล 2) ด้านตรวจสอบติดตามหนี้ 3) ฐานข้อมูล 4) วิธีการใช้สิทธิการเข้ารับการรักษา 5) ด้านตรวจสอบสถานประกอบการ และ 6) วิธีการยื่นเรื่องขอรับสิทธิประโยชน์ สำหรับประเด็นที่เห็นว่าควรปรับทั้ง 2 กองทุนเข้าหากันคือ ด้านวินิจัยประโยชน์ทดแทนใน

เรื่องแบบฟอร์มและเอกสาร และด้านเงินสมทบในเรื่องวิธีการคำนวณเงินเพิ่มและการรับชำระเงินสมทบ โดยควรยึดกองทุนประกันสังคมเป็นหลักในการปรับปรุงกองทุนเงินทดแทน ส่วนประเด็นที่ไม่สามารถสรุปได้ว่าควรปรับปรุงหรือไม่คือ วิธีการแจ้งผลการวินิจฉัย

2) ด้านผู้รับบริการ ผลการสำรวจข้อมูลสรุปได้ว่า 1) กลุ่มนายจ้าง / สถานประกอบการ มีความรู้ความเข้าใจในกองทุนประกันสังคมและกองทุนเงินทดแทนในระดับปานกลาง สำหรับการเข้ารับบริการผู้ที่เห็นว่าไม่ยุ่งยาก (50-55%) มีสัดส่วนพอ ๆ กับผู้ที่เห็นว่ายุ่งยาก (45-50%) โดยประเด็นที่เสนอให้ปรับปรุงพัฒนาคือการใช้เอกสาร การจัดทำเอกสาร นิยาม(ลูกจ้าง / ค่าจ้าง / รายได้) การชำระเงินสมทบแบบรายเดือนและรายปี โดยนายจ้าง / สถานประกอบการมีความพอใจในการให้บริการตั้งแต่ระดับน้อยถึงค่อนข้างมาก สำหรับความเห็นต่อการเปลี่ยนแปลง 2 กองทุนส่วนใหญ่ไม่แน่ใจจะปรับเปลี่ยนอย่างไรและผลกระทบจะเกิดขึ้นอย่างไร 2) กลุ่มลูกจ้าง / ผู้ประกันตน มีความรู้ความเข้าใจในกองทุนประกันสังคมและกองทุนเงินทดแทนพอสมควร โดยประเด็นที่ยังขาดความเข้าใจคือการแบ่งประเภทสถานประกอบการ การแบ่งสิทธิในงาน / นอกรงาน สิทธิประโยชน์ที่แตกต่างกันระหว่างในงาน / นอกรงาน และอัตราเรียกเก็บเงินสมทบที่แตกต่างกันระหว่าง 2 กองทุน สำหรับการเข้ารับบริการ ลูกจ้าง / ผู้ประกันตนส่วนใหญ่ไม่รู้สึกลำบากใจ แต่ประเด็นที่ควรปรับปรุงคือ การวินิจฉัย การใช้สิทธิ

ณ สถานพยาบาล และการเตรียมเอกสารการยื่นขอรับสิทธิฯ โดยลูกจ้าง/ผู้ประกันตนพอใจในการมาขอใช้สิทธิที่เกิดนอกงานมากกว่าสิทธิที่เกิดในงาน และเมื่อเทียบกับหน่วยราชการอื่นๆ พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้ดีพอใช้ 3) **กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย** ซึ่งได้แก่กลุ่มโรงพยาบาลพบว่า กรณีที่สำนักงานประกันสังคมมี 2 กองทุนมีปัญหาถึงร้อยละ 52.9 แต่โรงพยาบาลสามารถหาวิธีแก้ไขด้วยตนเองได้ ทั้งนี้ การที่มี 2 กองทุนที่แตกต่างกันนั้นประเด็นที่เป็นปัญหาเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การวินิจฉัยใช้สิทธิของโรงพยาบาลไม่ตรงกับการวินิจฉัยใช้สิทธิของสำนักงานประกันสังคม การไม่เข้ารับการรักษาดำเนินการรับรองสิทธิของผู้ประกันตนและความขัดแย้งกับนายจ้าง เช่น นายจ้างจะเถียงว่าเจ็บป่วยจากการทำงานอย่างไรก็ตาม โรงพยาบาลเข้าใจความแตกต่างระหว่าง 2 กองทุนเป็นอย่างดี และเพื่อแก้ไขปัญหานี้จึงเสนอให้มีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจแก่ทั้งกลุ่มนายจ้างและผู้ประกันตน การกำหนดมาตรการจริงจังเพื่อดำเนินการกับนายจ้างที่ไม่ให้ความร่วมมือและฝ่าฝืนหรือหลีกเลี่ยงโดยสุจริตในการแจ้งข้อมูลเท็จ รวมทั้งปรับปรุงระบบงานเช่นระบบตรวจสอบสิทธิ ขั้นตอนการสอบสวน เป็นต้น

3) การศึกษาครั้งนี้ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาของผู้รับบริการจากกองทุนประกันสังคมและกองทุนเงินทดแทนในด้านต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

3.1. ด้านโครงสร้างองค์กร เสนอให้มีการตั้งคณะกรรมการบริหารเพียงชุดเดียว โดยให้ปลัดกระทรวงแรงงานเป็นประธานเพื่อ

ควบคุมบริหารจัดการภาพรวมและตั้งคณะอนุกรรมการกองทุนละ 1 คณะ โดยสถานะของกองทุนเงินทดแทนให้คงไว้อย่างเดิม และประสานกระบวนการทำงานในแง่การบริหารจัดการ ทั้งนี้ เสนอให้จัดโครงสร้างกลุ่มงานใหม่ประกอบด้วย กลุ่มประชาสัมพันธ์ กลุ่มข้อมูลทะเบียนประวัติ กลุ่มงานวินิจัย กลุ่มงานจ่ายประโยชน์ กลุ่มงานรับชำระเงินสมทบ กลุ่มงานจัดทำบัญชีและงบทางการเงิน กลุ่มงานตรวจสถานประกอบการ กลุ่มงานตรวจสอบติดตามหนี้ และกลุ่มงานบริหารงานทั่วไป

3.2. ด้านกระบวนการทำงานและระบบงาน เสนอให้กำหนดการชำระเงินสมทบเป็นแบบรายเดือนทั้ง 2 กองทุน โดยคำนวณเงินสมทบจากค่าจ้างที่ผู้ประกันตนจ่ายจริง ซึ่งต้องมีการปรับปรุงด้านเอกสารวิธีคำนวณอัตราเงินสมทบ การตรวจสอบติดตามหนี้และการศึกษาเงินสมทบ ส่วนการยื่นเรื่องขอรับประโยชน์ทดแทนและการวินิจฉัย เสนอให้เปลี่ยนช่องทางการร้องจากเดิมร้อง 2 กองทุนเป็น 2 ช่องทางสิทธิประโยชน์แทน

3.3. ด้านกฎระเบียบข้อบังคับ ควรกำหนดให้สถานพยาบาลขึ้นทะเบียนการรักษาพยาบาลกับกองทุนทั้ง 2 กองทุนพร้อมกัน และถ้ายกเลิกก็ต้องยกเลิกพร้อมกัน ส่วนการขึ้นทะเบียนผู้ประกันตนเสนอให้ผู้ที่ขึ้นทะเบียนมาตรา 33 และ 39 ต้องยื่นใบรับรองแพทย์เพิ่ม และเพื่อป้องกันและลดการเบกสิทธิข้ามกองทุน ควรเพิ่มบทลงโทษกรณีแจ้งความเท็จเบกสิทธิข้ามกองทุน สำหรับเรื่องการจ่ายค่ารักษาพยาบาลกรณีฉุกเฉินไม่เนื่องจากงานได้เสนอให้

ยกเลิกการจ่ายค่ารักษาพยาบาล 72 ชั่วโมงแรก
กรณีฉุกเฉิน

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้สอดคล้องกับการ
แก้ไขในประเด็นที่เสนอจึงต้องมีการปรับปรุง
แก้ไขเอกสารแบบฟอร์มต่าง ๆ รวมถึงการ
ปรับปรุงแก้ไขระบบฐานข้อมูลและระบบ
คอมพิวเตอร์ให้สอดคล้องกับประเด็นการแก้ไข
ที่กล่าวมาข้างต้น

4) การศึกษาครั้งนี้ได้เสนอแนะ
แนวทางในการกำหนดสิทธิประโยชน์และค่าจ้าง
ที่ใช้คำนวณเงินสมทบ โดยเน้นที่การสร้าง
ความสมดุลของสิทธิประโยชน์และเงินสมทบ
ซึ่งคณะผู้วิจัยเสนอไม่ให้เพิ่มเติมสิทธิประโยชน์
ใด ๆ โดยเฉพาะที่มีต้นทุนค่าใช้จ่ายสูงและ
ปรับปรุงด้านเงินสมทบ ซึ่งเสนอเป็น 2
แนวทางคือ

**4.1. แนวทางการปรับเพิ่มจำนวน
เงินสมทบและปรับลดรายจ่าย** โดยปัจจัยหลักที่
มีผลต่อการเพิ่มเงินสมทบคือ ฐานค่าจ้างของ
ผู้ประกันตน อัตราเงินสมทบ อายุเกษียณของ
ผู้ประกันตน ประสิทธิภาพในการเก็บเงิน
สมทบ การบริหารการลงทุนและการสนอง
นโยบายของรัฐบาล ส่วนปัจจัยหลักที่มีผลต่อ
รายจ่ายกองทุนคือ สิทธิประโยชน์ อายุเกษียณ
ของผู้ประกันตน และการบริหารการลงทุนและ
นโยบายรัฐบาล

**4.2. แนวทางการวางแผนระยะยาว
สำหรับการปรับเพิ่มสิทธิประโยชน์และการปรับ
จำนวนเงินสมทบในอนาคต** ซึ่งสำนักงาน
ประกันสังคมควรกำหนดกฎระเบียบและกรอบ
เวลาที่แน่นอนเพื่อพิจารณาการปรับเพิ่มสิทธิ
และปรับจำนวนเงินสมทบ โดยเป็นแผนระยะ
ยาวไม่ปรับเปลี่ยนแบบปีต่อปี และใช้ปัจจัยใน

การพิจารณา ประกอบด้วย ปัจจัยด้าน
ประชากรศาสตร์ ปัจจัยด้านเศรษฐศาสตร์
ปัจจัยด้านการศึกษา และปัจจัยสาธารณสุข
ประกอบการปรับปรุงสิทธิประโยชน์และฐาน
ค่าจ้าง

แรงงานในสถานประกอบการขนาด

ย่อมและขนาดเล็ก

ปัจจุบันสถานประกอบการขนาดย่อม
และขนาดเล็ก (Micro and Small Enterprises :
MSEs) มีบทบาทสำคัญต่อการจ้างและการเติบโต
ทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยที่ MSEs
สามารถช่วยเพิ่มการจ้างงานของสถาน
ประกอบการทั้งในระดับท้องถิ่นและประเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานเล็งเห็น
ความสำคัญดังกล่าวจึงมอบหมายให้มูลนิธิ
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
ดำเนินการศึกษาวิจัยเชิงลึก เรื่อง “แรงงานใน
สถานประกอบการขนาดย่อมและขนาดเล็ก”
ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะ
และแบบแผนการเปลี่ยนของ MSEs ในภูมิภาค
และตามอุตสาหกรรมของประเทศ 2) เพื่อ
ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจ้างงานใน MSEs
3) เพื่อหาแนวทางส่งเสริมการจ้างงานใน MSEs
และ 4) เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และฐานข้อมูล
เกี่ยวกับการจ้างงานใน MSEs

การศึกษานี้ใช้วิธีวิจัยในหลากหลาย
รูปแบบประกอบกัน ทั้งการศึกษาจากเอกสาร
ในข้อมูลทุติยภูมิและการศึกษาภาคสนามโดย
การสำรวจ MSEs ที่อยู่ในระบบประกันสังคม
การทำกรณีศึกษาการประชุมกลุ่มย่อยและการ
สัมมนาระดับประเทศ โดยการศึกษาจะ
ครอบคลุมอุตสาหกรรมหลัก 12 สาขา

อุตสาหกรรมทั่วประเทศ ซึ่งอุตสาหกรรมที่เลือกจะคัดเลือกลงตามเกณฑ์ 4 ประเภทคือ

- 1) เป็นอุตสาหกรรมสำคัญของประเทศ
- 2) อุตสาหกรรมสำคัญของภาค
- 3) อุตสาหกรรมของภาคที่เป็นปัญหาแต่มีศักยภาพ และ
- 4) อุตสาหกรรมของภาคที่น่าสนใจมีกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 1,000 แห่ง ทั้งนี้ กำหนดนิยามของสถานประกอบการขนาดย่อม (Micro Enterprises) คือที่มีการจ้างงานตั้งแต่ 1-9 คน และสถานประกอบการขนาดเล็ก (Small Enterprises) คือที่มีการจ้างงานตั้งแต่ 10-19 คน

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1. ลักษณะ MSEs และการจ้างงานใน MSEs พบว่า ในปี 2550 จำนวน MSEs ทุกระบบมีประมาณ 2.65 ล้านแห่ง (รวมสาขาเกษตรกรรม) ในจำนวนนี้เป็น MSEs ที่อยู่ในระบบประกันสังคมจำนวน 0.32 ล้านแห่ง อัตราการเติบโตของ MSEs ในระบบฯ ช่วงปี 2545-2550 ประมาณร้อยละ 4.8 แต่ถ้านับถึงปี 2551 อัตราเติบโตเฉลี่ยลดลงเหลือร้อยละ 2.15 เพราะจำนวน MSEs ในระบบประกันสังคมลดลงเหลือ 287,053 แห่ง โดยส่วนใหญ่อยู่ในสาขาการค้าปลีก และส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการขนาดย่อม รองลงมาคือสาขาการผลิต สำหรับการศึกษาลักษณะเชิงคุณภาพของ MSEs (ศึกษาเฉพาะ MSEs ที่จดทะเบียนในระบบประกันสังคม)พบว่า ทั้ง Micro enterprises และ Small enterprises ส่วนใหญ่อยู่ในเขตเทศบาลและแหล่งชุมชน โดยใช้ที่พักอาศัยเพื่อประกอบกิจการด้วย อายุกิจการส่วนใหญ่มีอายุไม่เกิน 5 ปี เกือบทุกแห่งมีการจดทะเบียนพาณิชย์ โดยในรูปแบบของกิจการร้านค้าเจ้าของคนเดียว รองลงมาเป็นบริษัทจำกัดและ

ห้างหุ้นส่วนจำกัด สำหรับเงินลงทุนเมื่อเริ่มกิจการ Micro enterprises ใช้ประมาณ 100,001-500,000 บาทเป็นส่วนใหญ่ และใช้เงินส่วนตัวเป็นแหล่งเงินทุนหลัก ขณะที่ Small enterprises ใช้ 1,000,001-5,000,000 บาท สำหรับ MSEs ที่ใช้เงินลงทุนเมื่อเริ่มกิจการในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูง ได้แก่ สาขาโรงแรมและภัตตาคารที่มีสัดส่วนในเงินลงทุนเมื่อเริ่มกิจการ 10 ล้านบาทขึ้นไป รองลงมาคือ เงินของสมาชิกในครอบครัวหรือญาติและ MSEs ส่วนใหญ่เคยกู้เงินโดยกู้จากสถาบันทางการเงินซึ่งสาขาอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนที่เคยกู้เงินจากสถาบันทางการเงินมากที่สุด ได้แก่ กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ และการก่อสร้าง ด้านผลการดำเนินงานพบว่าส่วนใหญ่พออยู่ได้ ที่มีกำไรมีร้อยละ 31 และที่ขาดทุนมีเพียงร้อยละ 3 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นยอดขายในประเทศ คือ ขายให้ผู้บริโภคโดยตรง และอีกประมาณร้อยละ 19 ขายให้พ่อค้าคนกลางและผู้ผลิตรายใหญ่ และส่วนใหญ่ใช้วัตถุดิบในประเทศ

อย่างไรก็ตาม MSEs ที่ศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่มีการรวมกลุ่มน้อยเพียงร้อยละ 27 โดย Small enterprises มีสัดส่วนของการรวมกลุ่มมากกว่า Micro enterprises และรูปแบบการรวมกลุ่มส่วนใหญ่เป็นแบบความสัมพันธ์ส่วนบุคคล รองลงมาได้แก่ สมาคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และเทคโนโลยีเป็นส่วนใหญ่ เมื่อศึกษาถึงสถานภาพเดิมของเจ้าของ MSEs พบว่าส่วนใหญ่เคยเป็นลูกจ้างมาก่อน รองลงมาคือเคยทำธุรกิจอื่นมาก่อน และส่วนใหญ่เริ่มกิจการเอง รองลงมา คือรับช่วงต่อจากครอบครัว

ด้านการจ้างงาน MSEs ในภาพรวมปี 2551 มีการจ้างงาน (รวมแรงงานที่อยู่ในและนอกระบบประกันสังคม) ทั้งสิ้น 7.94 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 56.97 ของการจ้างงานที่มีค่าจ้าง (Wage employment) ทั้งหมด โดยส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่มีอายุในช่วง 30 – 44 ปี สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ส่วนใหญ่ได้รับรายได้ในระดับต่ำ (ไม่เกิน 5,000 บาท) และเมื่อพิจารณาการจ้างงานของ MSEs ในระบบประกันสังคมมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยมาตั้งแต่ปี 2546

ด้านปัญหาและอุปสรรคพบว่า ส่วนใหญ่ประสบปัญหาด้านการผลิตและบริการ รองลงมา คือปัญหาทางด้านการตลาด สำหรับความกังวลด้านแรงงาน ส่วนใหญ่กังวลในเรื่องการหาแรงงานที่มีคุณภาพ รองลงมาคือต้นทุนการจ้างแรงงานที่สูงขึ้น และส่วนใหญ่มีความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐในเรื่องการจัดหาแหล่งสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำและการแก้ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศให้เป็นปกติ

2. ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจ้างงานใน MSEs ในมุมมองของแรงงานพบว่า ประกอบด้วยค่าจ้าง สวัสดิการ สภาพการทำงาน (รวมทั้งความสบายใจ) ความมั่นคงในการทำงาน ความยอมรับของสังคม ชื่อเสียงของที่ทำงาน เครื่องแบบ ฯลฯ สำหรับมุมมองของนายจ้างที่จะจ้างแรงงานมากหรือน้อยจะขึ้นอยู่กับปริมาณงาน ประสิทธิภาพหรือคุณภาพในการทำงานของแรงงาน เครื่องจักร เครื่องมือและเทคโนโลยี ค่าจ้างและสวัสดิการที่ต้องการให้แรงงาน (ค่าใช้จ่ายของนายจ้าง) และในการศึกษาทางเศรษฐกิจ มิติที่มีผู้เคยศึกษาไว้ในต่างประเทศพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพล

ต่อการจ้างงานได้แก่ ระดับการศึกษา จำนวนการจ้างงานเมื่อเริ่มกิจการและอายุของกิจการ นอกจากนี้ ผลการศึกษายังพบว่า MSEs ส่วนใหญ่ไม่มีการเติบโตของการจ้างงานโดยเฉพาะอย่างยิ่ง Micro enterprises เนื่องจากแรงจูงใจในการดำเนินกิจการที่เพียงเพราะต้องการมีรายได้เพื่อเลี้ยงตัวเองหรือครอบครัวเท่านั้น รวมถึงปัญหาที่ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน ขาดเงินทุนหมุนเวียน ผู้ประกอบการขาดความรู้ด้านการตลาด และที่สำคัญมากคือหาคนงานได้ยากเนื่องจากหลายเหตุผลทั้งค่าจ้างและสวัสดิการ สภาพการทำงาน สถานที่ทำงานและความมั่นคง

3. การวิจัยครั้งนี้ ได้ให้ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยดังนี้

1) ข้อเสนอแนะต่อการวางแผนพัฒนาส่งเสริมและคุ้มครอง MSEs โดย 1.1) เสนอให้ภาครัฐส่งเสริมให้เกิดผู้ประกอบการรายใหม่ โดยการสนับสนุนทั้งความรู้ คำแนะนำ รวมทั้งด้านการหาทุนและบริหารทุน ซึ่งแนวทางที่ส่งเสริม อาทิ ด้านการประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงแรงงาน ให้แรงงานเห็นประโยชน์และความสำคัญของการประกอบการขนาด MSEs โดยควรเป็นบทบาทของกระทรวงแรงงานด้านการช่วยเหลือปัจจัยต่าง ๆ ทั้งทุนมนุษย์และทุนทรัพย์ หน่วยที่เกี่ยวข้องคือสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม นอกจากนี้ เสนอให้กระทรวงแรงงานจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับรูปแบบความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ทั้งการเงินและการทำเป็นธุรกิจ โดยเป็นศูนย์ที่บูรณาการระหว่างกรมพัฒนาฝีมือแรงงานและกรมการจัดหางาน

รวมถึง เสนอให้สำนักงานประกันสังคมทำงานเชิงรุกเช่นการประชาสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมให้ MSEs เข้าสู่ระบบประกันสังคมอย่างจริงจังเริ่มตั้งแต่สร้างความรู้จัก ความเข้าใจรวมถึงหา ระบบที่จูงใจให้เข้าร่วมโดยไม่เพิ่มภาระ รวมถึงควรกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนคือการเพิ่มจำนวน MSEs ทั้งในและนอกระบบในระยะ 5 ปี ข้างหน้า ทั้งนี้ อาจมีมาตรการทางภาษีเพื่อจูงใจด้วย 1.2) ควรพิจารณากระดับ **Micro enterprises** เป็น **Small enterprises** โดยเน้นการขยายกิจการทั้งการจ้างงานและการลงทุนที่สมดุลกัน นอกจากนี้ ควรยกระดับการศึกษาของผู้ประกอบการ รวมทั้งความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีการผลิตหรือบริการ การส่งเสริมผู้ต้องการเริ่มกิจการที่ไม่มีเงินส่วนตัวให้เข้าถึงแหล่งสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ รวมทั้งการส่งเสริมผู้ประกอบการรายใหม่ด้านคำแนะนำความรู้ในการเริ่มกิจการ การบริหารเบื้องต้น โดย สสว. ควรจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการ MSEs (Business Development Service : BDS) หรือ MSEs clinic ในรูปแบบการบริการพัฒนาธุรกิจ คำแนะนำการตลาด ประสิทธิภาพการผลิต การพัฒนาบุคลากร

1.3) การส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันแก่ MSEs โดยในการกิจส่วนของกระทรวงแรงงานควรเน้นเรื่องการจัดหา การใช้และพัฒนาบุคลากรและทรัพยากรมนุษย์เป็นหลัก และหากพิจารณาจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการฝึกอบรมของภาครัฐในลักษณะ One – stop service ที่สามารถให้บริการข้อมูลครบวงจรด้านการฝึกอบรมของภาครัฐ ทั้งนี้ หลักสูตรการฝึกอบรมต้องทันความต้องการของตลาด รวมทั้งเชื่อมต่อการ

ทำงานของ MSEs เช่น ใช้หน่วยเคลื่อนที่ไปตามจุดต่าง ๆ หรือทำ On The Job Training แบบตัวต่อตัว

2) ข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริมการจ้างงาน จากการศึกษาพบว่า MEs จะประสบปัญหาขาดแรงงานขณะที่ SEs มักประสบปัญหาการขาดแรงงานทักษะสูงที่มีคุณภาพ ดังนั้น กรมการจัดหางานควรช่วยเหลือด้านการจัดหาแรงงานและกรมสวัสดิการคุ้มครองแรงงานควรพัฒนาสวัสดิการและสภาพการทำงานให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี นอกจากนี้เพื่อให้การวางแผนยุทธศาสตร์การจ้างงาน MSEs ชัดเจนยิ่งขึ้นควรมีการบริหารจัดการสถิติข้อมูลการจ้างงาน MSEs ทั้งด้านอุปสงค์อุปทานโดยเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ได้นำเสนอประเด็นการศึกษาต่อยอดในการวิจัยครั้งต่อไปคือควรขยายการศึกษาในกลุ่ม MSEs นอกระบบ ควรมีการศึกษา MSEs ในกลุ่มที่เล็กกิจการโดยเป็นการศึกษาแบบ Panel data หรือ longitudinal survey เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ได้เสนอให้มีการศึกษานโยบายและมาตรการ SMEs ที่มีอยู่เพื่อประยุกต์ใช้กับ MSEs อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

ที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นเพียงนำย่อย หากต้องการแบบเนื้อหาเต็ม ๆ ก็แวะเวียนเข้าไปใน <http://research.mol.go.th> หรือ www.mol.go.th แล้วคลิกเลือกฐานข้อมูลงานวิจัยด้านแรงงานฉบับนี้ลากันไปก่อนพบกันฉบับหน้า ...สวัสดิ...

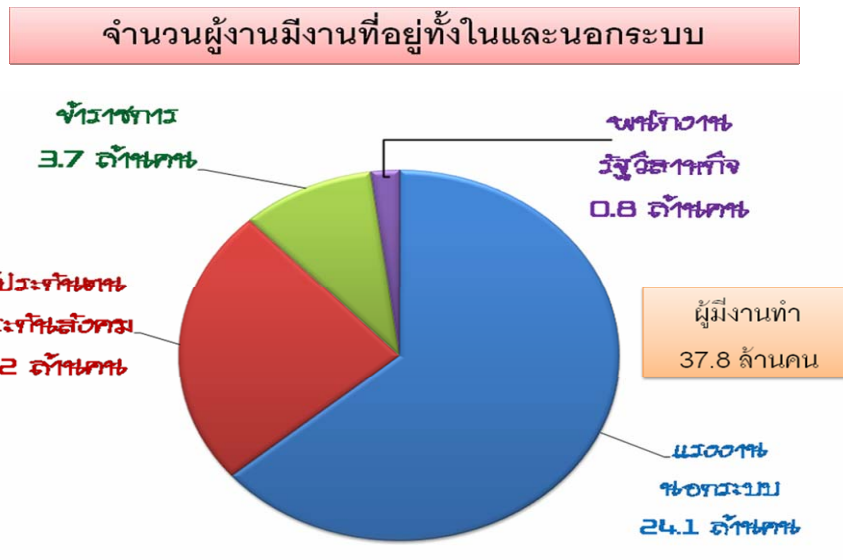
รักษศักดิ์ โชติชัยสถิตย์

ผู้ตรวจราชการกรม สำนักงานประกันสังคม

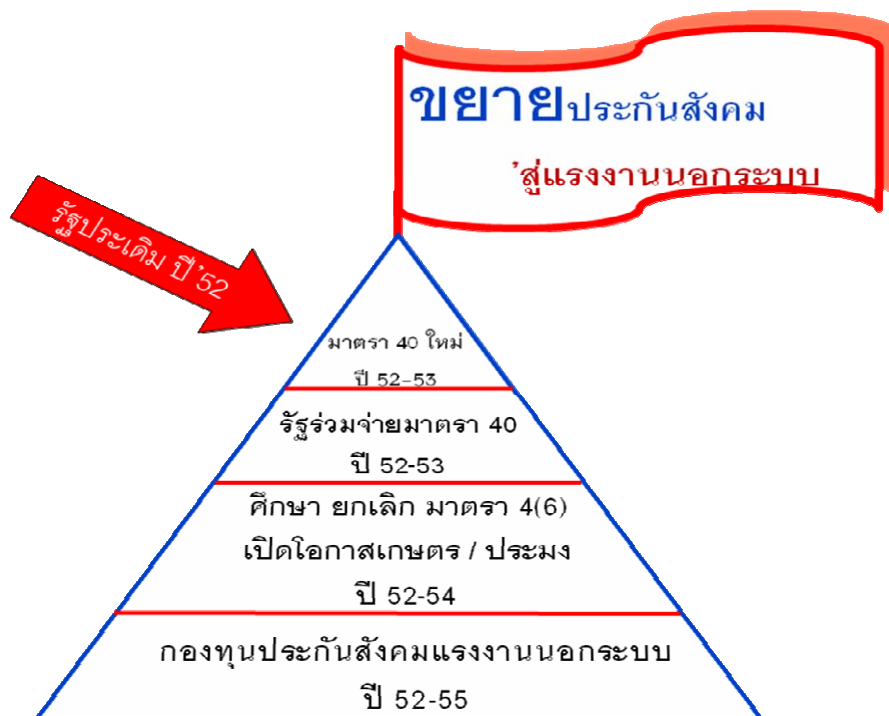
ประชาชนคนไทยกว่า 66 ล้านคน มีผู้ได้รับสิทธิประโยชน์ประกันสังคม กรณีเจ็บป่วย , คลอดบุตร , ตาย , พุฒสภาพ , สงเคราะห์บุตร , ประกันการว่างงาน และออมชราภาพ ที่เป็นบำนาญบำนาญ แล้วจำนวน 9 ล้านคนเศษ (ประมาณ 14% ของประชากรทั่วประเทศ) รวมผู้ประกันตนของประกันสังคม 9 ล้านคนเศษ ดังกล่าวกับข้าราชการ ทหาร ตำรวจ ที่มีระบบบำนาญ บำนาญ รองรับมาตลอดรวมเป็น จำนวนประมาณทั้งสิ้น 13-14 ล้านคน

เครือข่ายแรงงานนอกระบบ (ปัจจุบันประเทศไทยมีแรงงานนอกระบบมากถึง 24.1 ล้านคน จากกำลังแรงงาน 37 ล้านคน) เริ่มตระหนักเรื่องหลักประกันความมั่นคงทางสังคมโดยเรียกร้องให้มีการขยายประกันสังคมไปสู่แรงงานนอกระบบ

การสร้างหลักประกันความมั่นคงทางสังคม โดยขยายการคุ้มครองประกันสังคม ทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพจึงเป็นเรื่องสำคัญของสังคมไทย ดังนั้นในปี 2550-2551 ได้มีแนวทางการเตรียมการขยายประกันสังคมสู่แรงงานนอกระบบตาม 4 แผนหลักเตรียมขยายประกันสังคมสู่แรงงานนอกระบบ

①. **เร่งรัดปรับปรุงสิทธิประโยชน์ อัตราเงินสมทบมาตรา 40** แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ให้เป็นที่ยุติใจเหมาะสมสำหรับกลุ่มอาชีพต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแรงงานนอกระบบ อาทิ ผู้รับงานไปทำที่บ้าน , เกษตรพันธะสัญญา , แรงงานรับจ้างในภาคเกษตร พนักงานในสถานบริการ , กลุ่มมอเตอร์ไซด์รับจ้าง , กลุ่มแรงงานคู่ขยะและชาเล้ง , หาบเร่แผงลอย , กลุ่มผู้ขับรถแท็กซี่ ฯลฯ ให้สามารถได้รับสิทธิประกันสังคม (โดยสมัครใจ)

②. ติดตามการปรับปรุง **กรณีรัฐร่วมจ่ายเงินสมทบมาตรา 40** ให้ผู้ประกันตนประกันสังคมตามมาตรา 40 ได้รับเงินสมทบจากรัฐบาลด้วย

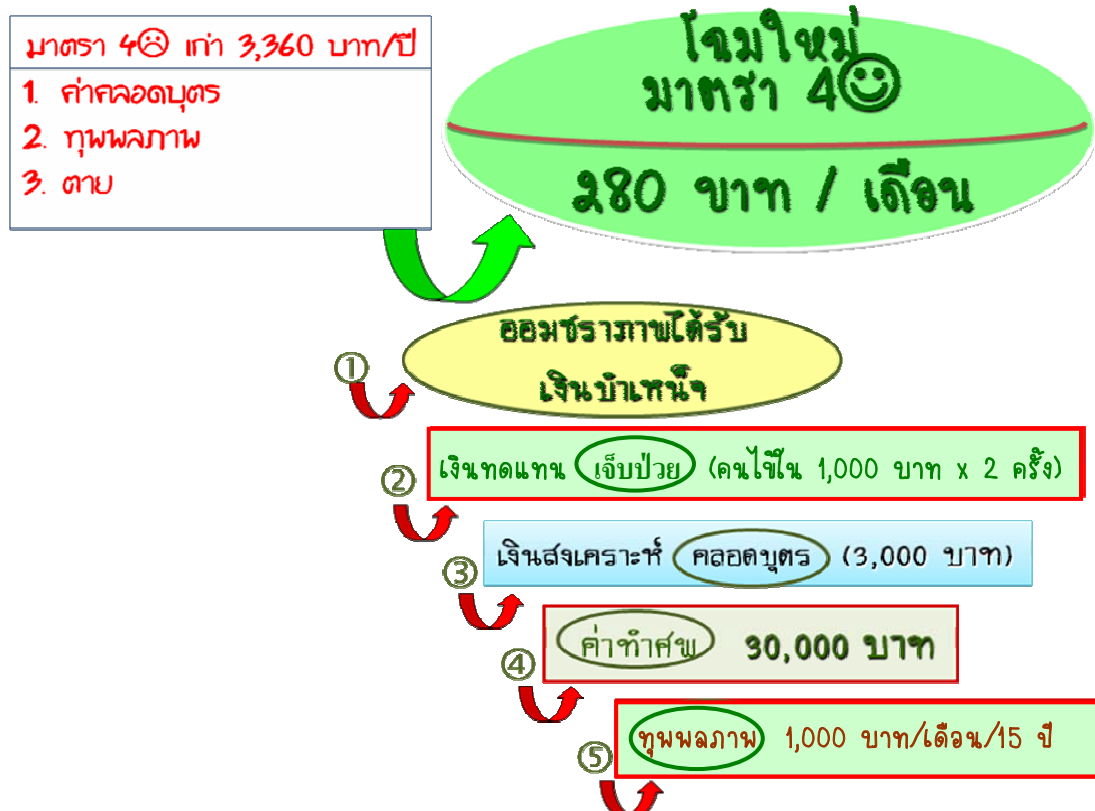
③. ศึกษา **ยกเลิกพระราชกฤษฎีกากำหนดลูกจ้างตามมาตรา 4(6)** แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 พ.ศ. 2545 เพื่อให้ **เกษตรกร ชาวประมง** และอื่นๆ กว่า 16 ล้านคนได้รับความคุ้มครองประกันสังคม

④. ศึกษาจัดตั้งกองทุนประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบโดยเฉพาะ

ความก้าวหน้าการปรับปรุงมาตรา 40 พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ที่แต่เดิมผู้ประกันตนจ่ายเงินสมทบฝ่ายเดียวปีละ 3,360 บาท โดยได้สิทธิประโยชน์เพียง 3 อย่าง คือ ค่าคลอดบุตร, ทูพพลภาพ, ดาย โดยมาตรา 40 ใหม่จะมีการ ปรับเปลี่ยนอัตราเงินสมทบจากรายปี ๆ ละ 3,360 บาท เป็น 280 บาท ต่อคนต่อเดือน สำหรับประชาชนทุกสาขาอาชีพ (รวมทั้งแรงงานนอกระบบ) ที่มีอายุ 15-60 ปี สามารถสมัครเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 40 (โดยสมัครใจ) ซึ่งผู้ประกันตนยังสามารถใช้สิทธิการรักษาพยาบาลฟรีจากรัฐบาลเหมือนเดิมในระบบสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ไม่ว่าจะ เป็นเรื่องเจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ฯลฯ และจะได้รับสิทธิประโยชน์เพิ่มเติมจากประกันสังคมตามมาตรา 40 ใหม่ 5 อย่าง คือ

- เจ็บป่วย** ได้รับเงินชดเชยการขาดรายได้กรณีเป็นผู้ป่วยใน
- ทุพพลภาพ** ได้รับเงินทดแทนเป็นรายเดือน 15 ปี
- ตาย** ได้รับเงินค่าทำศพ
- คลอดบุตร** ได้รับเงินสงเคราะห์เพื่อการคลอดบุตรเหมาจ่าย
- ออมชราภาพ** ได้รับเงินบำนาญชราภาพเป็นเงินก้อนที่สะสมมาทั้งหมดพร้อมดอกผล

ขณะนี้มีการเร่งรัดแก้ไขพระราชกฤษฎีกา สิทธิประโยชน์ ทดแทนของผู้ประกันตนตามมาตรา 40 ใหม่ ดังกล่าว หากผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และมีการประกาศใช้จะทำให้ประชาชนได้รับสิทธิประโยชน์จากประกันสังคมเพิ่มขึ้นดังกล่าว

เมษายน 2552 ภาคประชาชนบางส่วน ได้เรียกร้องรัฐบาลเร่งแก้ไขมาตรา 40 ให้ได้สิทธิประโยชน์ใหม่ 5 อย่างดังกล่าว และขอให้รัฐบาลประเดิมเงินสมทบสำหรับผู้สนใจสมัครมาตรา 40 ในปีแรก (พ.ศ.2552) คนละ 2,000 บาท และปีต่อไปขอให้รัฐบาลร่วมจ่ายเงินสมทบ สำหรับผู้ประกันตนมาตรา 40 เพื่อส่งเสริมวินัยการออมของคนในชาติ ตลอดจนเพื่อเป็นการรองรับสังคมผู้สูงอายุ

5 ส.ค. 52 คณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการในร่างแก้ไขพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... ที่บัญญัติให้รัฐร่วมจ่ายมาตรา 40 และแก้ไขให้ลูกจ้างงานบ้าน ตลอดจนลูกจ้างชั่วคราว (ราชการ) ได้รับคุ้มครองประกันสังคม

ส่วนการศึกษา วิจัยเพื่อยกเลิกข้อยกเว้นกลุ่มอาชีพต่างๆ เช่น เกษตรกร, ประมง ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดลูกจ้างมาตรา 4(6) ให้ได้รับการคุ้มครองประกันสังคม ขณะนี้มีการเร่งรัดศึกษาวิจัยก้าวหน้าไประดับหนึ่งแล้ว

นอกจากนี้ยังมีการเรียกร้องจากภาคประชาชนต้องการให้มีการบูรณาการระหว่างประกันสังคมกับการจัดตั้งกองทุนบำนาญแห่งชาติ ซึ่งกองทุนบำนาญแห่งชาติประชาชนจะได้รับสิทธิประโยชน์เฉพาะบำเหน็จ บำนาญเท่านั้น แต่ประชาชนอยากจะได้สิทธิประโยชน์อื่นๆ ทั้งบำเหน็จ บำนาญ รวมทั้งสิทธิประโยชน์ที่ประกันสังคมให้อาชีพเจ็บป่วย, ทุพพลภาพ, ตาย, คลอดบุตรด้วย

สรุป หากการดำเนินการดังกล่าวสำเร็จโดยเร็วจะทำให้ โครงข่ายรองรับทางสังคม (Social Safety Net)/ระบบคุ้มครองทางสังคม (Social Protection) ในสังคมไทยครอบคลุมประชาชนถ้วนหน้ามากขึ้นที่จะเป็น หลักประกันความมั่นคงทางสังคมที่ดีพร้อมรองรับสังคมผู้สูงอายุที่กำลังมาเยือน โดยประเทศไทยจะมีผู้มีสิทธิได้รับการคุ้มครองจากประกันสังคมเพิ่มขึ้นอีกเป็นจำนวนมากกว่า 24.1 ล้านคน จากที่มีผู้ได้รับสิทธิคุ้มครองจากประกันสังคมแล้วกว่า 9 ล้านคน และโครงสร้างบริหารจัดการด้านประกันสังคมของประเทศไทยจำเป็นต้องมีการบูรณาการและปฏิรูปไปสู่ ประกันสังคมแห่งชาติ (National Social Security)

เล่าสู่กันฟัง... ของฝากจากผู้เกษียณอายุ

มาลี จันทน์วันรุ่งกุล

กลุ่มงานวิจัย สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

เมื่อเดือนกันยายนย่างกรายเข้ามา สัญญาณเตือนการจากลาที่ตามมาติด ๆ เพราะเดือนนี้เป็นเดือนที่ข้าราชการที่รับราชการมาจนครบวาระเกษียณจะได้พ้นจากชีวิตราชการไปสู่วิถีชีวิตซึ่งแตกต่างจากเดิมอย่างสิ้นเชิง เป็นชีวิตของการพักผ่อนหลังจากได้ตรากตรำ อุตส่าห์ทั้งกายและใจในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ

มุ่งมั่น ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน นายชัยวัฒน์ เกิดผล เป็นผู้บริหารกระทรวงแรงงานอีกท่านหนึ่งที่เกษียณอายุในปี 2552 นี้ ด้วยความที่ท่านเป็นนักวิชาการจึงมีเอกสารทางวิชาการมากมายที่เก็บรวบรวมตั้งแต่ยุคยังหนุ่มน้อยจนถึงหนุ่มใหญ่ในวันนี้

เมื่อยามทำงานตามปกติ ท่านก็มักจะสอนและแนะนำหลักวิธีการทำงานแก่น้อง ๆ ในสำนัก ๆ เสมอ ๆ และเมื่อยามจะจากไปด้วยความเป็นห่วงเป็นใยยังได้มอบเอกสารวิชาการและบทความต่าง ๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับการทำงานที่มีประโยชน์เพื่อไว้เป็นหลักยึดในการทำงานหรือหลักในการใช้ชีวิตประจำวัน ครั้นจะบอกเล่าให้ฟังกันหมด เนื้อที่ทั้งเล่มก็คงไม่พอ จึงขอหยิบยกเรื่องที่มีประโยชน์และ

น่าสนใจมาเล่าสู่กันฟัง คือพระราชนิพนธ์เรื่อง “หลักราชการ”

“หลักราชการ” เป็นบทพระราชนิพนธ์ที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์ไว้เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2457 และพิมพ์พระราชทานแจกข้าราชการในการพระราชพิธีตรุษะสงกรานต์ ซึ่งเข้าใจว่าเป็นวันสงกรานต์ เป็นบทพระราชนิพนธ์ที่ผ่านมาถึงเกือบ 100 ปี แต่ยังใช้ได้ดีกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยพระองค์ท่านกล่าวถึงความรู้ว่ามีประโยชน์เป็นเรื่องเดียวที่จะทำให้คนประสบความสำเร็จ ทุกคนต้องมีคุณวิเศษ ผู้บังคับบัญชาจะเลือกใช้คน หรือใครก็ตามจะได้ดีเติบโตเป็นใหญ่เป็นโต หรือเป็นผู้บังคับบัญชาได้ต้องมีคุณวิเศษร่วมกับความรู้ที่มีอยู่ โดยคุณวิเศษที่พระองค์ท่านกล่าวถึงมี 10 ประการ ได้แก่

1) ความสามารถ คือการทำงานให้เป็นผลสำเร็จได้ดีกว่าผู้ที่มีโอกาสเท่าๆ กัน จึงเรียกว่าเป็นผู้มีความสามารถ

2) การเพียร คือกล้าหาญไม่ย่อท้อต่อความยากและบากบั่นเพื่อข้ามความขัดข้องให้จงได้ โดยใช้ความอดสาหะวิริยาภามิได้ลดหย่อน การเพียรนี้พระองค์ท่านว่าไม่ได้เกี่ยวกับการมีวิชามากหรือน้อย และคนที่ไม่มีวิชาเลยก็อาจเป็นคนเพียรได้ ถ้าเป็นคนเพียรแล้วก็อาจได้เปรียบผู้มีวิชาแต่ขาดความเพียร

3) **ความไหวพริบ** หรือมีไหวพริบ หมายถึง รู้จักสังเกตเห็นได้โดยไม่ต้องมีใครเตือนว่าเมื่อมีเหตุเช่นนั้น จะต้องปฏิบัติกรอย่างนั้น ๆ เพื่อให้บังเกิดผลดีที่สุดแก่กิจการทั่วไป และรีบทำการอันเห็นควรนั้น โดยฉับพลันทันท่วงที

4) **ความรู้เท่าถึงการณ์** คือ รู้จักปฏิบัติการให้เหมาะสมด้วยประการทั้งปวง กล่าวคือเหมาะแก่เวลาเพราะความคิดแม้จะดีปานใด ถ้าใช้ไม่เหมาะแก่เวลาก็จะไม่ได้ผลดีเท่าที่ควรและจะกลับกลายเป็นผลร้ายได้

5) **ความเชื่อตรงต่อหน้าที่** หมายถึงตั้งใจกระทำการซึ่งได้รับมอบหมายให้เป็นหน้าที่ของตนนั้นโดยซื่อสัตย์สุจริต ใช้ความอุตสาหะวิริยภาพเต็มสติกำลังของตนด้วยความมุ่งหมายให้กิจการนั้น ๆ บรรลุถึงซึ่งความสำเร็จโดยอาการอันงดงามที่สุด

6) **ความเชื่อตรงต่อคนทั่วไป** โดยรักษาवासตย์ ไม่คิดเอาเปรียบใคร ไม่ยกตนข่มท่าน ไม่หาดีใส่ตัวหาชั่วใส่เขา

7) **ความรู้จักนิสัยตน** ผู้มีหน้าที่ต้องปฏิบัติกิจการติดต่อกับผู้อื่นไม่ว่าเป็นผู้ใหญ่หรือผู้น้อย ต้องศึกษาและสังเกตให้รู้นิสัยของผู้ที่เกี่ยวข้อง เพราะนิสัยคนต่างกันการจะใช้บังคับบัญชาด้วยแบบแผนเดียวกันทั้งหมดไม่เหมาะ

8) **ความรู้จักผ่อนผัน** ไม่เป็นคนเถรตรงเกินไปโดยไม่ผ่อนผันและการผ่อนผันในทุกเรื่องก็ไม่มีผลดีอันใด ดังนั้น การจะปฏิบัติให้เหมาะนั้นเป็นเรื่องยากกว่าที่คาดหมาย เพราะมีผู้ที่ปฏิบัติให้จริงจัง ได้น้อย

9) **ความมีหลักฐาน** ความมีหลักฐานเป็นคุณวิเศษ เพราะเป็นเครื่องช่วยบุคคลให้ได้รับตำแหน่งหน้าที่อันมีความรับผิดชอบ โดยหลักฐานหมายถึง 1) มีบ้านเป็นสำนักมั่นคง กล่าวคือมีหลักแหล่งที่แน่นอน ไม่ลอยไปลอยมาตามตัวไม่พบ 2) มีครอบครัวอันมั่นคง 3) ตั้งตนไว้ในที่ชอบ คือไม่ประพฤติดนส่ามะเลเทเมา ดิตยาเสพติด หรือเป็นนักเลงการพนัน

10) **ความจงรักภักดี** คุณวิเศษข้อนี้หมายถึง ความยอมสละตนเพื่อประโยชน์แห่งท่าน คือแม้จะได้รับความเดือดร้อนรำคาญ ลำบากจนต้องสิ้นชีวิต ก็ยอมเพื่อมุ่งประโยชน์อันแท้จริงให้มีแก่ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

คุณวิเศษ 10 ประการนี้ จะเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวในการประพฤติปฏิบัติตนที่ดีในหน้าที่การงานและชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกิดคุณประโยชน์แก่ชาติบ้านเมืองอย่างแท้จริง หากพิจารณาแล้ว จะเห็นได้ว่า “**หลักราชการ**” ดังกล่าวมิได้ล้าสมัยไปตามกาลเวลา หากแต่ยังคงใช้ได้ดียิ่งกับยุคปัจจุบันนี้ และไม่เพียงแต่ภาคราชการเท่านั้นที่จะน้อมนำไปปฏิบัติ ทั้งภาคเอกชนและประชาชนทั่วไปก็สามารถนำไปใช้ในชีวิตการทำงานและชีวิตประจำวันได้ และจะนำไปสู่ความก้าวหน้าทั้งในด้านหน้าที่การงานและชีวิตครอบครัวในท้ายที่สุด บทความดี ๆ อย่างนี้ยังมีอีกมากมาย จะได้นำมาทยอยเล่าสู่กันฟังในโอกาสต่อไป สวัสดิ์.

เก็บข่าวมาฝาก

ลูกจ้างที่ป่วยด้วยโรคจากการทำงานเข้า รักษาได้ที่คลินิกโรคจากการทำงาน

สำนักงานประกันสังคม (สปส.) แจ้งลูกจ้างที่เจ็บป่วยด้วยโรคเนื่องจากการทำงานสามารถเข้ารับการวินิจฉัยและรักษาโรคได้ที่คลินิกโรคจากการทำงานในโรงพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการฯ 25 แห่งทั่วประเทศ

สำนักงานประกันสังคม (สปส.) เปิดเผยว่ากระทรวงแรงงานร่วมมือกับกระทรวงสาธารณสุขจัดทำข้อตกลงความร่วมมือจัดตั้งคลินิกโรคจากการทำงานเพื่อเป็นการดูแลลูกจ้างที่ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน โดยให้บริการตรวจรักษา วินิจฉัยโรค พิสูจน์สมรรถภาพ ป้องกันและเฝ้าระวังโรคและอุบัติเหตุจากการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลด้านแรงงานในการสนับสนุนสวัสดิการด้านแรงงาน โดยเพิ่มศักยภาพกองทุนเงินทดแทนในการดูแลลูกจ้างที่ประสบอันตรายเนื่องจากทำงาน ปัจจุบันมีโรงพยาบาลเข้าร่วมโครงการคลินิกโรคจากการทำงาน รวม 25 แห่งดังนี้

กรุงเทพมหานคร 1 แห่ง ได้แก่ รพ. นพรัตนราชธานี

ภาคกลาง 10 แห่ง ได้แก่ รพ.ปทุมธานี, รพ.ชลบุรี, รพ.สมุทรปราการ, รพ.ระยอง, รพ.เจ้าพระยาอภัยภูเบศร์ (ปราจีนบุรี), รพ.สมุทรสาคร, รพ.พระนั่งเกล้า (นนทบุรี), รพ.พระนครศรีอยุธยา, รพ.เจ้าพระยารามราช (สุพรรณบุรี), รพ.ราชบุรี

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6 แห่ง ได้แก่ รพ.มหาสารคาม, รพ.สกลนคร, รพ.บุรีรัมย์, รพ.สุรินทร์, รพ.ขอนแก่น, รพ.อุดรธานี, รพ.สรรพสิทธิประสงค์ (อุบลราชธานี)

ภาคเหนือ 5 แห่ง ได้แก่ รพ.นครพิงค์ (เชียงใหม่), รพ.ลำปาง, รพ.พุทธชินราช (พิษณุโลก), รพ.เชียงใหม่ประชานุเคราะห์, รพ.สวรรค์ประชารักษ์ (นครสวรรค์)

ภาคใต้ 3 แห่ง รพ.หาดใหญ่, รพ.วชิระภูเก็ต, รพ.สุราษฎร์ธานี

ทั้งนี้ หากนายจ้าง ลูกจ้าง มีข้อสงสัยว่าเจ็บป่วยด้วยโรคจากการทำงานสามารถเข้ารับบริการตรวจวินิจฉัยได้ที่คลินิกโรคจากการทำงานทั้ง 25 แห่ง โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น

กรณีผู้ประกันตนที่ถือบัตรรับรองสิทธิฯของโรงพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการคลินิกโรคจากการทำงาน และแพทย์ผู้ทำการตรวจวินิจฉัยสงสัยว่าเจ็บป่วยด้วยโรคจากการทำงานจะส่งต่อไปยังคลินิกโรคจากการทำงาน หากผลวินิจฉัยไม่ได้เจ็บป่วยจากการทำงาน สามารถใช้สิทธิประกันสังคมได้ตามปกติ แต่หากวินิจฉัยแล้วเป็นโรคเนื่องจากการทำงาน ให้นายจ้างแจ้งการประสบอันตรายต่อกองทุนเงินทดแทนตามแบบ กท.16 และมีหนังสือส่งตัว กท.44 ไปยังโรงพยาบาลจะสามารถเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลได้จากกองทุนเงินทดแทนโดยโรงพยาบาลจะเป็นผู้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากสำนักงานประกันสังคมจังหวัด/เขตพื้นที่

กรณีผู้ประกันตนที่ถือบัตรรับรองสิทธิของโรงพยาบาลอื่น หากสงสัยว่าเจ็บป่วยด้วยโรคจากการทำงาน สามารถติดต่อสำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่/จังหวัด ทำหนังสือส่งตัวมายังคลินิกโรคจากการทำงาน เพื่อตรวจวินิจฉัยว่าเจ็บป่วยด้วยโรคจากการทำงานหรือไม่ หากผลการตรวจวินิจฉัยปรากฏว่าถูกจ้างไม่ได้เจ็บป่วยด้วยโรคจากการทำงาน ค่าตรวจวินิจฉัยจะเบิกจ่ายจากเงินโครงการที่สนับสนุนให้แก่โรงพยาบาล หากตรวจวินิจฉัยแล้วเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน และนายจ้างมีหนังสือส่งตัว กท. 44 ไปยังโรงพยาบาล สามารถเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลได้จากกองทุนเงินทดแทน โดยโรงพยาบาลจะเป็นผู้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากสำนักงานประกันสังคมจังหวัด/เขตพื้นที่

หากนายจ้างและผู้ประกันตนมีข้อสงสัยสามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่/จังหวัด/สาขาทั่วประเทศ หรือโทร.1506 ติดต่อเจ้าหน้าที่โดยตรง ให้บริการ ทุกวันไม่เว้นวันหยุด ตั้งแต่ 07.00 – 19.00 น. หรือติดต่อระบบโทรศัพท์ตอบรับอัตโนมัติให้บริการ ทุกวันตลอด 24 ชั่วโมง หรือดูรายละเอียดได้ที่ www.sso.go.th

ที่มา: <http://www.sso.go.th/node/29632> วันที่ 30 กันยายน 2552

สปส. แจง กรณีผู้ประกันตนไปรักษาต่อ ณ สถานพยาบาลอื่น

สำนักงานประกันสังคม (สปส.) แจง กรณีสถานพยาบาลตามบัตรรับรองสิทธิฯ ให้บริการทางการแพทย์แก่ผู้ประกันตน และแพทย์ผู้รักษามีความเห็นจำเป็นต้องส่งตัว

ผู้ประกันตนไปเข้ารับการรักษาต่อ ณ สถานพยาบาลอื่น โดยสถานพยาบาลตามบัตรรับรองสิทธิฯ จะต้องออกหนังสือส่งตัวอย่างชัดเจน แบบไม่มีเงื่อนไขพร้อมรับผิดชอบค่ารักษาพยาบาลทั้งหมด

สำนักงานประกันสังคม (สปส.) แจง แนวปฏิบัติการบริการทางการแพทย์ เพื่อให้สถานพยาบาลเข้าใจและถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน โดยยึดหลักดังนี้ กรณีผู้ประกันตนเข้ารับการรักษายาบาลที่สถานพยาบาลตามบัตรรับรองสิทธิฯ ซึ่งสถานพยาบาลมีหน้าที่ให้บริการทางการแพทย์แก่ผู้ประกันตนอย่างเต็มความสามารถของแพทย์และจัดหาเวชภัณฑ์ ครุภัณฑ์ รวมทั้งบุคลากรทางการแพทย์อื่น ๆ เพื่อให้บริการทางการแพทย์แก่ผู้ประกันตนอย่างเพียงพอ จนสิ้นสุดการรักษาโดยไม่จำกัดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายและจำนวนครั้งที่เข้ารับการรักษา โดยสถานพยาบาลจะไม่เก็บค่าบริการทางการแพทย์จากผู้ประกันตน ทั้งนี้ กรณีสถานพยาบาลตามบัตรรับรองสิทธิฯ ไม่สามารถให้การรักษายาบาลแก่ผู้ประกันตนได้ และแพทย์ผู้รักษามีความเห็นจำเป็นต้องส่งผู้ประกันตนไปเข้ารับการรักษาต่อ ณ สถานพยาบาลที่มีศักยภาพสูงกว่า (Supra Contractor) โดยสถานพยาบาลตามบัตรรับรองสิทธิฯ จะต้องออกหนังสือส่งตัวผู้ประกันตนไปเข้ารับการรักษาต่ออย่างชัดเจนแบบไม่มีเงื่อนไข และรับผิดชอบค่ารักษาพยาบาลที่เกิดขึ้นให้แก่สถานพยาบาลอื่นที่มีศักยภาพสูงกว่าต่อไปด้วย

หากนายจ้างและผู้ประกันตนมีข้อสงสัยสามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่จังหวัด/สาขา
ทั่วประเทศ หรือโทร 1506 ติดต่อเจ้าหน้าที่
โดยตรง ให้บริการ ทุกวันไม่เว้นวันหยุดตั้งแต่
เวลา 07.00 น.-19.00 น หรือติดต่อระบบ
โทรศัพท์ตอบรับอัตโนมัติ ให้บริการทุกวัน
ตลอด 24 ชั่วโมง หรือดูรายละเอียดได้ที่
www.sso.go.th

ที่มา: <http://www.sso.go.th/node/29632> วันที่ 25
กันยายน 2552

ก.แรงงาน ร่วมกับเยอรมนี สร้างความ แข็งแกร่งทางวิชาการด้านฝีมือแรงงาน

ปลัดกระทรวงแรงงาน เป็นสักขีพยาน
การลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทาง
วิชาการระหว่างกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กับ
Rosenheim University of Applied Sciences
(RoUAS) และ Bavarian Thai Academic
Cooperation Center (BTACC) เพื่อพัฒนา
และขับเคลื่อนงานด้านการพัฒนาฝีมือแรงงาน
ของประเทศให้ก้าวสู่ความเป็นเลิศระดับสากล
ห้องประชุมปรกรณ์ อังสุสิงห์ กรมพัฒนา
ฝีมือแรงงาน

นายสมชาย ชุ่มรัตน์ ปลัดกระทรวง
แรงงาน กล่าวว่า การที่คนงานของไทยได้มี
โอกาสแข่งขันทักษะฝีมือทั้งระดับภาค
ระดับประเทศ ระดับอาเซียน และระดับ
นานาชาติ ก็ควรจะมีการต่อยอดของความสำเร็จ
ในจุดนี้ ซึ่งในส่วนของประเทศไทย ประเทศ
เยอรมนีได้ให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ (มจพ.) เป็นสถาบันเดียวในการ
ออกใบรับรองว่าบุคคลใดจะผ่านเกณฑ์ของ

ความรู้ความสามารถด้านเครื่องยนต์ แต่กรมพัฒนา
ฝีมือแรงงานได้เล็งเห็นว่านอกจากมหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือจะทำ
หน้าที่แล้ว ถ้าหากมีการลงนามความร่วมมือ
ระหว่างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
Rosenheim University of Applied Sciences
(RoUAS) และ Bavarian Thai Academic
Cooperation Center (BTACC) ก็จะเป็นการเพิ่ม
ทางเลือกและออกไปคุณวุฒิรับรองทักษะฝีมือ
ของคนงานที่ผ่านเกณฑ์การวัดตามมาตรฐานที่มี
อยู่ก็จะทำให้จะเป็นโอกาสดีของคนงาน
ไทย ซึ่งจะทำให้มีทางเลือก มีมาตรฐาน และ
สถาบันในการรับรองมากขึ้น

นายนคร ศิลปอาชา อธิบดีกรมพัฒนา
ฝีมือแรงงาน กล่าวว่า ประโยชน์ที่ประเทศไทย
จะได้รับจากการลงนามความร่วมมือในครั้งนี้จะ
เป็นการเพิ่มพันธมิตรทางการศึกษาที่มีศักยภาพ
ระดับสากล ซึ่งประเทศเยอรมนีถือเป็นประเทศ
ที่มีชื่อเสียงด้านความรู้ความชำนาญทางเทคนิค
ด้านอุตสาหกรรมในหลายสาขาวิชา และยังเป็น
ประเทศที่มีความก้าวหน้าด้านการศึกษาและ
อาชีพที่สูง รวมถึงเป็นการเพิ่มพูนความชำนาญ
และยกระดับมาตรฐานทางวิชาการการศึกษา
และพัฒนางานด้านวิชาชีพที่สูงขึ้น โดยการ
แลกเปลี่ยนความรู้เชิงทฤษฎีและปฏิบัติระหว่าง
พันธมิตรจากต่างแดน

สำหรับการลงนามในครั้งนี้ได้รับเกียรติ
จาก นายสมชาย ชุ่มรัตน์ ปลัดกระทรวง
แรงงาน เป็นสักขีพยานในการลงนาม H.E.
Dr.Hans Schumacher Ambassador Federal
Republic of Germany ประธานลงนามในพิธี

รวมถึง นายนคร ศิลปอาชา อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน และ Prof. Dr.-Ing.Aifred Leidig อธิการบดี Rosenheim University of Applied Sciences (RoUAS) ร่วมลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ

ที่มา : www.mol.go.th(20 ตุลาคม 2552)

สมาคมวิชาชีพทันตเลญี่ปุ่น สนับสนุนพัฒนาฝีมือด้านไอทีแก่คนไทย

เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2552 นายสมชาย ชุ่มรัตน์ ปลัดกระทรวงแรงงาน ต้อนรับนายซุมิฮารุ ยะมะกะตะ (Mr.Sumiharu Yamagata) ผู้จัดการทั่วไปฝ่ายโครงการสมาคมวิชาชีพทันตเล (Overseas Vocational Training Association : OVTA) จากประเทศญี่ปุ่น พร้อมนางยูโกะ ชิโนะเบะ (Ms.Yuko Shinobe) ผู้จัดการทั่วไป OVTA ประเทศไทย

ทั้งนี้ ได้มีการพูดคุยถึงความต้องการสนับสนุนการพัฒนาฝีมือแรงงานไทยด้านสารสนเทศหรือไอที รวมถึงการสนับสนุนคนไทยให้มีความรู้ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ซึ่ง OVTA เห็นว่าจะมีส่วนช่วยในการสนับสนุนการพัฒนาของประเทศนั้น ๆ ที่เข้าไปให้การสนับสนุน ซึ่งคนที่เข้าร่วมโครงการนี้ทาง OVTA ไม่จำกัดว่าจะต้องเฉพาะพนักงานของบริษัทเท่านั้น แต่อาจเป็นคนทั่ว ๆ ไปที่มีความสนใจก็ได้ รวมทั้ง OVTA เองก็ให้ความสนใจในการเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมประเพณีของประเทศที่เข้าไปสนับสนุนด้วย เพื่อช่วยต่อการทำงานจากการยอมรับซึ่งกันและกันผ่านความเข้าใจในวัฒนธรรมประเพณี

ปลัดกระทรวงแรงงานชี้ว่าคนไทยส่วนใหญ่จะอยู่ในชนบทและค่อนข้างเน้นความรู้ไปในด้านเกษตรกรรมมากกว่าด้านไอที ซึ่งทางกระทรวงแรงงานเองก็ตระหนักดีในการเน้นภารกิจหลักให้ประชาชนทั้งในและนอกสถานประกอบการมีความรู้และรับค่าจ้างตามระดับฝีมือ อีกทั้งกระทรวงแรงงานก็ทำงานควบคู่ไปกับเครือข่าย โดยเฉพาะไตรภาคี คือ ฝ่ายองค์กรนายจ้าง ลูกจ้าง และรัฐบาล รวมทั้งองค์กรอื่น ๆ ซึ่งกระทรวงแรงงานมีงบประมาณที่จะต้องจัดโครงการพัฒนาฝีมือแรงงาน และนายไพฑูรย์ แก้วทอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ก็มีแนวคิดที่จะจัดตั้งสำนักงานเศรษฐกิจแรงงาน ที่จะกำหนดอุปสงค์ อุปทานด้านแรงงานทั้งในและนอกประเทศ เพื่อที่กระทรวงแรงงานจะเป็นหน่วยงานในการชี้แจงเผยแพร่สถิติข้อมูลความรู้เหล่านี้ออกไปแก่ผู้เกี่ยวข้อง

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาทักษะฝีมือเป็นสิ่งที่จะต้องอาศัยการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคีอย่าง OVTA ซึ่งจะช่วยให้ได้มาก โดยเฉพาะการดูแลสนับสนุนให้ความรู้แก่ประชาชนชาวไทย และที่ผ่านมาตั้งแต่ปี 2545 จนปัจจุบัน มีผู้ได้รับการฝึกพัฒนาฝีมือด้านไอทีตามโครงการ OVTA แล้วเกือบ 2,000 คน และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานก็ได้ให้หน่วยงานของกระทรวงแรงงาน โดยเฉพาะกรมพัฒนาฝีมือแรงงานมีการประสานงานกับ OVTA อย่างดียิ่งต่อไป

สปส. แฉสิทธิประโยชน์กรณีชราภาพ

สำนักงานประกันสังคม (สปส.) แฉผู้ประกันตนมีสิทธิรับบำเหน็จหรือบำนาญชราภาพ โดยเป็นไปตามเงื่อนไขการรับสิทธิกรณีชราภาพ พร้อมเตือนผู้มีสิทธิต้องยื่นขอรับประโยชน์ทดแทนภายใน 1 ปี

สำนักงานประกันสังคม (สปส.) ได้มีการจ่ายสิทธิประโยชน์กรณีชราภาพให้กับผู้ประกันตน โดยผู้ประกันตนจะได้รับเงินออมกรณีชราภาพคืนในรูปบำเหน็จหรือบำนาญ ขึ้นอยู่กับระยะเวลาการส่งเงินสมทบ กล่าวคือ หากผู้ประกันตนส่งเงินสมทบไม่ครบ 180 เดือน อายุครบ 55 ปี และไม่ได้ทำงานแล้ว จะได้รับเป็น เงินบำเหน็จชราภาพ ส่วนผู้ประกันตนที่ส่งเงินสมทบครบ 180 เดือน มีอายุครบ 55 ปี และไม่ได้ทำงานแล้ว จะได้รับเป็น เงินบำนาญชราภาพ (ในปี 2557) สำหรับผู้ที่อายุ 55 ปี และยังทำงานอยู่จะต้องส่งเงินสมทบต่อไป แต่สิทธิการรับบำนาญจะเพิ่มขึ้น 1.5 % ต่อการนำส่งเงินสมทบครบทุก 12 เดือน กรณีที่นายจ้าง หรือ

สถานประกอบการยังคงจ้างงาน ลูกจ้าง (ผู้ประกันตน) ที่อายุ 55 ปี จะต้องนำส่งเงินสมทบตามเดิมจนกว่าลูกจ้าง (ผู้ประกันตน) จะเกษียณ หรือ หมดอายุงาน

การขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพ ไม่มีขั้นตอนที่ยุ่งยากเพียงผู้ประกันตนกรอกแบบคำขอรับประโยชน์ทดแทน (สปส.2-01) พร้อมแนบสำเนาบัตรประชาชน ส่วนผู้ประกันตนที่ถึงแก่ความตาย ทายาทหรือผู้มีสิทธิสามารถรับประโยชน์ทดแทน โดยนำสำเนาทะเบียนบ้าน ใบมรณบัตร และสำเนาเอกสารหลักฐานของ ผู้มีสิทธิรับประโยชน์ทดแทน ยื่นที่ สปส. เขตพื้นที่/จังหวัดทุกแห่ง ทั้งนี้ ผู้มีสิทธิต้องรีบยื่นเรื่องขอรับประโยชน์ทดแทนภายใน 1 ปี นับจากวันที่มีสิทธิ นอกจากนี้ หากผู้ประกันตน มีข้อสงสัยสามารถสอบถามได้ที่สายด่วนประกันสังคม 1506 ติดต่อเจ้าหน้าที่โดยตรงให้บริการทุกวันไม่เว้นวันหยุด ตั้งแต่เวลา 07.00–19.00 น. หรือดูรายละเอียดได้ที่ www.sso.go.th

ที่มา : www.sso.go.th (2 ตุลาคม 2552)

ขอเชิญร่วมเป็นเครือข่ายงานวิจัยด้านแรงงาน

กระทรวงแรงงาน โดยสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์
กลุ่มงานวิจัย ได้พัฒนาระบบฐานข้อมูลงานวิจัยด้านแรงงาน
เพื่อรวบรวมผลงานวิจัยด้านแรงงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวง
แรงงาน สถาบันการศึกษาต่างๆ รวมถึงองค์กรเอกชน และเผยแพร่
ในระบบฐานข้อมูลผ่านทาง [Website](http://www.mol.go.th) ของกระทรวงแรงงาน เพื่อให้ข้าราชการ
นักวิชาการ นักศึกษา และประชาชนทั่วไปได้มีโอกาสค้นคว้าหาความรู้
เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจและวางแผนบริหารด้านแรงงาน รวมถึง
เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาต่อเนื่อง โดยขณะนี้ได้รวบรวมผลงานวิจัย
และบทความในวิทยานิพนธ์ด้านแรงงานไว้จำนวนหนึ่ง ซึ่งสามารถ
เข้าเยี่ยมชมได้ที่ www.mol.go.th เลือกรวบรวมข้อมูลการวิจัยด้านแรงงาน
หรือ <http://research.mol.go.th>

ในโอกาสนี้ กระทรวงแรงงาน จึงขอเชิญร่วมเป็นเครือข่าย
งานวิจัยด้านแรงงาน ด้วยการเข้าเยี่ยมชม Website ฐานข้อมูลการวิจัย
ด้านแรงงานของกระทรวงแรงงานที่ www.mol.go.th เลือกรวบรวม
การวิจัยด้านแรงงาน หรือ <http://research.mol.go.th> เพื่อดำเนินผลงาน
วิจัยที่สนใจหรือต้องการศึกษา ร่วมเผยแพร่ผลงานวิจัย/วิทยานิพนธ์
ด้านแรงงานที่จัดทำขึ้น ร่วมแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะ
ผลงานวิจัยด้านแรงงานที่พบเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อการแรงงาน
หรือการศึกษาวิจัยด้านแรงงาน

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมหรือขอคำแนะนำได้ที่ กลุ่มงานวิจัย
สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
หมายเลขโทรศัพท์ 0-2232-1418-20

สารบัญตารางภาคผนวก

	หน้า
ตาราง 1 จำนวนผู้มีงานทำจำแนกตามสถานภาพแรงงาน ปี 2547 – ปัจจุบัน	96
ตาราง 2 ผู้มีงานทำจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ปี 2547 - ปัจจุบัน	97
ตาราง 3 ผู้มีงานทำจำแนกตามอาชีพ ปี 2547 – ปัจจุบัน	98
ตาราง 4 ผู้มีงานทำจำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2547 – ปัจจุบัน	99
ตาราง 5 จำนวนผู้มีงานทำที่อยู่ในแรงงานนอกระบบ จำแนกตามอุตสาหกรรมและเพศ ทัวราชอาณาจักร ปี 2549 – 2551	100
ตาราง 6 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงานและการบรรจุงานจำแนกตามภูมิภาคและเพศ ไตรมาส 2 - 3 ปี 2552	101
ตาราง 7 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุงานจำแนกตามการศึกษา ไตรมาส 2 - 3 ปี 2552	102
ตาราง 8 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุงานจำแนกตามอาชีพ ไตรมาส 2 - 3 ปี 2552	103
ตาราง 9 จำนวนตำแหน่งงานว่าง และการบรรจุงานจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ไตรมาส 2 - 3 ปี 2552	104
ตาราง 10 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุงานจำแนกตามอายุ ไตรมาส 2 - 3 ปี 2552	105
ตาราง 11 จำนวนแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองถูกกฎหมายคงเหลือจำแนกตามประเภท และภูมิภาค ณ เดือนกันยายน 2552	106
ตาราง 12 จำนวนตำแหน่งแรงงานต่างด้าวประเภทชั่วคราว (มาตรา 9) และส่งเสริมการลงทุน (มาตรา 12) จำแนกตามสัญชาติ ณ เดือนกันยายน 2552	107
ตาราง 13 จำนวนแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายที่ได้รับใบอนุญาตทำงานคงเหลือจำแนกตามประเภท และภูมิภาค ณ เดือนกันยายน 2552	108
ตาราง 14 จำนวนแรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตเดินทางไปทำงานต่างประเทศ จำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 2 - 3 ปี 2552	109
ตาราง 15 การฝึกเตรียมเข้าทำงาน / ยกระดับ/ฝึกเสริมทักษะฝีมือแรงงานจำแนกตามภูมิภาคและกลุ่มอาชีพ ไตรมาส 2 - 3 ปี 2552	110
ตาราง 16 การตรวจแรงงานจำแนกตามขนาดสถานประกอบการ ไตรมาส 3 ปี 2552 (กรกฎาคม - กันยายน 2552)	111
ตาราง 17 การตรวจความปลอดภัยในการทำงานจำแนกตามขนาดสถานประกอบการ ไตรมาส 3 ปี 2552 (กรกฎาคม - กันยายน 2552)	112
ตาราง 18 การตรวจความปลอดภัยในการทำงานจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ไตรมาส 3 ปี 2552 (กรกฎาคม - กันยายน 2552)	113
ตาราง 19 ข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาท/ข้อขัดแย้ง ไตรมาส 2 - 3 ปี 2552	114
ตาราง 20 จำนวนสถานประกอบการและลูกจ้างจำแนกตามภูมิภาคและขนาดสถานประกอบการ ณ เดือนกรกฎาคม 2552	115
ตาราง 21 ตัวชี้วัดภาวะแรงงาน	116

ตาราง 1 จำนวนผู้ปฏิบัติงานทำจำแนกตามสถานภาพแรงงาน ปี 2547 – ปัจจุบัน

หน่วย: พันคน

สถานภาพแรงงาน	2547	2548	2549	2550	Q1 /2551	Q2 /2551	Q3 /2551	Q4 /2551	Q1 /2552	Q2 /2552	Q3*
ประชากร	65,082.5	65,110.4	65,280.2	65,740.0	66,022.0	66,137.8	66,511.6	66,610.6	66,715.4	66,826.2	**
ผู้อยู่ในวัยแรงงาน (อายุ 15 ปีขึ้นไป)	49,332.7	49,816.8	50,470.9	51,044.5	51,412.0	51,562.9	52,237.5	52,399.3	52,565.2	52,735.4	52,903.5
1. ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน (อายุ 15 ปีขึ้นไป)	35,717.8	36,132.0	36,429.0	36,942.0	36,668.3	37,617.2	38,344.7	38,151.3	37,530.0	38,562.9	38,769.5
1.1 ผู้มีงานทำ	34,728.8	35,257.2	35,685.5	36,249.5	35,820.1	36,859.8	37,836.6	37,550.0	36,502.8	37,699.3	38,298.5
1.2 ผู้ว่างงาน	739.2	663.0	551.7	508.5	605.5	524.7	450.9	506.9	779.4	673.0	446.3
1.3 กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล	249.8	211.8	191.7	184.1	262.8	232.7	57.2	94.5	247.8	190.6	24.7
2. ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน (อายุ 15 ปีขึ้นไป)	13,614.9	13,684.8	14,041.9	14,102.5	14,723.7	13,945.6	13,892.8	14,247.9	15,035.3	14,172.5	14,134.0
2.1 ทำงานที่บ้าน	4,207.5	4,293.0	4,519.5	4,508.2	4,990.5	4,695.3	4,311.9	4,634.8	4,927.0	4,598.4	4,393.3
2.2 เรียนหนังสือ	4,402.3	4,331.1	4,337.0	4,340.4	4,401.7	3,993.7	4,320.2	4,203.4	4,407.4	3,966.1	4,380.5
2.3 ยังเด็ก ขรา / ไม่สามารถทำงานได้	4,032.6	4,054.0	4,254.8	4,335.7	4,343.6	4,227.8	4,356.0	4,362.8	4,554.6	4,519.6	4,445.4
2.4 อื่นๆ	972.4	1,006.7	930.6	858.1	988.0	1,028.8	904.7	1,046.9	1,146.3	1,088.5	914.8
ประชากรอายุต่ำกว่า 15 ปี	15,749.8	15,293.6	14,809.3	14,695.5	14,610.0	14,574.9	14,274.2	14,211.3	14,150.2	14,090.8	**

ที่มา: ปี 2547 – Q (ไตรมาส) 2/2552 : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

* ข้อมูล Q (ไตรมาส) 3/2552 เป็นข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ ณ เดือนสิงหาคม 2552

** เดือนสิงหาคม 2552 สำนักงานสถิติแห่งชาติไม่มีรายละเอียดตัวเลขประชากรและผู้มีอายุต่ำกว่า 15 ปี

ตาราง 2 ผู้มีงานทำจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ปี 2547 - ปัจจุบัน

หน่วยนับ : พันคน

ประเภทอุตสาหกรรม	2547	2548	2549	2550	Q1 /2551	Q2 /2551	Q3 /2551	Q4 /2551	Q1 /2552	Q2 /2552	Q3*
ภาคเกษตรกรรม	13,633.9	13,617.0	14,170.5	14,306.0	12,795.9	14,127.3	16,067.0	15,806.0	12,904.5	13,716.3	15,452.9
1. เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	13,201.4	13,164.6	13,715.8	13,862.4	12,389.1	13,740.1	15,641.4	15,362.4	12,399.7	14,054.2	15,052.4
2. การประมง	432.4	452.3	454.7	443.6	406.8	387.2	425.6	443.9	504.8	427.8	400.5
นอกภาคเกษตรกรรม	21,094.9	21,640.2	21,515.0	21,943.4	23,024.2	22,732.5	21,769.6	21,743.5	23,598.3	23,790.5	22,845.6
3. การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	50.4	56.6	57.6	63.1	63.7	71.2	55.0	41.8	52.6	49.9	44.9
4. การผลิต	5,476.1	5,587.9	5,504.1	5,619.2	5,800.7	5,568.3	5,231.4	5,212.6	5,585.0	5,388.6	5,567.5
5. การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	100.4	106.9	106.5	101.8	92.8	122.0	103.1	107.7	102.2	98.6	114.8
6. การก่อสร้าง	2,080.4	2,129.4	2,150.7	2,148.7	2,454.5	2,392.3	2,012.1	1,997.3	2,537.2	2,527.0	1,928.4
7. การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลฯ	5,540.3	5,553.3	5,513.6	5,574.4	5,855.2	5,761.1	5,634.9	5,765.9	6,175.5	6,063.7	5,908.9
8. โรงแรม และภัตตาคาร	2,255.9	2,348.5	2,274.7	2,343.0	2,403.5	2,393.9	2,353.2	2,386.3	2,587.7	2,567.8	2,653.6
9. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	1,100.4	1,108.1	1,072.3	1,058.1	1,152.7	1,135.7	1,090.5	1,089.4	1,203.6	1,117.9	1,143.3
10. การเป็นสื่อกลางทางการเงิน	296.6	316.9	340.1	341.9	347.8	377.9	396.2	370.7	349.6	393.8	347.3
11. กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และกิจกรรมทางธุรกิจ	623.8	647.3	672.4	717.3	734.7	749.1	717.0	725.2	748.2	694.8	775.2
12. การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศรวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	994.0	1,109.8	1,156.0	1,251.0	1,272.1	1,345.2	1,303.3	1,276.6	1,354.5	1,357.6	1,406.6
13. การศึกษา	1,031.4	1,044.3	1,043.6	1,045.9	1,066.7	999.3	1,097.5	1,082.7	1,092.1	1,111.6	1,091.2
14. งานด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	546.8	601.7	588.8	633.4	641.9	704.9	720.4	658.4	661.7	709.5	757.6
15. กิจกรรมด้านบริการชุมชน สังคม และการบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	725.0	736.9	744.0	750.3	839.7	846.0	818.9	797.9	867.5	859.9	833.9
16. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	243.0	243.4	223.3	233.2	247.2	228.0	196.1	199.6	248.4	247.6	241.1
17. องค์การระหว่างประเทศและองค์การต่างประเทศอื่น ๆ และสมาชิก	1.9	1.5	1.7	2.0	1.3	0.4	1.4	1.9	3.3	1.0	-
18. ไม่ทราบ	28.5	47.9	65.5	60.3	49.7	37.3	38.5	29.5	29.3	28.2	31.5
รวม	34,728.8	35,257.2	35,685.5	36,249.5	35,820.1	36,859.8	37,836.6	37,550.0	36,502.8	37,699.3	38,298.5

ที่มา : ปี 2547 – Q (ไตรมาส) 2/2551 : สำนักงานสถิติแห่งชาติ * ข้อมูล Q (ไตรมาส) 3/2552 เป็นข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ ณ เดือนสิงหาคม 2552

ตาราง 3 ผู้มีงานทำจำแนกตามอาชีพ ปี 2547 - ปัจจุบัน

หน่วยนับ : พันคน

ประเภทอาชีพ	2547	2548	2549	2550	Q1 /2551	Q2 /2551	Q3 /2551	Q4 /2551	Q1 /2552	Q2 /2552	Q3* /2552
1. ผู้บัญญัติกฎหมาย ข้าราชการระดับอาวุโส และผู้จัดการ	2,448.1	2,514.1	2,489.2	2,508.4	2,418.8	981.3	998.6	1,093.9	1,060.7	1,047.6	1,046.6
2. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ	1,330.5	1,410.5	1,450.7	1,417.3	1,436.8	1,475.9	1,531.5	1,539.1	1,459.4	1,487.1	1,572.8
3. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านเทคนิคสาขาต่าง ๆ และอาชีพที่เกี่ยวข้อง	1,344.7	1,443.3	1,495.5	1,550.1	1,497.5	1,588.7	1,543.3	1,499.8	1,555.3	1,519.5	1,539.5
4. เสมียน	1,212.3	1,285.6	1,288.6	1,339.8	1,349.6	1,402.5	1,427.7	1,343.7	1,422.0	1,426.2	1,626.4
5. พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาด	4,914.3	5,033.8	5,023.3	5,200.1	5,486.7	6,200.2	6,199.6	6,358.2	6,790.9	6,654.2	6,699.1
6. ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในการเกษตรและการประมง	11,856.0	11,844.3	12,496.4	12,699.5	10,905.2	12,842.7	14,865.7	14,103.8	11,280.1	13,122.5	14,366.1
7. ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือและธุรกิจการค้าที่เกี่ยวข้อง	4,156.3	4,182.6	4,033.3	4,047.9	4,573.3	4,656.2	4,211.8	4,130.4	4,803.1	4,800.2	4,204.1
8. ผู้ปฏิบัติการโรงงานและเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ	2,940.6	2,972.4	2,969.2	3,053.6	3,114.0	3,119.5	2,874.5	2,990.3	3,103.8	2,951.7	3,050.4
9. อาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ในด้านการขายและการให้บริการ	4,500.2	4,526.3	4,386.2	4,376.2	4,992.4	4,560.7	4,150.4	4,477.3	4,997.3	4,666.6	4,177.7
10. คนงานซึ่งมิได้จำแนกไว้ในหมวดอื่น	25.9	44.2	53.2	56.5	45.8	32.0	33.4	23.6	30.2	23.8	16.0
รวม	34,728.8	35,257.2	35,685.5	36,249.5	35,820.1	36,859.8	37,836.6	37,550.0	36,502.8	37,699.3	38,298.5

ที่มา : ปี 2547 – Q (ไตรมาส) 2/2552 : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

* ข้อมูล Q (ไตรมาส) 3/2552 เป็นข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ ณ เดือนสิงหาคม 2552

ตาราง 4 ผู้มีงานทำจำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2547 - ปัจจุบัน

หน่วยนับ : พันคน

ระดับการศึกษา	2547	2548	2549	2550	Q1 /2551	Q2 /2551	Q3 /2551	Q4 /2551	Q1 /2552	Q2 /2552	Q3* /2552
1. ไม่มีการศึกษา	1,226.7	1,260.6	1,258.6	1,227.5	1,123.8	1,087.6	1,105.7	1,142.8	1,070.3	1,129.9	1,064.9
2. ต่ำกว่าประถมศึกษา	12,311.5	12,152.3	12,161.6	11,597.6	11,117.7	11,253.9	11,783.1	11,645.7	11,022.1	11,304.9	11,515.6
3. ประถมศึกษา	7,786.6	7,781.8	7,783.0	8,254.1	8,074.3	8,392.4	8,688.8	8,603.6	8,330.2	8,419.7	8,497.5
4. มัธยมศึกษาตอนต้น	4,906.9	4,985.0	5,061.1	5,320.9	5,431.1	5,671.8	5,708.4	5,669.1	5,511.2	5,956.9	5,963.4
5. มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,907.6	4,103.9	4,262.0	4,522.5	4,576.1	4,879.7	4,790.7	4,775.2	4,848.6	5,014.0	5,144.8
- สายสามัญ	2,754.9	2,898.4	3,094.9	3,326.2	3,413.8	3,628.0	3,565.1	3,572.3	3,597.8	3,742.7	3,804.5
- สายอาชีวศึกษา	1,137.6	1,189.0	1,153.0	1,182.2	1,149.4	1,240.5	1,209.5	1,187.9	1,237.2	1,261.8	1,333.2
- สายวิชาการศึกษา	15.1	16.5	14.1	14.0	12.9	11.2	16.1	15.0	13.6	15.6	7.1
6. อุดมศึกษา	4,442.8	4,795.4	4,975.4	5,157.2	5,360.1	5,420.1	5,602.9	5,563.4	5,598.8	5,768.7	5,994.4
- สายวิชาการ	2,283.9	2,543.4	2,670.3	2,808.8	2,910.3	3,005.2	3,103.7	3,111.3	3,140.0	3,193.9	3,362.1
- สายวิชาชีพ	1,367.0	1,427.2	1,459.7	1,539.2	1,689.2	1,674.2	1,741.4	1,691.4	1,709.9	1,809.7	1,831.7
- สายวิชาการศึกษา	791.9	825.1	845.3	755.2	760.6	740.7	757.8	760.7	748.9	755.5	800.7
7. การศึกษาอื่น ๆ	20.8	24.7	24.8	30.6	24.0	32.4	30.7	23.6	26.7	22.9	41.0
8. ไม่ทราบ	125.9	153.1	159.1	139.1	113.0	121.9	126.0	126.8	94.9	85.9	76.9
รวม	34,728.8	35,257.2	35,685.5	36,249.5	35,820.1	36,859.8	37,836.6	37,550.0	36,502.8	37,699.3	38,298.5

ที่มา : ปี 2547 – Q (ไตรมาส) 2/2552 : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

* ข้อมูล Q (ไตรมาส) 3/2552 เป็นข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ ณ เดือนสิงหาคม 2552

ตาราง 5 จำนวนผู้ปฏิบัติงานทำที่อยู่ในแรงงานนอกระบบจำแนกตามอุตสาหกรรม และเพศ ทัวราชอาณาจักร ปี 2549 - 2551

หน่วยนับ : พันคน

ประเภทอุตสาหกรรม	2549			2550			2551		
	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
ยอดรวม	21,818.2	11,942.8	9,875.4	23,280.7	12,431.5	10,849.2	24,105.7	13,005.8	11,099.9
ภาคเกษตร	12,545.2	7,206.7	5,338.6	14,385.7	7,953.8	6,431.9	14,968.1	8,359.6	6,608.5
เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	12,181.0	6,933.5	5,247.6	14,062.3	7,712.6	6,349.7	14,609.6	8,094.7	6,514.9
การประมง	364.2	273.2	91.0	323.4	214.2	82.2	358.5	264.9	93.6
นอกภาคเกษตร	9,273.0	4,736.1	4,536.9	8,895.1	4,477.7	4,417.4	9,137.6	4,646.2	4,491.4
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	3.9	2.9	0.9	7.4	4.3	3.1	6.4	5.3	1.0
การผลิต	1,401.2	588.8	812.5	1,238.5	531.2	707.3	1,181.9	486.8	695.1
การไฟฟ้า แก๊สและการประปา	0	0	0	0.7	0.7	-	4.3	3.4	1.0
การก่อสร้าง	1,143.9	966.1	177.8	926.7	792.8	133.9	967.4	844.4	123.0
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล ฯ	3,720.7	1,799.1	1,921.5	3,662.5	1,746.3	1,916.2	3,733.3	1,794.3	1,939.0
โรงแรมและภัตตาคาร	1,703.8	565.4	1,138.5	1,692.0	546.4	1,145.6	1,747.9	607.2	1,140.7
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	539.6	508.6	31.0	529.1	495.4	33.7	564.1	518.7	45.4
ตัวกลางทางการเงิน	17.0	8.6	8.4	11.8	4.3	7.5	12.6	4.7	7.8
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	183.6	118.1	65.5	186.9	121.2	65.7	194.2	117.9	76.3
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	11.2	5.3	5.8	50.4	31.4	19.0	51.0	35.4	15.6
การศึกษา	25.6	5.8	19.9	53.7	17.7	36.0	62.4	20.1	42.3
การบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	58.4	10.3	48.1	86.9	20.0	66.9	91.8	17.0	74.8
การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	442.2	150.4	291.8	427.1	161.4	265.7	495.3	188.2	307.1
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	17.2	4.5	13.2	18.4	2.6	15.8	23.7	1.5	22.2
องค์กรระหว่างประเทศและองค์กรต่างประเทศอื่น ๆ และสมาชิก	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่ทราบ	4.1	2.1	2.0	3.0	2.0	1.0	1.2	1.2	1.2

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตาราง 6 จำนวนตำแหน่งงานว่าง / ผู้สมัครงานและการบรรจุงานจำแนกตามภูมิภาคและเพศ ไตรมาส 2 - 3 ปี 2552

ภูมิภาค	ไตรมาส 2/2552 (เมษายน - มิถุนายน 2552)										ไตรมาส 3/2552 (กรกฎาคม - กันยายน 2552)									
	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)				ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)			บรรจุงาน (คน)			ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)				ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)			บรรจุงาน (คน)		
	รวม	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
กรุงเทพมหานคร	22,073	4,861	2,851	14,361	43,374	18,694	24,680	5,288	2,270	3,018	19,389	5,520	2,502	11,367	36,365	15,690	20,675	12,396	5,313	7,083
ภาคกลาง	38,058	9,159	4,740	24,159	81,609	35,219	46,390	24,389	9,671	14,718	39,900	8,369	3,780	27,751	59,179	27,511	31,668	54,589	23,818	30,771
ภาคเหนือ	16,177	2,290	1,605	12,282	32,192	14,599	17,593	13,699	5,332	8,367	16,805	2,587	1,426	12,792	22,007	10,635	11,372	18,875	8,058	10,817
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	13,216	1,851	1,729	9,636	43,598	20,107	23,491	13,090	5,144	7,946	14,995	2,038	1,771	11,186	30,806	15,626	15,180	20,757	8,907	11,850
ภาคใต้	13,504	2,096	1,212	10,196	20,796	8,189	12,607	11,676	3,957	7,719	10,455	2,229	1,418	6,808	12,008	5,344	6,664	9,740	3,508	6,232
ทั่วประเทศ	103,028	20,257	12,137	70,634	221,569	96,808	124,761	68,142	26,374	41,768	101,544	20,743	10,897	69,904	160,365	74,806	85,559	116,357	49,604	66,753

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ตาราง 7 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุงานจำแนกตามการศึกษา ไตรมาส 2 - 3 ปี 2552

วุฒิการศึกษา	ไตรมาส 2/2552 (เมษายน - มิถุนายน 2552)			ไตรมาส 3/2552 (กรกฎาคม - กันยายน 2552)		
	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)	บรรจุงาน (คน)	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)	บรรจุงาน (คน)
ประถมศึกษาและต่ำกว่า	14,001	48,021	10,086	16,105	42,516	18,444
มัธยมศึกษา	34,105	88,186	28,999	30,693	61,036	46,605
ปวช.	15,737	15,029	5,574	14,270	10,193	8,101
- พาณิชย	72	5,315	2,668	137	3,235	2,944
- ช่าง	331	3,765	1,233	323	2,964	2,390
- อื่นๆ	15,334	5,949	1,673	13,810	3,994	2,767
ปวส.	16,927	21,841	8,452	17,377	14,046	15,499
- พาณิชย	117	9,242	4,537	201	5,563	7,543
- ช่าง	452	6,589	2,323	569	4,291	5,100
- อื่นๆ	16,358	6,010	1,592	16,607	4,192	2,856
อนุปริญญา	7,768	937	244	7,236	545	435
ปริญญาตรี	14,062	46,333	14,691	15,473	30,937	27,100
ปริญญาโท	390	1,211	96	378	1,081	173
ปริญญาเอก	38	11	0	12	11	0
อื่น ๆ	0	0	0	0	0	0
รวม	103,028	221,569	68,142	101,544	160,365	116,357

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ตาราง 8 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุงานจำแนกตามอาชีพ 2 - 3 ปี 2552

ประเภทอาชีพ	ไตรมาส 2/2552 (เมษายน - มิถุนายน 2552)			ไตรมาส 3/2552 (กรกฎาคม - กันยายน 2552)		
	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)	บรรจุงาน (คน)	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)	บรรจุงาน (คน)
1. ผู้จัดการ/ผู้บริหาร	4,440	5,390	1,614	2,285	3,762	1,781
2. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่างๆ	5,716	12,099	3,712	7,685	8,321	6,958
3. ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	11,414	19,300	5,944	11,793	13,506	11,018
4. เสมียน เจ้าหน้าที่	15,432	35,913	12,905	14,139	23,383	17,628
5. พนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาด	15,916	25,367	9,784	14,305	20,915	13,080
6. ผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตรและประมง (แปรรูปขั้นพื้นฐาน)	637	1,591	247	1,171	815	746
7. ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่างๆ	8,892	12,119	2,545	10,153	11,176	5,221
8. ผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน ผู้ควบคุมเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบกร	6,114	12,347	4,684	6,811	10,999	7,159
9. อาชีพงานพื้นฐาน	32,994	96,352	25,356	32,993	67,432	52,651
T ผู้ฝึกงาน	1,473	1,091	1,351	209	56	115
รวม	103,028	221,569	68,142	101,544	160,365	116,357

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ตาราง 9 จำนวนตำแหน่งงานว่าง และการบรรจุงานจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ไตรมาส 2 - 3 ปี 2552

ประเภทอุตสาหกรรม	ไตรมาส 2/2552 (เมษายน - มิถุนายน 2552)		ไตรมาส 3/2552 (กรกฎาคม - กันยายน 2552)	
	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	บรรจุงาน (คน)	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	บรรจุงาน (คน)
A เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	1,177	762	1,034	907
B การประมง	82	41	109	39
C การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	214	164	203	208
D การผลิต	37,909	27,831	45,613	59,530
E การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	197	106	305	177
F การก่อสร้าง	3,448	1,541	3,550	2,850
G การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	22,901	13,777	21,950	20,766
H โรงแรมและภัตตาคาร	4,400	2,892	5,819	4,149
I การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	2,897	1,472	3,074	3,298
J ตัวกลางทางการเงิน	2,598	1,240	2,138	1,694
K บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ	9,614	4,257	7,941	10,154
L การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	11,549	9,766	4,969	7,465
M การศึกษา	1,929	1,540	1,587	2,502
N การบริการด้านสุขภาพและงานด้านสังคมสงเคราะห์	1,252	904	1,252	1,133
O การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	2,421	1,609	1,653	1,291
P ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	438	238	346	194
Q องค์การระหว่างประเทศ และองค์การต่างประเทศอื่นๆ และสมาชิก	2	2	-	-
รวม	103,028	68,142	101,543	116,357

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ตาราง 10 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุงานจำแนกตามอายุ ไตรมาส 2 - 3 ปี 2552

ช่วงอายุ (ปี)	ไตรมาส 2/2552 (เมษายน - มิถุนายน 2552)						ไตรมาส 3/2552 (กรกฎาคม - กันยายน 2552)					
	ตำแหน่งงานว่าง		ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน		บรรจุงาน		ตำแหน่งงานว่าง		ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน		บรรจุงาน	
	อัตรา	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	อัตรา	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
15-17	3,896	3.78	4,511	2.03	3,794	5.56	1,174	1.15	1,346	0.84	704	0.61
18-24	36,181	35.12	66,020	29.80	27,706	40.66	38,862	38.27	40,026	24.96	38,448	33.04
25-29	29,991	29.11	48,824	22.04	16,897	24.80	29,139	28.70	36,202	22.58	35,347	30.38
30-39	21,295	20.67	63,575	28.69	13,772	20.21	20,389	20.08	51,453	32.08	30,959	26.61
40-49	8,985	8.72	30,171	13.62	4,258	6.25	9,114	8.98	24,421	15.23	8,618	7.41
50-59	1,946	1.89	7,912	3.57	1,390	2.04	2,223	2.19	6,437	4.01	1,954	1.67
60 ปีขึ้นไป	734	0.71	556	0.25	325	0.48	643	0.63	480	0.30	327	0.28
รวม	103,028	100.00	221,569	100.00	68,142	100.00	101,544	100.00	160,365	100.00	116,357	100.00

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ตาราง 11 จำนวนแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองถูกกฎหมายคงเหลือจำแนกตามประเภท และภูมิภาค ณ เดือนกันยายน 2552

ภูมิภาค	แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองถูกกฎหมาย (คน)										
	รวมทั้งหมด	ตลอดชีพ	ชั่วคราว (มาตรา 9)	ส่งเสริมการ ลงทุนและ กฎหมายอื่น (มาตรา 12)	แรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน ตาม MOU			แรงงานต่างด้าวพิสูจน์สัญชาติและได้รับใบอนุญาตทำงาน			
					รวม	ลาว	กัมพูชา	รวม	ลาว	กัมพูชา	พม่า
กรุงเทพมหานคร	95,919	7,306	39,693	13,159	7,864	2,985	4,879	27,897	17,514	10,358	25
ภาคกลาง	69,296	1,460	13,536	8,119	10,489	3,911	6,578	35,692	13,830	21,848	14
ภาคเหนือ	7,009	921	4,143	581	61	47	14	1,303	1,062	241	-
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	12,042	2,069	1,645	355	1,506	1,070	436	6,467	5,612	853	2
ภาคใต้	19,129	2,667	8,137	476	4,830	1,641	3,189	3,019	1,857	1,160	2
ทั่วประเทศ	203,395	14,423	67,154	22,690	24,750	9,654	15,096	74,378	39,875	34,460	43

ที่มา : กรมการจัดหางาน

หมายเหตุ : แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองถูกกฎหมาย หมายถึง

1.1 คนต่างด้าวที่ขออนุญาตทำงาน

(1) ขอบินอนุญาตทำงาน

(1.1) มี VISA ประเภทเข้ามาชั่วคราว (NON - Immigrant) รวมถึง VISA ตาม MOU (1.2) มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่ (รวมคนต่างด้าวตลอดชีพ)

(2) แจ้งการทำงานให้อธิบดีทราบ

1.2 คนต่างด้าวที่ขออนุญาตการทำงานตามมาตรา 12 (มาตรา 10 เดิม)

(1) มี VISA ประเภทเข้ามาชั่วคราว (NON - Immigrant) รวมถึง VISA ตาม MOU (2) มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่ (รวมคนต่างด้าวตลอดชีพ)

ตาราง 12 จำนวนตำแหน่งแรงงานต่างด้าวประเภทชั่วคราว (มาตรา 9) และส่งเสริมการลงทุน (มาตรา 12) จำแนกตามสัญชาติ ณ เดือนกันยายน 2552

ประเภทอาชีพ	สัญชาติ (ตำแหน่ง)													รวม
	ญี่ปุ่น	จีน	จีนไต้หวัน	อินเดีย	อเมริกัน	อังกฤษ	เกาหลีใต้	เยอรมัน	มาเลเซีย	ฝรั่งเศส	ฟิลิปปินส์	ออสเตรเลีย	อื่นๆ	
1. ผู้บริหาร / ผู้จัดการ	17,680	4,698	3,500	6,223	2,969	4,771	2,406	1,523	478	398	1,325	1,597	16,702	64,270
2. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่างๆ	2,509	2,503	415	837	3,154	2,976	460	339	55	20	4,685	831	4,088	22,872
3. ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	2,050	936	384	382	250	425	210	123	84	25	451	109	1,357	6,786
4. เสมียน / เจ้าหน้าที่	326	78	47	57	47	100	49	29	7	7	91	19	383	1,240
5. พนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาด	184	146	41	165	16	35	59	35	1	11	35	20	538	1,286
6. ผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตรและประมง (แปรรูปขั้นพื้นฐาน)	4	1	4	-	-	1	-	-	-	-	1	-	27	38
7. ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่างๆ	115	152	55	53	9	20	40	19	7	-	12	6	199	687
8. ผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน ผู้ควบคุมเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบการ	130	126	86	32	25	32	54	11	6	1	12	14	144	673
9. อาชีพงานพื้นฐาน	2	9	-	2	2	3	-	-	-	-	18	-	310	346
T ผู้ฝึกงาน	12	10	2	4	2	3	20	27	-	-	4	-	64	148
X ผู้ปฏิบัติงานซึ่งมีอาจสามารถจัดประเภทอาชีพได้	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	23,012	8,659	4,534	7,755	6,474	8,366	3,298	2,106	638	462	6,634	2,596	23,812	98,346

ที่มา : กรมการจัดหางาน สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว หมายเหตุ : คนงานต่างด้าว 1 คน ทำงานได้หลายตำแหน่ง

ตาราง 13 จำนวนแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายที่ได้รับใบอนุญาตทำงานคงเหลือจำแนกตามประเภท และภูมิภาค ณ เดือนกันยายน 2552

ภูมิภาค	แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายที่ได้รับใบอนุญาตทำงานคงเหลือ (คน) (มาตรา 13)										
	รวมทั้งหมด	ชนกลุ่มน้อย	แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (พม่า ลาว กัมพูชา)								
			รวม 3 สัญชาติ	แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติตามมติ ครม.				แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจใน 5 จังหวัดชายแดนใต้			
				รวม	พม่า	ลาว	กัมพูชา	รวม	พม่า	ลาว	กัมพูชา
กรุงเทพมหานคร	210,577	1,788	208,789	208,789	166,296	29,267	13,226	0	0	0	0
ภาคกลาง	461,260	2,433	458,827	458,827	379,316	31,021	48,490	0	0	0	0
ภาคเหนือ	157,940	11,716	146,224	146,224	141,065	3,949	1,210	0	0	0	0
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	20,459	59	20,400	20,400	5,684	11,187	3,529	0	0	0	0
ภาคใต้	264,656	336	264,320	261,637	248,402	8,822	4,413	2,683	2,528	59	96
ทั่วประเทศ	1,114,892	16,332	1,098,560	1,095,877	940,763	84,246	70,868	2,683	2,528	59	96

ที่มา : กรมการจัดหางาน สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว

หมายเหตุ : แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย หมายถึง แรงงานต่างด้าวที่ขออนุญาตการทำงานตามมาตรา 13

- (1) คนต่างด้าวที่ถูกเนรเทศฯ (ทำงานได้ 27 อาชีพ)
- (2) คนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักร โดยไม่ได้รับอนุญาตฯ แบ่งเป็น
 - ชนกลุ่มน้อยบนพื้นที่สูง ได้แก่ ไทยใหญ่ กระเหรี่ยง แม้ว เป็นต้น (ทำงานได้ 27 อาชีพ)
 - คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ได้รับการผ่อนผันฯ ตามมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ คนต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว กัมพูชา (ทำงานได้ 2 อาชีพ คือ กรรมกร และคนรับใช้ในบ้าน)
- (3) คนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทย (ทำงานได้ 27 อาชีพ)
- (4) คนต่างด้าวโดยผลของการถูกถอนสัญชาติฯ (ทำงานได้ 27 อาชีพ)

**ตาราง 14 จำนวนแรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตเดินทางไปทำงานต่างประเทศ
จำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 2 - 3 ปี 2552**

ภูมิภาค/ประเทศ	ไตรมาส 2/2552		ไตรมาส 3/2552	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เอเชีย				
มาเลเซีย	1,161	2.73	783	2.01
สิงคโปร์	4,415	10.38	2,788	7.16
บรูไน	1,148	2.70	919	2.36
ฮ่องกง	922	2.17	866	2.23
ญี่ปุ่น	1,310	3.08	1,472	3.78
ไต้หวัน	8,995	21.14	9,592	24.65
เกาหลีใต้	3,974	9.34	3,715	9.55
เวียดนาม	113	0.27	115	0.30
กัมพูชา	12	0.03	11	0.03
รวมประเทศอื่นๆในเอเชีย	1,916	4.50	1,721	4.42
ตะวันออกกลาง				
ซาอุดีอาระเบีย	255	0.60	164	0.42
กาตาร์	3,121	7.34	3,198	8.22
บาห์เรน	537	1.26	365	0.94
สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์	2,656	6.24	2,834	7.28
คูเวต	548	1.29	536	1.38
โอมาน	135	0.32	160	0.41
อิสราเอล	2,070	4.86	1,120	2.88
รวมประเทศอื่นๆใน M/E	264	0.62	108	0.28
แอฟริกา				
ลิเบีย	2,908	6.83	1,842	4.73
รวมประเทศอื่นๆในแอฟริกา	619	1.45	961	2.47
ภูมิภาคอื่นๆ				
สหรัฐอเมริกา	631	1.48	659	1.69
อังกฤษ	418	0.98	281	0.72
เยอรมนี	68	0.16	40	0.10
ออสเตรเลีย	53	0.12	51	0.13
อิตาลี	125	0.29	124	0.32
มาเลเซียเหนือ(ไชน่า)	3	0.01	2	0.01
รวมประเทศอื่นๆ	4,172	9.81	4,491	11.54
รวม	42,549	100.0	38,918	100.0

ที่มา : กรมการจัดหางาน สำนักงานบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศ

ตาราง 15 การฝึกเตรียมเข้าทำงาน / ยกกระด้นฝึกเสริมทักษะฝีมือแรงงานจำแนกตามภูมิภาคและกลุ่มอาชีพ ไตรมาส 2 - 3 ปี 2552

กลุ่มอาชีพ	ไตรมาส 2/2552 (เมษายน - มิถุนายน 2552) (คน)						ไตรมาส 3/2552 (กรกฎาคม - กันยายน 2552) (คน)					
	กรุงเทพฯ	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้	ทั่วราชอาณาจักร	กรุงเทพฯ	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้	ทั่วราชอาณาจักร
การฝึกเตรียมเข้าทำงาน												
1. ช่างก่อสร้าง	0	4	45	115	0	164	0	13	17	9	11	50
2. ช่างอุตสาหกรรม	0	62	86	285	0	433	0	32	23	9	8	72
3. ช่างเครื่องกล	0	256	293	644	38	1,231	0	61	52	67	17	197
4. ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์	0	220	355	433	52	1,060	0	21	61	38	3	123
5. ช่างอุตสาหกรรมศิลป์	0	60	96	216	53	425	0	4	0	23	0	27
6. เกษตรอุตสาหกรรม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7. ธุรกิจและบริการ	0	267	212	185	98	762	39	212	59	40	8	358
รวม	0	869	1,087	1,878	241	4,075	39	343	212	186	47	827
ฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน												
1. ช่างก่อสร้าง	0	529	496	518	311	1,854	57	561	389	268	396	1,671
2. ช่างอุตสาหกรรม	0	362	145	102	205	814	12	799	617	166	142	1,736
3. ช่างเครื่องกล	0	749	144	676	565	2,134	43	1,152	260	698	444	2,597
4. ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์	7	1,249	382	886	344	2,868	406	1,421	925	485	266	3,503
5. ช่างอุตสาหกรรมศิลป์	0	418	554	669	579	2,220	13	333	354	497	208	1,405
6. เกษตรอุตสาหกรรม	0	0	0	45	0	45	0	0	28	71	15	114
7. ธุรกิจและบริการ	556	5,202	2,371	2,323	3,174	13,626	904	4,760	2,667	2,333	2,756	13,420
รวม	563	8,509	4,092	5,219	5,178	23,561	1,435	9,026	5,240	4,518	4,227	24,446
ฝึกเสริมทักษะฝีมือแรงงาน												
1. ช่างก่อสร้าง	0	362	617	255	419	1,653	0	439	1,174	316	288	2,217
2. ช่างอุตสาหกรรม	0	20	20	256	19	315	0	48	51	105	10	214
3. ช่างเครื่องกล	0	106	191	202	242	741	0	123	86	231	72	512
4. ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์	0	95	228	306	387	1,016	0	318	205	182	92	797
5. ช่างอุตสาหกรรมศิลป์	34	833	1,077	651	706	3,301	0	1,021	772	404	75	2,272
6. เกษตรอุตสาหกรรม	0	57	95	296	0	448	0	0	116	21	64	201
7. ธุรกิจและบริการ	492	1,054	584	1,445	588	4,163	833	1,341	679	820	714	4,387
รวม	526	2,527	2,812	3,411	2,361	11,637	833	3,290	3,083	2,079	1,315	10,600

ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

ตาราง 16 การตรวจแรงงานจำแนกตามขนาดสถานประกอบการ ไตรมาส 3 ปี 2552 (กรกฎาคม - กันยายน 2552)

ขนาดสถานประกอบการ	สถานประกอบการที่ผ่านการตรวจ (แห่ง)	ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ (คน)				ผลการตรวจ (แห่ง)		การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ (แห่ง)				
		ชาย	หญิง	เด็ก	รวม	ปฏิบัติถูกต้อง	ปฏิบัติไม่ถูกต้อง	แนะนำ	ออกหนังสือเชิญพบ	ออกคำสั่งให้ดำเนินการ	เปรียบเทียบปรับ	ส่งเรื่องดำเนินคดี
1 - 4 คน	5,583	6,330	5,745	33	12,108	5,298	285	275	10	0	0	0
5 - 9 คน	2,929	10,867	8,746	52	19,665	2,715	214	208	5	1	0	0
10 - 19 คน	2,227	16,542	13,646	50	30,238	1,854	373	357	13	2	0	1
20 - 49 คน	2,070	37,341	27,507	176	65,024	1,757	313	300	9	2	0	2
50 - 99 คน	718	28,661	22,421	73	51,155	631	87	83	2	2	0	0
100 - 299 คน	524	44,022	41,907	11	85,940	491	33	30	2	1	0	0
300 - 499 คน	90	14,924	18,833	39	33,796	81	9	9	0	0	0	0
500 - 999 คน	60	16,554	25,272	122	41,948	53	7	7	0	0	0	0
1,000 คน ⁺	19	13,354	17,306	0	30,660	18	1	1	0	0	0	0
รวม	14,220	188,595	181,383	556	370,534	12,898	1,322	1,270	41	8	0	3

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (ข้อมูลประมวลผลทางระบบคอมพิวเตอร์ Online ณ วันที่ 27 ตุลาคม 2552)

ตาราง 17 การตรวจความปลอดภัยในการทำงานจำแนกตามขนาดสถานประกอบการ ไตรมาส 3 ปี 2552 (กรกฎาคม - กันยายน 2552)

ขนาดสถานประกอบการ	สถานประกอบการที่ผ่านการตรวจ (แห่ง)	ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ (คน)				ผลการตรวจ (แห่ง)		การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ (แห่ง)					
		ชาย	หญิง	เด็ก	รวม	ปฏิบัติถูกต้อง	ปฏิบัติไม่ถูกต้อง	แนะนำ	ออกคำสั่ง				ส่งเรื่องดำเนินคดี
									สั่งเอกสาร	พบ	ปรับปรุง	หยุดการใช้เครื่องจักร	
1 - 4 คน	1,475	1,931	1,427	6	3,358	1,413	62	60	-	2	-	-	-
5 - 9 คน	939	3,674	2,705	14	6,379	833	106	104	-	2	-	-	1
10 - 19 คน	808	6,502	4,655	18	11,157	663	145	141	-	3	1	-	2
20 - 49 คน	1,086	20,648	14,281	173	34,929	886	200	193	1	5	1	-	1
50 - 99 คน	475	19,714	14,442	103	34,156	402	73	71	-	1	1	-	-
100 - 299 คน	481	42,274	38,010	51	80,284	383	98	87	-	5	3	-	3
300 - 499 คน	96	18,855	18,585	85	37,440	76	20	16	-	3	-	-	1
500 - 999 คน	82	24,471	32,440	160	56,911	65	17	16	-	1	-	-	-
1,000 คน ⁺	37	30,741	46,471	498	77,212	33	4	3	-	1	-	-	-
รวม	5,479	168,810	173,016	1,108	341,826	4,754	725	691	1	23	6	-	8

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (ข้อมูลประมวลผลทางระบบคอมพิวเตอร์ Online ณ วันที่ 27 ตุลาคม 2552)

หมายเหตุ : 1. สถานประกอบกิจการแต่ละแห่งที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง อาจมีการดำเนินการของเจ้าหน้าที่มากกว่า 1 กรณี

2. จำนวนลูกจ้างที่ผ่านการตรวจชาย, หญิง ได้รวมจำนวนลูกจ้างเด็กไว้ด้วยแล้ว

ตาราง 18 การตรวจความปลอดภัยในการทำงานจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ไตรมาส 3 ปี 2552 (กรกฎาคม - กันยายน 2552)

ประเภทอุตสาหกรรม	สปก ที่ผ่านการตรวจ (แห่ง)	ลูกจ้าง ที่ผ่านการตรวจ (คน)	ผลการตรวจ (แห่ง)		การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ (แห่ง)					ส่งเรื่องดำเนินคดี
			ปฏิบัติถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	แนะนำ	ออกคำสั่ง				
						ส่งเอกสาร	พบ	ปรับปรุง	หยุดการใช้เครื่องจักร	
1. เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	92	2,006	86	6	6	-	-	-	-	-
2. การประมง	15	562	12	3	3	-	-	-	-	-
3. การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	59	2,863	47	12	8	1	3	-	-	1
4. การผลิต	1,474	192,049	1,176	298	282	-	9	4	-	3
5. การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	34	2,477	30	4	4	-	-	-	-	-
6. การก่อสร้าง	437	27,148	327	110	100	-	9	1	-	1
7. การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน	2,088	47,927	1,924	164	161	-	2	1	-	2
8. โรงแรม และภัตตาคาร	497	24,130	434	63	63	-	-	-	-	-
9. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	179	16,454	160	19	19	-	-	-	-	-
10. การเป็นสื่อกลางทางการเงิน	168	3,378	156	12	12	-	-	-	-	-
11. กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และกิจกรรมทางธุรกิจ	274	12,634	248	26	25	-	-	-	-	1
12. การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13. การศึกษา	10	121	10	-	-	-	-	-	-	-
14. งานด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	56	6,501	53	3	3	-	-	-	-	-
15. กิจกรรมด้านบริการชุมชน สังคม และการบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	92	3,513	87	5	5	-	-	-	-	-
16. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	4	63	4	-	-	-	-	-	-	-
17. องค์การระหว่างประเทศ และองค์การต่างประเทศอื่น ๆ และสมาชิก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18. ไม่ทราบ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	5,479	341,826	4,754	725	691	1	23	6	-	8

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (ข้อมูลประมวลผลการระบบคอมพิวเตอร์ Online ณ วันที่ 27 ตุลาคม 2552)

หมายเหตุ : สถานประกอบการ แต่ละแห่งที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง อาจมีการดำเนินการของเจ้าหน้าที่มากกว่า 1 กรณี

ตาราง 19 ข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาท/ข้อขัดแย้ง ไตรมาส 2 - 3 ปี 2552

ข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาท/ข้อขัดแย้ง	ไตรมาส 2/2552 (เมษายน - มิถุนายน 2552)			ไตรมาส 3/2552* (กรกฎาคม - กันยายน 2552)		
	แห่ง	ครั้ง	คน	แห่ง	ครั้ง	คน
การแจ้ง/ยุติข้อเรียกร้อง						
1. การแจ้งข้อเรียกร้อง	58	63	47,873	27	30	19,110
2. การยุติข้อเรียกร้อง	58	63	47,873	27	30	19,110
2.1 การยุติโดยไม่เกิดข้อพิพาทแรงงาน	46	48	40,486	22	23	17,080
- ตกลงกันเอง	46	48	40,486	22	23	17,080
- ถอนข้อเรียกร้อง	-	-	-	-	-	-
- อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-
2.2 การเกิดข้อพิพาทแรงงาน	12	15	7,387	5	7	2,030
3. ข้อเรียกร้องยังไม่ยุติ	-	-	-	-	-	-
การเกิดข้อพิพาท/ยุติข้อพิพาทแรงงาน						
1. การเกิดข้อพิพาทแรงงาน	10	15	3,422	13	15	7,947
2. การยุติข้อพิพาทแรงงาน	10	15	3,422	13	15	7,947
- ยุติภายใน 5 วัน	3	3	630	3	3	3,911
- ยุติเกิน 5 วัน	7	11	2,792	10	12	4,036
- ชี้ขาดโดยบังคับ	1	1	279	-	-	-
- ชี้ขาดโดยสมัครใจ	-	-	-	-	-	-
- อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-
3. ข้อพิพาทแรงงานยังไม่ยุติ	-	-	-	-	-	-
การเกิดข้อขัดแย้ง/ยุติข้อขัดแย้ง						
1. การเกิดข้อขัดแย้ง	37	44	32,452	35	46	39,481
2. การยุติข้อขัดแย้ง	36	43	30,126	31	40	37,029
- ตกลงกันได้	33	39	29,259	27	35	33,721
- ถอนเรื่อง	-	-	-	-	-	-
- ฟ้องศาลแรงงาน	2	2	769	2	2	1,600
- อื่น ๆ	1	2	98	2	3	1,708
3. การผลงงาน	-	-	-	-	-	-
4. ข้อขัดแย้งยังไม่ยุติ	1	1	2,326	4	6	2,452

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ข้อมูลได้จากการประมวลผลทางระบบ Web Application ณ 27 ตุลาคม 2552 * ไตรมาส 3/2552 ข้อมูลเบื้องต้น ณ 27 ตุลาคม 2552

หมายเหตุ : สถานประกอบการบางแห่งมีการยุติข้อเรียกร้องข้อพิพาท/ข้อขัดแย้ง ได้มากกว่า 1 กรณี

ตาราง 20 จำนวนสถานประกอบการและลูกจ้างจำแนกตามภูมิภาคและขนาดสถานประกอบการ ณ เดือนกรกฎาคม 2552

ภูมิภาค ขนาดสปก.	กรุงเทพมหานคร		ภาคกลาง และปริมณฑล		ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคใต้		ทั่วราชอาณาจักร	
	สปก. (แห่ง)	ผปต. (คน)	สปก. (แห่ง)	ผปต. (คน)	สปก. (แห่ง)	ผปต. (คน)	สปก. (แห่ง)	ผปต. (คน)	สปก. (แห่ง)	ผปต. (คน)	สปก. (แห่ง)	ผปต. (คน)
< 10 คน	98,355	350,540	77,125	278,590	33,082	111,729	33,184	106,652	30,606	103,423	272,352	950,934
10 - 19 คน	19,999	269,179	17,269	233,616	5,786	77,945	5,519	75,250	5,064	68,109	53,637	724,099
20 - 49 คน	12,984	394,013	12,982	398,849	3,380	100,584	3,595	106,958	2,986	90,562	35,927	1,090,966
50 - 99 คน	4,215	291,956	5,148	363,163	941	64,670	1,103	75,721	1,073	74,765	12,480	870,275
100 - 199 คน	2,268	315,096	3,293	464,154	458	62,789	539	74,745	574	78,203	7,132	994,987
200 - 499 คน	1,405	426,346	2,249	688,546	222	65,226	282	86,912	294	88,825	4,452	1,355,855
500 - 999 คน	445	303,748	733	505,246	84	57,639	92	61,333	73	49,594	1,427	977,560
≥1,000 คน	268	685,270	368	757,687	26	54,186	48	97,477	23	48,193	733	1,642,813
รวม	139,939	3,036,148	119,167	3,689,851	43,979	594,768	44,362	685,048	40,693	601,674	388,140	8,607,489

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

หมายเหตุ : 1. สปก. = สถานประกอบการ ผปต. = ผู้ประกันตน

2. เป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 33 ที่อยู่ในสถานประกอบการ

3. นับจำนวนผู้ประกันตนทำงานในสถานประกอบการมากกว่า 1 แห่ง/1 พื้นที่

ตาราง 21 ตัวชี้วัดภาวะแรงงาน

ตัวชี้วัด	ไตรมาส 4/2549	ไตรมาส 1/2550	ไตรมาส 2/2550	ไตรมาส 3/2550	ไตรมาส 4/2550	ไตรมาส 1/2551	ไตรมาส 2/2551	ไตรมาส 3/2551	ไตรมาส 4/2551	ไตรมาส 1/2552	ไตรมาส 2/2552	ไตรมาส 3/2552
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน	72.67	71.07	71.91	73.58	72.92	71.36	72.95	73.4	72.81	71.40	73.13	73.28*
อัตราการจ้างงานในภาคเกษตรต่อกำลังแรงงานผู้มีงานทำ	42.09	36.16	38.13	41.73	41.64	35.72	38.33	42.46	42.09	35.35	38.41	40.35*
อัตราการจ้างงานนอกภาคเกษตรต่อกำลังแรงงานผู้มีงานทำ	57.91	63.84	61.87	58.27	58.36	64.28	61.67	57.54	57.91	64.65	61.59	59.65*
อัตราการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมการผลิต	14.69	16.38	15.92	15.07	14.69	16.19	15.11	13.83	13.88	15.30	14.29	14.54*
อัตราการบรรจุนานต่อตำแหน่งงานว่าง	28.58	29.34	49.81	57.88	40.88	39.39	56.52	67.05	55.69	46.93	66.14	114.59
อัตราการบรรจุนานต่อผู้สมัครงาน	43.83	32.78	37.66	46.75	39.97	35.84	47.45	54.26	40.04	17.51	30.75	72.56
อัตราการว่างงาน - ทัวราชอาณาจักร	1.31	1.63	1.61	1.18	1.11	1.65	1.39	1.18	1.33	2.08	1.75	1.15*
อัตราการว่างงาน - กรุงเทพมหานคร	1.11	1.19	1.48	1.28	0.94	1.51	1.5	1.3	1.36	1.41	1.80	1.08*
อัตราการว่างงาน - ภาคกลาง	1.23	1.24	1.54	1.38	1.34	1.26	1.3	1.35	1.51	1.86	1.59	1.23*
อัตราการว่างงาน - ภาคเหนือ	1.32	1.57	1.81	1.28	1.00	1.61	1.29	1.05	1.00	1.76	1.42	0.84*
อัตราการว่างงาน - ภาคตะวันออก / เหนือ	1.35	2.22	1.62	0.97	0.97	2.19	1.44	1.05	1.13	2.42	2.0	1.08*
อัตราการว่างงาน - ภาคใต้	1.56	1.44	1.54	1.06	1.28	1.34	1.54	1.26	1.94	2.60	1.81	1.68*
อัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานของสถานประกอบการ	20.35	17.69	15.78	12.40	15.95	12.52	11.85	10.51	12.75	11.35	11.59	9.30
อัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดความปลอดภัยของสถานประกอบการ	17.21	17.59	15.42	16.06	24.45	18.01	13.75	10.48	15.44	16.02	16.84	13.23
อัตราการเกิดข้อพิพาทแรงงานต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง	8.58	4.13	5.87	4.55	7.43	5.18	3.14	2.46	2.54	8.87	2.53	3.33**
อัตราการเกิดข้อขัดแย้งต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง	8.58	13.16	10.73	8.09	9.16	9.13	5.32	5.91	9.89	13.94	9.37	8.96**
อัตราของสถานประกอบการที่เข้าสู่ระบบประกันสังคม	97.66	97.70	96.92	96.11	94.52	94.67	92.35	93.89	96.94	97.69	98.22	99.39***

หมายเหตุ : * ใช้ข้อมูลเดือนสิงหาคม 2552 ในการคำนวณไตรมาส 3/2552

** ข้อมูลเบื้องต้นหรือประมาณการ

*** ใช้ข้อมูลเดือนกรกฎาคม 2552 ในการคำนวณไตรมาส 3/2552

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายสมชาย	ชุมรัตน์	ปลัดกระทรวงแรงงาน
นายสุนันท์	โพธิ์ทอง	ที่ปรึกษาวิชาการแรงงาน
นางเนตรนารี	หนูแก้วดี	รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

ผู้จัดทำ

นางสาววีรจิตต์	สุวรรณะบุญย์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานวิจัย
นางสุจิตรา	ไกรฤทธิ	นักวิชาการแรงงานชำนาญการพิเศษ
นางมาเรียม	สุมาตรกุล	นักวิชาการแรงงานชำนาญการพิเศษ
นางสาวมาลี	จันทร์วัฒมรังกุล	นักวิชาการแรงงานชำนาญการ
นางสาวพรพิมล	ตันเจริญผล	นักวิชาการแรงงานปฏิบัติการ
นางสาววลัยพร	เกสโร	นักวิชาการแรงงานปฏิบัติการ
นายเรืองศักดิ์	รุ่งจินดามัย	นักวิชาการสถิติ
นางสาวสมพร	ชมศรีวรรณ	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
นางสาวชุติมา	กิ่งมาลา	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
นางสาวสรสนีย์	ศึกสม	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
นางสาวสุนทรี	พูลน้อย	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล
นางสาวพัชราภรณ์	โอชิติน	เจ้าหน้าที่ธุรการ

ขอบขอบคุณผู้ร่วมจัดทำ ทุกกรม / สำนักงานประกันสังคม ผู้อำนวยการสำนัก กลุ่มงาน และเจ้าหน้าที่ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานรวมถึงหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำสถานการณ์แรงงานของกระทรวงแรงงาน

- ข้อมูลที่ปรากฏในรายงานสถานการณ์แรงงานฉบับนี้ เป็นข้อมูลเบื้องต้นหรือค่าประมาณการ
- ท่านสามารถติดตามรายละเอียดเนื้อหาสถานการณ์แรงงานทุกฉบับได้ที่ www.mol.go.th
- หากท่านมีข้อสงสัยหรือข้อเสนอแนะประการใด กรุณาติดต่อ กลุ่มงานวิจัย
สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน หมายเลข 0 2232 1418 – 20

[illegible]

www.mol.go.th หรือ http://research.mol.go.th